

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA

Bilişim ve Banka *Dolandırıcılığı*

Hile çağ deęiřtirdi: kapı önündeki sahte memurun yerini telefonun öbür ucundaki “savcı”, gazete ilanının yerini sahte internet sitesi, elden ele geçen paranın yerini başkasına ait bir IBAN aldı. Hukukun cevabı ise aynı ölçülerle verilir: hile, aldatma, tasarruf, zarar ve yarar.

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA

Bilişim ve Banka *Dolandırıcılığı*

Nitelikli Dolandırıcılık (TCK m. 157–158) · IBAN ve Hesap Kullandırma (TCK m. 158/4)

*Telefon, İnternet, Sosyal Medya ve Kripto Dolandırıcılıkları
Bilişim Yoluyla Hırsızlık ve Kart Suçlarıyla Ayırım · Mağdur ve Şüpheli Hakları*

Av. Burak OLCAN · Av. Recep OLCAN

Bilişim ve Banka Dolandırıcılığı – Yargıtay Kararları Işığında

Av. Burak Olcan · Av. Recep Olcan

© 2026, Yazarlar. Bu eserin tüm yayın hakları yazarlarına aittir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca, kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında eserin tamamı ya da bir bölümü, yazarların yazılı izni olmaksızın hiçbir yöntemle çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Elektronik sürüm

2026

Eserde mevzuat ve içtihat 26 Ekim 2026 tarihi itibarıyla dikkate alınmıştır. 16.07.2026 tarihli ve 7589 sayılı Kanunla Türk Ceza Kanunu’nun 158. maddesine eklenen dördüncü fıkra ile ceza muhakkemesindeki yeni hükmün açıklanmasının geri bırakılması düzenlemesi esere işlenmiştir. Kanun adı belirtilmeden anılan maddeler 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’na aittir.

Bu eser genel bilgi verme amacı taşır; somut uyuşmazlıklarda hukuki danışmanlığın yerini tutmaz. Örnek dilekçeler, somut olaya göre uyarlanarak kullanılmalıdır.

Dolandırıcılık, ceza hukukunun en eski suçlarından biridir. Değişen, suçun özü değil, işleniş biçimidir. Bir zamanlar sahte senetle, sahte tapuyla, “altın bulduk” hikâyesiyle işlenen suç, bugün bir arama numarasıyla, bir kısa mesaj bağlantısıyla, ilan sitesindeki bir fotoğrafla ve en çok da bir IBAN numarasıyla işlenmektedir. Mağdur çoğu zaman failin yüzünü hiç görmez. Para birkaç dakika içinde birkaç hesaptan geçer, nakde ya da kripto varlığa dönüşür. Geride bir dekont, bir hesap sahibi ve çoğu zaman olaydan en az haberi olan kişiler kalır.

Bu kitabı yazmamızın sebebi, uygulamada bu dosyalarda karşılaştığımız soruların ders kitaplarında yeterince cevaplanmamış olmasıdır. Telefonla kendisini savcı olarak tanıtan kişiye para gönderen mağdurun dosyası basit dolandırıcılık mıdır, nitelikli dolandırıcılık mı? İnternet bankacılığıyla yapılan her havale bilişim sisteminin “araç olarak” kullanıldığı anlamına mı gelir? Onay kodunu kendi eliyle veren mağdurun hesabından çekilen para hırsızlık mıdır, dolandırıcılık mı? Hesabını birkaç bin lira karşılığında başkasına veren genç fail midir, yardım eden mi, yoksa o da bir mağdur mu? Bu soruların cevabı, cezanın birkaç yıl ile on yılı aşkın bir süre arasında değişmesi demektir. Mağdur bakımından ise paranın geri alınıp alınamayacağını, bankaya başvurulup başvurulamayacağını belirler.

Bu sorulara verilecek cevapların en önemli kaynağı Yargıtay kararlarıdır. Kitap bu nedenle kararları merkeze alır. Ceza Genel Kurulunun ve özel dairelerin kararlarını, olabildiğince resmî karar metinlerinden okuyarak ve kararın kendi ifadesine dayanarak aktardık. Her kararın daire, tarih, esas ve karar numarasını verdik. Elektronik sürümde her künyeyi doğrudan karar metnine bağladık. Kararlarla yetinmeyip konuya ilişkin akademik çalışmaları da inceledik. Öğretinin Yargıtay uygulamasını hangi noktalarda eleştirdiğini, özellikle hesabını kullandıran kişilerin sorumluluğu ile bilişim sistemlerinin “araç olarak kullanılması” ölçütü konusundaki tartışmaları aktardık.

Kitabın yazıldığı dönem, bu alanda kanun koyucunun da harekete geçtiği bir dönem oldu. 7571 sayılı Kanunla nitelikli dolandırıcılık davaları asliye ceza mahkemelerine bırakıldı. Bankalara ve ödeme kuruluşlarına suçta kullanılan hesapları kırk sekiz saate kadar askıya alma yetkisi tanındı, mağdurun parasının iadesine imkân veren yeni bir elkoyma düzenlemesi getirildi. 7589 sayılı Kanunla

ise dolandırıcılığa iştiraki hesap veya kart bilgilerini vermekle sınırlı kalan kişiler için yarı oranında indirim öngören TCK m. 158/4 kabul edildi. Hükümün açıklanmasının geri bırakılması zararın tamamen giderilmesi şartına bağlandı. Bu değişiklikler, kitapta ilgili bölümlerin içine işlendi. Geçiş hükümlerinin derdest dosyalara ve infaz aşamasındaki hükümlere etkisi ayrıca açıklandı.

Kitabı yazarken iki okuyucuyu birlikte düşündük. Birincisi, bu dosyalarda görev yapan avukatlar, hâkimler, savcılar ve hukuk öğrencileridir. Onlar için konuyu sistematik bir düzen içinde, ayırım ölçütleriyle ve kararların künyeleriyle sunduk. İkincisi, hukukçu olmayan ama bu suçla bir biçimde karşılaşmış kişilerdir: parası gönderilmiş bir mağdur ya da hesabı bir dolandırıcılıkta kullanıldığı için ifadeye çağrılmış bir şüpheli. Onlar için her bölüme bir özet, mağdurun ve şüphelinin atması gereken adımları anlatan kutular, örnek olaylar ve kontrol listeleri ekledik. Son kısımda mağdurun ve şüphelinin yol haritasını adım adım çizdik. Eklerde örnek dilekçelere yer verdik.

Bu kitap, somut bir dosyada hukuki yardımın yerini tutmaz. Her olay kendi delilleriyle, kendi özellikleriyle değerlendirilmelidir. Bununla birlikte, doğru soruyu doğru zamanda sormak çoğu zaman sonucu değiştirir. Paranın gönderildiği ilk saatlerde bankaya yapılan bir bildirim, ilk ifadede doğru anlatılan bir olay, zararın zamanında giderilmesi, dosyanın seyrini belirleyebilir. Kitabın, bu soruları zamanında sormaya yardımcı olmasını diliyoruz.

Ekim 2026

Av. Burak OLCAN

Av. Recep OLCAN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	v
KISALTMALAR	xiii
ESERİN KULLANIMI	xv
BİRİNCİ KISIM · DOLANDIRICILIK SUÇUNUN GENEL ESASLARI	1
Birinci Bölüm · Dolandırıcılık Suçunun Temel Yapısı	3
I. Kanun metni ve sistematik yer	3
II. Korunan hukuki değer	4
III. Fail ve mağdur	5
IV. Hareket: hileli davranışlar	6
V. Aldatma, tasarruf ve nedensellik	9
VI. Netice: zarar ve yarar	10
VII. Hilenin zamanı	11
VIII. Manevi unsur	12
IX. Dolandırıcılık ile hukuki uyumsuzluğun ayrımı	12
X. Daha az cezayı gerektiren hâl: alacağın tahsili amacıyla dolandırıcılık	14
XI. Şahsi cezasızlık sebebi ve akrabalar arasında dolandırıcılık	15
XII. Basit dolandırıcılığın yaptırımı ve usulü	15
İkinci Bölüm · Nitelikli Dolandırıcılığın Genel Yapısı ve Yaptırım Sistemi	17
I. Kanun metni	17
II. Nitelikli hâllerin yapısı	19
III. Ceza sınırları	21
IV. “Menfaatin iki katı” kuralı ve adli para cezası	22
V. Birden fazla nitelikli hâlin birlikte gerçekleşmesi	23
VI. Üç veya daha fazla kişiyle birlikte ve örgüt faaliyeti çerçevesinde işleme	24
VII. Hesap ve ödeme aracı kullandırmaya özgü indirim (m. 158/4)	25
VIII. Görevli mahkeme, zamanaşımı ve koruma tedbirleri	25
Üçüncü Bölüm · Dolandırıcılıkta İştirak, İctima ve Zincirleme Suç	29
I. Organize dolandırıcılıkta roller	29
II. Müşterek faillik	30
III. Yardım etme	31
IV. Birden fazla mağdur: her mağdur için ayrı suç	32
V. Zincirleme suç	34
VI. İctima: sahtecilik, kart suçları ve diğer suçlar	36

İKİNCİ KISIM · BİLİŞİM SİSTEMLERİ, BANKALAR VE KREDİ KURUMLARI ARACILIĞIYLA DOLANDIRICILIK 39
Dördüncü Bölüm · Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık 41

I.	Kanun metni ve nitelikli hâlin dayanağı	42
II.	Bilişim sistemi kavramı	43
III.	Yargıtay'ın temel ölçütü: sistem aracılığıyla bir insanın aldatılması	44
IV.	Ödeme aşamasında internet bankacılığı: "havale-ödeme mercii"	46
V.	İnternet ilanları	49
VI.	Uygulamadaki tipik durumlar	52
VII.	Suçun yaptırımı ve usul bakımından özellikler	54

Beşinci Bölüm · Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık 55

I.	Nitelikli hâlin dayanağı	55
II.	Yargıtay'ın ölçütü	56
III.	Bankanın yalnızca ödeme aracı olması	57
IV.	Bankanın ürettiği maddi varlıkların kullanılması	59
V.	Bankanın kendisinin aldatılması: tahsis edilmemesi gereken kredi (m. 158/1-j)	60
VI.	Ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları ve kripto platformları	61

Altıncı Bölüm · Dolandırıcılığın Bilişim Yoluyla Hırsızlık, Bilişim Suçları ve Kart Suçlarından Ayrımı 65

I.	Ayrımın sonuçları	66
II.	Temel ölçüt: aldatılan mağdurun tasarrufu	66
III.	Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e)	67
IV.	Bilişim sistemi aracılığıyla haksız çıkar sağlama (m. 244/4) ve tali norm nite- liği	69
V.	Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245)	70
VI.	Şifre ve onay kodu verilen olaylar: dairelerin yaklaşımları	71
VII.	ATM başında "yardım" bahanesiyle paranın alınması	73

ÜÇÜNCÜ KISIM · UYGULAMADA DOLANDIRICILIK TÜRLERİ 77
Yedinci Bölüm · Kendini Kamu Görevlisi veya Banka Çalışanı Olarak Tanıtma: Telefon Dolandırıcılıkları 79

I.	Olgu ve tipik senaryolar	80
II.	TCK m. 158/1-I	80
III.	Diğer nitelikli hâllerle ilişki	83
IV.	Kurye ve teşebbüs	84
V.	Uygulamada verilen cezalar	85

Sekizinci Bölüm · İlan Siteleri ve Elektronik Ticaret Dolandırıcılıkları 87

I.	Olgu ve tipik senaryolar	88
II.	Nitelendirme	88
III.	Hukuki uyumsuzluk mı, dolandırıcılık mı?	90
IV.	Faillerin ve hesap sahiplerinin sorumluluğu	91
V.	Soruşturma ve deliller	93

Dokuzuncu Bölüm · Sosyal Medya ve Mesajlaşma Uygulamaları Üzerinden Dolandırıcılık 95

I.	Olgu ve tipik senaryolar	96
----	--------------------------	----

II.	Nitelendirme	96
III.	Delillerin toplanması	98
IV.	Fail sayısı, müdafî ve etkin pişmanlık	99
Onuncu Bölüm · Oltalama, Sahte Bağlantılar ve İnternet Bankacılığı Dolandırıcılıkları		101
I.	Oltalamanın işleyişi	102
II.	Nitelendirme: dolandırıcılık mı, hırsızlık mı?	103
III.	Nitelendirmenin sonuçları	106
IV.	Deliller ve mağdurun ifadesi	106
V.	Korunma önerileri	107
On Birinci Bölüm · Kredi, Borç Kapatma, İş ve Hizmet Vaadiyle Dolandırıcılık		109
I.	“Dosya masrafı” kurgusu	109
II.	İş vaadi	112
III.	Uygulama bakımından sonuçlar	113
On İkinci Bölüm · Yatırım, Forex ve Kripto Varlık Dolandırıcılıkları		115
I.	Olgu ve tipik senaryolar	116
II.	Nitelendirme	117
III.	“Mağdur inanmamalıydı” gerekçesi	118
IV.	Soruşturma: kripto varlıkların ve platformların izlenmesi	119
On Üçüncü Bölüm · Kart Bilgileriyle İşlenen Dolandırıcılıklar ve Sanal POS		123
I.	TCK m. 245’in yapısı	124
II.	Hileyle elde edilen kart bilgileri: 245 mi, 158 mi?	125
III.	Sanal POS ve elektronik ticaret	127
IV.	Sahte kart üretme ve kullanma	128
V.	Etkin pişmanlık ve usul	129
DÖRDÜNCÜ KISIM · IBAN, BANKA HESABI VE ÖDEME ARACI KULLANDIRMA		131
On Dördüncü Bölüm · IBAN ve Banka Hesabı Kullandırma: Ceza Sorumluluğu ve TCK m. 158/4		133
I.	“Hesap kiralama” olgusu	134
II.	Hesap sahibinin hukuki durumu	135
III.	Kast: bilme, öngörme ve kabullenme	138
IV.	TCK m. 158/4: ödeme aracı ve hesap bilgisi vermeye özgü indirim	140
V.	Geçiş hükümleri	143
VI.	Diğer suç tipleriyle ilişki	145
On Beşinci Bölüm · Parayı Çeken, Taşıyan ve Aklayanlar: Kurye, Para Çekme ve Aklama		149
I.	Paranın izlediği yol	149
II.	Parayı çekip teslim eden kişi	150
III.	Parayı kimin çektiği: kimlik tespiti	151
IV.	Kurye ve organize yapılar	152
V.	Suçun tamamlanmasından sonraki katkılar	152
VI.	Sahte faturayla ödemelerin yönlendirilmesi	153
BEŞİNCİ KISIM · SORUŞTURMA, KOVUŞTURMA VE YAPTIRIM		155
On Altıncı Bölüm · Soruşturma: İlk Saatler, Deliller ve Görevli Mahkeme		157
I.	İlk saatlerin önemi	158

II.	Hesabın askıya alınması (CMK m. 128/A)	158
III.	Suçta kullanılan hattın kesilmesi	160
IV.	Delillerin toplanması	160
V.	Görevli mahkeme	162
VI.	Uzlaştırma	163
VII.	Kovuşturmaya yer olmadığı kararı ve itiraz	164
VIII.	Mağdurun soruşturmadaki hakları	165
On Yedinci Bölüm · Kovuşturma, Ceza ve Kanun Yolları		167
I.	Savunma hakkı	168
II.	Cezanın belirlenmesinde sık yapılan hatalar	169
III.	Etkin pişmanlık	170
IV.	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, erteleme ve seçenek yaptırımlar	171
V.	Müsadere ve iade	173
VI.	Kanun yolları	173
VII.	Lehe kanun ve değişiklik takvimi	174
ALTINCI KISIM · MAĞDURUN VE ŞÜPHELİNİN YOL HARİTASI		177
On Sekizinci Bölüm · Mağdurun Hakları: Paranın Geri Alınması ve Bankanın Sorumluluğu		179
I.	İlk adımlar	180
II.	Ceza yargılamasında mağdurun hakları	180
III.	Faillere ve hesap sahiplerine karşı hukuk yolu	181
IV.	Bankanın sorumluluğu	182
V.	Dolandırıcıların yönlendirmesiyle yapılan satışlar	184
On Dokuzuncu Bölüm · Şüpheli ve Sanık İçin Yol Haritası		187
I.	Hesabı dolandırıcılıkta kullanılan kişinin ilk adımları	188
II.	İfade	188
III.	Başlıca savunma hatları ve Yargıtay'ın yaklaşımı	189
IV.	Nitelendirme ve iştirak biçimi üzerine savunma	189
V.	Koruma tedbirleri	190
VI.	Zararın giderilmesi: zamanlama	190
VII.	Hükümden sonra	191
Yirminci Bölüm · Sonuç ve Öneriler		193
I.	Yargıtay içtihadının ana çizgileri	193
II.	Daireler arasındaki farklılıklar	194
III.	Soruşturma pratiğindeki tekrar eden hatalar	195
IV.	Kanun koyucuya ve uygulamaya öneriler	196
V.	Son söz	197
EK 1 · ÖRNEK DİLEKÇELER		199
1.	Mağdurun suç duyurusu ve elkoyma talebi	199
2.	Bankaya acil bildirim ve hesabın askıya alınması talebi	200
3.	Hesap sahibi şüphelinin yazılı savunması	201
4.	TCK m. 158/4 uyarınca uyarılma ve etkin pişmanlık başvurusu	202
5.	Etkin pişmanlık kapsamında ödeme bildirimi	203
6.	Mağdurun hesap sahibine karşı alacak davası	204
EK 2 · KONTROL LİSTELERİ		207
	Mağdur için ilk saatler	207
	Mağdur için sonraki adımlar	208

Hesabı kullanılan kişi veya şüpheli için	208
Avukat için dosya inceleme listesi	209
EK 3 · TEMEL MEVZUAT METİNLERİ	211
Türk Ceza Kanunu	211
Ceza Muhakemesi Kanunu	213
Elektronik Haberleşme Kanunu	214
KARARLAR DİZİNİ	215
KAYNAKÇA	218

KISALTMALAR

ATM	Otomatik para çekme makinesi
AYM	Anayasa Mahkemesi
BAM	Bölge adliye mahkemesi
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
bkz.	bakınız
CD	Ceza Dairesi
CGK	Yargıtay Ceza Genel Kurulu
CMK	5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
C.	Cilt
dn.	dipnot
EFT	Elektronik fon transferi
E.	Esas numarası
GSM	Mobil telefon hattı
HAGB	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması
HD	Hukuk Dairesi
HGK	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
HMK	6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HTS	Historical Traffic Search (iletişim kayıtları)
IBAN	Uluslararası banka hesap numarası
IMEI	Mobil cihazın uluslararası kimlik numarası
IP	İnternet protokolü adresi
İİK	2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu
Kn.	Kenar numarası
KYOK	Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar
K.	Karar numarası
MASAK	Mali Suçları Araştırma Kurulu
m.	madde
POS	Kartla ödeme terminali (sanal POS: internet ödemeleri için)
RG	Resmî Gazete
SEGBİS	Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
SIM	Mobil hat kimlik kartı
SMS	Kısa mesaj
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu

s.	sayfa
S.	Sayı
TBK	6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL	Türk lirası
USDT	ABD dolarına endeksli bir kripto varlık (Tether)
vd.	ve devamı
YL	Yüksek lisans
5411 s. K.	5411 sayılı Bankacılık Kanunu
5464 s. K.	5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu
5549 s. K.	5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun
6493 s. K.	6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
7589 s. K.	7589 sayılı Yargının Etkin ve Verimli İşlemesine Yönelik Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG 31.07.2026)
765 s. TCK	765 sayılı (mülga) Türk Ceza Kanunu

ESERİN KULLANIMI

Bu kitap, dolandırıcılık suçunu, özellikle bilişim sistemleri, bankalar, ödeme kuruluşları ve başkasına ait hesaplar aracılığıyla işlenen biçimleriyle Yargıtay kararları ışığında ele alır. Eser altı kısım ve yirmi bölümden oluşur. Birinci Kısım suçun genel esaslarını, İkinci Kısım bilişim ve banka aracılığıyla işlenen nitelikli hâli ve buna yakın suçlarla ayrımını, Üçüncü Kısım uygulamada en sık karşılaşılan dolandırıcılık türlerini inceler. Dördüncü Kısım IBAN, banka hesabı ve ödeme aracı kullandırmanın cezai sonuçlarına ayrılmıştır. Beşinci ve Altıncı Kısımlar soruşturma, kovuşturma, yaptırım ile mağdurun ve şüphelinin izlemesi gereken yolu anlatır. Ekler örnek dilekçeleri ve kontrol listelerini içerir.

Bölüm açılışları. Her bölüm, bölümde incelenen konuların listesi ve bölümün kısa bir özetiyle başlar. Özet, bölümü okumaya vakti olmayan okuyucuya sonucu verir.

Kenar numaraları. Paragraflar, sayfanın dış kenarında yer alan ve kitap boyunca kesin-tisiz ilerleyen numaralarla sıralanmıştır. Esere atıfta sayfa numarası yerine kenar numarası kullanılabilir: *Olcan/Olcan, Bilişim ve Banka Dolandırıcılığı, Kn. 125.*

Karar kartları. Kitabın omurgasını oluşturan Yargıtay kararları iki biçimde verilmiştir. Bir kısmı dipnotlarda tam künyesiyle anılmıştır. Önemli kararlar ise bölüm numarası ve sıra numarası taşıyan karar kartlarında (örneğin “4.2”) incelenmiştir. Her kart; dairenin adı, kararın tarihi, esas ve karar numarası, uyumsuzluğun kısa özeti, karar metninden aynen yapılan alıntı ve değerlendirmeden oluşur. Alıntılar karar metinlerinden aynen aktarılmıştır. Kararlarda geçen kişi adlarına yer verilmemiştir.

Atıf biçimi. Kararlar dipnotlarda “Yargıtay 11. CD, 04.06.2024, E. 2021/16966, K. 2024/7470” biçiminde, metin içinde ve tablolarda kısaca “Yargıtay 11. CD, K. 2024/7470” biçiminde gösterilmiştir. Kararların tam metinlerine Adalet Bakanlığı Mevzuat ve İçtihat Bilgi Sistemi’nden ulaşılabilir; kitabın elektronik sürümünde her künye doğrudan karar metnine bağlanmıştır. Kanun adı belirtilmeden anılan maddeler Türk Ceza Kanunu’na aittir.

Renkli kutular. Metin içinde beş tür kutu kullanılmıştır:

DİKKAT

Hak kaybına yol açabilecek noktalar, sık yapılan hatalar ve süreler.

UYGULAMA NOTU

Dava hazırlığı, delil ve usule ilişkin pratik öneriler.

ÖRNEK OLAY

Kuralın somut bir olay üzerinde gösterilmesi.

MAĞDUR İÇİN

Dolandırıcılığa uğrayan kişinin atması gereken adımlar.

ŞÜPHELİ VE SANIK İÇİN

Hesabı kullanılan, şüpheli veya sanık konumundaki kişinin dikkat etmesi gerekenler.

Şemalar ve tablolar. Birbirine karıştırılan suçların ayrımı için karar ağaçları, ceza hesaplamaları için tablolar kullanılmıştır. Şemalar, somut olayın bütün özelliklerinin değerlendirilmesinin yerini tutmaz; incelemeye başlarken yol gösterir.

Güncellik. Eserde mevzuat ve içtihat Ekim 2026 itibarıyla dikkate alınmıştır. 25.12.2025 tarihli ve 7571 sayılı Kanunla yapılan görev değişikliği ve hesap askıya alma düzenlemesi ile 31.07.2026 tarihli ve 7589 sayılı Kanunla getirilen TCK m. 158/4 ve yeni hükmün açıklanmasının geri bırakılması düzenlemesi esere işlenmiştir.

BİRİNCİ KISIM

DOLANDIRICILIK SUÇUNUN GENEL ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Dolandırıcılık Suçunun Temel Yapısı

İKİNCİ BÖLÜM

Nitelikli Dolandırıcılığın Genel Yapısı ve Yaptırım Sistemi

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Dolandırıcılıkta İştirak, İçtima ve Zincirleme Suç

Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye...

B Ö L Ü M

1

BİRİNCİ KISIM · GENEL ESASLAR

Dolandırıcılık Suçunun Temel Yapısı

BU BÖLÜMDE

- ♦ Kanun metni, korunan hukuki değer, fail ve mağdur
- ♦ Hile kavramı ve Yargıtay'ın “yoğunluk” ölçütü
- ♦ Aldatma, tasarruf, zarar ve yarar zinciri
- ♦ Hilenin zamanı ve önceden doğmuş borç
- ♦ Dolandırıcılık ile hukuki uyumsuzluğun ayrımı
- ♦ Basit dolandırıcılığın yaptırımı ve uzlaştırma

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Dolandırıcılık, hileli davranışlarla bir kişiyi aldatıp onun ya da başkasının zararına haksız bir yarar sağlamaktır (TCK m. 157). Suçun beş halkası vardır: **hile, aldatma, malvarlığı tasarrufu, zarar ve yarar**. Bu halkalar birbirine nedensellik bağıyla bağlanmalıdır. Yargıtay'a göre basit bir yalan hile sayılmaz. Yalanın, muhatabın araştırma eğilimini etkisiz bırakacak yoğunlukta olması gerekir. Önceden doğmuş bir borcu ödememek için yapılan oyunlar ile sözleşmeye dürüst niyetle girilip sonradan edimin yerine getirilmemesi dolandırıcılık değildir. Bunlar hukuki uyumsuzluktur. Bilişim sistemleri ve bankalar aracılığıyla işlenen bütün nitelikli hâller bu temel yapının üzerine kurulur. Temel suçun unsurları yoksa nitelikli hâl de tartışılmaz.

I. Kanun metni ve sistematik yer

TCK M. 157 – DOLANDIRICILIK

(1) Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası verilir.

- 1 Dolandırıcılık suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitabının "Kişilere Karşı Suçlar" kısmında, "Malvarlığına Karşı Suçlar" bölümünde düzenlenmiştir. Kanun, suçun temel şeklini 157. maddede, nitelikli hâllerini 158. maddede, daha az cezayı gerektiren hâlini ise 159. maddede tanımlamıştır. Malvarlığına karşı suçlar için ortak olan şahsi cezasızlık sebebi (m. 167), etkin pişmanlık (m. 168) ve tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri (m. 169) hükümleri dolandırıcılık suçuna da uygulanır.
- 2 Bu kitabın konusu olan bilişim, banka ve IBAN dolandırıcılıklarının neredeyse tamamı 158. maddedeki nitelikli hâllerden birine, özellikle (f) bendine girer. Ne var ki nitelikli hâlin uygulanabilmesi için önce temel suçun bütün unsurlarının gerçekleşmiş olması gerekir. Bir dosyada "bilişim sistemi kullanıldı mı?" sorusundan önce, "ortada hileyle aldatılmış bir insan, bu aldanmaya bağlı bir tasarruf, bu tasarruftan doğan bir zarar ve buna karşılık bir yarar var mı?" sorusu cevaplanmalıdır. Bu bölüm, sonraki bütün bölümlerin dayanağı olan bu temel yapıyı Yargıtay kararları ışığında açıklamaktadır.
- 3 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nun 503. maddesi dolandırıcılığı "hileli davranışlarla bir kimseyi hataya düşürüp" onun zararına yarar sağlama şeklinde tanımıyor ve hilenin "kandırabilecek nitelikte" olmasını açıkça arıyordu. 5237 sayılı Kanun bu ibareye yer vermemiştir. Bununla birlikte Yargıtay, aşağıda görüleceği üzere, hilenin belli bir yoğunluğa ulaşması gerektiğini yeni Kanun döneminde de kararlılıkla aramaktadır.

II. Korunan hukuki değer

- 4 Dolandırıcılık suçuyla öncelikle **malvarlığı** korunur. Ancak suçun işleniş biçimi, mağdurun iradesinin hileyle sakatlanmasına dayandığından, kişinin **irade serbestisi** ve karar verme özgürlüğü de korunan değerler arasındadır. Öğretide malvarlığını tek korunan değer olarak görenler bulunduğu gibi, irade özgürlüğünü de korunan değerler arasında sayan yazarlar da vardır.¹ Yargıtay Ceza Genel Kurulu, suçla hem malvarlığının hem de irade özgürlüğünün korunduğunu kabul etmektedir.²
- 5 Bu tespit uygulamada önemsiz değildir. Suçun bir yönüyle irade özgürlüğünü koruması, hilenin **gerçek bir kişiye** yöneltilmesi gerektiği sonucunu doğurur. Bir otomata, bir yazılıma ya da bankanın sunucusuna yöneltilen "hile" kimsenin iradesini sakatlamaz. Bu tür manipülasyonlar, şartları varsa bilişim sistemleri aracılığıyla hırsızlık (m. 142/2-e), banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması

¹ Tartışma ve görüşler için bkz. Berrin Akbulut, "Dolandırıcılık Suçunda Hile ve Hilenin Zamanı", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 30, S. 4, 2022, s. 2272, dn. 12.

² Yargıtay CGK, 10.06.2021, E. 2018/615, K. 2021/270.

(m. 245) ya da bilişim sistemi aracılığıyla haksız yarar sağlama (m. 244/4) suçlarını oluşturur. Bu ayırım 6. Bölümde ayrıntılı olarak incelenmektedir.

III. Fail ve mağdur

A. Fail

Dolandırıcılık herkes tarafından işlenebilen bir suçtur; failde özel bir sıfat aranmaz. 6 Failin kamu görevlisi, banka çalışanı, tacir veya serbest meslek sahibi olması ya da kendisini böyle tanıtmayı, suçun temel şeklini değil, 158. maddedeki nitelikli hâllerden birini ilgilendirir.

Bilişim ve banka dolandırıcılıklarında suç çoğu zaman tek bir kişinin eseri değildir. 7 Mağdurla telefonda konuşan kişi, sahte ilanı hazırlayan kişi, hesabını kullandıran kişi, parayı ATM’den çeken veya mağdurdan altını teslim alan kurye, parayı kripto varlığa çeviren kişi aynı planın farklı halkalarıdır. Bu kişilerin her birinin sorumluluğu iştirak hükümlerine göre ayrı ayrı belirlenir (bkz. 3. ve 14. Bölüm).

B. Mağdur ve suçtan zarar gören

Dolandırıcılığın mağduru, **hileli davranışlarla aldatılan kişidir**. Kanun “bir 8 kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına” ifadesini kullandığından, aldatılan kişi ile malvarlığı zarar gören kişinin aynı olması zorunlu değildir. Örneğin bir şirketin muhasebe çalışanı, şirket yöneticisinin e-posta adresi taklit edilerek gönderilen sahte talimata aldanıp şirket hesabından para gönderirse, aldatılan kişi çalışan, malvarlığı zarar gören şirkettir. Öğretide bu durum “uçgen dolandırıcılık” olarak adlandırılır.³

Tüzel kişiler hileyle aldatılamaz; çünkü aldatılabilen şey bir insanın tasavvurudur. 9 Bu nedenle bir şirket ya da banka, ancak suçtan zarar gören sıfatıyla sürece katılabilir. Bankanın bir çalışanı aldatıldığında mağdur o çalışan, zararı üstlenen banka ise suçtan zarar görendir.

ÖRNEK OLAY

A, kendisini bir kargo şirketinin müşteri temsilcisi olarak tanıtıp B’ye telefonla ulaşır ve “gümrük bedeli” adı altında 2.500 TL’yi bir IBAN’a göndermesini ister. B parayı annesi C’nin hesabından, C’nin mobil bankacılık uygulamasını kullanarak gönderir. Aldatılan ve tasarrufu yapan kişi B’dir; malvarlığı azalan kişi ise C’dir. Suçun mağduru B, suçtan zarar gören C’dir. İkisi de soruşturmada şikâyetçi sıfatıyla dinlenmeli, ikisinin de davaya katılma hakkı gözetilmelidir.

3 Mağdur ile zarar görenin farklılaşması hakkında bkz. Merve İnan Orman, *Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları*, Doktora Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2025, s. 361.

IV. Hareket: hileli davranışlar

A. Hile kavramı

- 10 Kanun hileyi tanımlamamış, nasıl gerçekleştirileceğini de sınırlamamıştır. Öğretide hile, başkasının tasavvuru üzerinde etki meydana getiren ve onu hataya düşüren davranış olarak tanımlanır. Bir kişi üzerinde etki yaratmadan yalnızca nesneler üzerinde oynamak ya da vakıaları değiştirmek hile değildir. Hile, gerçek bir kişiye karşı gerçekleştirilmelidir.⁴
- 11 Hilenin bir **vakıaya** ilişkin olması gerekir. Vakıa, geçmişte gerçekleşmiş ya da hâlen gerçekleşmekte olan, dışarıdan algılanabilen veya denetlenebilen somut durumdur. Bir kişinin kimliği, mesleği, mali durumu, bir malın varlığı ve nitelikleri vakıa niteliğindedir. Ödeme niyeti olmadığı hâlde ödeyeceğine inandırmak da iç dünyaya ilişkin bir vakıa hakkında aldatmadır. Buna karşılık gelecekte gerçekleşeceği ileri sürülen ve doğrulanması mümkün olmayan tahminler kural olarak vakıa değildir.⁵
- 12 Hile sözle, yazıyla, eylemle ya da bunların birleşimiyle gerçekleştirilebilir. Basın, televizyon, internet, sosyal medya, mesajlaşma uygulamaları ve telefon hileyi taşıyan araçlardır. Bunlardan bazılarının kullanılması 158. maddede ayrıca nitelikli hâl olarak düzenlenmiştir. Hile açık bir beyanla yapılabileceği gibi zımni davranışla da yapılabilir. Ödeme gücü olmadığı hâlde lokantada yemek ısmarlamak, karşılığı olmayacağını bildiği hâlde bir ödeme aracını vermek örtülü bir beyan içerir.

TEMEL KAVRAMLAR

Hile	Bir kişinin bir vakıa hakkındaki tasavvurunu gerçeğe aykırı biçimde etkilemeye yönelik, belli bir yoğunluğa ulaşmış davranış.
Aldatma	Hilenin, muhatabını gerçekte var olmayan bir duruma inandırması; mağdurun hataya düşmesi.
Tasarruf	Aldatılan kişinin, aldanmaya bağlı olarak kendi ya da başkasının malvarlığını etkileyen işlemi: para göndermek, altını teslim etmek, kredi çekmek, şifre veya onay kodu vermek gibi.
Zarar	Tasarruf sonucunda mağdurun veya başkasının malvarlığında meydana gelen ekonomik azalma.
Yarar	Failin ya da onun istediği kişinin elde ettiği, hukuken hak edilmemiş malvarlığı artışı.

B. Yargıtay'ın ölçütü: basit yalan hile değildir

- 13 Yargıtay, yalnızca yalan söylemenin dolandırıcılık suçunun hile unsurunu oluşturmadığı görüşündedir. Ceza Genel Kurulunun birçok kararında tekrarlanan ilkeye göre, yalan açıklamaların hile sayılabilmesi için doğruluğunu kabul ettirebilecek,

4 Akbulut, "Hile ve Hilenin Zamanı", s. 2273.

5 Akbulut, "Hile ve Hilenin Zamanı", s. 2275–2277.

böylece muhatabın inceleme eğilimini etkisiz bırakabilecek yoğunluk ve güçte olması, gerektiğinde yalana birtakım dış hareketlerin de eklenmesi gerekir.⁶ Özel Dairenin ifadesiyle “hile nitelikli bir yalandır”; belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı, sergileniş biçimi mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldıracak nitelikte bulunmalıdır.⁷

1.1

YARGITAY CEZA GENEL KURULU

29.06.2021 · E. 2018/139 · K. 2021/317

Yalanın hile sayılabilmesi için yoğunluk ve güç

Ceza Genel Kurulu, dolandırıcılığın hile unsurunu açıklarken yerleşik içtihadı özetlemiştir. Karara göre hile, maddi olmayan yollarla karşısındakini aldatan, hataya düşüren düzen, dolap, oyun ve entrika niteliğindeki her türlü eylemdir. Bu eylemler bir gösteriş biçiminde olabileceği gibi gizli davranışlar şeklinde de ortaya çıkabilir.

“

Ancak sadece yalan söylemek dolandırıcılık suçunun hile unsurunun gerçekleşmesi bakımından yeterli değildir. ... Yapılan yalan açıklamaların dolandırıcılık suçunun hileli davranış unsurunu oluşturabilmesi için, bu açıklamaların doğruluğunu kabul ettirebilecek, böylece muhatabın inceleme eğilimini etkisiz bırakabilecek yoğunluk ve güçte olması ve gerektiğinde yalana birtakım dış hareketlerin eklenmiş bulunması gerekir.

DEĞERLENDİRME Bu ölçüt, bilişim dolandırıcılıklarında sıklıkla gözden kaçırılır. Sahte bir internet sitesi, bankanın arama numarasını taklit eden bir çağrı, gerçeğe çok benzeyen bir SMS bağlantısı veya “polis” ve “savcı” kimliğiyle kurgulanmış bir senaryo, yalanı dış hareketlerle destekleyen tipik hilelerdir. Buna karşılık bir ilan sitesinde ürünü olduğundan biraz iyi göstermek ya da pazarlıkta abartılı övgüde bulunmak tek başına hile değildir.

Hilenin aldatıcı nitelikte olup olmadığı **somut olayın özelliklerine göre** belirlenir. Yargıtay, hangi davranışların hileli sayılacağı konusunda genel bir kural koymanın güç olduğunu, olayın özelliğinin, mağdurun durumunun, faille olan ilişkisinin ve kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin niteliklerinin ayrı ayrı göz önünde bulundurulması gerektiğini kabul etmektedir.⁸ Bu, öğretide de benimsenen “sübjektif-objektif” karma ölçüttür: Aynı söz, bankacılık işlemlerine yabancı yaşlı bir kişi için yoğun bir hile olabilirken, deneyimli bir tacir için basit bir yalan olarak kalabilir.⁹

⁶ Yargıtay CGK, 29.06.2021, E. 2018/139, K. 2021/317; Yargıtay CGK, 11.04.2017, E. 2015/510, K. 2017/225.

⁷ Yargıtay 15. CD, 04.03.2014, E. 2012/10127, K. 2014/3884.

⁸ Yargıtay CGK, 11.04.2017, E. 2015/510, K. 2017/225; Yargıtay 15. CD, 04.03.2014, E. 2012/10127, K. 2014/3884.

⁹ Mağdurun durumunun dikkate alınması gerektiği yönünde bkz. Akbulut, “Hile ve Hilenin Zamanı”, s. 2283.

UYGULAMA NOTU

Savunmada sık başvurulanan “mağdur biraz dikkat etseydi aldanmazdı” itirazı, Yargıtay’ın ölçütü bakımından iki yönlü değerlendirilmelidir. Hile, mağdurun durumuna göre onun inceleme eğilimini etkisiz bırakacak yoğunluktaysa, mağdurun daha dikkatli davranabilecek olması suçu ortadan kaldırmaz. Hile basit bir yalandan ibaretse ve mağdur, kolayca yapabileceği bir denetimi yapmadan tasarrufta bulunmuşsa, olay dolandırıcılık değil hukuki uyumsuzluk olarak kalabilir. Bu nedenle iddianame ve savunmada hilenin **nasıl kurgulandığı**, hangi araçlarla desteklendiği ve mağdurun bu kurgu karşısındaki durumu ayrıntılı biçimde anlatılmalıdır.

C. Dini inanç ve duyguların istismarı örneği

- 15 Hilenin yoğunluğunun mağdurun inançları ve yaşam koşullarıyla birlikte değerlendirildiği tipik bir örnek, Ceza Genel Kurulunun “cenaze ve zekât” kararıdır. Sanıklar, mağdurelere cenazeleri olduğunu, cenaze için okunması karşılığında zekât vermek istediklerini söylemiş, okuma için bileziğin geçici olarak değiş tokuş edilmesi gerektiği bahanesiyle mağdurenin bileziğini almışlardır. Genel Kurul, sanıkların basit bir yalanı aşan, önceden planlanıp ustaca sergilenen söz ve hareketlerini hileli davranış olarak kabul etmiş; eylemin hırsızlık değil, dini inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle nitelikli dolandırıcılık olduğuna karar vermiştir.¹⁰
- 16 Bu karar iki bakımdan önemlidir. Birincisi, mağdurun malı kendi eliyle vermesi ile malın rızası dışında alınması arasındaki sınırı gösterir. Mağdur aldatılarak malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunmuşsa suç dolandırıcılıktır. Mal, mağdurun tasarrufu olmaksızın elinden alınmışsa hırsızlık gündeme gelir. İkincisi, hilenin yoğunluğu değerlendirilirken failin planlı hareket edip etmediğine, birden fazla kişiyle rol dağılımı yapıp yapmadığına ve mağdurun duygularını hedef alıp almadığına bakıldığını gösterir. Telefon dolandırıcılıklarındaki “polis-savcı-banka” senaryoları da bu özellikleri taşır (bkz. 7. Bölüm).

D. Susma ve ihmal yoluyla hile

- 17 Dolandırıcılığın ihmali davranışla, yani susarak işlenip işlenemeyeceği öğretide tartışmalıdır. Bir görüşe göre, karşı tarafı aydınlatma konusunda hukuki bir yükümlülüğü (garantörlüğü) bulunan kişinin susması hile niteliğinde olabilir. Kanunilik ilkesine dayanan karşı görüşe göre ise 157. maddede ihmali bir hareket tarif edilmediği için susma dolandırıcılık oluşturmaz.¹¹
- 18 Bu tartışmanın uygulamadaki en tipik görünümü, **yanlışlıkla hesaba gelen paradır**. Bir kişinin hesabına, gönderenin hatası sonucu para geçtiğinde ve hesap

¹⁰ Yargıtay CGK, 02.04.2013, E. 2012/1556, K. 2013/109.

¹¹ Görüşler için bkz. Akbulut, “Hile ve Hilenin Zamanı”, s. 2278–2281.

sahibi bunu bildiği hâlde parayı çekip harcadığında, ortada önceden kurulmuş bir hile ve hileye bağlı bir tasarruf bulunmaz. Gönderen aldatılmamış, kendi hatasıyla parayı göndermiştir. Bu nedenle olay dolandırıcılık değil, şartları varsa TCK m. 160'ta düzenlenen "hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf" suçudur.

TCK M. 160 – KAYBOLMUŞ VEYA HATA SONUCU ELE GEÇMİŞ EŞYA ÜZERİNDE TASARRUF

(1) Kaybedilmiş olması nedeniyle malikin zilyedliğinden çıkmış olan ya da hata sonucu ele geçirilen eşya üzerinde, iade etmeksizin veya yetkili mercileri durumdan haberdar etmeksizin, malik gibi tasarrufta bulunan kişi, şikâyet üzerine, bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Bu suç şikâyete bağlıdır ve cezası dolandırıcılığa göre çok hafiftir. Paranın hatayla 19 gönderildiği ancak alıcının, örneğin gönderene yanlış hesap numarası vererek bu hatayı bizzat oluşturduğu durumda ise hata hileyle yaratılmış olduğundan dolandırıcılık söz konusu olur. Yanlış IBAN'a gönderilen paranın geri alınmasına ilişkin hukuki yollar 18. Bölümde ele alınmıştır.

V. Aldatma, tasarruf ve nedensellik

A. Hile–hata–tasarruf–zarar–yarar zinciri

Dolandırıcılık bir "zincir suçtur". Halkalardan biri eksikse suç tamamlanmaz. 20

Halka	Soru	Bilişim ve banka dolandırıcılığındaki karşılığı
Hile	Fail bir vakıa hakkında yoğun bir aldatma kurgusu oluşturdu mu?	Sahte ilan, sahte site, taklit numara, sahte kimlikle arama, sahte dekont
Aldatma (hata)	Mağdur bu kurguya inandı mı?	"Hesabım tehlikede", "ürün gerçekten satılıyor", "bu kişi polis" inancı
Tasarruf	Mağdur aldanmaya bağlı olarak malvarlığını etkileyen bir işlem yaptı mı?	IBAN'a para gönderme, kredi çekme, altını kuryeye verme, onay kodunu söyleme
Zarar	Mağdurun veya başkasının malvarlığı azaldı mı?	Hesaptan çıkan para, teslim edilen altın, üstlenilen kredi borcu
Yarar	Fail veya başkası haksız bir malvarlığı artışı elde etti mi?	Paranın failin kontrolündeki hesaba geçmesi, altının teslim alınması

Hile ile aldatma arasında, aldatma ile tasarruf arasında ve tasarruf ile zarar 21 arasında **nedensellik bağı** bulunmalıdır. Mağdur, failin anlattıklarına inanmadığı hâlde, örneğin olayı aydınlatmak amacıyla polisin bilgisi dâhilinde parayı göndermişse, aldatma ile tasarruf arasındaki bağ kopmuş olur. Bu durumda, şartları varsa teşebbüs hükümleri uygulanır.

B. Tasarrufun mağdur eliyle yapılması

- 22 Dolandırıcılığı hırsızlıktan ayıran temel özellik, malvarlığındaki değişikliğin **al-datılan kişinin kendi tasarrufuyla** gerçekleşmesidir. Hırsızlıkta mal, zilyedin rızası dışında alınır. Dolandırıcılıkta ise mağdur malı ya da parayı “rızasıyla” verir. Ancak bu rıza hileyle sakatlanmıştır.
- 23 Bilişim dolandırıcılıklarında bu ayrım her zaman kolay değildir. Mağdur, telefonla kendisini banka görevlisi olarak tanıtan kişiye internet bankacılığı şifresini ve telefonuna gelen onay kodunu söylemişse, para transferini fiziken kim yapmıştır? Fail, mağdurun verdiği bilgilerle hesaba girip parayı kendisi aktarmışsa bu bir “tasarruf” mudur, yoksa rıza dışı bir “alma” mıdır? Yargıtay uygulamasının bu sorudaki ölçütleri ve öğretideki görüşler 6. Bölümde ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Burada şu kadarını belirtmek gerekir: Mağdur, aldatılarak transferi kendisi yapmışsa ya da transferi onaylayan kodu bilerek vermişse tasarruf mağdurundur ve olay kural olarak dolandırıcılıktır. Bilgiler mağdurun haberi olmadan ele geçirilip hesaptan para aktarılmışsa ortada hileyle sakatlanmış bir rıza da bulunmaz. Bu durumda olay bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlıktır.¹²

VI. Netice: zarar ve yarar

A. Zarar

- 24 Zarar, mağdurun veya başkasının malvarlığında meydana gelen ekonomik azalmadır. Hesaptan çıkan para, teslim edilen altın veya döviz, mağdur adına çekilen ve geri ödenmesi gereken kredi, bedeli ödenen ama teslim edilmeyen mal, zarar kalemleridir. Zararın miktarı suçun oluşması bakımından önemli değildir; ancak cezanın belirlenmesinde (m. 61), adli para cezasının hesaplanmasında (m. 158/1 son cümle) ve etkin pişmanlıkta (m. 168) belirleyicidir.

B. Yarar

- 25 Yarar, failin ya da onun istediği bir başkasının elde ettiği malvarlığı artışıdır. Kanun “kendisine veya başkasına” ifadesini kullandığından, paranın failin değil, onun belirlediği bir üçüncü kişinin hesabına gitmesi de yarar sağlamaktır. IBAN dolandırıcılıklarında para çoğu zaman failin değil, “hesabını kullandıran” kişinin hesabına gönderilir. Bu durum suçun tamamlanmasına engel değildir. Hesap sahibinin sorumluluğu ise ayrı bir sorundur (bkz. 14. Bölüm).

¹² Bu ayrım için bkz. Orman, *Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları*, s. 365.

C. Suçun tamamlanması ve teşebbüs

Dolandırıcılık, **yararın sağlanmasıyla** tamamlanır. Para yoluyla işlenen dolandırıcılıkta yarar, paranın failin ya da onun belirlediği kişinin tasarruf alanına geçtiği anda sağlanmış olur. Paranın failin kullandığı hesaba geçmesi bu bakımdan yeterlidir. Paranın sonradan çekilip çekilmemesi, kripto varlığa çevrilip çevrilmemesi veya hesabın bloke edilmesi tamamlanmış suçu teşebbüse dönüştürmez; bu durumlar zararın giderilmesi ve etkin pişmanlık bakımından önem taşır.

Fail hileli davranışlara başlamış, ancak elinde olmayan nedenlerle yarar sağlayamamışsa suç teşebbüs aşamasında kalır (m. 35). Mağdurun durumu fark edip parayı göndermemesi, bankanın şüpheli işlem nedeniyle transferi gerçekleştirilmesi veya kuryenin altını teslim alırken yakalanması tipik teşebbüs örnekleridir.

DİKKAT

Mağdurun parayı gönderdiği hesap, transferden hemen sonra banka tarafından bloke edilmiş olsa bile para o hesaba geçmişse suç tamamlanmıştır. Blokeli tutarın mağdura iadesi, cezanın belirlenmesinde ve etkin pişmanlıkta dikkate alınır. Ancak suçun teşebbüs aşamasında kaldığı anlamına gelmez. Savunmada “para çekilemediği için suç tamamlanmadı” itirazı bu nedenle kural olarak sonuç vermez.

VII. Hilenin zamanı

Hile, mağdurun tasarrufundan ve yararın sağlanmasından **önce** yapılmalıdır. Yarar elde edildikten sonra yapılan hileli davranışlar, tamamlanmış bir suçtan sonraki davranışlar olduğundan dolandırıcılığı oluşturmaz. Bu kural uygulamada en çok iki durumda önem taşır.¹³

Birincisi, **önceden doğmuş bir borç** için yapılan hileli davranışlardır. Ceza Genel Kuruluna göre, önceden doğmuş bir borç nedeniyle failin mağdura karşı hile ve desiseler kullanarak edimini yerine getirmemesi, menfaat daha önce elde edilmiş olduğundan dolandırıcılık suçunu oluşturmaz. Genel Kurul, peşin bedeli alınan taşınmazın devredilememesi olayında, satıştan önce mağduru kandıracak bir söz veya davranış bulunmadığını belirterek uyuşmazlığı hukuki nitelikte görmüştür.¹⁴ Özel Daire de, önceden doğmuş vergi borcuna karşılık ödemedi men yasağı bulunan çekleri veren sanık hakkında, borç kandırıcı davranışlar sonucu doğmadığından dolandırıcılığın unsurlarının oluşmadığını belirtmiştir.¹⁵

İkincisi, yarar sağlandıktan sonra ödemeden kaçınmaya yönelik davranışlardır. Mal alındıktan sonra çek için “kayıp” bildirimi yapılması veya ödemeden men talimatı verilmesi, tek başına dolandırıcılık suçunun hile unsurunu oluşturmaz.¹⁶

¹³ Akbulut, “Hile ve Hilenin Zamanı”, s. 2291–2294.

¹⁴ Yargıtay CGK, 12.10.2004, E. 2004/11-150, K. 2004/192.

¹⁵ Yargıtay 15. CD, 11.12.2018, E. 2018/429, K. 2018/9308.

ÖRNEK OLAY

D, internet üzerinden ikinci el bir telefon satar ve parayı alır. Telefonu kargoya verir; ancak alıcı telefonun ekranının çatlak olduğunu söyler. D, sorumluluktan kurtulmak için “kargoda kırılmış olmalı” diyerek sahte bir kargo tutanağı düzenler. Burada yarar, satış anında dürüst bir işlemle elde edilmiştir. Sonradan düzenlenen sahte tutanak, şartları varsa belgede sahtecilik suçunu oluşturabilir; dolandırıcılık ise oluşmaz. Buna karşılık D, telefonun kırık olduğunu baştan bildiği hâlde ilanda “kusursuz” yazıp çatlak gizleyen fotoğraflar kullanmışsa, hile tasarruftan önce yapılmıştır. Hilenin yoğunluğu ve diğer şartlar varsa dolandırıcılık söz konusu olur.

VIII. Manevi unsur

- 31 Dolandırıcılık ancak kasten işlenebilir; taksirle dolandırıcılık yoktur. Fail, hileli davranışlarla mağduru aldattığını ve bu yolla haksız bir yarar sağladığını bilmeli ve istemelidir. Kanunda ayrıca bir saik veya amaç aranmamıştır.
- 32 Suçun olası kastla işlenip işlenemeyeceği, özellikle **hesabını başkasına kullandıran kişiler** bakımından tartışılmaktadır. Öğretide, banka hesabının dolandırıcılıkta kullanılabileceğini öngören ve buna rağmen menfaat karşılığında hesabını devreden kişinin olası kastla hareket ettiği ileri sürülmektedir.¹⁷ Olası kastın kabulü hâlinde temel ceza üçte birden yarısına kadar indirilir (m. 21/2). Kastın varlığı ise her somut olayda delillerle ortaya konmalı, hesap sahibinin yaşı, eğitimi, aldığı menfaat ve hesabını hangi koşullarda verdiği değerlendirilmelidir (bkz. 14. Bölüm).

IX. Dolandırıcılık ile hukuki uyumsuzluğun ayrımı**A. Temel ölçüt: başlangıçtaki kast**

- 33 Her ödenmeyen borç, teslim edilmeyen mal veya yerine getirilmeyen vaat dolandırıcılık değildir. Bir sözleşmenin ifa edilmemesi kural olarak özel hukukun konusudur; alacaklının başvuracağı yol icra takibi veya hukuk davasıdır. Uyuşmazlığın ceza hukukunun alanına girebilmesi için, failin **sözleşme ilişkisine girerken** karşı tarafı aldatma ve edimini yerine getirmeme kastıyla hareket etmiş olması, bu kastını da hileli davranışlarla gizlemiş olması gerekir.
- 34 Yargıtay uygulamasında bu ayrım için şu ölçütlere bakılmaktadır:

¹⁶ Yargıtay CGK, 11.04.2017, E. 2015/510, K. 2017/225; Yargıtay 15. CD, 10.03.2020, E. 2017/15086, K. 2020/3620.

¹⁷ İlhan Bulut, “Banka Hesaplarının Kullanılması ve Ceza Sorumluluğu”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 2, 2024, s. 740.

- Failin ilişkiden önce ve sonra benzer işlemleri dürüstçe yerine getirip getirmediği, örneğin daha önce başka müşterilere ürün teslim edip etmediği,
- Edimi yerine getirebilecek durumda olup olmadığı ve bunun için girişimde bulunup bulunmadığı,
- Edimin, failin elinde olmayan bir sebeple ifa edilememiş olup olmadığı,
- Kullanılan kimlik, adres, hesap ve iletişim bilgilerinin gerçek olup olmadığı,
- Paranın alınmasından sonra failin iletişimi kesip kesmediği, numarayı veya hesabı değiştirip değiştirmediği,
- Taraflar arasında süregelen bir ticari ilişki bulunup bulunmadığı ve uyuşmazlığa ilişkin hukuk davası veya icra takibi açılıp açılmadığı.

Yargıtay, internet üzerinden oyun eşyası satışı için anlaşılan ve parayı aldığı hâlde 35 eşyayı göndermeyen sanığın eylemini, anlaşma konusu edimin ifa edilmemesinden ibaret gördüğü için hukuki uyuşmazlık olarak değerlendirmiştir.¹⁸ Benzer şekilde internet aracılığıyla kurulan bir ticari ilişkide büyük miktarda kükürt satmayı taahhüt edip ödemeyi aldığı hâlde teslim etmeyen sanığın eylemi de alacak-borç ilişkisi çerçevesinde hukuki uyuşmazlık olarak nitelendirilmiştir.¹⁹ Otel konaklama masraflarını ödeyeceğini beyan edip ödemeyen şirket yetkilisi hakkında verilen beraat kararı da herhangi bir hile unsuru bulunmadığı gerekçeyle onanmıştır.²⁰

Buna karşılık internet sitesi üzerinden satış yapan bir firmanın ürünü teslim 36 etmemesi hâlinde Yargıtay, firmanın yasal kaydı bulunup bulunmadığının, hangi ürünlerin pazarlamasının yapıldığının ve kuruluşundan itibaren müşterilerine teslimat konusunda sorun yaşanıp yaşanmadığının araştırılmasını istemiş; müşterilere ürünlerin usulüne uygun teslim edildiğinin belirlenmesi hâlinde eylemin hukuki uyuşmazlık, aksi hâlde ve ilanda aldaticılık bulunması durumunda bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılık olacağını belirtmiştir.²¹

¹⁸ Yargıtay 15. CD, 14.10.2014, E. 2013/1512, K. 2014/16352.

¹⁹ Yargıtay 15. CD, 02.04.2014, E. 2012/21520, K. 2014/6138.

²⁰ Yargıtay 23. CD, 02.03.2016, E. 2015/5424, K. 2016/2201.

²¹ Yargıtay 15. CD, 18.02.2015, E. 2013/8123, K. 2015/20893.

UYGULAMA NOTU

Satış ve hizmet ilişkisinden doğan şikâyetlerde, savcılığa başvurmadan önce dosya iki açıdan değerlendirilmelidir: (1) İlişkinin kurulduğu anda karşı tarafın aldatıcı bir kurgu kullandığını gösteren deliller var mı? Sahte kimlik, sahte firma, başkasına ait hesap, kısa süre önce açılmış ve şikâyetten sonra kapatılmış ilan veya hesap, aynı yöntemle başka kişilerin de aldatıldığına dair kayıtlar bu tür delillerdir. (2) Ortada yalnızca ödenmeyen bir borç mu var? İkinci durumda şikâyet, çoğu zaman kovuşturmayaya yer olmadığı kararıyla sonuçlanır ve mağdur değerli zaman kaybeder. Bu tür olaylarda alacağın icra takibi veya hukuk davası yoluyla istenmesi daha etkili olabilir.

B. İnternet satışlarında hukuki uyumsuzluk sınırı

- 37 Bilişim ortamında yapılan satışlarda basit yalan ile hile arasındaki sınır daha incedir. Alıcı ile satıcı yüz yüze gelmediği, alıcı malı görüp denetleme imkânına sahip olmadığı için, fiziki dünyada basit bir yalan sayılabilecek bir beyan internet ortamında daha aldatıcı olabilir. Öğretide bu nedenle internet satışlarında failin başlangıçtaki kastının özellikle titizlikle araştırılması gerektiği vurgulanmaktadır.²² Öte yandan bir ilanda ürünün piyasa fiyatının çok altında sunulması, marka logosunun açıkça farklı olması gibi kolayca anlaşılabilecek işaretler bulunuyorsa hilenin aldatıcı niteliği tartışmalı hâle gelebilir. İlan sitesi dolandırıcılıklarında bu ölçütlerin nasıl uygulandığı 8. Bölümde incelenmektedir.

X. Daha az cezayı gerektiren hâl: alacağın tahsili amacıyla dolandırıcılık**TCK M. 159 – DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN HAL**

(1) Dolandırıcılığın, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi halinde, şikâyet üzerine, altı aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

- 38 Failin hileye başvurmasının amacı, kendisinin gerçekten var olan ve bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil etmekse 159. madde uygulanır. Bu hâlde soruşturma ve kovuşturma şikâyete bağlıdır, ceza ise önemli ölçüde hafiftir. Alacağın gerçekten bulunması ve hukuki bir ilişkiye dayanması gerekir. Kumar borcu gibi hukuken korunmayan bir “alacak” ya da sırf fail tarafından iddia edilen, dayanağı olmayan bir talep bu kapsamda değildir. Hile ile tahsil edilen tutarın alacağı aşan kısmı bakımından ise 157. veya 158. madde gündeme gelir.

²² Nurşen Selen Agin, *Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu (TCK md. 158/1-f)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019, s. 109–112.

XI. Şahsi cezasızlık sebebi ve akrabalar arasında dolandırıcılık

Malvarlığına karşı suçların akrabalar arasında işlenmesi hâlinde TCK m. 167 uygulanır. Suç; haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin, üstsoy veya altsoyunun ya da bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlatlığın, aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin zararına işlenmişse ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz. Haklarında ayrılık kararı verilmiş eşler, aynı konutta yaşamayan kardeşler ve aynı konutta yaşayan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derece kayın hısımları bakımından ise ceza, şikâyet üzerine yarı oranında indirilir.

Bu hüküm, örneğin bir çocuğun ebeveynini aldatarak onun hesabından kendi hesabına para aktarttığı durumda uygulanır. Ancak çocuğun eylemine katılan ve akrabalık ilişkisi bulunmayan diğer kişiler bu hükümden yararlanamaz (TCK m. 40/1).

XII. Basit dolandırıcılığın yaptırımı ve usulü

Konu	Basit dolandırıcılık (TCK m. 157)
Ceza	1 yıldan 5 yıla kadar hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası
Soruşturma	Şikâyete bağlı değil; resen soruşturulur
Uzlaştırma	Uzlaştırma kapsamında (CMK m. 253/1-b-8); birden fazla mağdur varsa hepsinin kabulü gerekir (CMK m. 253/7)
Görevli mahkeme	Asliye ceza mahkemesi
Dava zamanaşımı	8 yıl (TCK m. 66/1-e)
Etkin pişmanlık	Kovuşturmada önce zararın tamamen giderilmesi: cezanın üçte ikisine kadar; kovuşturma başladıktan sonra hükümden önce: yarısına kadar indirim (TCK m. 168)
Hükümün açıklanmasının geri bırakılması	Ceza iki yıl veya daha az ise ve zarar tamamen giderilmişse (veya denetim süresinde taksitle giderilecekse) mümkün (CMK m. 231, 7589 s. K. ile yeni düzenleme)
Erteleme	İki yıl veya daha az hapis cezasında mümkün; zararın giderilmesi koşuluna bağlanabilir (TCK m. 51)

Basit dolandırıcılığın uzlaştırma kapsamında bulunması, uygulamada büyük önem taşır. Uzlaştırma girişiminde bulunulmadan iddianame düzenlenmesi veya hüküm kurulması bozma sebebidir.²³ Uzlaşma sağlanır ve şüpheli edimini bir defada yerine getirirse kovuşturmaya yer olmadığına karar verilir (CMK m. 253/19). Nitelikli dolandırıcılık ise uzlaştırma kapsamında değildir. Bu nedenle bir olayın 157. maddeye mi yoksa 158. maddeye mi girdiğinin belirlenmesi, yalnız cezanın miktarı bakımından değil, uzlaştırma imkânı bakımından da belirleyicidir. Yargıtay'ın, bilişim

²³ Yargıtay 11. CD, 04.11.2021, E. 2021/33959, K. 2021/9838.

sisteminin veya bankanın yalnızca “ödeme aracı” olarak kullanıldığı olaylarda nitelikli hâli uygulamadığı kararları bu nedenle sanıklar bakımından çok önemli sonuçlar doğurur (bkz. 4. ve 5. Bölüm).

BİR OLAYIN DOLANDIRICILIK SAYILMASI İÇİN SORULMASI GEREKEN SORULAR

- ☐ Fail, gerçek bir kişiyi bir vakıa hakkında aldatmaya yönelik yoğun bir kurgu oluşturdu mu, yoksa ortada basit bir yalan mı var?
- ☐ Mağdur bu kurguya inandı mı ve inancı nedeniyle mi tasarrufta bulundu?
- ☐ Tasarrufu mağdur mu yaptı, yoksa para mağdurun haberi olmadan mı alındı?
- ☐ Hile, paranın veya malın verilmesinden önce mi yapıldı?
- ☐ Fail, ilişkiye girerken edimi yerine getirmeme kastıyla mı hareket etti, yoksa sonradan mı ödeme güçlüğüne düştü?
- ☐ Fail ile mağdur arasında m. 167 kapsamında bir akrabalık ilişkisi var mı?
- ☐ Olay temel şekilde kalıyorsa uzlaştırma girişimi yapıldı mı?

B Ö L Ü M

BİRİNCİ KISIM · GENEL ESASLAR

2 Nitelikli Dolandırıcılığın Genel Yapısı ve Yaptırım Sistemi

BU BÖLÜMDE

- ♦ TCK m. 158'in bentleri ve uygulama alanları
- ♦ Ceza sınırları ve 2016 değişikliği
- ♦ “Menfaatin iki katı” kuralı ve adli para cezasının hesaplanması
- ♦ Birden fazla nitelikli hâlin birlikte gerçekleşmesi
- ♦ Üç veya daha fazla kişiyle ve örgüt faaliyeti çerçevesinde işleme
- ♦ Görevli mahkeme, zamanaşımı ve koruma tedbirleri

BÖLÜMÜN ÖZETİ

TCK m. 158, dolandırıcılığın on iki nitelikli hâlini sayar ve bunlar için üç yıldan on yıla kadar hapis ile beş bin güne kadar adli para cezası öngörür. Bilişim sistemleri, bankalar veya kredi kurumlarının araç olarak kullanıldığı (f) ile kamu görevlisi ya da banka çalışanı gibi davranılan (l) bentleri başta olmak üzere beş bentte hapis cezasının alt sınırı dört yıldır; adli para cezası da **suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz**. Suçun üç veya daha fazla kişiyle birlikte işlenmesi cezayı yarı oranında, örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi bir kat artırır. 7571 sayılı Kanunla nitelikli dolandırıcılık davaları ağır ceza mahkemesinden alınarak asliye ceza mahkemesine bırakılmış; bilişim ve kimlik taklidi dolandırıcılıklarında hesapların bankalarca 48 saat askıya alınabilmesi ve suçta kullanılan telefon hatlarının kesilmesi imkânı getirilmiştir.

I. Kanun metni

TCK M. 158 – NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK (26.10.2026 İTİBARIYLA)
 (1) Dolandırıcılık suçunun; a) Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle, b) Kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan yararlanmak

suretiyle, c) Kişinin algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanmak suretiyle, d) Kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu meslek kuruluşlarının, siyasi parti, vakıf veya dernek tüzel kişiliklerinin araç olarak kullanılması suretiyle, e) Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak, f) Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle, g) Basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle, h) Tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında; kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında, i) Serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle, j) Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla, k) Sigorta bedelini almak maksadıyla, l) Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle, İşlenmesi halinde, üç yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, (e), (f), (j), (k) ve (l) bentlerinde sayılan hâllerde hapis cezasının alt sınırı dört yıldan, adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

(2) Kamu görevlileriyle ilişkisinin olduğundan, onlar nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle aldatarak, başkasından menfaat temin eden kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Bu madde ile 157 nci maddede yer alan suçların, üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında; suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek ceza bir kat artırılır.

(4) Bu madde ile 157 nci maddede yer alan suçlara iştirakin, kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlamak amacıyla kendisine veya başkasına ait banka veya kredi kartı gibi ödeme araçlarını ya da banka, aracı kurum, ödeme hizmeti sağlayıcıları veya kripto varlık hizmet sağlayıcıları nezdinde bulunan hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri veya araçları başkasına vermek fiiliyle sınırlı olması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

- 42 Madde metni, yürürlüğe girdiği 1 Haziran 2005 tarihinden bu yana iki önemli değişiklik geçirmiştir. 6763 sayılı Kanunla (RG 02.12.2016) cezanın sınırları artırılmış, (l) bendi ve üçüncü fıkra eklenmiştir. 7589 sayılı Kanunla (RG 31.07.2026) ise hesap ve ödeme aracı kullandırmaya ilişkin dördüncü fıkra getirilmiştir. Nitelikli hâllerin ortak özelliği, hilenin etkisini artıran, mağdurun güvenini istismar eden veya suçun işlenmesini kolaylaştıran durumlar olmalarıdır. (f) bendine ilişkin gerekçe Yargıtay kararlarında sıkça aktarılmaktadır.²⁴

24 Gerekçe metni ve Yargıtay'ın bu gerekçeye dayanan yerleşik açıklaması için bkz. 4. Bölüm.

II. Nitelikli hâllerin yapısı

A. Temel suçun bütün unsurları aranır

Nitelikli dolandırıcılık bağımsız bir suç değil, dolandırıcılığın daha ağır cezası gerektiren bir görünüş biçimidir. Bu nedenle 158. maddenin uygulanabilmesi için önce 157. maddedeki bütün unsurların, yani hile, aldatma, tasarruf, zarar ve yararın gerçekleşmiş olması gerekir. Bu unsurlardan biri eksikse nitelikli hâlin varlığı tartışılmaz.²⁵ Uygulamada sık yapılan hata, olayda bir bankanın veya internetin bulunmasından hareketle doğrudan 158. maddeye gidilmesi ve hilenin yoğunluğu, aldatma ile tasarruf arasındaki bağ gibi temel unsurların yeterince tartışılmamasıdır.

B. Nitelikli hâlin kastı da kapsamı

Fail, nitelikli hâli oluşturan olguyu da bilerek ve isteyerek hareket etmelidir. Nitelikli hâlin gerçekleştiği hususunda hataya düşen kişi bu hatasından yararlanır (TCK m. 30/2). Örneğin hesabını başkasına veren bir kişi, hesabının telefonla “savcı” gibi davranılarak işlenecek bir dolandırıcılıkta kullanılacağını bilmiyorsa, (I) bendindeki nitelikli hâlden sorumlu tutulamaz. Bu sorun özellikle zincirin alt halkalarında yer alan, suçun bütün planını bilmeyen kişiler bakımından önem taşır (bkz. 14. ve 15. Bölüm).

C. Bentlerin ayrıntılı görünümü

Bent	Nitelikli hâl	Uygulamada tipik örnek	Hapis alt sınırı	Adli para cezası
a	Dini inanç ve duyguların istismarı	“Büyü bozma”, “muska”, cenaze ve zekât bahanesiyle değerli eşya alma	3 yıl	5.000 güne kadar
b	Tehlikeli durum veya zor şartlardan yararlanma	Afet, hastalık veya tutukluluk ortamında “yardım” vaadiyle para alma	3 yıl	5.000 güne kadar
c	Algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanma	Algılaması zayıflamış yaşlı veya hasta kişiyi hedef alma	3 yıl	5.000 güne kadar
d	Kamu kurumu, meslek kuruluşu, parti, vakıf veya derneğin araç olarak kullanılması	Sahte resmî yazı, kurum adına sahte bağış kampanyası	3 yıl	5.000 güne kadar
e	Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına	Sahte belgeyle kamu ödemesi, yardım veya iade alma	4 yıl	Menfaatin iki katından az olamaz

²⁵ Orman, *Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları*, s. 359–360.

Bent	Nitelikli hâl	Uygulamada tipik örnek	Hapis alt sınırı	Adli para cezası
f	Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması	Sahte ilan, sahte site, sosyal medya hesabı, bankanın olağan faaliyetinin hileyle kullanılması	4 yıl	Menfaatin iki katından az olamaz
g	Basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylık	Gazete, dergi, televizyon ilanı ile aldatma	3 yıl	5.000 güne kadar
h	Tacir, şirket veya kooperatif yöneticisinin ticari faaliyeti	Şirket adına yapılan ticari işlemde hile	3 yıl	5.000 güne kadar
i	Serbest meslek sahibinin mesleğine duyulan güveni kötüye kullanması	Avukat, mali müşavir, doktor veya mühendisin mesleki güvenini istismar	3 yıl	5.000 güne kadar
j	Tahsis edilmemesi gereken kredinin açılmasını sağlama maksadı	Sahte gelir belgesiyle kredi alma	4 yıl	Menfaatin iki katından az olamaz
k	Sigorta bedelini alma maksadı	Sahte hasar, düzmece kaza	4 yıl	Menfaatin iki katından az olamaz
l	Kamu görevlisi veya banka, sigorta, kredi kurumu çalışanı gibi tanıtma ya da bunlarla ilişkili olduğunu söyleme	“Polis, savcı, banka güvenlik birimi” senaryoları	4 yıl	Menfaatin iki katından az olamaz

- 45 Bu kitabın konusu bakımından en önemli bentler (f) ve (l) bentleridir. Telefonla yapılan dolandırıcılıkların büyük bölümü (l) bendine, internet ve sosyal medya dolandırıcılıklarının büyük bölümü ise (f) bendine girer. Bir olayda her iki bendin de gerçekleşmesi mümkündür. Kendisini banka çalışanı olarak tanıtan kişinin mağduru sahte bir internet sitesine yönlendirip bilgilerini girmesini sağlaması buna örnektir. (c) bendi de bu tür dolandırıcılıklarda sıkça gündeme gelir. Ancak yalnızca mağdurun yaşlı olması bu bendin uygulanması için yeterli değildir. Algılama yeteneğindeki zayıflığın somut olarak ortaya konması ve failin bundan yararlandığının belirlenmesi gerekir.

D. Kamu görevlileriyle ilişki ve iş gördürme vaadi (m. 158/2)

- 46 İkinci fıkra, kamu görevlileriyle ilişkisi olduğunu, onlar nezdinde hatırı sayıldığını söyleyerek ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle bir kişiyi aldatıp ondan menfaat sağlayan kişiyi birinci fıkraya göre cezalandırır. “Hâkimle konuşup oğlunu tahliye ettireceğim”, “tapu müdürlüğündeki tanıdığım sayesinde işlemi hızlandıracam”, “askerlik şubesinden yerini ayarlarım” gibi vaatlerle para alınması tipik örneklerdir. Bu fıkra ile (l) bendi arasındaki fark, failin kendisini kamu görevlisi olarak değil, kamu görevlileriyle bağlantılı ve nüfuzlu biri olarak sunmasıdır. 2016

değişikliğiyle (l) bendine eklenen “bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi” ibaresi nedeniyle iki hüküm arasında örtüşme alanı genişlemiştir. Fail hem kamu kurumuyla ilişkili olduğunu söylüyor hem de belirli bir işi gördüreceğini vaat ediyorsa ceza yönünden fark doğmaz. Ancak (l) bendinde hapis cezasının alt sınırı dört yıl olduğu ve adli para cezası menfaatin iki katından az olamayacağı için, nitelendirme sanık bakımından önem taşır.

III. Ceza sınırları

A. Genel kural ve dört yıllık alt sınır

Nitelikli dolandırıcılığın cezası üç yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıdır. (e), (f), (j), (k) ve (l) bentlerinde hapis cezasının alt sınırı dört yıl olup adli para cezası da suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz. Yani bilişim sistemleri, bankalar veya kredi kurumları aracılığıyla işlenen ya da kamu görevlisi veya banka çalışanı gibi davranılarak işlenen dolandırıcılıkta, hiçbir artırım ve indirim uygulanmadan önce verilebilecek en düşük ceza dört yıl haptistir. 47

B. 2016 değişikliği ve lehe kanun

Bugünkü ceza sınırları, 24.11.2016 tarihli ve 6763 sayılı Kanunla belirlenmiştir. Bu değişiklikten önce nitelikli dolandırıcılığın cezası iki yıldan yedi yıla kadar haptisti. (e), (f), (j) ve (k) bentlerinde ise alt sınır üç yıldır. (l) bendi ile üçüncü fıkra da bu Kanunla eklenmiştir. 48

Dönem	Genel ceza	(e), (f), (j), (k) bentleri	Kamu görevlisi veya banka çalışanı gibi tanıtmama
01.06.2005 – 01.12.2016	2-7 yıl hapis + 5.000 güne kadar	Alt sınır 3 yıl; adli para menfaatin iki katından az olamaz	(l) bendi yok; olay şartlarına göre (d) bendi veya temel şekil
02.12.2016 sonrası	3-10 yıl hapis + 5.000 güne kadar	(e), (f), (j), (k) ve (l) bentlerinde alt sınır 4 yıl; adli para menfaatin iki katından az olamaz	(l) bendi

Suç tarihi 02.12.2016'dan önce olan dosyalarda, sonradan yürürlüğe giren ağır hükümler uygulanamaz; lehe olan önceki hükümler uygulanır (TCK m. 7/2). Lehe kanunun belirlenmesinde, olaya her iki kanunun bütün hükümleri ayrı ayrı uygulanarak sonuçlar karşılaştırılır. Dava zamanasını da bu karşılaştırmada dikkate alınır. 49

C. Temel cezanın belirlenmesi

- 50 Hâkim, temel cezaı kanuni sınırlar içinde TCK m. 61/1'deki ölçütlere göre belirler. Bunlar suçun işleniş biçimi, kullanılan araçlar, suçun işlendiği zaman ve yer, suçun konusunun önem ve değeri, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığı, failin kusurunun ağırlığı, failin güttüğü amaç ve saiktir. Bu ölçütler suçun unsurunu oluşturuyorsa, temel ceza belirlenirken ayrıca dikkate alınmaz (TCK m. 61/3). Örneğin (f) bendinde bilişim sisteminin kullanılmış olması, nitelikli hâlin unsuru olduğu için ayrıca cezanın artırılması sebebi yapılamaz. Buna karşılık zararın büyüklüğü, mağdurun yaşlı ve yalnız yaşayan biri olması, birden fazla nitelikli hâlin bir arada bulunması ya da olayın ayrıntılı bir planla gerçekleştirilmesi, alt sınırdan uzaklaşmak için gösterilebilecek gerekçelerdir. Alt sınırdan uzaklaşılyorsa gerekçe somut olarak gösterilmelidir. "Suçun işleniş şekli" gibi kalıp ifadeler yeterli gerekçe sayılmaz.

IV. "Menfaatin iki katı" kuralı ve adli para cezası

A. Adli para cezasının yapısı

- 51 Adli para cezası, gün sayısının bir gün karşılığı takdir edilen miktarla çarpılmasıyla bulunur (TCK m. 52/1). Genel kural olarak gün sayısı beş günden az, yedi yüz otuz günden fazla olamaz. Ancak 158. madde "beşbin güne kadar" adli para cezası öngördüğünden, nitelikli dolandırıcılıkta üst sınır beş bin gündür. Bir gün karşılığı miktar ise, kişinin ekonomik ve diğer şahsi hâlleri gözetilerek **yüz Türk lirası ile beş yüz Türk lirası** arasında takdir edilir. Bu sınırlar 7499 sayılı Kanunla (2024) yirmi ile yüz lira arasından yükseltilmiştir. Kararda gün sayısı ile bir gün karşılığı miktar ayrı ayrı gösterilmelidir (TCK m. 52/3).

B. İki kat kuralının işleyişi

- 52 (e), (f), (j), (k) ve (l) bentlerinde adli para cezası, suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz. Kuralın amacı, failin suçtan elde ettiği kazancı aşan bir mali yaptırımla karşılaşmasını sağlamaktır. Kuralın gün sistemiyle nasıl birleştirileceğini Ceza Genel Kurulu açıklamıştır. Genel Kurula göre mahkeme, menfaatin iki katından az olmayacak bir miktara denk gelecek şekilde **temel adli para cezasını gün olarak** belirlemelidir. Artırım ve indirimler gün sayısı üzerinden yapılmalı, bulunan gün sayısı temel ceza belirlenirken düşünülen bir gün karşılığı miktarla çarpılmalıdır. Tam gün sayısı ile bir gün karşılığı miktar hükümde ayrı ayrı gösterilmelidir. Buna karşılık önce düşük bir gün sayısı üzerinden adli para cezası hesaplayıp sonra bu tutarı doğrudan menfaatin iki katına "çıkarmak" hukuka aykırıdır. Bu yöntemde, ödenmeyen kısmın hapse çevrilmesinde kaç güne karşılık geldiği belirsiz kalır ve infaz sanık aleyhine sonuç doğurabilir. Genel Kurul, Özel

Dairenin bu hatayı düzelterek onamasını da isabetli bulmamış, hatanın bozma nedeni olduğuna karar vermiştir.²⁶

ÖRNEK OLAY

Telefonla kendisini “Cumhuriyet savcısı” olarak tanıtan fail, mağdurdan 150.000 TL’yi bir IBAN’a göndermesini sağlamıştır. (I) ve (f) bentleri gerçekleşmiştir. Suçtan elde edilen menfaat 150.000 TL olduğundan adli para cezası en az 300.000 TL olmalıdır. Bir gün karşılığı miktar 100 TL olarak takdir edilirse gün sayısı en az 3.000 gün, 500 TL olarak takdir edilirse en az 600 gün olmalıdır. Menfaat 1.250.000 TL olsaydı, iki katı olan 2.500.000 TL, beş bin günün azami gün karşılığıyla çarpımına ($5.000 \times 500 = 2.500.000$ TL) eşit olacaktı. Menfaat bunun üzerindeyse, iki kat kuralı ile beş bin günlük üst sınır arasındaki ilişki ayrıca değerlendirilmelidir.

Suç teşebbüs aşamasında kalmışsa elde edilmiş bir menfaat yoktur. 11. Ceza Dairesi 53 bu durumda iki kat kuralını **elde edilmek istenen menfaate** göre uygulamaktadır. Ödeme yapılmış gibi gösterilerek bir internet sitesinden dört cep telefonu alınmak istenen ve teşebbüs aşamasında kalan bir olayda Daire, elde edilmek istenen 13.265,56 TL’nin iki katını karşılayacak temel gün sayısının belirlenmesini, teşebbüs ve takdiri indirimin bu gün sayısı üzerinden yapılmasını istemiş, daha düşük belirlenen adli para cezasını eksik ceza tayini saymıştır.²⁷ Birden fazla mağdurun bulunduğu dosyalarda her mağdura karşı işlenen suç ayrı olduğundan, iki kat kuralı da her suç bakımından o suçtan elde edilen menfaate göre ayrı ayrı uygulanır.

DİKKAT

İki kat kuralının uygulanabilmesi için suçtan elde edilen menfaatin miktarı kararda açıkça belirlenmelidir. Mağdurun gönderdiği tutar ile failin eline geçen tutar farklıysa, örneğin paranın bir kısmı hesap blokesi nedeniyle iade edilmişse, hangi tutarın esas alındığı gerekçelendirilmelidir. Hesap sahibine “komisyon” olarak bırakılan pay, onun bakımından elde edilen menfaatin belirlenmesinde ayrıca değerlendirilir.

V. Birden fazla nitelikli hâlin birlikte gerçekleşmesi

Bir dolandırıcılık eylemiyle 158. maddenin birden fazla bendi gerçekleşebilir. 54 Telefonla kendisini polis olarak tanıtan ve yaşlı mağdurun algılama yeteneğindeki zayıflıktan yararlanan fail (c) ve (I) bentlerini birlikte gerçekleştirir. Sahte bir ilan sitesinde yayımlanan ilanla işlenen dolandırıcılıkta ise hem (f) hem (g) bendi

²⁶ Yargıtay CGK, 11.10.2022, E. 2022/419, K. 2022/628; aynı yönde Yargıtay CGK, 25.10.2022, E. 2022/404, K. 2022/666.

²⁷ Yargıtay 11. CD, 03.10.2023, E. 2021/32687, K. 2023/6704.

gerçekleşir. Bu durumlarda **tek bir nitelikli dolandırıcılık suçu** oluşur. Bentlerin sayısı, suçun sayısını artırmaz. Ceza Genel Kurulu, internet ilan sitesindeki sahte ilanla işlenen bir dolandırıcılıkta (f) ve (g) bentlerinin birlikte oluştuğunu belirtmiş, hükmün daha ağır cezayı içeren (f) bendinden kurulması gerektiğine karar vermiştir.²⁸ Hüküm kurulurken uygulanan bentler gösterilmeli, ceza alt sınırı en yüksek olan bent esas alınarak belirlenmelidir. Birden fazla nitelikli hâlin bulunması, TCK m. 61/1 kapsamında temel cezanın alt sınırdan uzaklaşarak belirlenmesinin gerekçelerinden biri olabilir.

VI. Üç veya daha fazla kişiyle birlikte ve örgüt faaliyeti çerçevesinde işleme

A. Üç veya daha fazla kişiyle birlikte işleme

1. maddenin üçüncü fıkrasına göre hem temel hem nitelikli dolandırıcılığın üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek ceza **yarı oranında** artırılır. Bu hüküm, 6763 sayılı Kanunla 02.12.2016'dan itibaren yürürlüğe girmiştir. Artırımın uygulanabilmesi için en az üç kişinin suçun işlenişine birlikte katılmış olması gerekir. Telefon dolandırıcılıklarında arayan kişi, mağdurdan parayı veya altını teslim alan kurye ve parayı çekip örgüte ulaştıran kişi gibi en az üç kişinin aynı plan çerçevesinde işbölümü yaptığı olaylar bu kapsamdadır. Hangi katkı türlerinin “birlikte işleme” sayılacağı, özellikle yalnızca hesabını kullandıran kişilerin bu sayıya dâhil edilip edilmeyeceği tartışmalıdır (bkz. 3. ve 14. Bölüm).

B. Örgüt faaliyeti çerçevesinde işleme

- 55 Suçun, suç işlemek için kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde ceza **bir kat** artırılır. Örgütün varlığı TCK m. 220'deki şartlara göre belirlenir: En az üç kişiden oluşan, hiyerarşik bir yapısı bulunan, süreklilik arz eden ve yapısı, üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli bir birliktelik gerekir. Örgüt kurma, yönetme veya örgüte üye olma suçları ayrıca cezalandırılır (TCK m. 220/4). 7571 sayılı Kanunla örgüt kurma ve yönetme suçunun cezası beş yıldan on yıla, örgüt üyeliğinin cezası ise iki yıldan beş yıla çıkarılmıştır. Silahlı örgütlerde ceza yarı oranında artırılır. Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarda çocukların araç olarak kullanılması hâlinde örgüt yöneticilerine verilecek ceza ayrıca yarısından bir katına kadar artırılır.

²⁸ Yargıtay CGK, 02.03.2021, E. 2018/51, K. 2021/68.

UYGULAMA NOTU

Fıkra, “üç veya daha fazla kişiyle birlikte işleme” ile “örgüt faaliyeti çerçevesinde işleme” için iki ayrı artırım oranı öngörmektedir. Kanaatimizce bu iki hâl aynı olayda birlikte uygulanamaz; örgüt hâli daha ağır olduğundan öncelikle onun şartları araştırılır. Örgütün varlığı için kişilerin aynı suçu birlikte işlemesi yeterli değildir. Hiyerarşi, süreklilik ve amaç suçları işlemeye elverişlilik delillerle gösterilmelidir: talimat zinciri, kazancın paylaşım düzeni, “mesai” düzeninde yapılan aramalar, ortak kullanılan hat ve hesaplar, çağrı merkezi benzeri yapılanma. Bu unsurlar ortaya konamıyorsa yalnızca “üç veya daha fazla kişiyle birlikte işleme” artırımı gündeme gelir.

VII. Hesap ve ödeme aracı kullandırmaya özgü indirim (m. 158/4)

7589 sayılı Kanunla eklenen dördüncü fıkra, dolandırıcılığa iştirakin yalnızca kendisine veya başkasına ait ödeme araçlarını ya da banka, aracı kurum, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı nezdindeki hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri veya araçları başkasına vermekle sınırlı olması hâlinde cezanın **yarı oranında indirilmesini** öngörmektedir. Uygulamada “IBAN kiralama” veya “hesap kiralama” olarak bilinen davranışları hedefleyen bu hüküm 31.07.2026’da yürürlüğe girmiştir. Kanun yolundaki ve infaz aşamasındaki dosyalar için de geçiş hükümleri getirilmiştir. Hükmün kapsamı, uygulama sırası, yardım etmeyle ilişkisi ve geçiş hükümleri 14. Bölümde ayrıntılı olarak incelenmektedir.

VIII. Görevli mahkeme, zamanaşımı ve koruma tedbirleri**A. Görevli mahkeme: 7571 sayılı Kanunla değişiklik**

5235 sayılı Kanunun 12. maddesi, nitelikli dolandırıcılık suçunu cezasının üst sınırına bakılmaksızın ağır ceza mahkemesinin görevine bırakmıştı. 24.12.2025 tarihli ve 7571 sayılı Kanunun 12. maddesiyle bu ibare madde metninden çıkarılmıştır.²⁹ Bu nedenle 25.12.2025’ten itibaren nitelikli dolandırıcılık davalarına kural olarak **asliye ceza mahkemeleri** bakar. Ancak, kanaatimizce, cezanın üst sınırı nitelikli hâllere ilişkin artırımlarla on yılı aşıyorsa, 5235 sayılı Kanunun 12. maddesindeki genel kural gereği ağır ceza mahkemesi görevlidir (bkz. 16. Bölüm). Örneğin üç veya daha fazla kişiyle birlikte işleme hâlinde cezanın üst sınırı on beş yıla, örgüt faaliyeti çerçevesinde işleme hâlinde yirmi yıla ulaşır.

²⁹ 7571 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, RG 25.12.2025, S. 33118, m. 12–13.

- 58 Kanun, geçiş dönemi için ayrıca bir düzenleme yapmıştır. Değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihte ağır ceza mahkemelerinde görülmekte olan davalar ile istinaf veya temyiz incelemesindeki dosyalarda, görevin değiştiği gerekçesiyle görevsizlik veya bozma kararı verilemez. Bu davalara kesin hükme kadar eski görev kurallarına göre bakılmaya devam edilir (5235 s. K. geçici m. 7).

B. Dava zaman aşımı

Hâl	Kanuni üst sınır	Dava zaman aşımı (TCK m. 66)
Basit dolandırıcılık (m. 157)	5 yıl	8 yıl
Nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1)	10 yıl	15 yıl
Üç veya daha fazla kişiyle birlikte (m. 158/3)	15 yıl	15 yıl
Örgüt faaliyeti çerçevesinde (m. 158/3)	20 yıl	20 yıl

- 59 Zaman aşımı süresinin belirlenmesinde, dosyadaki mevcut deliller itibarıyla suçun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hâlleri de dikkate alınır (TCK m. 66/3). Süre, tamamlanmış suçlarda suçun işlendiği günden, zincirleme suçlarda son suçun işlendiği günden itibaren işlemeye başlar (TCK m. 66/6).

C. Koruma tedbirleri ve soruşturma araçları

- 60 Nitelikli dolandırıcılık, telekomünikasyon yoluyla iletişimin dinlenmesi ve kayda alınması tedbirinin uygulanabileceği suçlar arasındadır (CMK m. 135/8-a-6). İletişimin tespiti (HTS kayıtları), bilgisayar ve kütüklerde arama (CMK m. 134), taşınmaz, hak ve alacaklara elkoyma (CMK m. 128/2-a-6) da uygulanabilir. Dolandırıcılık, tutuklama nedeninin var sayılabileceği katalog suçlar arasında değildir (CMK m. 100/3). Bu nedenle tutuklama için kaçma şüphesi veya delilleri karartma tehlikesi gibi somut bir tutuklama nedeninin gösterilmesi ve tedbirin ölçülü olması gerekir.
- 61 7571 sayılı Kanun bu alana iki yeni araç eklemiştir. Birincisi CMK'ya eklenen **128/A maddesidir**. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e), (f) ve (l) bentlerindeki nitelikli dolandırıcılık ile banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245) suçlarında makul şüphe bulunması hâlinde bankalar, ödeme hizmeti sağlayıcıları ve kripto varlık hizmet sağlayıcıları, suçta kullanılan hesabı **kırk sekiz saate kadar askıya alabilir**. Askıdaki hesapta bulunan suça konu menfaate hâkim kararıyla, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle elkonulabilir. Menfaatin mağdura ait olduğu anlaşılırsa, soruşturma veya kovuşturma evresinde sahibine iade edilir. İkincisi, Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 60. maddesine eklenen on sekizinci fıkradır. Buna göre bilişim yoluyla hırsızlık, dolandırıcılık ve kart suçlarında kullanıldığı tespit edilen mobil hattın bağlantısı, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca

bulunan hâllerde savcının yazılı emriyle kesilir. Bu araçların mağdur ve hesap sahibi bakımından doğurduğu sonuçlar 16. ve 18. Bölümlerde incelenmektedir.

D. Uzlaştırma ve kişiselleştirme

Nitelikli dolandırıcılık uzlaştırma kapsamında değildir. Bu nedenle mağdurla anlaşma, ancak etkin pişmanlık (TCK m. 168) yoluyla ve zararın tamamen giderilmesi koşuluyla cezaya etki eder. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve hapis cezasının ertelenmesi ise sonuç cezanın iki yıl veya daha az olmasına bağlıdır. Dört yıllık alt sınır karşısında bu sonuca ancak etkin pişmanlık, yardım etme, takdiri indirim veya 158/4'teki indirim gibi indirimlerin birlikte uygulanmasıyla ulaşılabilir. Cezanın hesaplanmasına ilişkin örnekler 17. Bölümde yer almaktadır.

NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK İDDİASINDA ÖNCELİKLE İNCELENECEK HUSUSLAR

- ☐ Temel suçun unsurları (hile, aldatma, tasarruf, zarar, yarar) ayrı ayrı gerçekleşmiş mi?
- ☐ Hangi bent veya bentler uygulanıyor ve failin kastı nitelikli hâli de kapsıyor mu?
- ☐ Suç tarihi 02.12.2016'dan önce mi? Lehe kanun karşılaştırması yapıldı mı?
- ☐ Suçtan elde edilen menfaat kesin olarak belirlendi mi? İki kat kuralı doğru uygulandı mı?
- ☐ Üç veya daha fazla kişiyle birlikte işleme ya da örgüt hâline ilişkin somut deliller var mı?
- ☐ Dava hangi mahkemede ve hangi tarihte açıldı? 7571 sayılı Kanunun görev değişikliği ve geçiş hükmü dikkate alındı mı?
- ☐ Etkin pişmanlık, 158/4 indirimi ve kişiselleştirme hükümleri tartışıldı mı?

B Ö L Ü M

BİRİNCİ KISIM · GENEL ESASLAR

3 Dolandırıcılıkta İştirak, İçtima ve Zincirleme Suç

BU BÖLÜMDE

- ♦ Organize dolandırıcılıkta roller ve iştirak türleri
- ♦ Müşterek faillik ve “fiil üzerinde ortak hâkimiyet”
- ♦ Yardım etme ve suçun tamamlanmasından sonraki katkılar
- ♦ Birden fazla mağdur: her mağdur için ayrı suç
- ♦ Zincirleme suç: aynı mağdura karşı birden fazla işlem
- ♦ Belgede sahtecilik, kart suçları ve örgüt suçlarıyla içtima

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Bilişim ve banka dolandırıcılıkları çoğunlukla bir işbölümüyle işlenir: Mağduru arayan, sahte ilanı hazırlayan, hesabını veren, parayı çeken ve parayı kripto varlığa çeviren kişiler aynı planın farklı halkalarıdır. Her birinin sorumluluğu iştirak hükümlerine göre ayrı ayrı belirlenir. Yargıtay, başkalarına ait hesap ve kartları temin eden ve hesaplara yatan paraları çekip asıl faile teslim eden kişilerin fiil üzerinde ortak hâkimiyet kurduğunu ve **müşterek fail** olduğunu kabul etmektedir. Dolandırıcılık bir kişiye karşı işlenen bir suç olduğundan **her mağdur için ayrı bir suç** oluşur. Ayrı ayrı aranan aile bireyleri bile ayrı mağdurlardır. **Zincirleme suç** ise ancak aynı mağdura karşı, aynı suç işleme kararıyla ve değişik zamanlarda birden fazla işlem yapılmışsa uygulanır. Aynı telefon görüşmesi sırasında yapılan iki transfer tek bir suçtur. Sahte belge kullanılması ayrı bir sahtecilik suçu oluşturur ve bu suçun dava zamanaşımı çoğu zaman dolandırıcılıktan önce dolar. Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen dolandırıcılıktan ayrıca ceza verilir.

I. Organize dolandırıcılıkta roller

Bugün karşılaşılan bilişim ve banka dolandırıcılıklarının çoğu tek bir kişinin eseri 63 değildir. Uygulamaya yansıyan dosyalarda şu roller sıklıkla birbirinden ayrılır:

Rol	Tipik katkı	Kitapta ayrıntılı inceleme
Kurgucu ve yönetici	Senaryoyu belirler, ekibi yönetir, kazancı paylaşır	Bu bölüm; örgüt için 2. Bölüm
Arayan veya yazışan	Mağdurla telefonda veya mesajlaşmada konuşur, kendini polis, savcı, banka çalışanı, satıcı olarak tanıtır	7–11. Bölüm
İlan veya site hazırlayan	Sahte ilan, sahte internet sitesi, sahte belge veya ekran görüntüsü hazırlar	8–10. Bölüm
Hat ve hesap temin eden	Başkası adına kayıtlı telefon hatları, banka hesapları ve kartlar bulur	14. Bölüm
Hesap sahibi	Kendi hesabını, kartını, şifresini veya SIM kartını verir	14. Bölüm
Para çeken veya aktaran	Hesaba gelen parayı ATM'den çeker, başka hesaplara veya kripto platformlarına aktarır	15. Bölüm
Kurye	Mağdurdan para, altın veya döviz teslim alır	7. ve 15. Bölüm

- 64 Bu kişilerin her biri, ceza hukukunun iştirak hükümlerine göre kendi katkısı ve kusuru ölçüsünde sorumludur. Suça iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Her iştirakçi, diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır (TCK m. 40/1). İştiraktan sorumlu tutulabilmek için suçun en azından teşebbüs aşamasına varmış olması gerekir (TCK m. 40/3).

II. Müşterek faillik

TCK M. 37/1 – FAİLLİK

(1) Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur.

- 65 Müşterek faillik, suçun birlikte işlenmesi kararı ile bu kararın icrasında yapılan işbölümünün birleşmesidir. Her müşterek fail, suçun bütününden sorumludur. Katkının, suçun kanuni tanımındaki hareketin kendisini oluşturması zorunlu değildir. İşbölümü içinde üstlenilen rol, suçun icrasına hâkim olmayı sağlayacak ağırlıkta ise müşterek faillik söz konusu olur.
- 66 Yargıtay bu ölçütü hesap ve para hareketlerine katılan kişiler bakımından açıkça uygulamaktadır. Kendini polis veya savcı olarak tanıtan kişinin isteği üzerine başkalarına ait hesap bilgilerini ve banka kartlarını temin eden, hesaplara yatan paraları bizzat çekerek belli bir pay karşılığında ona veren sanıklar hakkında Daire şu sonuca varmıştır:

... sanıkların suçun icrasında üstlendikleri rol ve katkılarının sanık ...'ın fiillerini tamamladığı, böylece sanıkların fiiller üzerinde ortak hakimiyet kurdukları anlaşıl-makla, sanıkların müşterek fail olarak cezalandırılmaları gerektiği gözetilmeden, eylemlerinin yardım etme niteliğinde olduğundan bahisle 5237 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesi uyarınca indirim yapılması suretiyle eksik ceza tayini ... hukuka aykırı bulunmuştur.³⁰

Aynı yönde, bankada hesap açtırıp hesabına gelen parayı çekerek asıl faille veren ve karşılığında para alan sanığın asıl faille birlikte hareket ettiği kabul edilmiştir.³¹ Birden fazla bankada hesap açtırarak kartlarını ve kendi adına kayıtlı bir hattın SIM kartını diğer sanığa veren, hesabına gelen paraları çekip teslim eden sanık hakkındaki nitelikli dolandırıcılık hükmü de onanmıştır.³²

Bu kararlarda belirleyici olan, katkının paranın akışında üstlendiği işlevdir. Do-landırıcılık, yararın sağlanmasıyla tamamlanır (bkz. 1. Bölüm). Ancak mağdurun parası failin kullandığı hesaba ulaştıktan sonra paranın çekilmesi ve dağıtılması, suç planının ayrılmaz bir parçasıdır. Önceden yapılan bir anlaşmayla bu görevi üstlenen kişi, planın başarıya ulaşmasında belirleyici bir rol oynar. Öğretide ise hesap sahiplerinin çoğu zaman yalnızca yardım eden konumunda olduğu, uygulama-nın onları gereğinden ağır biçimde müşterek fail saydığı eleştirisi yapılmaktadır (bkz. 14. Bölüm).³³

III. Yardım etme

TCK M. 39 – YARDIM ETME

(1) Suçun işlenmesine yardım eden kişiye, işlenen suçun ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirmesi halinde, onbeş yıldan yirmi yıla; müebbet hapis cezasını gerektirmesi halinde, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası verilir. Diğer hallerde cezanın yarısı indirilir. Ancak, bu durumda verilecek ceza sekiz yılı geçemez.

(2) Aşağıdaki hallerde kişi işlenen suçtan dolayı yardım eden sıfatıyla sorumlu olur: a) Suç işlemeye teşvik etmek veya suç işleme kararını kuvvetlendirmek veya fiilin işlenmesinden sonra yardımda bulunacağını vaat etmek. b) Suçun nasıl işleneceği hususunda yol göstermek veya fiilin işlenmesinde kullanılan araçları sağlamak. c) Suçun işlenmesinden önce veya işlenmesi sırasında yardımda bulunarak icrasını kolaylaştırmak.

³⁰ Yargıtay 11. CD, 04.06.2024, E. 2021/16966, K. 2024/7470.

³¹ Yargıtay 11. CD, 26.01.2023, E. 2021/23822, K. 2023/352.

³² Yargıtay 11. CD, 24.10.2024, E. 2023/3365, K. 2024/12478.

³³ Bulut, "Banka Hesaplarının Kullanılması", s. 738–742.

- 69 Yardım eden, suçun icrasına hâkim olmayan, ancak işlenmesini kolaylaştıran kişidir. Bilişim ve banka dolandırıcılıklarında yardım etmenin tipik görünüşleri şunlardır:
- Suçta kullanılacak banka hesabını, kartı, şifreyi veya SIM kartı vermek (m. 39/2-b, araç sağlama). Bu katkı için 158/4'teki özel indirim de uygulanabilir (bkz. 14. Bölüm).
 - Sahte ilan için başkasına ait fotoğrafları, sahte belge için gerekli bilgileri sağlamak (m. 39/2-b).
 - Dolandırıcılık senaryosunu, kullanılacak konuşma metinlerini veya güvenlik önlemlerinin nasıl aşılanacağını öğretmek (m. 39/2-b, yol gösterme).
 - Parayı suçtan sonra çekeceğini veya aktaracağını **önceden** vaat etmek (m. 39/2-a).
- 70 Yardım eden ile müşterek fail arasındaki sınır, somut olayda katkının ağırlığına göre çizilir. Hesap bilgilerini veren ancak sonrasında hiçbir işleme katılmayan kişi kural olarak yardım eden konumundadır. Aynı kişi paranın çekilmesine ve dağıtılmasına da katılırsa müşterek fail sayılma ihtimali doğar.

A. Suçun tamamlanmasından sonraki katkılar

- 71 Suç tamamlandıktan sonra, önceden bir anlaşma olmaksızın yapılan katkılar iştirak oluşturmaz. Örneğin para failin hesabına geçtikten sonra durumdan haberdar olup bu parayı başka bir hesaba aktaran, saklayan veya satın alan kişi dolandırıcılığa iştirak etmiş sayılmaz. Bu kişinin sorumluluğu suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi (m. 165), suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (m. 282) veya suçluyu kayırma (m. 283) gibi suçlar bakımından değerlendirilir (bkz. 15. Bölüm). Ancak suçun işlenmesinden **önce** yapılmış bir yardım vaadi varsa, sonradan yapılan katkı da yardım etme kapsamına girer (m. 39/2-a).

IV. Birden fazla mağdur: her mağdur için ayrı suç

- 72 Dolandırıcılık bir kişiye karşı işlenir. Hile belirli bir kişiyi aldatmaya yönelir, o kişinin tasarrufuyla sonuç doğurur. Bu nedenle birden fazla kişinin aldatıldığı olaylarda **her mağdur için ayrı bir dolandırıcılık suçu** oluşur. Aynı ilanla on kişinin aldatılması, on ayrı nitelikli dolandırıcılıktır. Ayrı ayrı mağdurların hesaplarından para aktarılan bilişim yoluyla hırsızlık olaylarında da Yargıtay hesap sahibi sayısınca suç oluştuğunu kabul etmektedir.³⁴
- 73 Bu ilke, aynı ailenin bireyleri bakımından da geçerlidir. Yargıtay'ın yakın tarihli bir kararı, birden fazla mağdurun bulunduğu bir telefon dolandırıcılığında suç sayısının nasıl belirleneceğini ayrıntılı biçimde göstermektedir.

³⁴ Yargıtay 8. CD, 31.05.2017, E. 2017/7519, K. 2017/6376.

3.1

YARGITAY 11. CEZA DAİRESİ

04.05.2026 · E. 2026/2245 · K. 2026/4966

Ayrı ayrı aranan aile bireyleri ayrı mağdurlardır; zincirleme suç her mağdur için ayrıca değerlendirilir

Anne, baba ve oğul olan katılanlar aynı gün ayrı ayrı aranmıştır. Arayan kişi kendisini polis veya başkomiser olarak tanıtmış, katılanların adına terör örgütleri tarafından hat çıkarıldığını ya da oğullarının ifade vermek için adliyeye götürüldüğünü söyleyerek kimlik ve mobil bankacılık bilgilerini ve telefonlarına gelen onay kodlarını almıştır. Oğlun hesabından kredi çekilmiş, bir kısmı babasının hesabına aktarılmış, paralar birden fazla işlemle sanığın hesabına gönderilmiştir. Annenin hesabından ise tek işlemle 13.000 TL gönderilmiştir. Sanık, paraları aynı gün kendi adına açılmış bir kripto varlık platformu hesabına aktarmıştır. Yerel mahkeme bütün eylemler için tek hüküm kurmuştur. Daire şu tespitleri yapmıştır: Daire ayrıca, oğlun hesabından çekilip babasının hesabına aktarılan kredinin oğla karşı işlenen suçun menfaati olduğunu, bu tutarın babaya karşı işlenen suçun menfaatine ikinci kez eklenemeyeceğini belirtmiştir. Her katılana karşı ayrı ayrı nitelikli dolandırıcılıktan (m. 158/1-l) hüküm kurulması gerekirken tek hüküm kurulmasını hatalı bulmuş, ancak aleyhe temyiz bulunmadığından bu hususu eleştiri konusu yaparak hükmü onamıştır.

“

Katılanların her birinin ayrı ayrı aranmaları suretiyle kimlik ve mobil bankacılık bilgileri ile cep telefonlarına gelen mobil onay mesajlarının temin edildiği ve her bir katılanın malvarlığına yönelik ayrı tasarruflar gerçekleştirildiği, bununla birlikte katılan ... ile katılan ... yönünden haksız menfaatin aynı suç işleme kararı kapsamında aynı kişiye karşı birden fazla hareketle temin edilmiş olması karşısında, bu katılanlara yönelik eylemler bakımından 5237 sayılı TCK'nın 43/1 maddesi gereği zincirleme suç koşullarının oluştuğu, buna karşın katılan ...'in hesabından sanığın hesabına tek işlemle 13.000,00 TL gönderilmesi sebebiyle bu katılana yönelik eylem bakımından zincirleme suç hükümlerinin uygulanma koşullarının oluşmadığı ...

DEĞERLENDİRME Karar üç ilkeyi bir arada göstermektedir. Birincisi, her mağdur için ayrı suç oluşur. İkincisi, zincirleme suç her mağdur bakımından ayrıca değerlendirilir: Aynı mağdurdan birden fazla işlemle para alınmışsa zincirleme suç söz konusu olabilir, tek işlem varsa olmaz. Üçüncüsü, menfaat her mağdur için ayrı belirlenmelidir. Bu tespit, adli para cezasındaki iki kat kuralı bakımından da önemlidir.

Tek fiille birden fazla kişiye karşı aynı suçun işlenmesi hâlinde ise zincirleme suç hükümleri uygulanır (TCK m. 43/2). Bu ihtimal dolandırıcılıkta sınırlıdır. Çünkü her mağdurun aldatılması ve tasarrufta bulunması ayrı bir fiildir. Aynı ilan sitesinde yayımlanan ilan aynı kalsa bile, ilana güvenerek yazışan ve para gönderen her mağdur ayrı bir aldatmanın konusudur. 74

DİKKAT

Birden fazla mağdurun bulunduğu dosyalarda her mağdur için ayrı hüküm kurulmalı, menfaat her mağdur bakımından ayrı hesaplanmalıdır. Uzlaştırma kapsamındaki basit dolandırıcılıkta birden fazla mağdur varsa uzlaştırma için hepsinin kabulü gerekir (CMK m. 253/7). Etkin pişmanlık da her mağdurun zararı bakımından ayrı ayrı değerlendirilir. Mağdurlardan birinin zararının giderilmesi, diğerlerine karşı işlenen suçların cezasını etkilemez.

V. Zincirleme suç**TCK M. 43 – ZİNCİRLEME SUÇ**

(1) Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır.

(2) Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır.

A. Şartlar

- 75 Zincirleme suçun dolandırıcılıkta uygulanabilmesi için dört şart birlikte aranır:
- 1. Aynı mağdur.** Bütün işlemler aynı kişiye karşı yapılmalıdır. Farklı mağdurlar bakımından zincirleme suç değil, her mağdur için ayrı suç söz konusudur.
 - 2. Aynı suç.** Temel şekil ile nitelikli şekiller aynı suç sayılır. Örneğin mağdurdan önce basit dolandırıcılıkla, sonra bilişim sistemi kullanılarak para alınması aynı suçun zincirleme işlenmesidir.
 - 3. Değişik zamanlar.** İşlemler arasında bir zaman aralığı bulunmalıdır. Aynı anda veya aynı aldatma sürecinde gerçekleşen işlemler tek bir suçtur.
 - 4. Aynı suç işleme kararı.** Bütün işlemler başlangıçtaki tek bir kararın icrası olmalıdır.

B. Aynı aldatma sürecindeki birden fazla transfer

- 76 Uygulamada sık karşılaşılan bir hata, aynı aldatma sürecinde mağdurun birden fazla transfer yapmasının zincirleme suç sayılmasıdır. Bir dosyada kendini bir bankanın sigorta şirketi adına arayan biri olarak tanıtan kişi, aynı telefon görüşmesi sırasında önce mağdurun kart şifresini onaylatarak hesabından para çekmiş, ardından “yanlışlıkla” fazla para gönderildiğini söyleyerek mağdurun kendisine ayrıca para göndermesini sağlamıştır. Yargıtay, aynı telefon görüşmesi sırasında iki kez menfaat temin edilmesinin değişik zamanlarda işlenmiş sayılamayacağını,

bu nedenle zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağını belirterek kararı kanun yararına bozmuştur.³⁵

Buna karşılık mağdur aynı gün içinde de olsa ayrı görüşmelerle ve ayrı işlemlerle birden fazla kez para göndermişse zincirleme suç uygulanabilir. Yukarıda aktarılan aile kararında, aynı mağdurdan birden fazla hareketle menfaat temin edilmesi zincirleme suç olarak kabul edilmiştir.³⁶

C. Aynı suç işleme kararı

Aynı suç işleme kararı, her biri ayrı ayrı suç oluşturan fiilleri birbirine bağlayan ve olaya zincirleme suç niteliği veren subjektif bir bağdır. Yargıtay'ın Ceza Genel Kurulu kararlarına dayanarak sıklıkla tekrarladığı ilkeye göre, failin çıkan fırsatlardan yararlanarak suç işlediği veya suç işleme kararının yenilendiği durumlarda aynı suç işleme kararından söz edilemez ve zincirleme suç hükümleri uygulanmaz. İşlenen suçlar arasında ne kadar zaman geçmesi gerektiği konusunda genel ve mutlak bir kural da yoktur. Belirleyici olan, sonraki suçun başlangıçtaki genel karara mı yoksa yeni bir karara mı dayandığıdır.³⁷

D. Bankanın mağdur olduğu hâller

Bankanın aldatılarak kredi açtırıldığı dolandırıcılıkta (m. 158/1-j) mağdur bankadır. Yargıtay'a göre aynı bankanın değişik şubelerine karşı işlenen suçlar tek bir mağdura karşı işlenmiş sayılır. Farklı kişiler adına düzenlenmiş sahte nüfus cüzdanlarıyla aynı bankanın değişik şubelerinden kredi alan sanık hakkında Daire, başka mahkemelerde görülen benzer dosyaların getirtilmesini, mümkünse davaların birleştirilmesini, hukuki kesinti bulunup bulunmadığının belirlenmesini ve zincirleme suç hükümlerinin uygulanma şartlarının tartışılmasını istemiştir. Aynı kararda, sahte nüfus cüzdanı kullanılmasının ayrıca kamu kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık (m. 158/1-d) niteliği taşıdığına da dikkat çekilmiştir.³⁸

³⁵ Yargıtay 11. CD, 22.12.2025, E. 2025/5733, K. 2025/16377.

³⁶ Yargıtay 11. CD, 04.05.2026, E. 2026/2245, K. 2026/4966.

³⁷ Yargıtay 11. CD, 16.11.2022, E. 2021/21938, K. 2022/19215.

³⁸ Yargıtay 11. CD, 26.11.2024, E. 2024/1343, K. 2024/14023.

UYGULAMA NOTU

Zincirleme suç savunması, özellikle birden fazla mahkemede yargılanan sanıklar için önemlidir. Aynı mağdura karşı farklı tarihlerde işlendiği iddia edilen eylemler ayrı dosyalarda yargılanıyorsa, dosyaların birleştirilmesi talep edilmeli, birleştirme mümkün değilse diğer dosyaların onaylı örnekleri getirilmelidir. Hukuki kesinti, yani araya giren bir iddianame veya hüküm, zincirlemenin sınırını belirler. Zincirleme suçta dava zamanaşımı son suçun işlendiği günden başlar (TCK m. 66/6). Bu kural, ilk eylemlerin tek başına zamanaşımına uğramış görüldüğü dosyalarda göz önünde tutulmalıdır.

VI. İçtima: sahtecilik, kart suçları ve diğer suçlar**TCK M. 44 – FİKRİ İÇTİMA**

(1) İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.

- 80 Bilişim ve banka dolandırıcılıkları çoğu zaman başka suçlarla birlikte işlenir. Bu suçların dolandırıcılıkla ilişkisi, aynı fiille mi yoksa ayrı fiillerle mi işlendiklerine göre belirlenir. Tek fiille birden fazla suç oluşmuşsa en ağır cezayı gerektiren suçtan hüküm kurulur (fikri içtima). Ayrı fiiller söz konusuysa her suçtan ayrı ceza verilir (gerçek içtima).

A. Resmi ve özel belgede sahtecilik

- 81 Sahte kimlik kartı, sahte tapu, sahte çek veya sahte vekâletname kullanılarak işlenen dolandırıcılıkta uygulama, sahtecilik ve dolandırıcılık suçlarından **ayrı ayrı** hüküm kurulması yönündedir. Belgede sahtecilik suçunun hukuki konusu kamu güvenidir ve mağduru toplumdur. Belgenin belirli bir kişinin zararına kullanılması, o kişiyi suçtan zarar gören yapar. Bu nedenle aynı suç işleme kararıyla farklı kişilere verilen sahte belgeler bakımından zincirleme sahtecilik suçu söz konusu olabilir. Yargıtay, aynı suç işleme kararıyla iki farklı kişiye verilen tamamen sahte iki çek nedeniyle iki ayrı sahtecilik suçundan hüküm kurulmasını, zincirleme şekilde tek sahtecilik suçu oluştuğu gerekçesiyle bozmuştur.³⁹

39 Yargıtay 11. CD, 16.11.2022, E. 2021/21938, K. 2022/19215.

DİKKAT

Resmi belgede sahtecilik suçunun dava zamanaşımı sekiz yıl, kesintili hâlde on iki yıldır (TCK m. 66/1-e, 67/4). Nitelikli dolandırıcılıkta ise bu süreler on beş ve yirmi iki buçuk yıldır. Yargılaması uzun süren dosyalarda sahtecilik suçu bakımından zamanaşımının dolduğu ve davanın düştüğü sıkça görülmektedir. Kanun yolu aşamasında her suç için zamanaşımı ayrı ayrı hesaplanmalıdır.

B. Kart suçları ve bilişim suçları

Aynı olay içinde dolandırıcılıktan ayrı olarak kart bilgileriyle işlem yapılmışsa, ⁸² banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu ayrıca oluşabilir. Yargıtay, önce sahte bir ilanla aldatılarak para gönderen, ardından kart görüntüsünü ve telefonuna gelen şifreyi veren mağdurun hesabından yirmi altı ayrı işlemle para aktarılan bir olayda, nitelikli dolandırıcılık ve kart suçundan ayrı ayrı hüküm kurulması gerektiğine karar vermiştir.⁴⁰ Sahte bir banka sitesiyle hesap bilgilerinin elde edilmesi ise, sübut bulursa kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme suçunu (m. 136) ayrıca oluşturabilir.⁴¹ Bu suçlar arasındaki ayırım 6. ve 13. Bölümlerde ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

C. Örgüt suçları

Dolandırıcılığın suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde ceza bir kat artırılır (m. 158/3). Örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak ise ayrı suçlardır. Kanun, örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi hâlinde bu suçlardan dolayı da ayrıca cezaya hükmolunacağını açıkça belirtmiştir (TCK m. 220/4). Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır (TCK m. 220/5). Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dâhil olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi de örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Bu kişinin cezası yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir (TCK m. 220/7). ⁸³

⁴⁰ Yargıtay 11. CD, 09.09.2025, E. 2024/3301, K. 2025/11066.

⁴¹ Yargıtay 2. CD, 30.06.2025, E. 2025/4872, K. 2025/12513.

İŞTİRAK VE İÇTİMA BAKIMINDAN SORULACAK SORULAR

- ☐ Her şüphelinin suç planındaki rolü nedir: kurgu, arama, ilan, hesap temini, hesap verme, para çekme, kurye, aklama?
- ☐ Katkı suçun icrasına hâkim olmayı sağlıyor mu (müşterek faillik), yoksa yalnızca kolaylaştırıyor mu (yardım etme)?
- ☐ Katkı suç tamamlandıktan sonra mı yapıldı? Önceden bir vaat var mı?
- ☐ Kaç mağdur var? Her mağdur için ayrı hüküm kuruldu mu?
- ☐ Aynı mağdura karşı birden fazla işlem varsa bunlar aynı aldatma sürecinde mi, değişik zamanlarda mı yapıldı?
- ☐ Menfaat her mağdur bakımından ayrı hesaplandı mı? Aynı tutar iki kez hesaba katıldı mı?
- ☐ Sahte belge kullanıldıysa sahtecilik suçu bakımından zincirleme ve zamanaşımı değerlendirildi mi?
- ☐ Örgüt suçları ve 158/3'teki artırım birlikte tartışıldı mı?

İKİNCİ KISIM

BİLİŞİM SİSTEMLERİ, BANKALAR VE KREDİ KURUMLARI ARACILIĞIYLA DOLANDIRICILIK

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle
Dolandırıcılık

BEŞİNCİ BÖLÜM

Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak Kullanılması
Suretiyle Dolandırıcılık

ALTINCI BÖLÜM

Dolandırıcılığın Bilişim Yoluyla Hırsızlık, Bilişim Suçları ve Kart
Suçlarından Ayrımı

*Bilişim sistemlerinin ya da birer güven kurumu olan banka
veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması, dolandırıcılık
suçunun işlenmesi açısından önemli bir kolaylık sağlamaktadır.*

TCK M. 158 GEREKÇESİ

4

Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık

BU BÖLÜMDE

- ♦ Nitelikli hâlin gerekçesi ve bilişim sistemi kavramı
- ♦ Yargıtay'ın temel ölçütü: sistem aracılığıyla bir insanın aldatılması
- ♦ Ödeme aşamasında internet bankacılığı: “havale-ödeme mercii”
- ♦ Telefon ve kısa mesajla işlenen dolandırıcılık
- ♦ İnternet ilanları: Ceza Genel Kurulunun 2013 ve 2021 kararları
- ♦ Basın ve yayın araçlarıyla dolandırıcılıkla ilişki

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Dolandırıcılığın bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenmesi, TCK m. 158/1-f’de nitelikli hâl olarak düzenlenmiştir. Bu hâlde hapis cezası üç yıldan on yıla kadardır. Ancak hapis cezasının alt sınırı dört yıldan, adli para cezası da suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz. Yargıtay’a göre bilişim sistemi aldatılamaz. Nitelikli hâlin uygulanabilmesi için sistem araç olarak kullanılarak **bir insanın aldatılması** gerekir. Belirleyici olan, hileli davranışların mağdura bilişim sistemi aracılığıyla ulaştırılmasıdır. Mağdurun parayı internet bankacılığıyla göndermesi tek başına yeterli değildir. Ceza Genel Kuruluna göre bu durumda sistem suçun “aracı” değil, “havale-ödeme mercii”dir. Telefonla ya da kısa mesajla aldatma da kendiliğinden bu nitelikli hâli oluşturmaz. Buna karşılık internet sitesinde yayımlanan sahte bir ilanla mağdura ulaşılması bilişim sisteminin araç olarak kullanılmasıdır. Ayrımın sonuçları büyüktür: Olay basit dolandırıcılık sayılırsa ceza bir yıldan beş yıla kadar hapistir ve suç uzlaştırma kapsamındadır.

I. Kanun metni ve nitelikli hâlin dayanağı

TCK M. 158/1-F VE SON CÜMLE

(1) Dolandırıcılık suçunun; ... f) Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle, ... işlenmesi halinde, üç yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, (e), (f), (j), (k) ve (l) bentlerinde sayılan hâllerde hapis cezasının alt sınırı dört yıldan, adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

- 84 Bent, iki ayrı nitelikli hâli bir arada düzenlemektedir: bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması ile banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması. Ceza Genel Kurulu da bu bentte birden fazla nitelikli hâlin kabul edildiğini açıkça belirtmektedir.⁴² Bu bölüm birinci seçeneği, yani bilişim sistemlerini inceler. Banka ve kredi kurumlarının araç olarak kullanılması 5. Bölümün konusudur. İki hâlin aynı bentte düzenlenmesi öğretide eleştirilmiş, her birinin ayrı bir bentte düzenlenmesinin daha isabetli olacağı ileri sürülmüştür.⁴³
- 85 Madde gerekçesinde, bilişim sistemlerinin ya da birer güven kurumu olan banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılmasının dolandırıcılık suçunun işlenmesi açısından önemli bir kolaylık sağladığı belirtilmiştir.⁴⁴ Yargıtay ise nitelikli hâlin gerekçesini yerleşik bir formülle şöyle açıklamaktadır:

Günümüzde bilişim sistemleri ile sesli-görüntülü haberleşme, elektronik imzanın kabulü, yeni ticari ilişkiler, internet bankacılığı hizmeti ile para transferleri ve bunlar gibi pek çok yenilik toplumsal hayata girmiş, bilişim gerek iş gerekse günlük hayatta vazgeçilemeyecek kadar önemli bir noktaya ulaşmış ... Bu sistemlerin güvenle kullanılması, aynı anda hızlı ve kolayca birçok kişiye ulaşılması ve diğer taraftaki failin kontrol imkânını azaltması nedeniyle nitelikli hâl sayılmıştır.⁴⁵

- 86 Bu formül, nitelikli hâlin üç dayanağını gösterir. Birincisi, toplumun bilişim sistemlerine duyduğu **güvendir**: İnternet sitesindeki bir ilan, bir e-posta veya bir uygulama ekranı, kişide yüz yüze görüşmede doğmayacak bir güven yaratabilir. İkincisi, sistemin faile aynı anda **çok sayıda kişiye ulaşma** imkânı vermesidir. Üçüncüsü, karşı tarafın failin kim olduğunu ve beyanlarının doğru olup olmadığını **denetleme imkânının azalmasıdır**. Bir uygulamanın ölçüt olarak kullanılabilmesi için bu dayanaklarla bağlantısı kurulmalıdır. Bilişim sisteminin olayda bu

⁴² Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255.

⁴³ Görüşler için bkz. Orman, *Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları*, s. 262–263.

⁴⁴ Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593), TBMM S. Sayısı 664, m. 158 gerekçesi. Gerekçe, Ceza Genel Kurulu kararlarında da aynen aktarılmaktadır: Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255; Yargıtay CGK, 02.03.2021, E. 2018/51, K. 2021/68.

⁴⁵ Yargıtay CGK, 02.03.2021, E. 2018/51, K. 2021/68; aynı ifadeler için bkz. Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255; Yargıtay 15. CD, 22.04.2015, E. 2014/1207, K. 2015/24113.

güven, yaygınlık ve denetimsizlik etkisini yaratmadığı durumlarda nitelikli hâlin uygulanması, gerekçesinden kopuk bir sonuç doğurur.

765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu, dolandırıcılığın Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesinin haberleşme araçlarının vasıta olarak kullanılması suretiyle işlenmesini nitelikli hâl olarak düzenlemişti (m. 504/3). 5237 sayılı Kanun bu hâle yer vermemiştir. Ceza Genel Kurulu bu değişikliği, telefonla işlenen dolandırıcılığın kendiliğinden nitelikli sayılamayacağı sonucuna bağlamıştır.⁴⁶ Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması ise ilk kez 5237 sayılı Kanunla nitelikli hâl olarak kabul edilmiştir.⁴⁷

II. Bilişim sistemi kavramı

Kanun bilişim sistemini tanımlamamıştır. Yargıtay, TCK m. 243'ün gerekçesindeki tanımı esas almaktadır. Buna göre bilişim sistemi, **verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tâbi tutma olanağını veren manyetik sistemlerdir**.⁴⁸ Ceza Genel Kurulu bu tanımı, bilgisayar ve internet kavramlarıyla birlikte açıklamakta; interneti, dünya üzerindeki milyonlarca bilgisayarın birbirine bağlanmasıyla oluşan küresel bir bilgisayar ağı sistemi olarak tanımlamaktadır.⁴⁹

Bu tanım teknolojik gelişmelere açıktır. Masaüstü bilgisayarın yanında akıllı telefonlar, tabletler, internet siteleri, e-posta, mobil uygulamalar ve internet bankacılığı da veri toplayan ve otomatik olarak işleyen sistemlerdir. Bu nedenle uygulamada asıl tartışma, bir aracın bilişim sistemi olup olmadığı üzerinde değil, **olayda araç olarak kullanılıp kullanılmadığı** üzerinde yoğunlaşır. Sosyal medya hesapları ve internet tabanlı mesajlaşma uygulamaları üzerinden kurulan iletişim 9. Bölümde, sahte internet siteleri ve iltalama bağlantıları ise 10. Bölümde ayrıca incelenmektedir.

Bilişim sistemi kavramının sınırına ilişkin önemli bir tartışma, **telefon görüşmeleri** bakımından yaşanmıştır. Bir telefonla dolandırıcılık dosyasında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, mobil iletişim sisteminin (GSM) teknik yapısını ayrıntılı biçimde açıklayarak telefonla yapılan aldatmanın da bilişim sisteminin araç olarak kullanılması olduğunu savunmuştur. Ceza Genel Kurulu bu görüşü kabul etmemiştir. Genel Kurula göre telefonun araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık 5237 sayılı Kanunda nitelikli hâl olarak düzenlenmemiştir ve telefonla aldatmada

⁴⁶ Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255.

⁴⁷ Orman, *Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları*, s. 260, dn. 1175.

⁴⁸ Yargıtay CGK, 02.04.2013, E. 2012/15-1293, K. 2013/111; Yargıtay 15. CD, 22.04.2015, E. 2014/1207, K. 2015/24113.

⁴⁹ Yargıtay CGK, 02.04.2013, E. 2012/15-1293, K. 2013/111.

bilişim sisteminin “bizatihi araç olarak kullanılması” söz konusu değildir.⁵⁰ Bu kararın ayrıntıları aşağıda incelenmektedir.

III. Yargıtay’ın temel ölçütü: sistem aracılığıyla bir insanın aldatılması

A. Bilişim sistemi aldatılamaz

- 91 Yargıtay’ın bu nitelikli hâl ilişkin bütün kararlarında tekrarlanan temel cümle şudur:

*Bilişim sisteminin aldatılmasından söz edilemeyeceği için, ancak bu sistemin araç olarak kullanılarak bir insanın aldatılması yani dolandırılması halinde bu bendin uygulanması mümkündür. Aksi halde yani sisteme girilerek bir kişi aldatılmayıp sistemden yararlanılarak çıkar sağlanmışsa bilişim suçu veya bilişim sistemi kullanılmak suretiyle hırsızlık suçunun oluşması söz konusu olacaktır.*⁵¹

- 92 Bu cümleden iki sonuç çıkar. Birincisi, nitelikli hâl dolandırıcılığın bir türüdür ve temel suçun bütün unsurlarını gerektirir: hileli davranış, bu davranışla aldatılan bir insan, aldanmaya bağlı bir tasarruf, zarar ve yarar (bkz. 1. Bölüm). Hiçbir insanın aldatılmadığı, failin yalnızca sistemi kullanarak ya da sistemi manipüle ederek çıkar sağladığı olaylar dolandırıcılık değildir. Bu olaylarda bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e), bilişim sistemi aracılığıyla haksız çıkar sağlama (m. 244/4) veya banka ya da kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245) suçları gündeme gelir. Bu suçlarla ayırım 6. Bölümde ayrıntılı olarak ele alınmıştır.
- 93 İkincisi, insanın **sistem aracılığıyla** aldatılması gerekir. Bilişim sisteminin olayın herhangi bir yerinde bulunması yetmez. Hileli davranışın kendisi, ya da en azından mağdurun aldanmasında belirleyici olan kısmı, bilişim sistemi üzerinden kurgulanmalı ve mağdura bu yolla ulaştırılmalıdır. Öğretide de hileli davranışların mutlaka bilişim sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilmesi gerektiği, sistemin suç yolunun herhangi bir anında kullanılmasının yeterli olmadığı vurgulanmaktadır. Bu görüşe göre örneğin yararın elde edilmesi aşamasında internet bankacılığının kullanılması nitelikli hâl yaratmaz.⁵²
- 94 Öğretide az sayıda yazar, bilişim yoluyla çıkar sağlanan olaylarda aldatılan bir muhatap bulunmadığını, bu nedenle hileli davranışın sisteme yöneldiği durumlarda “bilgisayarın dolandırıldığını” ileri sürmüştür. Baskın görüş ise Yargıtay’ın yaklaşımıyla aynıdır: Hileli davranışlar bilişim sistemi aracılığıyla bir gerçek kişiyi aldatmaya yönelmelidir ve hareketin muhatabı her zaman bir insandır.⁵³

50 Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255.

51 Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255; Yargıtay CGK, 02.03.2021, E. 2018/51, K. 2021/68; Yargıtay 15. CD, 21.01.2014, E. 2012/6556, K. 2014/720.

52 Agin, *Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu*, s. 104.

B. Sistemin yalnızca iletişim kurmak için kullanılması

Fail ile mağdur internet ortamında tanışmış, ancak asıl aldatma daha sonra yüz yüze yapılmışsa nitelikli hâl uygulanmaz. Yargıtay bu ayrımı açık bir olayda ortaya koymuştur.

4.1

YARGITAY 15. CEZA DAİRESİ

21.01.2014 · E. 2012/6556 · K. 2014/720

İnternetin yalnızca bağlantı kurmak için kullanılması nitelikli hâl oluşturmaz

Sanık, kurduğu bir internet sitesinde sahte bir kimlikle tanıştığı müştekiye mesajlar göndermiş, ardından verdiği telefon numarasından başka bir isimle konuşarak buluşma ayarlamıştır. Buluşmada müştekiyi, var olmayan bir kişinin evi olduğunu söylediği bir adrese götürerek para almaya çalışmış, müştekinin durumu araştırıp polise haber vermesi üzerine para alamamıştır. Yerel mahkeme eylemi bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılığa teşebbüs olarak kabul etmiştir. Daire hükmü bozmuştur:

“Somut olayda, sanığın, müşteki ile internet ortamında tanıştığı, bu aşamadaki hileli hareketlerle herhangi bir menfaat temin etmesinin söz konusu olmadığı, interneti sadece muhatapları ile bağlantı kurmak amacıyla kullandığı, bilahare müşteki ile hastahane kantininde bulunduğu ve ... hileli söz ve davranışlarını sürdürerek menfaat sağlamaya çalıştığı, bu haliyle sübut bulan eylemin, TCK’nın 157/1. maddesinde belirtilen basit dolandırıcılığa teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiş...”

DEĞERLENDİRME Kararın ölçütü, menfaatin hangi aşamadaki hileyle elde edilmeye çalışıldığıdır. Bilişim sistemi yalnızca taraflar arasında bağlantı kurmuşsa ve mağdur, sonraki aşamada yüz yüze yapılan hileli davranışlara kanarak tasarrufta bulunmuşsa (ya da bulunması istenmişse), sistem hilenin değil iletişimin aracıdır. Bu ayrım, sosyal medyada tanışılıp yüz yüze görüşmelerle sürdürülen “duygusal dolandırıcılık” olaylarında da önem taşır (bkz. 9. Bölüm).

Aynı ölçüt, internet sitesindeki ilanla başlayan ancak asıl hilenin fiziki dünyada sergilendiği olaylarda da tartışılmaktadır. Bir ilan sitesinde daire satış ilanı veren, ilanı gören katılanla buluşup daireyi gezdiren ve sahte bir tapu belgesi göstererek kapora alan sanık hakkında Daire, eylemin bilişim sisteminin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunu oluşturup oluşturmayacağını takdir görevinin ağır ceza mahkemesine ait olduğunu belirterek, asliye ceza mahkemesince görevsizlik kararı verilmesi gerektiğine hükmetmiştir.⁵⁴ Öğretide bu olayda katılanı asıl aldatan şeyin sahte tapu belgesi olduğu, ilanının yalnızca tarafları bir araya getirdiği, bu nedenle bilişim nitelikli hâlinin uygulanmaması gerektiği ileri sürülmektedir.⁵⁵

⁵³ Görüşlerin ayrıntılı bir değerlendirmesi için bkz. Orman, *Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları*, s. 263–265.

⁵⁴ Yargıtay 15. CD, 21.01.2015, E. 2013/7107, K. 2015/918.

Bu eleştiri, yukarıdaki ölçütlerle uyumludur. Mağduru tasarrufa yönelten hilenin ağırlık merkezi fiziki dünyadaysa, ilanının internette yayımlanmış olması tek başına nitelikli hâl için yeterli görülmemelidir.

UYGULAMA NOTU

Savunmada “internet yalnızca iletişim aracıydı” itirazı ileri sürülecekse, olayın kronolojisi aşama aşama çıkarılmalıdır. Mağdur hangi beyana inanarak parayı gönderdi veya malı teslim etti? Bu beyan ona internet sitesi, uygulama ya da e-posta üzerinden mi ulaştı, yoksa telefon konuşmasında veya yüz yüze görüşmede mi yapıldı? İlan, mağdurun ilk temasından sonra karar vermesinde bir rol oynadı mı? Bu soruların cevabı, mağdurun ifadesinde ve mesaj kayıtlarında açıkça ortaya konulmalıdır. Mağdur vekili bakımından da aynı kronoloji, nitelikli hâlin dayanağını göstermek için gereklidir.

IV. Ödeme aşamasında internet bankacılığı: “havale-ödeme mercii”

A. Ceza Genel Kurulunun 2016 tarihli kararı

- 97 Uygulamada en sık karşılaşılan hatalardan biri, mağdurun parayı internet veya mobil bankacılık yoluyla göndermesi nedeniyle eylemin bilişim sisteminin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık sayılmasıdır. Ceza Genel Kurulu bu yaklaşımı açıkça reddetmiştir.

4.2

YARGITAY CEZA GENEL KURULU
10.05.2016 · E. 2014/288 · K. 2016/255

Bilişim sistemi ve banka yalnızca “havale-ödeme mercii” ise nitelikli hâl yoktur

Sanık, taş dekorasyonu işi yapan katılanı telefonla arayarak taş ocağı olduğunu söylemiş, bir ay sonra başka bir hattan ve başka bir isimle arayarak kendisini acilen taş alması gereken bir müşteri gibi göstermiştir. Bu kurguya inanan katılan, sanıktan taş almak için anlaşmış ve sanığın istediği nakliye ve yakıt parasını internet bankacılığı yoluyla sanığın verdiği hesaba göndermiştir. Taş gönderilmemiş, para iade edilmemiştir. Yerel mahkeme eylemi TCK m. 158/1-f kapsamında nitelikli dolandırıcılık olarak kabul etmiş, Özel Daire ise şu gerekçeyle hükmü bozmuştur: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazını inceleyen Ceza Genel Kurulu, telefonun araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılığın 5237 sayılı Kanunda nitelikli hâl olarak düzenlenmediğini, olayda bilişim sisteminin bizzatıhi araç olarak kullanılmasının söz konusu olmadığını ve eylemin basit dolandırıcılık suçunu oluşturduğunu belirterek itirazı oybirliğiyle reddetmiştir.

“Bilişim sisteminin veya bankanın, haksız menfaatin elde edilmesinde ‘havale-ödeme mercii’ olarak kullanıldığı, suçun işlenmesinde ‘aracı’ kılınmadıkları nazara alınarak; TCK’nun 157/1. maddesi uyarınca cezalandırma yerine yazılı şekilde ‘nitelikli dolandırıcılık’ suçundan ‘mahkûmiyet’ hükmü kurulması...”

DEĞERLENDİRME Karar, bu bölümün en önemli dayanağıdır. Hileli davranışların tamamı telefonda yapılmış, internet bankacılığı yalnızca mağdurun parayı göndermesi için kullanılmıştır. Para aynı yöntemle bir banka şubesinden veya ATM’den de gönderilebilirdi. Sistemin kullanılması aldatmayı kolaylaştırmamış, mağdurun inanmasında bir rol oynamamıştır. Nitelikli hâlin gerekçesindeki güven, yaygınlık ve denetimsizlik etkisi, ödeme kanalında değil, aldatma kanalında aranmalıdır.

Genel Kurul bu kararla Özel Dairenin yaklaşımını benimsemiştir. Daire, bozma 98 kararında bankaların ödeme aracı olarak kullanılması hâlinde de bendin uygulanamayacağını belirtmiştir.⁵⁶ Bankanın araç olarak kullanılmasına ilişkin bu ikinci yön 5. Bölümde incelenmiştir.

B. Kısa mesajla aldatma ve bankaya havale

Aynı ilke, kısa mesajla (SMS) yapılan aldatmalarda da uygulanmıştır. Sanık, katı- 99 lanın cep telefonuna bilinen bir içecek markasının kampanyasından 20.000 TL ödül kazandığına dair mesaj göndermiş, katılanın numarayarı araması üzerine ödülü alabilmesi için bankaya 500 TL yatırması gerektiğini söylemiştir. Katılan parayı yatırmış, bir daha sanığa ulaşamamıştır. Yerel mahkeme, katılanın parayı bankadan havale etmesi nedeniyle TCK m. 158/1-f’yi uygulamıştır. Daire bu hükmü iki yönden bozmuştur. Birincisi, cep telefonuna kısa mesaj gönderilmesinde bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması söz konusu olmadığından eylem basit dolandırıcılıktır. Paranın bankadan havale edilmesi bu sonucu değiştirmez. İkincisi, sanık katılanın hesabına haksız menfaat miktarını yatırdığına dair ödeme belgesini sunduğu hâlde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı tartışılmamıştır.⁵⁷

Bu kararda kısa mesajın kendisi bilişim sisteminin araç olarak kullanılması sayıl- 100 mamıştır. Mesaj yalnızca ilk teması sağlamış, asıl aldatma telefon görüşmesinde yapılmıştır. Kısa mesajın içinde sahte bir internet sitesine yönlendiren bir bağlantı bulunduğu ve mağdurun bu sitede bilgilerini girerek aldatıldığı ortalama olayları ise farklı değerlendirilir. Orada hile, sahte internet sitesinin kendisi üzerinden kurgulanmıştır (bkz. 10. Bölüm).

⁵⁶ Yargıtay 15. CD, 13.02.2014, E. 2012/8550, K. 2014/2683.

⁵⁷ Yargıtay 15. CD, 13.04.2016, E. 2013/27817, K. 2016/3376.

DİKKAT

Mağdurun parayı mobil bankacılık uygulamasıyla, internet bankacılığıyla veya FAST ile göndermesi, eylemi kendiliğinden TCK m. 158/1-f kapsamına sokmaz. Mahkeme kararlarında ve iddianamelerde “katılan parayı internet bankacılığı ile gönderdiğinden bilişim sistemi araç olarak kullanılmıştır” şeklindeki gerekçeler, Ceza Genel Kurulunun 2016 tarihli kararına ve bu doğrultudaki Daire kararlarına aykırıdır. Bu durum kanun yolu aşamasında mutlaka ileri sürülmelidir. Ancak aynı olayda failin kendisini kamu görevlisi veya banka çalışanı olarak tanıtması gibi başka bir nitelikli hâl varsa eylem yine nitelikli dolandırıcılık olabilir (m. 158/1-l; bkz. 7. Bölüm).

C. Nitelendirmenin sonuçları

- 101 Bir olayın TCK m. 157 veya m. 158/1-f kapsamında değerlendirilmesi, failin ve mağdurun hukuki durumunu bütünüyle değiştirir:

Konu	Basit dolandırıcılık (m. 157)	Bilişim sistemiyle nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-f)
Hapis cezası	1 yıldan 5 yıla kadar	3 yıldan 10 yıla kadar; alt sınır 4 yıl
Adli para cezası	5.000 güne kadar	5.000 güne kadar; menfaatin iki katından az olamaz
Uzlaştırma	Uzlaştırma kapsamında (CMK m. 253)	Uzlaştırma kapsamında değil
Dava zamanaşımı	8 yıl	15 yıl
Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, erteleme	Ceza iki yılı aşmıyorsa, diğer şartlarla birlikte mümkün	Alt sınır 4 yıl olduğundan, ceza indirimlerle iki yılın altına inmedikçe mümkün değil
Hesabın askıya alınması (CMK m. 128/A)	Kapsam dışı	Kapsamda (m. 158/1-f ve l)

- 102 Tablonun son satırı uygulamada sıklıkla gözden kaçırılmaktadır. 7571 sayılı Kanunla Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen 128/A maddesi, bankalara, ödeme hizmeti sağlayıcılarına ve kripto varlık hizmet sağlayıcılarına suçta kullanılan hesapları kırk sekiz saate kadar askıya alma yetkisi vermektedir. Ancak bu yetki yalnızca bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e), bilişim sistemlerinin veya kimlik taklidinin kullanıldığı nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-f ve l) ile banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245) suçlarında söz konusudur (bkz. 16. Bölüm). Mağdurun bankaya yapacağı başvuruda olayın bu suçlardan birine girdiğini gösteren bilgilerin yer alması bu nedenle önemlidir.

V. İnternet ilanları

A. Ceza Genel Kurulunun 2013 tarihli kararı

İnternet sitelerinde yayımlanan sahte satış ilanlarıyla işlenen dolandırıcılık, Ceza Genel Kurulunda uzun tartışmalara yol açmıştır. İlk önemli karar 2013 yılında oyçokluğuyla verilmiştir. 103

4.3

YARGITAY CEZA GENEL KURULU

02.04.2013 · E. 2012/15-1293 · K. 2013/111

Sahte satış ilanıyla işlenen dolandırıcılık bilişim sisteminin araç olarak kullanılmasıdır

Sanıklardan biri, bir internet sitesinde var olmayan bir şirket adına dizüstü bilgisayar satış ilanı vermiştir. İlanı gören şikâyetçi, ilandaki numarayı aramış, kendisini şirket yetkilisi olarak tanıtan kişinin söylediği hesaba bilgisayar bedelini göndermiştir. Bilgisayar gönderilmemiş, şikâyetçi sonraki aramalarında farklı kişilerce oyalanmıştır. Para, sanığın talimatıyla banka hesabı açtıran diğer iki sanık tarafından çekilerek ilanı veren sanığa teslim edilmiştir. İlanda gösterilen şirket adresinde böyle bir şirketin bulunmadığı tespit edilmiştir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, ilanın verildiği sitenin bir veri tabanına sahip olmadığını ileri sürerek eylemin basit dolandırıcılık olduğunu savunmuştur. Genel Kurul çoğunluğu itirazı reddetmiştir:

“Bilişim sistemlerinin aynı anda birçok kişiye ulaşmasındaki çabukluk ve sağladığı kolaylığa dayanarak ... internet sitesinden ... dizüstü bilgisayarların satışı için ilan veren sanıkların, ... ilanı görerek bildirdikleri telefon numarasını aradıktan sonra hesaplarına para aktaran şikâyetçiye sözde alışverişe konu bilgisayarı göndermemeleri şeklinde gerçekleşen olayda; bilişim sisteminin araç olarak kullanılması suretiyle gerçekleştirilen eylemlerin TCK'nun 158. maddesinin 1. fıkrasının (f) bendi uyarınca nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğu kabul edilmelidir.

DEĞERLENDİRME Kararın en dikkat çekici yönü karşı oylardır. Karşı oy kullanan on üyeden bir kısmı, ilanın sıradan bir satış ilanı olduğunu, mağdurun satın alma kararını telefon görüşmesinden sonra verdiğini, internette yayımlanan ilanın sokağa asılan bir afişten farkı bulunmadığını ileri sürerek eylemin basit dolandırıcılık olduğunu savunmuştur. Bir üye, bilişim sistemine müdahale edilmedikçe nitelikli hâlin oluşmayacağı görüşündedir. Beş üye ise eylemin basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle dolandırıcılık (m. 158/1-g) olduğunu düşünmüştür. Çoğunluk görüşü, sahte bir ilanın baştan aldatma amacıyla kurgulanmış olmasını ve internetin aynı anda çok sayıda kişiye ulaşma imkânını belirleyici saymıştır.

Öğretide çoğunluk görüşü genel olarak isabetli bulunmaktadır. Bu görüşe göre ilan baştan sahte olduğu için kendi başına bir hiledir. Sonradan yapılan telefon görüşmesi bu hileyi tamamlar ve nitelikli hâlin uygulanması için bilişim sistemine 104

müdahale edilmesi gerekmez.⁵⁸ Özel Daire de sonraki kararlarında bu çizgiyi izlemiştir. Bir internet sitesine televizyon ve dizüstü bilgisayar satış ilanı veren, kendisini arayan katılanlarla anlaşıp paralarını aldıktan sonra ürünleri göndermeyen ve telefonunu kapatan sanık hakkında kurulan nitelikli dolandırıcılık hükmü onanmıştır.⁵⁹

B. Ceza Genel Kurulunun 2021 tarihli kararı: bilişim ve basın-yayın birlikte

- 105 İnternet ilanlarına ilişkin tartışma 2021 yılında yeniden Genel Kurulun önüne gelmiştir. Bu kez uyuşmazlık, eylemin basit dolandırıcılık mı yoksa nitelikli dolandırıcılık mı olduğu değil, nitelikli hâllerden hangisine girdiğidir.

4.4

YARGITAY CEZA GENEL KURULU
02.03.2021 · E. 2018/51 · K. 2021/68

İnternet ilan sitesindeki sahte ilan: hem (f) hem (g) bendi, hüküm daha ağır olan (f) bendinden kurulur

Sanık, tanınmış bir ilan sitesinde ikinci el dizüstü bilgisayar satış ilanı vermiştir. İlanda ve telefon görüşmesinde kendisini başka bir isimle tanıtmış, ilanın açıklamasında avukat olduğunu ve bilgisayarı yalnızca dosyaları için kullandığını belirtmiştir. İlanı gören katılan, ilandaki numarayı aramış, anlaştıkları bedeli sanığın verdiği ve annesine ait olan hesaba mobil bankacılık yoluyla göndermiştir. Bilgisayar gönderilmemiş, para aynı gece ATM’den çekilmiştir. İlan, olaydan sonra başka bir telefon numarasıyla yayında kalmıştır. Yerel mahkeme eylemi basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle dolandırıcılık (m. 158/1-g) olarak nitelendirmiş, Özel Daire ise bilişim nitelikli hâlinin (m. 158/1-f) uygulanması gerektiğini belirterek hükmü bozmuştur. Yerel mahkemenin direnmesi üzerine Genel Kurul şu sonuca varmıştır:

“

... sanığın hem bilişim sistemini araç olarak kullanmak hem de basın ve yayın aracının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle suçu işlediği anlaşıldığından, sanığın bu eylemi ile TCK’nın 158. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde düzenlenen “bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık” ve aynı fıkranın (g) bendinde düzenlenen “basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle dolandırıcılık” olmak üzere dolandırıcılık suçunun iki farklı nitelikli hâlinin oluştuğu, bu durumda aynı fıkranın son cümlesi uyarınca suçun daha ağır cezayı içeren nitelikli hâli olan “bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık” suçundan hüküm kurulması gerektiği kabul edilmelidir.

DEĞERLENDİRME Karar oybirliğiyle verilmiştir ve iki önemli tespit içerir. Birincisi, kitlesel iletişime açık bir internet ilan sitesi, TCK m. 6/1-g anlamında elektronik kitle iletişim aracıdır. İkincisi, aynı eylemde iki nitelikli hâl birlikte gerçekleştiğinde

⁵⁸ Agin, *Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu*, s. 107–109.

⁵⁹ Yargıtay 15. CD, 22.04.2015, E. 2014/1207, K. 2015/24113.

tek bir nitelikli dolandırıcılık suçu oluşur ve hüküm, alt sınırı dört yıl olan ve iki kat adli para cezası kuralına tâbi bulunan (f) bendinden kurulur. Ayrıca bir nitelikli hâlin daha gerçekleşmiş olması, temel cezanın belirlenmesinde (m. 61) gözetilebilir.

Genel Kurulun bu kararında basın ve yayın nitelikli hâlinin uygulanma şartları da 106 açıklanmıştır. Kanun, “basın ve yayın yolu ile” deyimini her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim aracıyla yapılan yayınlar olarak tanımlamaktadır (TCK m. 6/1-g). Tanımın gerekçesinde bireysel iletişim araçlarının bu kapsama girmediği özellikle vurgulanmıştır. Genel Kurula göre (g) bendinin uygulanması için basın ve yayın araçlarının kullanılmış olması yeterli değildir. Bu araçların kullanılması suçun işlenmesini kolaylaştırmalı, hileli hareketlerin gerçekleştirilmesinde ve mağdurun aldatılmasında etkili olmalıdır.⁶⁰

Bu açıklamalar iki ayrıma imkân verir. Herkese açık bir ilan sitesinde, bir sosyal 107 medya platformunun herkese açık sayfasında veya bir internet sitesinde yayımlanan sahte ilan, hem bilişim sistemi hem de kitle iletişim aracı üzerinden yapılmış bir hiledir. Buna karşılık iki kişi arasındaki özel mesajlaşma, e-posta veya telefon görüşmesi bireysel iletişimdir. Bu durumlarda (g) bendi uygulanmaz. Bilişim nitelikli hâlinin uygulanıp uygulanmayacağı ise yukarıdaki ölçüte, yani hilenin sistem aracılığıyla kurgulanıp kurgulanmadığına göre belirlenir.

ÖRNEK OLAY

E, bir ilan sitesinde gerçekte sahip olmadığı bir otomobil için piyasa fiyatının biraz altında bir ilan yayımlar. İlanda başkasına ait otomobilin fotoğraflarını ve sahte bir ekspertiz raporunu kullanır. İlanı gören F, ilandaki mesajlaşma bölümünden E ile yazışır ve “aracı başkası almasın” diye 20.000 TL kaporayı E’nin bildirdiği hesaba gönderir. E, kapora alındıktan sonra ilanı kaldırır ve F’yi engeller. Bu olayda hile, ilan sitesi üzerinde kurgulanmış ve F’ye bu yolla ulaştırılmıştır. Eylem, Ceza Genel Kurulunun 2013 ve 2021 kararları uyarınca bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılıktır. Herkese açık ilan sitesi kitle iletişim aracı olduğundan (g) bendi de gerçekleşmiştir. Ancak hüküm (f) bendinden kurulur. Adli para cezası, 20.000 TL’nin iki katı olan 40.000 TL’den az olamaz.

Olayı değiştirelim: E ve F bir tanıdık aracılığıyla tanışmış, E telefonda F’ye otomobilini satacağını söylemiş ve F kaporayı mobil bankacılık uygulamasıyla göndermiştir. Bu durumda hile telefonda yapılmış, bilişim sistemi yalnızca ödeme için kullanılmıştır. Başka bir nitelikli hâl bulunmadıkça eylem basit dolandırıcılıktır. Dolandırıcılığın bütün unsurları ayrıca araştırılmalı, özellikle olayın bir hukuki uyumsuzluk olup olmadığı değerlendirilmelidir (bkz. 1. Bölüm).

C. İlan sitesi olaylarında hukuki uyumsuzluk sınırı

- 108 İnternet ilanıyla başlayan her olay dolandırıcılık değildir. Gerçekten satış yapan ve daha önce müşterilerine ürün teslim etmiş bir satıcının belirli bir siparişi yerine getirememesi, kural olarak hukuki uyumsuzluktur. Yargıtay, internet sitesi üzerinden satış yapan bir firmanın ürünü teslim etmemesi üzerine açılan davada, firmanın yasal kaydı bulunup bulunmadığının, hangi ürünlerin pazarlamasının yapıldığının ve kuruluşundan itibaren müşterilerine teslimat konusunda sorun yaşanıp yaşanmadığının araştırılmasını istemiştir. Daireye göre müşterilere ürünlerin usulüne uygun teslim edildiği belirlenirse eylem hukuki uyumsuzluktur. Aksi hâlde ve ilanda aldatıcılık bulunması durumunda ise bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılık söz konusu olur.⁶¹ İlan siteleri ve e-ticaret dolandırıcılıklarının ayrıntıları 8. Bölümde incelenmektedir.

VI. Uygulamadaki tipik durumlar

- 109 Aşağıdaki tablo, bu bölümde incelenen kararları ve ilkeleri tipik olaylar üzerinden özetlemektedir.

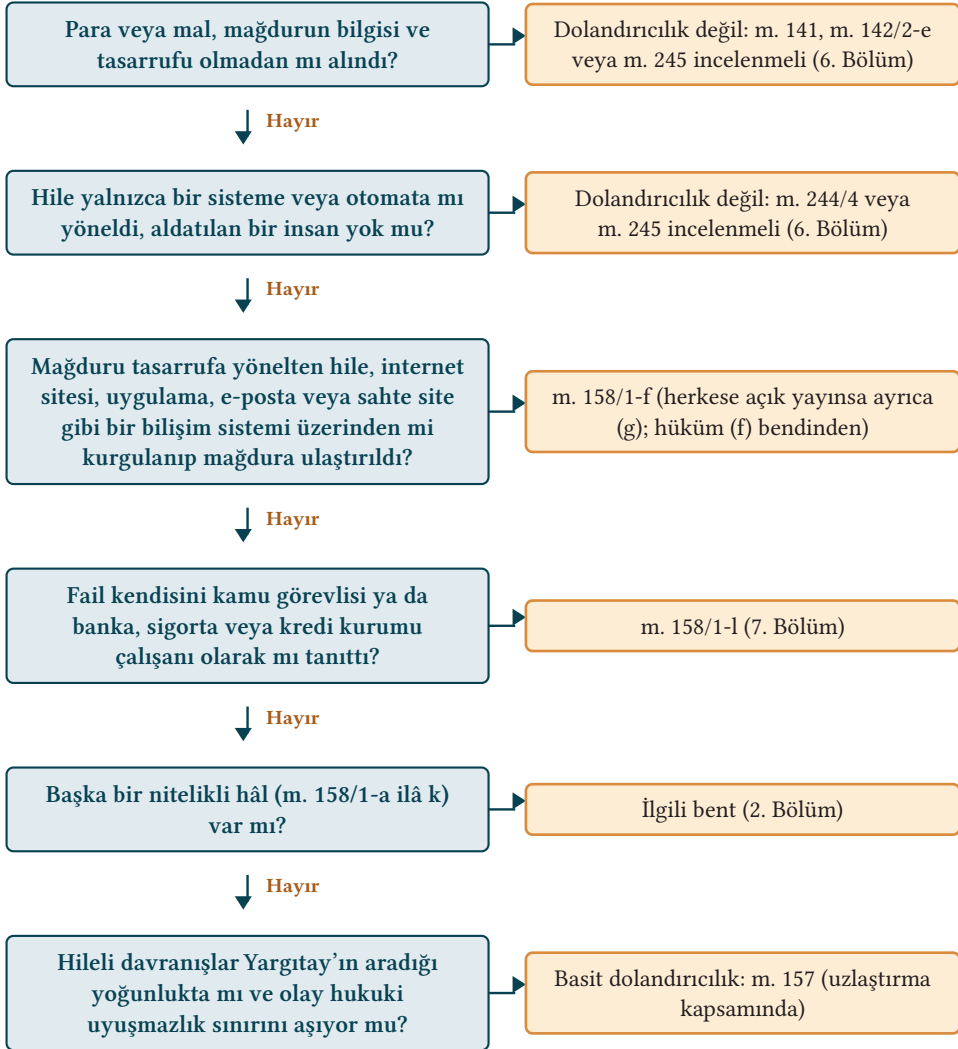
Olay	Nitelendirme	Dayanak
İnternet ilan sitesindeki sahte ilanla mağdura ulaşıyor, para failin bildirdiği hesaba gönderiliyor	m. 158/1-f (ayrıca (g) bendi; hüküm (f) bendinden)	Yargıtay CGK, K. 2013/111; Yargıtay CGK, K. 2021/68
Tanışma internette, asıl aldatma yüz yüze görüşmede	m. 157 (teşebbüs veya tamamlanmış)	Yargıtay 15. CD, K. 2014/720
Bütün hileli davranışlar telefonda, para internet bankacılığıyla gönderiliyor	m. 157 (kimlik taklidi varsa m. 158/1-l)	Yargıtay CGK, K. 2016/255
Kısa mesajla ödül vaadi, telefonda aldatma, bankaya havale	m. 157	Yargıtay 15. CD, K. 2016/3376
ATM başında mağdurun dikkati dağıtılıp zarfın içindeki para alınıyor	m. 141 hırsızlık	Yargıtay 15. CD, K. 2015/1707
Mağdurun haberi olmadan internet bankacılığına girilip para aktarılıyor	m. 142/2-e hırsızlık	Yargıtay 8. CD, K. 2024/2892; Yargıtay 8. CD, K. 2017/6376

- 110 Tablonun son iki satırı, bilişim sisteminin veya bankanın olayda yer almasının suçu dolandırıcılık yapmaya yetmediğini gösterir. ATM başında mağdurun şifre değiştirme işlemine “yardım eden” sanık, cihaza müdahale ederek para çekme işlemi başlatmış, mağdurun bu parayı zarfa koyup cihaza yatırdığı sırada zarfın sıkışmasını sağlamış ve zarfı mağdura fark ettirmeden almıştır. Yerel mahkeme eylemi nitelikli dolandırıcılık saymıştır. Daire ise zilyetliğin mağdur tarafından devredilmediğini, paranın mağdurun haberi olmadan alındığını belirterek eylemin

⁶¹ Yargıtay 15. CD, 18.02.2015, E. 2013/8123, K. 2015/20893.

hırsızlık olduğuna karar vermiştir.⁶² Mağdurun bilgisi ve iradesi dışında gerçekleşen her alma, hile kullanılarak kolaylaştırılmış olsa bile kural olarak hırsızlıktır. Dolandırıcılıkta ise malvarlığı değeri mağdurun hileyle sakatlanmış iradesiyle ve kendi tasarrufuyla el değiştirir (bkz. 1. ve 6. Bölüm).

BİLİŞİM NİTELİKLİ HÂLİNİN BELİRLENMESİ

62 Yargıtay 15. CD, 02.02.2015, E. 2013/7787, K. 2015/1707.

VII. Suçun yaptırımı ve usul bakımından özellikler

- 111 Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılığın cezası üç yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıdır. Hapis cezasının alt sınırı dört yıldır. Adli para cezası da suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz. Bu kuralın uygulanma biçimi, suçun 02.12.2016 tarihinden önce işlenmesi hâlinde lehe kanunun belirlenmesi ve suçun üç veya daha fazla kişi tarafından ya da örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlindeki artırımlar 2. Bölümde açıklanmıştır.
- 112 7571 sayılı Kanunla nitelikli dolandırıcılık suçu ağır ceza mahkemesinin görev alanından çıkarılmıştır. Yürürlük tarihi olan 25.12.2025'ten sonra açılan davalar kural olarak asliye ceza mahkemesinde görülür. Bu tarihte ağır ceza mahkemesinde görülmekte olan veya kanun yolunda bulunan dosyalar ise geçiş hükmü uyarınca kesin hükme kadar eski kurallara göre yürütülür.⁶³ Değişiklikten önce asliye ceza mahkemelerinin, eylemin bilişim nitelikli hâlini oluşturup oluşturmayacağının takdirini ağır ceza mahkemesine bırakmak üzere görevsizlik kararı vermesi gerekiyordu.⁶⁴ Bu nedenle eski tarihli kararlarda sıkça görülen görevsizlik bozmaları, yeni açılan davalar bakımından önemini yitirmiştir.

BİLİŞİM NİTELİKLİ HÂLİ TARTIŞILIRKEN SORULACAK SORULAR

- ☐ Ortada hileyle aldatılmış bir insan var mı, yoksa para mağdurun haberi olmadan mı alındı?
- ☐ Mağduru tasarrufa yönelten hile hangi kanaldan ulaştı: internet sitesi, uygulama, e-posta, telefon görüşmesi, yüz yüze görüşme?
- ☐ Bilişim sistemi hilenin kurgulanmasında mı kullanıldı, yoksa yalnızca tanışma, iletişim veya ödeme aşamasında mı yer aldı?
- ☐ İddianame veya karar, nitelikli hâli yalnızca paranın internet bankacılığıyla gönderilmesine mi dayandırıyor?
- ☐ Herkese açık bir ilan veya yayın var mı? Varsa (g) bendi de gerçekleşmiş, hüküm (f) bendinden kurulmuş mu?
- ☐ Olay basit dolandırıcılık sayılırsa uzlaştırma işlemi yapıldı mı?
- ☐ Hesabın askıya alınması (CMK m. 128/A) için başvuruda olayın (f) veya (l) bendine giren özellikleri açıkça anlatıldı mı?

⁶³ 7571 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, RG 25.12.2025, S. 33118, m. 12–13 (5235 sayılı Kanun m. 12 ve geçici m. 7).

⁶⁴ Yargıtay 15. CD, 21.01.2015, E. 2013/7107, K. 2015/918.

5

Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık

BU BÖLÜMDE

- ♦ Nitelikli hâlin dayanağı: bankalara duyulan güven
- ♦ Yargıtay'ın ölçütü: olağan faaliyet, banka çalışanı ve bankanın ürettiği maddi varlıklar
- ♦ Bankanın yalnızca ödeme aracı olması
- ♦ Sahte dekont, çek ve diğer banka belgeleri
- ♦ Bankanın aldatılması ve tahsis edilmemesi gereken kredi (m. 158/1-j)
- ♦ Ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları ve kripto platformları

BÖLÜMÜN ÖZETİ

TCK m. 158/1-f, dolandırıcılığın banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle işlenmesini de nitelikli hâl saymaktadır. Gerekçe, birer güven kurumu olan bankaların dolandırıcılığın işlenmesinde sağladığı kolaylıktır. Yargıtay'ın üç binden fazla kararda tekrarlanan ölçütüne göre bu hâlin uygulanabilmesi için dolandırıcılık işlenirken bankaların olağan faaliyetlerinden ya da bu faaliyeti yürüten kişilerden hileli araçlarla yararlanılmalı veya bankaların olağan faaliyetleri nedeniyle ürettikleri maddi varlıklar suçta araç olarak kullanılmalıdır. **Bankanın yalnızca ödeme aracı olarak kullanılması bu nitelikli hâli oluşturmaz.** Bu nedenle mağdurun parayı bir banka hesabına göndermesi veya yatırması, IBAN dolandırıcılıklarının hemen hepsinde bulunsa da, tek başına eylemi nitelikli hâle getirmez. Buna karşılık sahte bir banka dekontuyla mağdurun aldatılması, bankanın ürettiği bir belgenin güvenilirliğinin istismarı olarak bu bent kapsamında değerlendirilmektedir. Bankanın kendisinin aldatılarak kredi açtırılması ise ayrıca (j) bendinde düzenlenmiştir.

I. Nitelikli hâlin dayanağı

Bankalar, toplumun parasını emanet ettiği ve işlemlerinin doğruluğuna güvendiği kurumlardır. Bir banka dekontu, bir çek veya bir banka çalışanının beyanı, kişide

kendiliğinden bir güven uyandırır. Madde gerekçesi de bu güvene işaret etmekte ve bilişim sistemleri ile “birer güven kurumu olan banka veya kredi kurumlarının” araç olarak kullanılmasının dolandırıcılığın işlenmesi açısından önemli bir kolaylık sağladığını belirtmektedir.⁶⁵

- 114 Bankaların araç olarak kullanılması yeni bir nitelikli hâl değildir. 765 sayılı mülga Kanun da dolandırıcılığın banka veya kredi kurumlarının vasıta olarak kullanılması suretiyle işlenmesini ağırlaştırıcı sebep saymıştı (m. 504/3).⁶⁶ Bu nedenle mülga Kanun döneminde gelişen “bankanın vasıta kılınması” içtihadı, 5237 sayılı Kanun döneminde de büyük ölçüde korunmuştur.
- 115 Kanunda geçen “banka” ve “kredi kurumu” kavramları bankacılık mevzuatına göre belirlenir. 5411 sayılı Bankacılık Kanununa göre banka; mevduat bankaları, katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarıdır. Kredi kuruluşu ise mevduat bankaları ve katılım bankalarıdır.⁶⁷ Ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları ve kripto varlık hizmet sağlayıcıları bu tanımların dışında kalır. Bu kuruluşların durumu bölümün sonunda ayrıca ele alınmıştır.

II. Yargıtay’ın ölçütü

- 116 Yargıtay, bankanın araç olarak kullanılmasının ne anlama geldiğini yerleşik bir formülle açıklamaktadır. Karar arama sisteminde bu formülü içeren üç binden fazla karar bulunmaktadır:

*Banka ya da kredi kurumlarının araç olarak kullanıldığından söz edilebilmesi için, dolandırıcılık fiili gerçekleştirilirken bankaların olağan faaliyetlerinden ya da bu faaliyeti yürüten sujelerden hileli araçlar kullanılarak yararlanılması veya banka ve kredi kurumlarının olağan faaliyetleri nedeniyle üretmiş oldukları maddi varlıkların suçta araç olarak kullanılarak haksız çıkarın elde edilmesi gerekir. Bankaların, ödeme aracı olarak kullanılması halinde bu fıkra uygulanamayacaktır.*⁶⁸

- 117 Formül, bankanın araç olarak kullanılmasının üç biçimini sayar:

- 1. Bankanın olağan faaliyetinden hileli araçlarla yararlanma.** Hesap açma, kredi kullandırma, para transferi, kart verme gibi olağan bankacılık işlemlerinin hileyle failin amacına hizmet ettirilmesi bu kapsamdadır. Örneğin başkasının kimliğiyle hesap açtırılıp bu hesap üzerinden işlem yapılması ya da banka görevlisinin hataya düşürülerek bir hesaba para aktarmasının sağlanması bu nitelikte olabilir.

⁶⁵ Gerekçe metni için bkz. Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255; Yargıtay CGK, 02.03.2021, E. 2018/51, K. 2021/68.

⁶⁶ Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255.

⁶⁷ 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, m. 3.

⁶⁸ Yargıtay 15. CD, 22.04.2015, E. 2014/1207, K. 2015/24113; Yargıtay 15. CD, 13.02.2014, E. 2012/8550, K. 2014/2683; aynı formül için ayrıca Yargıtay 11. CD, 11.06.2024, E. 2024/3448, K. 2024/8085.

2. Bankacılık faaliyetini yürüten kişilerden hileli araçlarla yararlanma.

Hileli kurgunun bir parçası olarak banka çalışanının kullanılması bu kapsama girer. Örneğin gerçek bir banka çalışanının iyi niyetle verdiği bilgi veya yaptığı işlem aracılığıyla mağdurun güveninin kazanılması bu nitelikte olabilir. Failin kendisini banka çalışanı olarak **tanıtması** ise 2016'dan bu yana ayrıca (I) bendinde düzenlenmiştir (bkz. 7. Bölüm).

3. Bankanın olağan faaliyeti nedeniyle ürettiği maddi varlıkların suçta araç olarak kullanılması. Çek, banka dekontu, hesap cüzdanı, banka yazısı gibi bankanın kendi faaliyeti sırasında ürettiği belgeler bu kapsamdadır. Öğretilen aktarılan eski bir kararda da bankaların etkin işlevi bulunan çek, hesap cüzdanı ve dekont gibi maddi varlıklarının kullanılması hâlinde bankanın vasıta kılınarak dolandırıcılık yapıldığı kabul edilmiştir.⁶⁹

Yargıtay'ın daha yeni bir kararında formül, bu üç unsurun **hilenin sergilenmesinde mağdura karşı** araç olarak kullanılması ve böylece kurulan güvenle haksız menfaat elde edilmesi gerektiği şeklinde ifade edilmiştir.⁷⁰ Bu ifade, nitelikli hâlin özünü açıkça ortaya koymaktadır: Banka, mağduru aldatan kurgunun içinde yer almalı, bankaya duyulan güven mağdurun aldanmasında rol oynamalıdır.

III. Bankanın yalnızca ödeme aracı olması**A. İlke**

Formülün olumsuz yönü uygulamada en az olumlu yönü kadar önemlidir: Bankanın yalnızca ödeme aracı olarak kullanılması nitelikli hâli oluşturmaz. Mağdurun aldatıldıktan sonra parayı bir banka şubesinden, ATM'den, internet veya mobil bankacılık yoluyla failin bildirdiği hesaba göndermesi, bankanın araç olarak kullanılması değildir. Banka bu durumda yalnızca paranın el değiştirdiği kanaldır. Ceza Genel Kurulunun telefonla dolandırıcılık kararında Özel Dairenin bu ilkeyi ifade eden formülü benimsenmiştir: Bilişim sistemi veya banka haksız menfaatin elde edilmesinde “havale-ödeme mercii” olarak kullanılmış, suçun işlenmesinde “aracı” kılınmamıştır.⁷¹

B. Telefon dolandırıcılıklarında güncel uygulama

Yargıtay 11. Ceza Dairesi, kendini emniyet mensubu, yargı mensubu veya komiser olarak tanıtan kişilerce aranan mağdurların paralarını bankaya yatırdığı olaylarda bu ilkeyi istikrarlı biçimde uygulamaktadır. Bu kararlarda, mağdurun aldatılarak

⁶⁹ Akbulut, “Hile ve Hilenin Zamanı”, s. 2274, dn. 22'de aktarılan Yargıtay 11. CD, 12.10.2009, E. 2008/11060, K. 2009/11936.

⁷⁰ Yargıtay 11. CD, 13.04.2026, E. 2021/30544, K. 2026/3830.

⁷¹ Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255; Yargıtay 15. CD, 13.02.2014, E. 2012/8550, K. 2014/2683.

yatırdığı paranın sanık tarafından bankadan çekilmesinde bankanın araç olarak kullanılmasından söz edilemeyeceği belirtilmiştir.⁷² Kendisini emniyet mensubu olarak tanıtan kişi tarafından aldatılan mağdurun sanığın hesabına 11.000 TL yatırdığı başka bir olayda da Daire, bankanın ödeme aracı olarak kullanıldığını, eylemin sübutu hâlinde kendini kamu görevlisi olarak tanıtmaya suretiyle nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-l) oluşturabileceğini belirtmiştir.⁷³

- 121 Bu kararların önemli bir ayrıntısı vardır: Kendini kamu görevlisi veya banka çalışanı olarak tanıtmaya hâlini düzenleyen (l) bendi 02.12.2016'da yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten önce işlenen telefon dolandırıcılıklarında bankanın araç olarak kullanılması da kabul edilmezse eylem basit dolandırıcılık olarak kalır. Daire, 2016'dan önceki bir olayda bu sonuca varmış ve eylemin uzlaştırma kapsamındaki basit dolandırıcılık suçunu oluşturduğunu belirtmiştir.⁷⁴

C. Diğer olaylar

- 122 İlke yalnızca telefon dolandırıcılıklarında değil, bütün dolandırıcılık türlerinde uygulanır. Kendisini yurt dışındaki bir şirketin temsilcisi olarak tanıtip çok sayıda ürün sipariş edeceğini söyleyen, e-postalarla sürdürdüğü bir kurguyla katılardan para isteyen ve parayı bankaya havale ettiren sanığın eyleminde Daire, bankanın yalnızca ödeme aracı olarak kullanıldığını ve eylemin basit dolandırıcılık olduğunu kabul etmiştir.⁷⁵ Katılanların devre mülklerine alıcı bulunduğunu söyleyerek satış bedelinin bir kısmını masraf adı altında kendi hesabına havale ettiren sanığın eylemi de aynı gerekçeyle basit dolandırıcılık sayılmıştır.⁷⁶ Telefonla aranarak iş teklif edilen ve dosya masrafı adı altında sanığın hesabına para gönderen katılan bakımından bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılıktan kurulan hüküm de, teklif bir internet sitesindeki veya paylaşım platformundaki ilanla yapılmadığı için kanun yararına bozulmuştur (bkz. 11. Bölüm).⁷⁷

72 Yargıtay 11. CD, 11.06.2024, E. 2024/3448, K. 2024/8085; Yargıtay 11. CD, 15.01.2024, E. 2021/29893, K. 2024/401.

73 Yargıtay 11. CD, 20.11.2025, E. 2021/29380, K. 2025/14880.

74 Yargıtay 11. CD, 11.06.2024, E. 2024/3448, K. 2024/8085.

75 Yargıtay 11. CD, 16.04.2026, E. 2021/33670, K. 2026/4164.

76 Yargıtay 11. CD, 13.04.2026, E. 2021/30544, K. 2026/3830.

77 Yargıtay 11. CD, 22.06.2026, E. 2026/539, K. 2026/6800.

DİKKAT

Son iki kararda Daire, eylemin basit dolandırıcılık olduğu sonucuna varduktan sonra basit dolandırıcılık için öngörülen dava zamanaşımı süresinin dolduğunu belirleyerek davaların düşmesine karar vermiştir. Nitelikli dolandırıcılıkta dava zamanaşımı on beş yıl, basit dolandırıcılıkta ise sekiz yıldır. Kesintili zamanaşımı bakımından bu süreler en fazla yarısı kadar uzar (TCK m. 66, 67/4). Eski tarihli dosyalarda suç vasfının doğru belirlenmesi bu nedenle davanın sonucunu bütünüyle değiştirebilir. Kanun yolu aşamasında ilk kontrol edilecek hususlardan biri, nitelikli hâlin gerçekten oluşup oluşmadığı ve buna bağlı olarak zamanaşımının dolup dolmadığıdır.

Bu kararlar bir başka noktayı da göstermektedir. E-postalarla sürdürülen kurguda Daire yalnızca bankanın durumunu değerlendirmiş, e-posta yazışmalarının bilişim nitelikli hâli bakımından ayrıca bir önem taşıdığını kabul etmemiştir. Bireysel yazışmaların bilişim sisteminin araç olarak kullanılması sayılıp sayılmayacağı, 4. Bölümde açıklanan ölçüte göre belirlenmelidir. 123

IV. Bankanın ürettiği maddi varlıkların kullanılması

A. Sahte banka dekontu

Bankanın araç olarak kullanılmasının bugün en sık görülen biçimi, sahte banka dekontlarıdır. Özellikle araç ve emlak satışlarında alıcı, satıcıya paranın gönderildiğini gösteren sahte bir dekontu veya mobil bankacılık ekranının sahte görüntüsünü göstererek malı teslim alır. Satıcı, banka belgesine duyduğu güvenle malı devreder. 124

Yargıtay bu tür olayları bankanın araç olarak kullanılması kapsamında değerlendirilmektedir. İnternet üzerinden aracını satmak için ilan veren katılanla anlaşılan ve devir sırasında paranın EFT ile gönderildiğine ilişkin sahte bir banka dekontunun ekran görüntüsünü göstererek aracın devrini sağlayan sanıkların eylemi, bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılık olarak nitelendirilmiştir. Yerel mahkemenin eylemi basit dolandırıcılık sayması kanun yararına bozma nedeni yapılmıştır.⁷⁸ Nişanlısına, evlendikten sonra oturacakları ev için inşaat şirketine büyük miktarda para yatırdığı izlenimini veren sahte bir dekont fotokopisi gösterip onu bankalardan kredi çekmeye yönlendiren sanığın eylemi de “bankaların maddi varlığı olan banka dekontunun kullanılması” nedeniyle bu nitelikli hâl kapsamında tartışılmıştır.⁷⁹ 125

⁷⁸ Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/994, K. 2026/2742.

⁷⁹ Yargıtay 11. CD, 15.12.2021, E. 2021/34263, K. 2021/12585.

ÖRNEK OLAY

G, ikinci el bir otomobili satın almak için satıcı H ile noterde buluşur. Ödemeyi “şimdi mobil bankacılıktan gönderiyorum” diyerek yapar gibi görünür ve telefonunda paranın gönderildiğini gösteren bir ekran açar. Ekran, gerçekte G’nin hazırladığı sahte bir görüntüdür. H, banka ekranına güvenerek devri tamamlar. Para hiçbir zaman gelmez. Bu olayda H’yi aldatan, banka işleminin sahte görüntüsüdür. Bankanın ürettiği bir belgenin güvenilirliği istismar edildiğinden eylem 158/1-f kapsamında değerlendirilir. Sahte ekran görüntüsü aynı zamanda bir bilişim aracıyla hazırlanıp sunulduğundan, bilişim nitelikli hâli de tartışılabilir. Her iki hâlde de ceza aynı bentten belirlenir.

Olayı değiştirelim: G, H’ye “parayı yarın göndereceğim” der, H de aracı devreder. G parayı göndermez. Burada sahte bir banka belgesi kullanılmamıştır. Olay, G’nin baştan ödeme niyeti olup olmadığına göre basit dolandırıcılık veya hukuki uyumsuzluktur (bkz. 1. Bölüm).

B. Çek ve diğer kıymetli evrak

- 126 Çek, bankanın faaliyeti sırasında ürettiği ve bankaya duyulan güvene dayanan bir ödeme aracıdır. Bu nedenle sahte bir çekle veya başkasına ait bir çek karnesinden koparılmış yaprakla mal alınması gibi olaylar, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması kapsamında tartışılmaktadır. Ancak çekle ilgili dosyalarda önce dolandırıcılığın temel unsurları değerlendirilmelidir. Yarar sağlandıktan sonra verilen çek veya önceden doğmuş bir borç için verilen sahte çek dolandırıcılık oluşturmaz (bkz. 1. Bölüm).⁸⁰ Yargıtay, kredi teminatı olarak bankaya verilen bir çekle ilgili dosyada da çekin kredi kullandırılmadan önce mi sonra mı verildiğinin, teminat amacıyla mı yoksa borca mahsuben mi verildiğinin araştırılmasını istemiştir. Daireye göre önceden doğan bir borç için sonradan yapılan hileli hareketler dolandırıcılık oluşturmaz.⁸¹
- 127 Karşılıksız çek keşide etmek ise kendi başına dolandırıcılık değildir. 5941 sayılı Çek Kanunundaki düzenlemeye tâbidir. Dolandırıcılık, ancak çekin verilmesi yoğunluk taşıyan bir hileli kurgunun parçası olduğunda ve bu kurgu tasarruftan önce yapıldığında gündeme gelir.

V. Bankanın kendisinin aldatılması: tahsis edilmemesi gereken kredi (m. 158/1-j)

- 128 Bankaya karşı işlenen dolandırıcılıkta aldatılan kişi bankanın çalışanıdır. Zararı ise banka üstlenir (bkz. 1. Bölüm). Kanun, bu durumun özel bir görünümünü (j) bendinde ayrıca düzenlemiştir: Dolandırıcılığın banka veya diğer kredi kurum-

⁸⁰ Yargıtay 15. CD, 11.12.2018, E. 2018/429, K. 2018/9308.

⁸¹ Yargıtay 11. CD, 13.05.2026, E. 2026/784, K. 2026/5487.

larınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla işlenmesi. Sahte maaş bordrosu, sahte gelir belgesi veya sahte teminat kullanılarak kredi alınması bu bendin tipik uygulama alanıdır. Bu bentte de hapis cezasının alt sınırı dört yıldır ve adli para cezası menfaatin iki katından az olamaz.

Bu tür dosyalarda kredinin hangi belgelere dayanılarak verildiği ve hilenin 129 kredi tahsisine etkisi titizlikle araştırılmalıdır. Ceza Genel Kurulu, sahte senetlerin bankaya verilerek kredi kullanıldığı iddia edilen bir dosyada, senetlerin kredi kullandırılmadan önce mi yoksa sonra mı verildiğinin ve bankanın elinde krediyi karşılayacak başka teminatlar bulunup bulunmadığının bilirkişi inceleme- siyle belirlenmesini istemiş, eksik araştırmayla kurulan mahkûmiyet hükmünü bozmuştur.⁸² Daire de, gerekçede bankanın araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılıktan söz edilip hükmün (j) bendine dayandırılmasını gerekçe ile hüküm arasında çelişki sayarak bozma nedeni yapmıştır.⁸³ Uygulamada aynı olayda (f) ve (j) bentlerinin birlikte iddia edildiği görülmektedir.⁸⁴ Her iki bendin alt sınırı ve adli para cezası kuralı aynı olduğundan cezanın belirlenmesinde fark doğmaz. Ancak hükümde hangi bentlerin uygulandığı açıkça gösterilmelidir.

VI. Ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları ve kripto platformları

Günümüzde dolandırıcılıkta kullanılan hesapların önemli bir kısmı banka hesabı 130 değildir. Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları nezdindeki hesaplar, ön ödemeli kartlar ve kripto varlık platformlarındaki hesaplar paranın hızla dağıtılması için tercih edilmektedir. Bu kuruluşların “banka veya kredi kurumu” kapsamında olup olmadığı, ceza hukukunda kıyas yasağı karşısında önemlidir (TCK m. 2/3).

Bankacılık Kanunundaki tanımlar bu kuruluşları kapsamaz. Kanun koyucu da 131 yakın tarihli düzenlemelerde bankalarla bu kuruluşları açıkça ayrı ayrı saymıştır. 7571 sayılı Kanunla getirilen hesabın askıya alınması düzenlemesi “banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı” ifadesini kullanır (CMK m. 128/A). 7589 sayılı Kanunla getirilen 158/4 de “banka, aracı kurum, ödeme hizmeti sağlayıcıları veya kripto varlık hizmet sağlayıcıları” nezdindeki hesaplardan söz eder. Bu ayrım, 158/1-f’deki “banka veya kredi kurumları” ifadesinin bu kuruluşları kendiliğinden kapsamadığını göstermektedir. Bu nedenle kanaatimizce bir ödeme kuruluşunun veya kripto platformunun araç olarak kullanılması, (f) bendinin banka seçeneğini değil, şartları varsa **bilişim** seçeneğini gündeme getirir. Bu platformların uygulamaları ve internet siteleri birer bilişim sistemidir. Hilenin bu

⁸² Yargıtay CGK, 25.10.2022, E. 2022/404, K. 2022/666.

⁸³ Yargıtay 11. CD, 13.05.2026, E. 2026/784, K. 2026/5487.

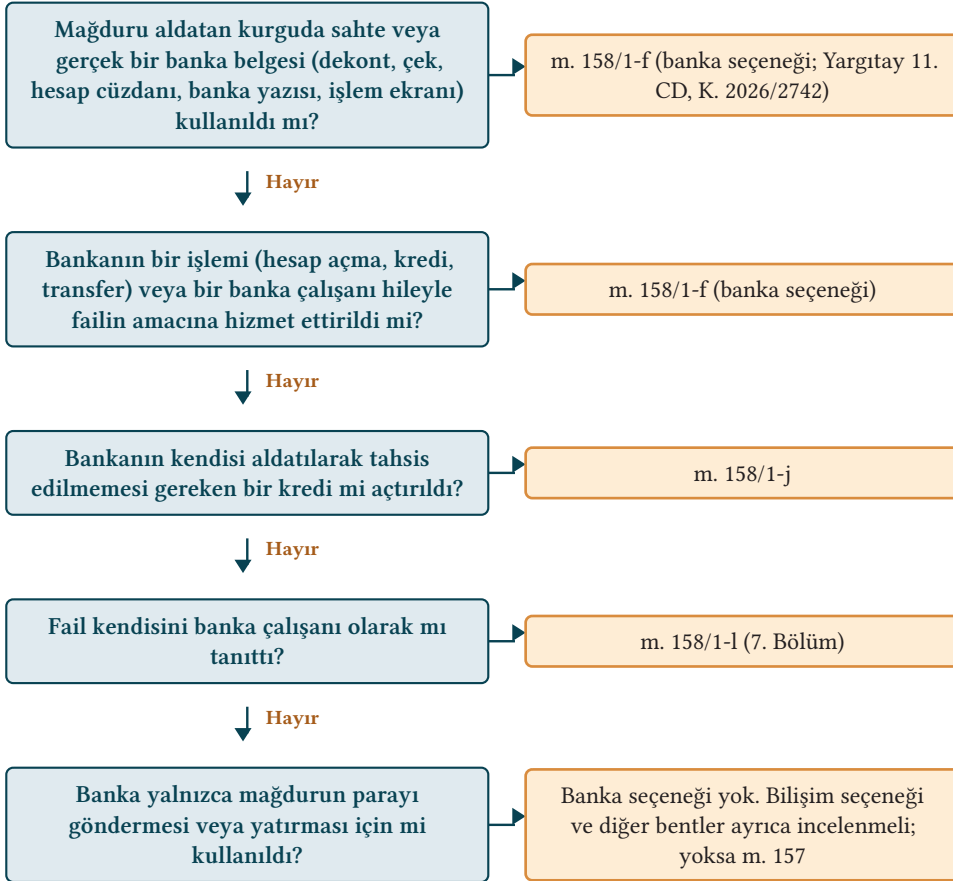
⁸⁴ Yargıtay 11. CD, 04.02.2026, E. 2026/356, K. 2026/1174.

sistemler üzerinden kurgulanması hâlinde nitelikli hâl bu yolla uygulanabilir (bkz. 4. ve 12. Bölüm).

UYGULAMA NOTU

İddianamelerde ve kararlarda (f) bendinin “bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması” biçiminde bütün olarak gösterildiği sıkça görülür. Savunma bakımından, olayda hangi seçeneğin hangi olguya dayanıldığına açıklanması istenmelidir. Bilişim seçeneği bakımından hilenin sistem üzerinden kurgulanıp kurgulanmadığı (4. Bölüm), banka seçeneği bakımından ise bankanın olağan faaliyetinin, çalışanının veya ürettiği belgenin aldatmada kullanılıp kullanılmadığı tartışılmalıdır. Paranın bir banka hesabına gönderilmiş olması bu soruların hiçbirine tek başına cevap vermez.

BANKA SEÇENEĞİNİN BELİRLENMESİ

BANKA SEÇENEĞİ TARTIŞILIRKEN SORULACAK SORULAR

- ☐ Mağdurun aldanmasında bankaya duyulan güvenin bir rolü var mı?
- ☐ Kurguda bir banka belgesi veya banka işleminin sahte görüntüsü kullanıldı mı?
- ☐ Bir banka çalışanı veya bankanın bir işlemi hileyle failin amacına hizmet ettirildi mi?
- ☐ Banka yalnızca paranın gönderildiği kanal mı?
- ☐ Para bir ödeme kuruluşu, elektronik para kuruluşu veya kripto platformu üzerinden mi aktarıldı? Bu durumda bilişim seçeneği ayrıca değerlendirildi mi?
- ☐ Bankanın kendisi aldatılarak kredi açtırıldıysa (j) bendi uygulandı mı ve hükümde hangi bentler gösterildi?
- ☐ Olay basit dolandırıcılık sayılırsa uzlaştırma ve dava zamanaşımı bakımından sonuçları değerlendirildi mi?

6

Dolandırıcılığın Bilişim Yoluyla Hırsızlık, Bilişim Suçları ve Kart Suçlarından Ayrımı

BU BÖLÜMDE

- ♦ Ayrımın sonuçları ve temel ölçüt: hileyle sakatlanmış tasarruf
- ♦ Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e)
- ♦ Bilişim sistemi aracılığıyla haksız çıkar ve tali norm (m. 244/4)
- ♦ Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245)
- ♦ Şifre ve onay kodu verilen olaylarda dairelerin yaklaşımları
- ♦ ATM başında “yardım” bahanesiyle paranın alınması

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Bilişim ve banka dolandırıcılıkları, sınırları birbirine çok yakın dört suçla sıklıkla karıştırılır: bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e), bilişim sistemi aracılığıyla haksız çıkar sağlama (m. 244/4), banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245) ve basit hırsızlık (m. 141). Temel ölçüt, malvarlığındaki azalmanın **hileyle aldatılan mağdurun kendi tasarrufuyla** mı, yoksa **mağdurun bilgisi ve rızası dışında** mı gerçekleştiğidir. Ceza Genel Kuruluna göre önceden ele geçirilmiş internet bankacılığı şifresiyle mağdurun hesabından para aktarmak, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlıktır. 244/4 ise tali bir normdur ve ancak başka bir suç oluşmuyorsa uygulanır. ATM başında yardım bahanesiyle mağdurun parasının fiziken alınması ne dolandırıcılık ne kart suçudur, basit hırsızlıktır. Mağdurun aldatılarak şifresini veya onay kodunu verdiği olaylarda Yargıtay daireleri arasında farklı yaklaşımlar görülmektedir. Sahte banka sitesiyle ele geçirilen bilgilerle yapılan transfer hırsızlık sayılmıştır. Mağdurun bir kişiye aldatılarak verdiği şifreyle yapılan transfer ise nitelikli dolandırıcılık kabul edilmiştir. Kart bilgileriyle ayrıca kredi çekilmiş veya harcama yapılmışsa kart suçu da ayrıca oluşabilir.

I. Ayrımın sonuçları

- 132 Aynı olay, nitelendirmeye göre birbirinden çok farklı sonuçlara bağlanır. Aşağıdaki tablo, bu bölümde ele alınan suçların temel özelliklerini karşılaştırmaktadır.

Suç	Ceza	Uzlaştırma	Hesabın askıya alınması (CMK m. 128/A)
Dolandırıcılık (m. 157)	1-5 yıl hapis ve adli para cezası	Var	Yok
Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-f)	3-10 yıl hapis (alt sınır 4 yıl) ve menfaatin iki katından az olmamak üzere adli para cezası	Yok	Var
Hırsızlık (m. 141)	1-3 yıl hapis	Var	Yok
Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e)	5-10 yıl hapis	Yok	Var
Bilişim sistemi aracılığıyla haksız çıkar sağlama (m. 244/4)	2-6 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası	Yok	Yok
Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245/1)	3-6 yıl hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezası	Yok	Var

- 133 Nitelendirme yalnız cezanın miktarını değil, soruşturmanın yürütülme biçimini de etkiler. Hesabın askıya alınması ve elkoyma düzenlemesi (CMK m. 128/A), bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık, bilişim sistemleri veya kimlik takli-diyle işlenen nitelikli dolandırıcılık ve kart suçları için öngörülmüştür (bkz. 16. Bölüm). Uzlaştırma kapsamındaki suçlarla diğerleri arasındaki fark ise dosyanın bütün seyrini değiştirir.

II. Temel ölçüt: aldatılan mağdurun tasarrufu

- 134 Dolandırıcılığı hırsızlıktan ayıran özellik, malvarlığı değerinin **aldatılan kişinin kendi tasarrufuyla** el değiştirmesidir. Hırsızlıkta mal, zilyedin rızası olmadan alınır. Dolandırıcılıkta ise mağdur malı veya parayı “rızasıyla” verir. Ancak bu rıza, failin hileli davranışlarıyla sakatlanmıştır (bkz. 1. Bölüm).
- 135 Ceza Genel Kurulu bu ayrımı en yalın biçimde, ATM başında işlenen bir olayda ortaya koymuştur. Genel Kurula göre paranın mağdurun rızası dışında alındığı bir olayda dolandırıcılık oluşmaz.⁸⁵ Yargıtay’ın bilişim nitelikli hâline ilişkin yerleşik formülü de aynı yöndedir: Bilişim sisteminin aldatılmasından söz edilemeyeceği

⁸⁵ Yargıtay CGK, 19.11.2025, E. 2024/500, K. 2025/485.

için dolandırıcılık ancak sistem araç olarak kullanılarak bir insanın aldatılması hâlinde oluşur. Sisteme girilerek bir kişi aldatılmadan sistemden yararlanılarak çıkar sağlanmışsa bilişim suçu veya bilişim sistemi kullanılmak suretiyle hırsızlık söz konusudur.⁸⁶

Öğretide bu suçlar arasındaki ilişki için şu ölçütler önerilmektedir:⁸⁷

136

- 244/4 tali bir normdur. Bilişim sistemi aracılığıyla bir çıkar sağlandığında önce hırsızlık veya dolandırıcılığın oluşup oluşmadığına bakılır.
- 244/4 ile dolandırıcılığın ayırımında hareketin muhatabının bir insan olup olmadığı belirleyicidir. Çıkar, bir gerçek kişinin ek bir tasarrufu olmadan kendiliğinden elde ediliyorsa 244/4, insanın tasarrufuyla elde ediliyorsa dolandırıcılık söz konusudur.
- Hırsızlık ile dolandırıcılığın ayırımında mağdurun hileyle sakatlanmış bir rızasının bulunup bulunmadığı belirleyicidir.
- Ele geçirilen bir kartın kullanılması hâlinde özel norm olan 245/1 uygulanır. İnternet bankacılığına girişte kart yalnızca bir araç olarak kullanılıp para transfer edilmişse eylem bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlıktır. Hileyle mağdurdan kart bilgisi ve onay kodu alınıp transfer yapılmışsa mağdurun rızası bulunduğundan dolandırıcılık söz konusudur. Mağdurun haberi yoksa hırsızlık oluşur.

Öğretide ayrıca hilenin gerçek bir kişiye karşı yapılması gerektiği, bilişim araçlarına veya otomatlara yönelik “hilelerin” dolandırıcılık oluşturmayacağı vurgulanmaktadır. Buna karşılık banka görevlisini hileyle hataya düşürüp bir hesaba para aktarttırmak ve parayı ATM’den çekmek, araya bir sistem girse bile dolandırıcılıktır.⁸⁸

III. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e)

A. Ceza Genel Kurulunun 2009 tarihli kararı

Önceden ele geçirilmiş şifrelerle internet bankacılığına girilerek para aktarılmasının hangi suçu oluşturduğu, 5237 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Yargıtay daireleri arasında tartışma konusu olmuştur. Bazı daireler eylemi bilişim sistemi aracılığıyla haksız çıkar sağlama (m. 244/4), bazıları ise bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e) olarak nitelendirmiştir. Uyuşmazlık Ceza Genel Kurulu tarafından çözülmüştür.

⁸⁶ Yargıtay CGK, 10.05.2016, E. 2014/288, K. 2016/255; Yargıtay 15. CD, 21.01.2014, E. 2012/6556, K. 2014/720.

⁸⁷ Orman, *Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları*, s. 364–365.

⁸⁸ Akbulut, “Hile ve Hilenin Zamanı”, s. 2273–2274.

6.1

YARGITAY CEZA GENEL KURULU

17.11.2009 · E. 2009/11-193 · K. 2009/268

Önceden ele geçirilen internet bankacılığı şifresiyle para aktarmak hırsızlıktır

Sanık, firari bir kişiyle birlikte hareket ederek, daha önce haksız şekilde ele geçirdikleri katılan şirketin internet bankacılığı şifresini kullanmış, şirketin hesabından 10.750 YTL'yi kendi adına açtıkları bir hesaba havale etmiş ve aynı gün şubeden çekmiştir. Uyuşmazlık, eylemin 244/4 mü yoksa 142/2-e mi kapsamında olduğudur. Genel Kurul çoğunluğu şu sonuca varmıştır:

“

... eylemdeki kasti, katılan firmanın banka hesabında bulunan, taşınır nitelikteki parayı bilişim sistemini kullanmak suretiyle kendi banka hesaplarına geçirmeye, katılanın rızasına aykırı olarak malvarlığında azalmaya neden olmaya; başka bir anlatımla varolan veriyi başka bir yere göndermekten ziyade, bu verinin temsil ettiği parayı alarak mal edinmeye yöneliktir. ... Dolayısıyla olayımızda, 5237 sayılı TCY'nin 142/2-e maddesinde düzenlenmiş bulunan “bilişim sistemi kullanılmak suretiyle hırsızlık” suçunun gerçekleştiği kabul edilmelidir.

DEĞERLENDİRME Kararın iki önemli sonucu vardır. Birincisi, failin amacı verinin kendisi değil, verinin temsil ettiği paradır. Bu nedenle eylem veriye karşı bir suç değil, malvarlığına karşı bir suçtur. İkincisi, 244/4 “başka bir suç oluşturmaması halinde” uygulanabilen tali bir normdur. Altı üye ise verinin taşınır mal olmadığını, kanunilik ilkesi gereği eylemin 244/4 kapsamında kaldığını savunarak karşı oy kullanmıştır. Olay 765 sayılı Kanun döneminde işlendiğinden, Genel Kurul lehe kanun karşılaştırmasında eski Kanunun 525/b-2. maddesini sanık lehine bulmuş ve hükmü düzelterek onamıştır.

- 139 Genel Kurulun bu kararından sonra Özel Daireler aynı çizgiyi izlemiştir. Şikâyetçilerin internet bankacılığına kullanıcı adı ve şifreleriyle girilip paralarının kendi hesaplarına havale edilerek çekildiği bir olayda Daire, eylemin hesap sahibi sayınsınca bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık oluşturduğunu, 244/4 uyarınca hüküm kurulmasının hatalı olduğunu belirtmiştir. Aynı kararda, farklı kişilerin hesaplarından yapılan havalelerin “birlikte işlendiği” kabul edilerek tek suçtan hüküm kurulması da bozma nedeni sayılmıştır.⁸⁹ Daha yakın tarihli bir kanun yararına bozma kararında da, mağdurun banka hesabına internet üzerinden yetkisiz erişim sağlanarak başka bir hesaba para aktarılmasının banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması değil, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık olduğu vurgulanmıştır.⁹⁰

⁸⁹ Yargıtay 8. CD, 31.05.2017, E. 2017/7519, K. 2017/6376.

⁹⁰ Yargıtay 8. CD, 28.03.2024, E. 2022/567, K. 2024/2892.

B. Bilişim yoluyla hırsızlığın sınırı: paranın fiziken alınması

Ceza Genel Kurulu, 2025 yılında verdiği bir kararda bilişim yoluyla hırsızlığın tanımını da açıklamıştır. Genel Kurula göre bu suçta fail, suça konu mallarla fiziki temas kurmaksızın, bilişim sisteminde bu malları temsil eden ve başka bir yere aktarılması mümkün olan verilerin yerini değiştirerek bunlar üzerinde hâkimiyet kurar. Bu nedenle paranın ATM’den fiziken alındığı olaylar bilişim yoluyla hırsızlık değil, basit hırsızlıktır.⁹¹ Bu karar aşağıda ATM olayları başlığı altında ayrıca incelenmektedir.

IV. Bilişim sistemi aracılığıyla haksız çıkar sağlama (m. 244/4) ve tali norm niteliği

TCK m. 244, bilişim sisteminin işleyişini engellemeyi veya bozmayı (birinci fıkra) ve sistemdeki verileri bozmayı, yok etmeyi, değiştirmeyi, erişilmez kılmayı, sisteme veri yerleştirmeyi veya var olan verileri başka bir yere göndermeyi (ikinci fıkra) cezalandırır. Dördüncü fıkraya göre bu fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlaması, **başka bir suç oluşturmaması hâlinde** iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Dördüncü fıkradaki “başka bir suç oluşturmaması halinde” kaydı, hükmün tali norm niteliğini gösterir. Bilişim sistemi aracılığıyla bir çıkar sağlandığında öncelikle hırsızlık, dolandırıcılık veya güveni kötüye kullanma gibi asli bir suçun oluşup oluşmadığı araştırılır. 244/4, ancak bu suçlardan hiçbiri oluşmuyorsa uygulanır.⁹²

Bu hükmün uygulanma alanını gösteren bir örnek, bir şirketin bilgisayar sorumlusunun merkezdeki veri tabanına gerçeğe aykırı kayıtlar yerleştirerek çıkar sağlamasıdır. Daire, haksız yararın doğrudan katılana yönelik hileli davranışlarla elde edilmediği için eylemin dolandırıcılık sayılamayacağını, katılan tarafından sanığın zilyetliğine devredilmiş bir mal bulunmadığı için güveni kötüye kullanma suçunun da oluşmadığını belirterek eylemin 244/4 kapsamında olduğuna karar vermiştir. Karşı oy yazısında ise eylemin hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma olduğu savunulmuştur.⁹³ Öğretide de bir kişi üzerinde etki yaratılmadan yalnızca veriler üzerinde oynayarak çıkar sağlamanın dolandırıcılık değil, 244/4 olduğu belirtilmektedir.⁹⁴

⁹¹ Yargıtay CGK, 19.11.2025, E. 2024/500, K. 2025/485.

⁹² Yargıtay CGK, 17.11.2009, E. 2009/11-193, K. 2009/268.

⁹³ Yargıtay 23. CD, 14.12.2015, E. 2015/4528, K. 2015/8082.

⁹⁴ Akbulut, “Hile ve Hilenin Zamanı”, s. 2273, dn. 20.

V. Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245)

TCK M. 245/1

(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

1. madde, ele geçirilen bir kartın sahibinin rızası olmadan kullanılmasını özel olarak cezalandırır. Bu nedenle kart veya kart bilgileri kullanılarak ödeme yapılan ya da para çekilen olaylarda öncelikle bu hüküm değerlendirilir. Kart suçlarının ayrıntıları 13. Bölümde ele alınmıştır. Burada dolandırıcılıkla sınıırını belirleyen kararlar üzerinde durulacaktır.

- 144 Birinci sınır, kartın gerçekten “ele geçirilmiş” olmasıdır. Ceza Genel Kuruluna göre bu unsurun gerçekleşmesi için failin kart üzerinde fiili hâkimiyet kurması, yani mağdurun kart üzerindeki zilyetliğinin sona ermesi gerekir. Para çekemeyen yaşlı bir kişinin ATM başında yardım istediği kişiye kartını vermesi ve olay yerinde bulunmaya devam etmesi hâlinde mağdurun zilyetliği sona ermediğinden kart suçu oluşmaz.⁹⁵
- 145 İkinci sınır, kullanılanın kart mı yoksa internet bankacılığı mı olduğudur. Bir olayda katılanın arkadaşının ele geçirilmiş sosyal medya hesabından katılana, kendisine gelecek bir havalenin katılanın hesabına gelmesinin sakıncası olup olmadığı soran bir mesaj gönderilmiştir. Arkadaşıyla yazıştığını sanan katılan, kredi kartı bilgilerini ve internet bankacılığı şifresini vermiştir. Bu bilgilerle katılanın hesabına girilmiş, altın hesabındaki altınlar bozdurularak para başka hesaplara gönderilmiştir. Daire, kart bilgileriyle bir harcama yapılmadığını, iradesi fesada uğratarak ele geçirilen internet bankacılığı şifresiyle hesaptaki meblağın başka bir yere gönderilmesinin bilişim sistemi kullanılarak işlenen nitelikli dolandırıcılık olduğunu ve kart suçunun unsurlarının oluşmadığını belirtmiştir.⁹⁶
- 146 Üçüncü sınır, aynı olay içinde birden fazla fiilin bulunmasıdır. Sosyal medyada sınavsız mesleki yeterlilik belgesi vereceğini ilan eden sanık, bu ilanla aldattığı katılıandan önce belge bedelini almış, ardından “ek ödeme” bahanesiyle katılanın banka kartının ön ve arka yüzünün fotoğrafını ve telefonuna gelen şifreyi istemiştir. Elde ettiği bilgilerle katılanın hesabındaki parayı ve katılan adına çektiği krediyi yirmi altı ayrı işlemle kendi hesabına aktarmıştır. Yerel mahkeme bütün eylemi tek bir nitelikli dolandırıcılık olarak kabul etmiştir. Daire ise sanığın hem

⁹⁵ Yargıtay CGK, 19.11.2025, E. 2024/500, K. 2025/485.

⁹⁶ Yargıtay 8. CD, 09.10.2024, E. 2024/152, K. 2024/7551.

nitelikli dolandırıcılık hem de banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçlarından ayrı ayrı mahkûm edilmesi gerektiğini belirterek hükmü bozmuştur.⁹⁷

VI. Şifre ve onay kodu verilen olaylar: dairelerin yaklaşımları

Uygulamada en sık karşılaşılan senaryo şudur: Mağdur, kendisini banka çalışanı, polis veya bir kurum görevlisi olarak tanıtan biri tarafından aranır. “Hesabınızdan şüpheli işlem yapıldı”, “kredi başvurunuz onaylandı” veya “size iade yapılacak” gibi bir bahaneyle telefonuna gelen kodu ya da şifresini söylemesi istenir. Mağdur kodu verir ve hesabından başkasına para aktarılır. Transferi fiziken fail yapmıştır. Ancak transfer için gereken bilgiyi mağdur, aldatılarak kendi eliyle vermiştir. Bu olay dolandırıcılık mıdır, hırsızlık mı? 147

A. Nitelikli dolandırıcılık kabul eden kararlar

Yargıtay 11. Ceza Dairesi, bankadan aranıyormuş gibi aranan katılanın iradesinin fesada uğratılarak telefonuna gelen şifrenin öğrenildiği ve internet bankacılığına girilerek art arda EFT işlemleri yapıldığı bir olayda, eylemi nitelikli dolandırıcılık olarak nitelendiren bölge adliye mahkemesi kararını onamıştır. İlk derece mahkemesi aynı eylemi bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık saymıştı.⁹⁸ Aynı Daire, kredi başvurusu olumlu sonuçlandı denilerek aranan ve telefonuna gelen mesaja onay vermesi istenen katılanın hesabından para aktarılan olayda, eylemin bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması ve kendini banka çalışanı olarak tanıtmaya suretiyle nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-f ve l) olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Kovuşturma bu olayda hırsızlığa teşebbüs suçundan başlatılmıştı.⁹⁹ 8. Ceza Dairesi de, yukarıda aktarıldığı gibi, iradesi fesada uğratılarak internet bankacılığı şifresi ele geçirilen katılanın hesabından para gönderilmesini nitelikli dolandırıcılık saymıştır.¹⁰⁰ 11. Ceza Dairesi 2026’da, bankadan aradığını söyleyen kişinin kredi kartının kopyalandığını söyleyerek katılanın kart ve hesap bilgileri ile telefonuna gelen mesajları öğrendiği, ardından internet bankacılığıyla para aktardığı olayı bir bütün olarak 158/1-f kapsamında saymış, ayrıca banka kartlarının kötüye kullanılması suçundan hüküm kurulmasını oyçokluğuyla bozmuştur.¹⁰¹ 148

B. Hırsızlık kabul eden kararlar

1. Ceza Dairesi ise banka sitesinin sahtesi kullanılarak (“oltalama” veya “phishing”) ele geçirilen bilgilerle yapılan transferi hırsızlık olarak değerlen-

⁹⁷ Yargıtay 11. CD, 09.09.2025, E. 2024/3301, K. 2025/11066.

⁹⁸ Yargıtay 11. CD, 24.10.2024, E. 2023/3365, K. 2024/12478.

⁹⁹ Yargıtay 11. CD, 30.09.2024, E. 2024/3568, K. 2024/10822.

¹⁰⁰ Yargıtay 8. CD, 09.10.2024, E. 2024/152, K. 2024/7551.

¹⁰¹ Yargıtay 11. CD, 21.05.2026, E. 2021/39082, K. 2026/5762.

dirmiştir. Daire 2022’de benzer bir olayı oyçokluğuyla nitelikli dolandırıcılık saymıştır.¹⁰² Güncel ve oybirliğiyle verilen kararlarında ise karşı oydaki görüşü benimsemiştir (ayrıntılı olarak bkz. 10. Bölüm).¹⁰³

6.2

YARGITAY 2. CEZA DAİRESİ

30.06.2025 · E. 2025/4872 · K. 2025/12513

Sahte banka sitesiyle ele geçirilen bilgilerle mağdurun haberi olmadan yapılan transfer hırsızlıktır

Katılanın internet bankacılığı bilgileri ve şifresi, bankanın sitesiyle aynı görünümde açılmış sahte bir site aracılığıyla ele geçirilmiş, bu bilgilerle katılanın hesabından onun bilgisi ve rızası dışında 50.000 TL EFT yapılmıştır. Daire, dolandırıcılığın mağdurun hileyle yanıltılarak bir tasarrufta bulunmasını gerektirdiğini hatırlatarak şu değerlendirmeyi yapmıştır: Daire bu gerekçeyle eylemin bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e) olduğuna karar vermiştir. Karara göre bilgilerin hileyle elde edilmesi, sübut bulursa ayrıca kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme suçunu (m. 136) oluşturabilir.

“

Olayımızda katılan yalan ve hile olduğu kabul edilen eylemlerle herhangi bir para transferi yapmamıştır. Aldatma ögesi olan banka arayüzü ile hesap bilgilerinin çalınmasına sebebiyet vermiştir. Yani aldatma ve hile, şifre ve banka bilgilerini elde etmeye yöneliktir. Bu eylem de, dolandırıcılık suçunun oluşumuna vücut vermeyecektir. ... Sanık hileli vasıtalarla elde ettiği bu bilgilerle katılanın haberi ve bilgisi olmadan, para transferi sırasında bizzat katılanın iradesini fesada uğratacak bir eylemde bulunmadan, katılanın hesabından bu bilgilerle para transferini bizzat kendisi yapmıştır.

DEĞERLENDİRME Karar, hilenin neyi hedeflediğine bakmaktadır. Hile bilgileri elde etmeye yönelmiş, para ise mağdurun hiçbir katılımı olmadan, failin kendi işlemiyle aktarılmıştır. Mağdurun aldatılmış iradesi transferi kapsamamaktadır.

C. Değerlendirme: belirleyici soru

149 Kararlar ilk bakışta çelişkili görünse de, hepsinde aynı soru belirleyicidir: **Mağdurun aldatılmış iradesi, malvarlığını azaltan işlemi kapsıyor mu?**

- Mağdur, karşısındaki kişiye güvenerek ve bir işlem yapılacağını bilerek kodunu veya şifresini kendi eliyle vermişse, aldatılmış iradesi bu işlemi kapsar. Bu durumda tasarruf mağdura aittir ve eylem dolandırıcılıktır. Arkadaşının hesabından yazıldığını sanarak şifresini veren veya banka çalışanıyla konuştuğunu sanarak onay kodunu söyleyen mağdurun durumu böyledir.
- Mağdur, bilgilerini kimseye bir işlem için vermediğini düşünerek sahte bir siteye veya uygulamaya girmiş, bilgileri onun farkında olmadığı bir şekilde

¹⁰²Yargıtay 2. CD, 19.12.2022, E. 2022/13584, K. 2022/21159.

¹⁰³Yargıtay 2. CD, 06.11.2025, E. 2023/9262, K. 2025/19801; Yargıtay 2. CD, 11.02.2025, E. 2024/16586, K. 2025/2135.

kaydedilmiş ve para failin kendi işlemiyle aktarılmışsa, aldatma yalnızca bilgilerin elde edilmesine yöneliktir. Transfer mağdurun iradesi dışındadır ve eylem hırsızlıktır.

- Bilgiler hile dışında bir yolla, örneğin zararlı yazılımla veya veri sızıntısıyla ele geçirilmişse hileyle sakatlanmış bir rızadan söz edilemez. Bu durumda da eylem hırsızlıktır.

Bu ayırım her zaman kolay değildir. Bankacılık güvenliği arttıkça işlemler çok aşamalı hâle gelmekte, mağdur sürecin bir kısmını kendi eliyle tamamlamaktadır. Dairelerin bu konuda tam bir uyum içinde olduğu söylenemez. Bu nedenle mağdurun ifadesinde **kodu veya şifreyi kime, ne zaman ve ne yapılacağını düşünerek verdiğinin** açıkça tespit edilmesi gerekir. Mağdurun bizzat kendisinin parayı “güvenli hesaba” gönderdiği olaylar ise tartışmasız biçimde dolandırıcılıktır (bkz. 7. Bölüm).

UYGULAMA NOTU

Şifre veya onay kodu verilen dosyalarda nitelendirme tartışmasına hazırlıklı olunmalıdır. Mağdur vekili, mağdurun ifadesinde (1) arayan kişinin kendini kim olarak tanıttığını, (2) kodun hangi gerekçeyle istendiğini, (3) mağdurun kodu verirken ne yapılacağını düşündüğünü ve (4) transferin mağdurun ekranında hangi aşamada görüldüğünü ayrıntılı biçimde anlattırmalıdır. Banka kayıtlarından oturumun hangi cihazdan ve IP adresinden açıldığı, kodun hangi işlem için üretildiği ve SMS içeriği istenmelidir. Bu bilgiler hem suçun nitelendirilmesinde hem de bankanın hukuki sorumluluğunun tartışıldığı davada belirleyicidir (bkz. 18. Bölüm).

VII. ATM başında “yardım” bahanesiyle paranın alınması

ATM önünde mağdurun dikkati dağıtılarak veya ona “yardım edilerek” parasının alınması da sıkça karşılaşılan bir yöntemdir. Bu olaylarda hile bulunmasına rağmen eylem dolandırıcılık değildir.

6.3

YARGITAY CEZA GENEL KURULU

19.11.2025 · E. 2024/500 · K. 2025/485

ATM’de yardım bahanesiyle paranın alınması: dolandırıcılık, kart suç veya bilişim yoluyla hırsızlık değil, basit hırsızlıktır

Maaşını çekmek için ATM’ye gelen yaşlı mağdur, orada bulunan bir kişiden yardım istemiştir. Bu kişi kartı cihaza takmış, mağdurdan şifresini girmesini istemiş ve para çekme işlemlerini yapmıştır. Bu sırada yanlarına gelen sanık, işlemin yapıldığı cihazdan mağdurun parasını almıştır. Kartı mağdura veren kişi ve sanık olay yerinden ayrılmıştır. Ceza Genel Kurulu eylemi şöyle nitelendirmiştir:

“ Suça konu eylemin, dosya kapsamında yer alan kamera kayıtları incelendiğinde, mağdura karşı cebir uygulandığına ilişkin herhangi bir görüntünün bulunmaması nedeniyle yağma; suça konu paranın mağdurun rızası dışında alınması nedeniyle dolandırıcılık; mağdurun banka kartı üzerindeki zilyetliğinin sona ermemiş olması nedeniyle banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması; suça konu paranın fiziken alınmış olması nedeniyle de bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçlarını oluşturmayaacağı, mağdurun rızası bulunmaksızın suça konu paranın alınması nedeniyle TCK’nın 141/1. maddesinde düzenlenen hırsızlık suçunu oluşturduğu kabul edilmelidir.

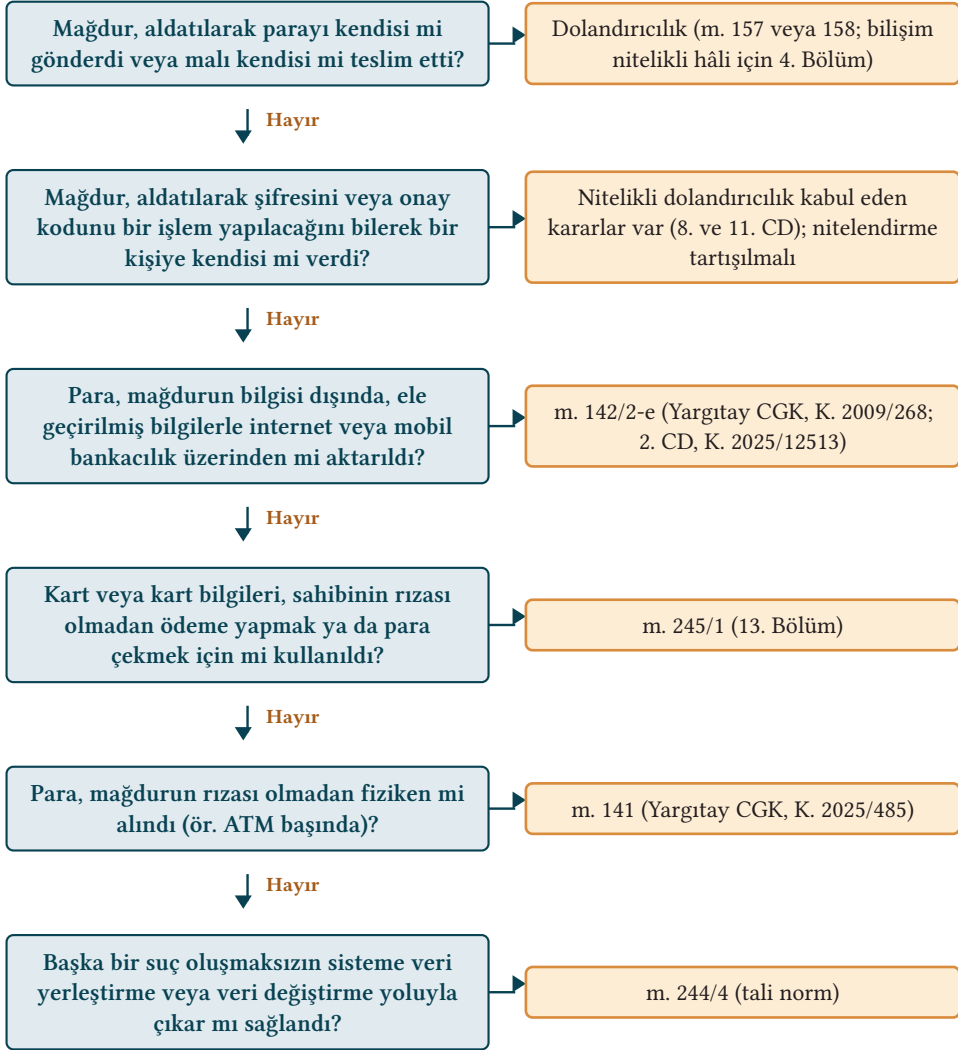
DEĞERLENDİRME Karar, bu bölümde ele alınan bütün ayrımları tek bir olayda bir araya getirmektedir. Basit hırsızlığın dava zamanaşımı süresi daha kısa olduğundan, Genel Kurul olayda zamanaşımının dolduğunu belirleyerek davanın düşmesine karar vermiştir. Bu sonuç, nitelendirmenin yalnız ceza miktarını değil, davanın akıbetini de belirleyebildiğini göstermektedir.

- 152 Özel Daire de benzer bir olayda aynı sonuca ulaşmıştır. Şifre değiştirmek için ATM’ye gelen katılanın yanına gelen sanık, cihaza müdahale ederek para çekme işlemi başlatmış, katılan parayı zarfa koyup cihaza yatırırken zarfın sıkışmasını sağlamış ve zarfı katılana fark ettirmeden almıştır. Daire, zilyetliğin devredilmediğini, eylemin nitelikli dolandırıcılık değil hırsızlık olduğunu belirterek hükmü bozmuştur.¹⁰⁴
- 153 Kartın zilyetliği sona ermişse sonuç değişir. Ceza Genel Kurulu, kartını ATM’de unutup hesabı açık bırakarak ayrılan mağdurdan sonra işleme devam ederek para çeken ve kartı da alan sanığın eylemini, bilişim yoluyla hırsızlığa göre özel norm olan kartın kötüye kullanılması suçu (m. 245/1) saymıştır. Genel Kurula göre kartını cihazda unutarak ayrılan mağdurun kart üzerindeki fiilî hâkimiyeti sona ermiştir (bkz. 13. Bölüm).¹⁰⁵ Böylece ATM başındaki olaylarda belirleyici ölçüt ortaya çıkmaktadır: Mağdur kartının ve işlemin başındaysa ve para fiziken alınmışsa hırsızlık (m. 141), mağdur kartın hâkimiyetini kaybetmiş ve fail kartla işlem yapmışsa kart suçu (m. 245/1) söz konusudur.

¹⁰⁴Yargıtay 15. CD, 02.02.2015, E. 2013/7787, K. 2015/1707.

¹⁰⁵Yargıtay CGK, 14.01.2026, E. 2024/219, K. 2026/29; Yargıtay CGK, 14.01.2026, E. 2024/316, K. 2026/30.

BİLİŞİM VE BANKA OLAYLARINDA SUÇUN BELİRLENMESİ

NİTELENDİRME TARTIŞMASINDA SORULACAK SORULAR

- ☐ Malvarlığını azaltan işlemi kim yaptı: mağdur mu, fail mi?
- ☐ Mağdur bir işlem yapılacağını bilerek kod veya şifre verdi mi? Kime ve hangi gerekçeyle?
- ☐ Bilgiler sahte bir site, zararlı yazılım veya veri sızıntısıyla mı ele geçirildi?
- ☐ Kartın kendisi veya kart bilgileri ödeme ya da para çekme için kullanıldı mı? Kart üzerinde failin fiili hâkimiyeti oluştu mu?
- ☐ Aynı olayda ayrı fiiller var mı? Örneğin önce aldatılarak para gönderilmesi, sonra kart bilgileriyle ayrı işlemler yapılması gibi.
- ☐ Farklı kişilerin hesaplarından işlem yapıldıysa her hesap sahibi bakımından ayrı suç tartışıldı mı?
- ☐ Nitelendirme değişirse uzlaştırma, dava zamanaşımı ve hesabın askıya alınması bakımından sonuçları değerlendirildi mi?

ÜÇÜNCÜ KISIM

UYGULAMADA DOLANDIRICILIK TÜRLERİ

YEDİNCİ BÖLÜM

Kendini Kamu Görevlisi veya Banka Çalışanı Olarak Tanıtma: Telefon Dolandırıcılıkları

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İlan Siteleri ve Elektronik Ticaret Dolandırıcılıkları

DOKUZUNCU BÖLÜM

Sosyal Medya ve Mesajlaşma Uygulamaları Üzerinden Dolandırıcılık

ONUNCU BÖLÜM

Oltalama, Sahte Bağlantılar ve İnternet Bankacılığı Dolandırıcılıkları

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Kredi, Borç Kapatma, İş ve Hizmet Vaadiyle Dolandırıcılık

ON İKİNCİ BÖLÜM

Yatırım, Forex ve Kripto Varlık Dolandırıcılıkları

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kart Bilgileriyle İşlenen Dolandırıcılıklar ve Sanal POS

7

Kendini Kamu Görevlisi veya
Banka Çalışanı Olarak Tanıtma:
Telefon Dolandırıcılıkları

BU BÖLÜMDE

- ♦ Telefon dolandırıcılıklarının işleyişi ve tipik senaryolar
- ♦ TCK m. 158/1-l: gerekçe ve iki işleniş biçimi
- ♦ “Kurumla ilişkili olduğunu söyleme”: avukat, uzlaştırma bürosu, hakem heyeti
- ♦ 2016’dan önce işlenen fiiller ve lehe kanun
- ♦ Bilişim, kamu kurumu ve örgüt hâllerıyla ilişki
- ♦ Kurye ile para veya altın teslim alma ve teşebbüs

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Kendisini polis, savcı, hâkim, banka veya sigorta çalışanı olarak tanıtan kişilerin telefonla aradıkları mağdurları uydurdıkları hikâyelere inandırarak para almaları, 02.12.2016’dan bu yana ayrı bir nitelikli hâldir (TCK m. 158/1-l). Bu tarihten önce aynı eylemler, başka bir nitelikli hâl yoksa basit dolandırıcılık sayılıyordu. Bentte iki işleniş biçimi vardır. Fail ya gerçekte sahip olmadığı bir sıfatı kullanır ya da sayılan kurumlarla ilişkili olduğunu söyler. Ceza Genel Kuruluna göre ikinci biçimde ilişkinin türü sınırlandırılmamıştır. Kendini adliyedeki uzlaştırma bürosunun görevlisi veya tüketici hakem heyetinin avukatı olarak tanıtmak bu kapsamdadır. Mağdura sahte bir polis kimliğinin görüntüsünün gönderilmesi ayrıca kamu kurumlarının araç olarak kullanılması (d) bendini, mağdurun mobil bankacılık bilgileri ve onay kodlarıyla internet bankacılığı üzerinden işlem yapılması ise bilişim (f) bendini gündeme getirir. Bu dosyalarda faillerin çoğu tespit edilemese de üç veya daha fazla kişinin birlikte hareket ettiğinin anlaşılması 158/3’teki artırım için yeterli görülmektedir. Verilen cezalar ağırdır: Yargıtay’ın onadığı kararlarda on yılı aşan hapis ve milyonlarca liralık adli para cezaları görülmektedir.

I. Olgu ve tipik senaryolar

154 Telefon dolandırıcılıkları, bilişim ve banka dolandırıcılıklarının en çok mağdur bırakan türüdür. Yargıtay dosyalarına yansıyan senaryolar, birkaç ortak kalıbı tekrar eder:

- **“Terör örgütü hesabınızı kullanıyor.”** Mağdur, kendini polis, başkomiser veya savcı olarak tanıtan biri tarafından aranır. Kimlik bilgilerinin bir terör örgütü tarafından ele geçirildiği, adına hat çıkarıldığı veya hesabından örgüte para gönderildiği söylenir. “Paranızı güvenceye almak” veya “operasyonu bozmamak” için paranın bildirilen hesaba gönderilmesi ya da evine gelecek “görevliye” teslim edilmesi istenir.¹⁰⁶
- **“Yakınızın adliyyede.”** Mağdura, çocuğunun ifade vermek için götürüldüğü, bir dolandırıcılık olayına karıştığı, kimseyi aramaması gerektiği söylenir.¹⁰⁷
- **“Banka güvenlik birimi” veya “kredi onayı.”** Mağdur, bankasının çalışanı gibi aranır. Hesabından şüpheli işlem yapıldığı, kredi başvurusunun onaylandığı veya ücret iadesi yapılacağı söylenerek telefonuna gelen kodun söylenmesi ya da bir onay mesajının onaylanması istenir.¹⁰⁸
- **“İade veya ödeme yapılacaktır.”** Mağdura, bir kamu kurumu veya bir hakem heyeti adına aranarak geçmişte yaşadığı bir zarar için ödeme yapılacağı, ödemenin alınabilmesi için önce masraf yatırılması gerektiği söylenir.¹⁰⁹

155 Senaryolar mizansenle desteklenir: Mağdurun gerçek kişisel bilgileri kullanılır, arka planda telsiz ve siren sesleri duyulur, mesajlaşma uygulamasından sahte kimlik kartı, “hâkim ve savcı kimlikleri” ve gazete kupürleri gönderilir.¹¹⁰ Mağdurdan telefonu kapatmaması ve kimseyle konuşmaması istenir. Böylece mağdurun durumu araştırma imkânı ortadan kaldırılır.

II. TCK m. 158/1-I

TCK M. 158/1-I (6763 S. K. İLE EKLENEN BENT; YÜRÜRLÜK 02.12.2016)
(1) Dolandırıcılık suçunun; ... I) Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtmaması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle, ... İşlenmesi halinde, üç yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak,

¹⁰⁶Yargıtay 11. CD, 04.06.2024, E. 2021/16966, K. 2024/7470; Yargıtay 11. CD, 04.05.2026, E. 2026/2245, K. 2026/4966; Yargıtay 15. CD, 06.05.2019, E. 2019/3256, K. 2019/4835.

¹⁰⁷Yargıtay 11. CD, 04.05.2026, E. 2026/2245, K. 2026/4966.

¹⁰⁸Yargıtay 11. CD, 30.09.2024, E. 2024/3568, K. 2024/10822; Yargıtay 11. CD, 20.03.2024, E. 2023/7128, K. 2024/3851; Yargıtay 11. CD, 24.10.2024, E. 2023/3365, K. 2024/12478.

¹⁰⁹Yargıtay 11. CD, 26.05.2025, E. 2025/2139, K. 2025/6520; Yargıtay CGK, 22.03.2023, E. 2022/471, K. 2023/176.

¹¹⁰Yargıtay 11. CD, 14.12.2023, E. 2023/4510, K. 2023/10239; Yargıtay 11. CD, 09.12.2025, E. 2025/4920, K. 2025/15907.

(e), (f), (j), (k) ve (l) bentlerinde sayılan hâllerde hapis cezasının alt sınırı dört yıldan, adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

A. Gerekçe

Bendin gerekçesi, telefon dolandırıcılıklarının işleyişini ayrıntılı biçimde tarif et- 156
mektedir. Ceza Genel Kurulu kararında aktarılan gerekçenin bir bölümü şöyledir:

Kendilerini polis, hâkim, savcı veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtan kişilerin, telefonla ulaştıkları mağdurları söyledikleri hikayelere inandırarak önemli miktarlarda haksız menfaat temin etmeleri, son dönemde artan bir sosyal duyarlılığın konusunu oluşturmaktadır. Mağdurlara ait olup, önceden temin edilen bazı kişisel bilgileri ve oluşturulan mizansen unsurları kullanan suç failleri, mağdurlarda güven oluşturabilmektedir. Ayrıca, eylemlerini çoğunlukla telefon gibi iletişim vasıtalarıyla gerçekleştirdiklerinden mağdurların denetim imkânı da büyük ölçüde kısıtlanmaktadır. ... Durumun ciddiyeti ve aciliyetine inandırılan mağdurların çoğu kez, görüşmeyi sonlandırarak konunun gerçekliğini araştırma imkânı da kalmamaktadır. ... Suç mağdurlarının profilinde belirgin bir ortak özellik görülmemekte; yaşlı veya genç, sosyo-ekonomik seviyesi düşük veya yüksek, yüksek tahsilli veya değil, pek çok vatandaş dolandırıcıların hedefi haline gelebilmektedir. ... Söz konusu dolandırıcılık eylemleri, hâlihazırda basit dolandırıcılık suçu kapsamında vasıflandırılmakta ...¹¹¹

Gerekçenin son cümlesi, uygulama bakımından önemli bir sonuç doğurur. 157
02.12.2016'dan önce işlenen telefon dolandırıcılıkları, başka bir nitelikli hâl bulunmadıkça basit dolandırıcılıktır. Yargıtay, bu tarihten önce kendisini emniyet mensubu olarak tanıtan kişilerce aldatılan mağdurun parasının sanık tarafından çekildiği bir olayda, (l) bendinin suç tarihinde yürürlükte bulunmadığını, bankanın da yalnızca ödeme aracı olarak kullanıldığını belirterek eylemin uzlaştırma kapsamındaki basit dolandırıcılık olduğuna karar vermiştir.¹¹² Bu tür eski dosyalarda basit dolandırıcılığın daha kısa olan dava zamanaşımı süresi de ayrıca değerlendirilmelidir (bkz. 5. Bölüm).

¹¹¹Yargıtay CGK, 22.03.2023, E. 2022/471, K. 2023/176.

¹¹²Yargıtay 11. CD, 11.06.2024, E. 2024/3448, K. 2024/8085; aynı yönde Yargıtay 11. CD, 15.01.2024, E. 2021/29893, K. 2024/401.

B. İki işleniş biçimi

7.1

YARGITAY CEZA GENEL KURULU

22.03.2023 · E. 2022/471 · K. 2023/176

Kendini adliye uzlaştırma bürosunun görevlisi olarak tanıtmak: “kurumla ilişkili olduğunu söyleme”

Sanık, katılanı telefonla arayarak kendisini bir adliyenin uzlaştırma bürosunda görevli olarak tanıtmış, hakkında başlatılacak bir icra takibini önlemek için para göndermesini istemiştir. Katılan iki kez para göndermiş, üçüncü kez “Merkez Bankasının paraya bloke koyduğu” söylenince şüphelenmiştir. Sanık kolluğa ve mahkemeye kendisinin avukat olduğunu söylemiştir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, avukatlığın kamu görevi olmadığını ileri sürerek eylemin basit dolandırıcılık olduğunu savunmuştur. Genel Kurul, bendin iki işleniş biçimini şöyle açıklamıştır: Genel Kurul, sanığın katılanla yaptığı görüşmelerde kendisini uzlaştırma bürosu görevlisi olarak tanıttığını, ayrıca avukat olduğunu söylemesinin katılan nezdinde bu kurumda görevli kabul edilmesine engel olmadığını ve katılanın bunu denetleme imkânı bulunmadığını belirterek eylemin nitelikli dolandırıcılık olduğuna oybirliğiyle karar vermiştir.

“

Bu nitelikli hâl iki şekilde oluşabilir: Birincisi failin, mağdurda güven oluşturmak için gerçekte sahip olmadığı belli bir sıfatı kullanmasıdır. İkincisi ise failin maddede sayılan kurum ve kuruluşlarla ilişkisi olduğunu söylemesidir. Suçun ilk işleniş biçiminde fail, gerçekte sahip olmadığı bir sıfata sahip olduğunu iddia eder ve buna göre davranır. Bu nedenle fail, gerçek bir kamu görevlisi, banka çalışanı, sigorta şirketi elemanı veya bir kredi kurumu çalışanı olamaz. ... İkinci işleniş biçiminde ise; failin, sahip olmadığı sıfatları kullanmasına, kendisinin polis, savcı, sigortacı veya zabıta olduğunu iddia etmesine gerek yoktur. Kamu kurumlarıyla, bankalarla, sigorta veya kredi kurumlarıyla ilişkili olduğunu iddia etmesi yeterlidir. Bu ilişkinin nasıl bir ilişki olduğu konusunda kanunda herhangi bir sınırlama getirilmemiştir.

DEĞERLENDİRME Kararın en önemli sonucu, ikinci işleniş biçiminin geniş yorumlanmasıdır. Fail bir kamu görevlisi olduğunu söylemese bile, bir kamu kurumu, banka, sigorta veya kredi kurumu adına aradığını ya da bu kurumlarla bağlantısı olduğunu söyleyerek güven oluşturmuşsa bent uygulanır.

- 158 Özel Daire de bu kararı benimsemiştir. Kendisini “tüketici hakem heyetinde avukat” olarak tanıtan kişinin geçmişte dolandırılan katılana ödeme yapılacağını söyleyerek para yatırttığı olayda, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı eylemin basit dolandırıcılık olduğunu ileri sürerek kanun yararına bozma istemiştir. Daire, arayan kişinin bir kamu kurumu olan tüketici hakem heyetinden aradığını belirtmesinin yanı sıra kendini avukat olarak tanıttığının katılan nezdinde bu kurumda görevli kabul edilmesine engel olmadığını, kurumla ilişkili olduğunu söyleme unsurunun gerçekleştiğini belirterek istemi reddetmiştir.¹¹³

DİKKAT

Bendin kapsamına giren kurumlar sınırlıdır: kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar, sigorta ve kredi kurumları. Kendini yalnızca bir avukat, bir şirket yetkilisi veya bir kargo görevlisi olarak tanıtan fail bu bendi gerçekleştirmez. Ancak bu kişi bir kamu kurumu veya banka adına ya da onlarla bağlantılı olarak aradığını söylemişse, ikinci işleniş biçimi oluşur. Bu nedenle mağdurun ifadesinde, karşısındaki kişinin hangi kurumun adını kullandığı açıkça tespit edilmelidir.

III. Diğer nitelikli hâllerle ilişki

Telefon dolandırıcılıkları çoğunlukla birden fazla nitelikli hâli birlikte gerçekleş- 159
tirir. Bu durumda tek bir nitelikli dolandırıcılık suçu oluşur ve ceza alt sınırı en
yüksek olan bentten belirlenir (bkz. 2. Bölüm).

Kamu kurumlarının araç olarak kullanılması (m. 158/1-d). Yargıtay, kendi- 160
lerini kamu görevlisi olarak tanıtan sanıkların ayrıca mağdurun telefonuna bir
mesajlaşma uygulamasından polis kimlik kartı görüntüsü gönderdiği olayda,
eylemin (l) bendinin yanında (d) bendindeki nitelikli hâli de oluşturduğunu belirt-
miştir. Bu husus aleyhe temyiz bulunmadığı için bozma nedeni yapılmamıştır.¹¹⁴
Sahte kimlik belgesi kullanılarak bankadan kredi alınan bir olayda da sahte nüfus
cüzdanı kullanılmasının (d) bendini gerçekleştirdiğine dikkat çekilmiştir.¹¹⁵

Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması (m. 158/1-f). Telefonla yapı- 161
lan aldatma tek başına bilişim nitelikli hâlini oluşturmaz (bkz. 4. Bölüm). Ancak
mağdurun mobil bankacılık bilgileri ve telefonuna gelen onay kodları alınarak
internet bankacılığı üzerinden işlem yapılmışsa Yargıtay bu bendi de uygulamak-
tadır. Bankadan aranıyormuş gibi aranan katılanın şifresi öğrenilerek internet
bankacılığı üzerinden yapılan transferler bilişim nitelikli hâli kapsamında değer-
lendirilmiş,¹¹⁶ kendini kamu görevlisi olarak tanıtan sanık hakkında (l) ve (f)
bentleri birlikte uygulanarak kurulan hüküm onanmıştır.¹¹⁷ Bu olayların hırsızlıkla
sınırı 6. Bölümde ele alınmıştır.

Algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanma (m. 158/1-c). Telefon dolan- 162
dırıcılıklarının önemli bir kısmı yaşlı mağdurları hedef alır. Ancak bu bent
mağdurun yaşına değil, algılama yeteneğinin zayıflığına bağlanmıştır. Gerekcede
de vurgulandığı gibi bu dolandırıcılıkların mağdurları yaşlı veya genç, eğitilmiş
veya eğitimsiz her kesimden olabilmektedir.¹¹⁸ Bu nedenle (c) bendinin uygulan-
abilmesi için mağdurun algılama yeteneğinde zayıflık bulunduğu ve failin bundan

¹¹³Yargıtay 11. CD, 26.05.2025, E. 2025/2139, K. 2025/6520.

¹¹⁴Yargıtay 11. CD, 09.12.2025, E. 2025/4920, K. 2025/15907.

¹¹⁵Yargıtay 11. CD, 26.11.2024, E. 2024/1343, K. 2024/14023.

¹¹⁶Yargıtay 11. CD, 24.10.2024, E. 2023/3365, K. 2024/12478.

¹¹⁷Yargıtay 11. CD, 03.06.2026, E. 2026/3030, K. 2026/5948.

¹¹⁸Yargıtay CGK, 22.03.2023, E. 2022/471, K. 2023/176.

yararlandığı ayrıca ortaya konmalıdır. Bir dosyada kendini avukatlık bürosundan arıyormuş gibi tanıtan kişilerin eyleminin (c) bendi mi yoksa (l) bendi kapsamında mı olduğunun değerlendirilmesinin görevli mahkemeye ait olduğu belirtilmiştir.¹¹⁹

- 163 **Üç veya daha fazla kişiyle birlikte işleme (m. 158/3).** Telefon dolandırıcılıkları neredeyse her zaman bir işbölümüyle işlenir: arayan, kendini savcı olarak telefona çıkan, hesap sağlayan, parayı çeken ve kurye. Yargıtay, faillerin bir kısmının kimliği tespit edilemese de suçun en az üç kişi tarafından birlikte işlendiğinin anlaşılması hâlinde artırımın uygulanacağını kabul etmektedir. Kimliği belirsiz failler nedeniyle 158/3'ün uygulanamayacağı yönündeki temyiz itirazı reddedilmiş,¹²⁰ sanıklar dışında eyleme katılan en az bir failin daha bulunduğu anlaşılmasına rağmen artırımın uygulanmaması eksik ceza tayini olarak eleştirilmiştir.¹²¹ Artırımın uygulanabilmesi için sanığa bu konuda ek savunma hakkı verilmelidir.¹²²

IV. Kurye ve teşebbüs

- 164 Telefon dolandırıcılıklarında paranın veya altının mağdurun evine ya da buluşma noktasına gelen bir “görevliye” teslim edilmesi istenebilir. Bu kişi, çoğu zaman sosyal medyadaki iş ilanlarıyla bulunmuş genç bir kuryedir. Kurye, mağdurdan para veya altın teslim alarak suçun sonucunu doğrudan gerçekleştiren kişidir. Önceden yapılan bir anlaşmayla bu görevi üstlenen kurye, suç planının icrasına katıldığından kural olarak müşterek faildir (bkz. 3. ve 15. Bölüm).
- 165 Kuryenin parayı teslim alırken yakalandığı olaylarda suç teşebbüs aşamasında kalabilir. Kendini polis memuru olarak tanıtan kişinin yönlendirmesiyle bankadan parasını çekip evine dönen mağdurdan parayı teslim alan sanık, olayı fark eden mağdurun oğlu ve olay yerine gelen polisler tarafından hemen yakalanmış, para ele geçirilerek mağdura iade edilmiştir. Yargıtay, sanığın elde etmek istediği menfaati mağdurdan aldığı anda yakalanması nedeniyle eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı yönündeki kabulü isabetli bulmuştur.¹²³ Buna karşılık para failin kullandığı hesaba ulaşmışsa, sonradan bloke edilse bile suç tamamlanmıştır (bkz. 1. Bölüm). Paranın hesaptan çekilmeye çalışılırken sanıkların bankada yakalandığı bir olayda da mahkûmiyet onanmıştır.¹²⁴

¹¹⁹Yargıtay 8. CD, 13.11.2024, E. 2022/4986, K. 2024/8706.

¹²⁰Yargıtay 11. CD, 15.06.2026, E. 2026/3452, K. 2026/6501.

¹²¹Yargıtay 11. CD, 18.11.2025, E. 2025/4573, K. 2025/14580.

¹²²Yargıtay 11. CD, 20.03.2024, E. 2023/7128, K. 2024/3851.

¹²³Yargıtay 15. CD, 06.05.2019, E. 2019/3256, K. 2019/4835.

¹²⁴Yargıtay 11. CD, 20.03.2024, E. 2023/7128, K. 2024/3851.

V. Uygulamada verilen cezalar

Yargıtay'ın 2025-2026 yıllarında onadığı kararlar, telefon dolandırıcılıklarında mahkemelerin temel cezayı çoğunlukla alt sınırdan uzaklaşarak belirlediğini göstermektedir. Daire, failin kast yoğunluğu, mağdurun uğradığı zarar ve suçun işleniş biçimi gibi ölçütleri ve cezada orantılılık ilkesini gözeterek bu yaklaşımı isabetli bulmaktadır.¹²⁵

Karar	Uygulanan hükümler	Sonuç ceza
Yargıtay 11. CD, K. 2026/6501	m. 158/1-l, son cümle, 158/3, 43	15 yıl hapis ve 22.500.000 TL adli para cezası (onama)
Yargıtay 11. CD, K. 2026/5948	m. 158/1-l ve f, son cümle, 43/1	10 yıl hapis ve 14.675.000 TL adli para cezası (onama)
Yargıtay 11. CD, K. 2026/5387	m. 158/1-l, 43/1	10 yıl hapis ve 10.223.800 TL adli para cezası (onama)
Yargıtay 11. CD, K. 2025/14580	m. 158/1-l, 43	7 yıl 6 ay hapis ve 6.250.000 TL adli para cezası (onama)
Yargıtay 11. CD, K. 2025/16410	m. 158/1-l, 62	7 yıl 1 ay hapis ve 4.000.000 TL adli para cezası (onama)
Yargıtay 11. CD, K. 2023/10239	m. 158/1-l, son cümle, 158/3	7 yıl 6 ay hapis ve 366.000 TL adli para cezası (onama)

Tablodaki adli para cezaları, menfaatin iki katı kuralının sonucudur (bkz. 2. Bölüm). Hapis cezası iki yılın çok üzerinde olduğundan bu dosyalarda hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve erteleme mümkün değildir. Ayrıca beş yıl veya daha az hapis cezasına ilişkin istinaf başvurusunun esastan reddine dair bölge adliye mahkemesi kararları temyiz edilemez (CMK m. 286/2-a). Yargıtay bu nedenle bazı dosyalarda temyiz istemini incelemeyi reddetmektedir (bkz. 17. Bölüm).¹²⁶

MAĞDUR İÇİN

Kendinizi polis, savcı veya banka görevlisi olarak tanıtan biri aradığında: (1) Görüşmeyi hemen sonlandırın. Gerçek kamu görevlileri telefonda para, şifre veya onay kodu istemez, kimseyle konuşmamanızı söylemez. (2) Kurumu, resmî internet sitesinde yer alan numaradan kendiniz arayın. (3) Para gönderdiyseniz veya bir kod verdiyseniz ilk saatlerde bankanızı arayın, işlemin ve alıcı hesabın askıya alınmasını isteyin (CMK m. 128/A). (4) Arama kayıtlarını, mesajları ve gönderilen kimlik görüntülerini silmeden saklayın. (5) Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunun (Ek 1, Dilekçe 1).

¹²⁵Yargıtay 11. CD, 15.06.2026, E. 2026/3452, K. 2026/6501; Yargıtay 11. CD, 24.09.2025, E. 2025/3674, K. 2025/12095.

¹²⁶Yargıtay 11. CD, 05.05.2026, E. 2026/2269, K. 2026/5060.

TELEFON DOLANDIRICILIĞI DOSYASINDA SORULACAK SORULAR

- ☐ Suç 02.12.2016'dan önce mi işlendi? (l) bendi uygulanabilir mi, yoksa eylem başka bir nitelikli hâl yoksa basit dolandırıcılık mı?
- ☐ Fail hangi sıfatı kullandı veya hangi kurumla ilişkili olduğunu söyledi? Bu kurum kamu kurumu, banka, sigorta veya kredi kurumu mu?
- ☐ Sahte kimlik kartı veya belge görüntüsü gönderildi mi? (d) bendi değerlendirildi mi?
- ☐ Mağdurun mobil bankacılık bilgileri ve onay kodları alınarak işlem yapıldı mı? (f) bendi ve hırsızlıkla sınır tartışıldı mı?
- ☐ Mağdurun algılama yeteneğinde zayıflık olduğunu gösteren somut bir delil var mı?
- ☐ Kimliği belirsiz failler dahil en az üç kişinin birlikte hareket ettiği anlaşılıyor mu? 158/3 için ek savunma hakkı verildi mi?
- ☐ Para veya altın teslim alınırken fail yakalandıysa suçun tamamlanıp tamamlanmadığı değerlendirildi mi?
- ☐ Her mağdur için ayrı hüküm kuruldu mu? Aynı mağdurdan birden fazla işlemle para alındıysa zincirleme suç tartışıldı mı?

8 İlan Siteleri ve Elektronik Ticaret Dolandırıcılıkları

BU BÖLÜMDE

- ♦ Sahte ilan, kapora ve peşin bedel kurguları
- ♦ “Aracı” araç satışı: ilanı kaldırtma ve noterde buluşturma
- ♦ Nitelendirme: (f), (g) ve (l) bentleri
- ♦ Hukuki uyumsuzluk sınırı ve ticari ilişkiler
- ♦ Hesap sahiplerinin sorumluluğu, 158/3 artırımı ve zorunlu müdafî
- ♦ Soruşturmada ilan, hesap ve iletişim kayıtları

BÖLÜMÜN ÖZETİ

İkinci el ilan siteleri ve pazar yeri uygulamaları, bilişim dolandırıcılıklarının en yaygın sahnesidir. Var olmayan bir mal için verilen sahte ilanla kapora veya peşin bedel alınması, Ceza Genel Kuruluna göre bilişim sisteminin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılıktır (TCK m. 158/1-f). Herkese açık ilan aynı zamanda (g) bendini gerçekleştirir, hüküm daha ağır olan (f) bendinden kurulur. Son yıllarda Yargıtay dosyalarında sıkça görülen bir kurgu, “aracı” araç satışıdır. Fail, gerçek satıcıya küçük bir kapora göndererek ilanını kaldırtır, aynı aracı daha düşük bir fiyatla kendisi ilana koyar, alıcı ile satıcıyı notere yönlendirir ve satış bedelinin kendi bildirdiği hesaba gönderilmesini sağlar. İlan sahibinin kendisini asker veya polis olarak tanıtması ayrıca (l) bendini oluşturur. Ticari ilişkilerde ürünün teslim edilmemesi kural olarak hukuki uyumsuzluktur. Ancak “basit yalan” veya “basiretli tacir” gerekçesiyle soruşturma yapılmadan verilen kovuşturmayaya yer olmadığı kararları Yargıtay’ca bozulmaktadır. Hesabı yalnızca küçük bir kaporanın gönderilmesi için kullanılan kişi hakkında temel cezanın gerekçesiz olarak alt sınırdan çok uzaklaşarak belirlenmesi orantılılık ilkesine aykırıdır. Üç veya daha fazla kişinin birlikte hareket ettiği anlaşılan dosyalarda 158/3 artırımı uygulanır ve sanığa zorunlu müdafî atanır.

I. Olgu ve tipik senaryolar

168 İlan sitelerindeki dolandırıcılıklar, alıcının malı görmeden veya satıcıyı tanımadan para göndermesi zorunluluğundan yararlanır. Yargıtay dosyalarına yansıyan olaylarda birkaç ortak kurgu dikkat çekmektedir:

- **Var olmayan mal için sahte ilan.** Fail, gerçekte sahip olmadığı bir otomobil, iş makinesi, telefon veya bilgisayar için piyasa fiyatının altında ilan verir. Alıcıdan kapora, kargo bedeli, trafik cezası veya noter masrafı gibi adlar altında para istenir. Bir dosyada internet sitesindeki satılık kamyon ilanını gören katılandan, kapora ve trafik cezası adı altında toplam 1.400 TL alınmıştır.¹²⁷ Ceza Genel Kurulunun önüne gelen dosyalarda ise dizüstü bilgisayar satış ilanlarıyla para alınmıştır (bkz. 4. Bölüm).¹²⁸
- **“Aracı” araç satışı.** Fail, gerçek bir araç sahibinin ilanını kullanır. Satıcıyı alıcı gibi arayarak ona küçük bir kapora gönderir ve ilanı kaldırır. Aynı aracı daha düşük fiyatla ilana koyar, alıcıyı da gerçek satıcının yanına yönlendirir. Alıcı ile satıcı notere birlikte gelir, ancak satış bedeli failin bildirdiği hesaba gönderilir.¹²⁹
- **Hacizli araç ve yüz yüze kapora.** İlandaki aracın hacizli olduğu, kapora verilince haczin kaldırılacağı söylenir. Bir dosyada buluşmaya gelen şikâyetçiden iki adet Cumhuriyet altını alınmış, şüpheli “aracı getirme” bahanesiyle bir taksiye binerek uzaklaşmıştır.¹³⁰
- **Kamu görevlisi kimliğiyle güven oluşturma.** İlan veren kişi kendisini asker gibi bir kamu görevlisi olarak tanıtır, profilinde üniformalı fotoğraf kullanır.¹³¹
- **Satıcıya yönelik sahte ödeme.** Bu kez hedef satıcıdır. Ödemenin yapıldığını gösteren sahte bir dekont veya “güvenli ödeme” görünümlü bir bağlantı gönderilir (bkz. 5. ve 10. Bölüm).

II. Nitelendirme

A. Sahte ilan ve bilişim sistemi

169 İnternet ilan siteleri bilişim sistemidir. Ceza Genel Kurulu, var olmayan bir şirket adına internet sitesinde bilgisayar satış ilanı verilerek para alınmasını bilişim sisteminin araç olarak kullanılması saymıştır.¹³² Genel Kurul daha sonra, tanınmış bir ilan sitesinde verilen sahte ilanla işlenen dolandırıcılığın hem (f) hem (g)

¹²⁷Yargıtay 11. CD, 14.04.2026, E. 2025/5999, K. 2026/3892.

¹²⁸Yargıtay CGK, 02.04.2013, E. 2012/15-1293, K. 2013/111; Yargıtay CGK, 02.03.2021, E. 2018/51, K. 2021/68.

¹²⁹Yargıtay 11. CD, 25.09.2025, E. 2025/3616, K. 2025/12275; Yargıtay 11. CD, 03.12.2025, E. 2025/4585, K. 2025/15649; Yargıtay 11. CD, 23.12.2025, E. 2025/5377, K. 2025/16458; Yargıtay 11. CD, 15.06.2026, E. 2026/3455, K. 2026/6510.

¹³⁰Yargıtay 11. CD, 05.01.2026, E. 2025/3259, K. 2026/19.

¹³¹Yargıtay 11. CD, 10.02.2026, E. 2025/5646, K. 2026/1421.

¹³²Yargıtay CGK, 02.04.2013, E. 2012/15-1293, K. 2013/111.

bendini gerçekleştirdiğini, hükmün daha ağır cezayı öngören (f) bendinden kurulacağını kabul etmiştir.¹³³ Bu kararların ayrıntılı değerlendirmesi 4. Bölümde yer almaktadır. Bu bölümde yalnızca uygulamada sıkça karşılaşılan kurguların nasıl nitelendirildiği gösterilecektir.

Sonucu belirleyen ölçüt, hilenin ilanla başlayıp başlamadığıdır. İlan baştan sah- 170
teyşe, sonradan yapılan telefon görüşmesi veya mesajlaşma ilanın oluşturduğu güveni tamamlar. Buna karşılık ilan yalnızca ilk teması sağlamış, asıl aldatma yüz yüze görüşmede gerçekleşmişse (f) bendinin uygulanması tartışmalıdır (bkz. 4. Bölüm).

B. “Aracı” araç satışı

Bu kurguda iki kişi aldatılır. Gerçek satıcı, kendisini arayan kişinin aracı satın 171
almak istediğine inanarak ilanını kaldırır ve notere gelir. Alıcı ise ilanda gördüğü düşük fiyata ve noterde karşılaştığı gerçek satıcıya güvenerek parayı gönderir. Fail, satıcı ile alıcının fiyat konusunda birbiriyle konuşmamasını sağlar. Böylece satıcı alıcıyı failin “yakını”, alıcı ise satıcıyı failin “akrabası” sanır. Para gerçek satıcıya değil, failin bildirdiği hesaba gider.

Yargıtay dosyalarındaki olaylarda bu kurgunun ayrıntıları şöyledir: Bir dosyada 172
fail, gerçek araç sahibine 1.000 TL kapora göndererek ilanı kaldırtmış, aynı aracı çok daha düşük bir bedelle yeniden ilana koymuş, alıcı 654.000 TL’yi bir sanığın hesabına göndermiştir. Gerçek alıcı ile gerçek satıcı noterde buluşmuş, ancak para satıcıya gönderilmediği için satış gerçekleşmemiştir.¹³⁴ Başka bir dosyada ilandaki aracın plakası kapatılmış, ilan sahibi kendisini doktor olarak tanıtp aracın amcasına ait olduğunu söylemiş, katılan aracın gerçek sahipleriyle fiyat konusunda hiç konuşmadan 720.000 TL’yi bildirilen hesaba göndermiştir.¹³⁵ Bir diğer dosyada ise katılan, aracın ekspertiz kontrolünü gerçek sahibiyle birlikte yaptırmış, 845.000 TL’yi telefondaki kişinin yönlendirmesiyle sanığın hesabına üç parça hâlinde göndermiştir. Gerçek araç sahibi tanık olarak dinlenmiş ve kendisine gönderilen kapora üzerine ilanını kaldırdığını, alıcıyı telefondaki kişinin yakını sandığını açıklamıştır.¹³⁶

Bu dosyalarda eylem, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle 173
nitelikli dolandırıcılık olarak nitelendirilmiştir. Yargıtay, hesabına 845.000 TL gönderilen sanığın bu nitelendirmeye mahkûmiyetine ilişkin hükmü onamıştır.¹³⁷ Üç veya daha fazla kişinin birlikte hareket ettiği anlaşılan dosyalarda ayrıca 158/3 artırımı uygulanmalıdır (aşağıda). Gerçek satıcı ise kural olarak suçun faili değildir.

¹³³Yargıtay CGK, 02.03.2021, E. 2018/51, K. 2021/68.

¹³⁴Yargıtay 11. CD, 25.09.2025, E. 2025/3616, K. 2025/12275.

¹³⁵Yargıtay 11. CD, 23.12.2025, E. 2025/5377, K. 2025/16458.

¹³⁶Yargıtay 11. CD, 03.12.2025, E. 2025/4585, K. 2025/15649.

¹³⁷Yargıtay 11. CD, 03.12.2025, E. 2025/4585, K. 2025/15649.

O da kurgunun bir parçası olarak aldatılmış ve alıcıda güven oluşturmak için kullanılmıştır.

UYGULAMA NOTU

“Aracı” araç satışında alıcının en önemli güvencesi, satış bedelini yalnızca araç sahibine ait bir hesaba ve devir işlemi sırasında ödemesidir. Noterde karşılaşılan kişiyle fiyatın açıkça konuşulması, satıcının kimliği ile ruhsattaki bilgilerin karşılaştırılması ve bedelin gönderileceği hesabın satıcıya ait olduğunun satıcıdan teyit edilmesi bu kurguyu büyük ölçüde boşa çıkarır. Satıcı açısından da ilanı kaldırtmak için kapora gönderen, ancak aracı görmeden notere gelmekte ısrar eden “alıcılar” şüpheyle karşılanmalıdır.

C. Kamu görevlisi kimliği

- 174 İlan veren kişinin kendisini kamu görevlisi olarak tanıtması, 158/1-l bendini de gerçekleştirir. Yargıtay, bir ikinci el ilan uygulamasında ilan veren kişinin kendisini katılana “askeri personel” olarak tanıttığı ve uygulamadaki profilinde askeri üniformalı bir fotoğrafın bulunduğu olayda, bendin oluşması için kişinin kendisini kamu görevlisi olarak tanıtmasının yeterli olduğunu belirtmiş ve tebliğnamedeki bozma düşüncesine katılmamıştır. Bu olayda hüküm (f) ve (l) bentleri ile 158/3 birlikte uygulanarak kurulmuş, sanıkların her biri altı yıl dokuz ay hapis cezasına mahkûm edilmiştir.¹³⁸ Birden fazla bendin birlikte gerçekleşmesi hâlinde cezanın belirlenmesi için bkz. 2. Bölüm.

III. Hukuki uyuşmazlık mı, dolandırıcılık mı?

- 175 İnternet üzerinden kurulan her satış ilişkisinde ürünün teslim edilmemesi dolandırıcılık değildir. Gerçekten ticari faaliyet yürüten bir satıcının siparişi yerine getirememesi kural olarak hukuki uyuşmazlıktır (bkz. 1. Bölüm). Ancak bu sonuca, delilleri toplamadan ulaşılamaz.
- 176 Yargıtay, internet üzerinden yaptığı araştırma sonucunda tanıştığı şüphelilerle ofislerinde yüz yüze görüşen, depodaki ürünlerin video görüntüleri izletilen ve tahsilat makbuzu karşılığında 42.500 ABD doları ödeyen bir tacirin şikâyetinde, eylemin basit yalan niteliğinde olduğu, şikâyetçinin basiretli bir tacir gibi davranması gerektiği ve uyuşmazlığın hukuk mahkemelerinde çözülebileceği gerekçeyle verilen kovuşturmayla yer olmadığı kararına yapılan itirazın reddini kanun yararına bozmuştur. Daireye göre şu araştırmalar yapılmalıdır:¹³⁹
- Şirketin ticaret sicil kayıtları getirilmeli, kuruluşundan itibaren bütün yetkileri ve ortakları tespit edilmelidir.

¹³⁸Yargıtay 11. CD, 10.02.2026, E. 2025/5646, K. 2026/1421.

¹³⁹Yargıtay 11. CD, 23.03.2026, E. 2025/5899, K. 2026/3023.

- Şirketin gerçekten belirtilen işle uğraşıp uğraşmadığı, ticari hacmi, taşınır veya taşınmaz malları ve deposu olup olmadığı araştırılmalıdır.
- Taraflar arasında yazılı sözleşme yapılıp yapılmadığı ve fatura düzenlenip düzenlenmediği kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde belirlenmelidir.
- Şikâyetçinin irtibat kurduğu hattın sahibi tespit edilerek beyanına başvurulmalıdır.
- Şüphelilere ait diğer soruşturma ve kovuşturma dosyaları getirtilerek incelenmelidir.

Benzer şekilde, sosyal medyadaki pazar yerinde araç ilanı gören ve buluşmada 177 kapora olarak altın veren şikâyetçinin iddialarının “soyut beyan” olduğu gerekçesiyle verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararına yapılan itirazın reddi de kanun yararına bozulmuştur. Bu olayda bilgi sahibi bir kişi şikâyetçiyi doğrulamış, şüphelinin benzer eylemlerden başka dosyaları olduğu da anlaşılmıştır. Yargıtay’a göre şikâyetçi ile şüphelinin HTS kayıtları incelenmeli, sosyal medya hesabının ve ilandaki telefon numarasının kime ait olduğu araştırılmalı ve benzer dosyalar getirtilmelidir.¹⁴⁰

DİKKAT

Satıcının daha önce müşterilerine teslimat yapıp yapmadığı, ilanının ve satıcı hesabının ne zamandan beri kullanıldığı, aynı ilan veya hesapla başka kişilerin de aldatılıp aldatılmadığı, hukuki uyumsuzluk ile dolandırıcılık arasındaki sınırı belirleyen en önemli olgulardır. Başka mağdurların varlığı, satıcının baştan itibaren ifa niyetinin bulunmadığına işaret eden güçlü bir karinedir.

IV. Faillerin ve hesap sahiplerinin sorumluluğu

A. Hesabını kullandıran kişi

İlan dolandırıcılıklarında paranın gönderildiği hesap çoğu zaman failin değil, 178 hesabını kiraya veren veya bilgilerini başkasına teslim eden bir üçüncü kişinin hesabıdır. Bu kişiler genellikle internette gördükleri bir iş ilanına başvurdıklarını, kendilerinden istenen hesap ve telefon bilgilerini verdiklerini, katılanı ve diğer sanıkları tanımadıklarını savunur. Yargıtay, bu savunmayla mahkûmiyetine karar verilen bir sanık hakkındaki hükmü onamıştır.¹⁴¹ Başka bir dosyada ise sanığın, diğer sanığın kendisine iş bulma bahanesiyle hesap açtırdığı savunması karşısında, aynı kişiler hakkındaki başka bir dosyanın ve oradaki teşhis evrakının getirilmesi, sanıkların yüzleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.¹⁴² Hesap sahiplerinin sorumlu-

¹⁴⁰Yargıtay 11. CD, 05.01.2026, E. 2025/3259, K. 2026/19.

¹⁴¹Yargıtay 11. CD, 03.12.2025, E. 2025/4585, K. 2025/15649.

¹⁴²Yargıtay 11. CD, 14.04.2026, E. 2025/5999, K. 2026/3892.

luğu ve 7589 sayılı Kanunla getirilen 158/4 indirimi 14. Bölümde ayrıntılı olarak incelenmiştir.

- 179 Hesap sahibinin katkısı cezanın belirlenmesinde de dikkate alınmalıdır. Yargıtay, “aracı” araç satışı kurgusunda hesabı yalnızca gerçek satıcıya ilanı kaldırtmak için 500 TL kapora gönderilmesinde kullanılan, 715.000 TL’lik asıl menfaatin ise başka bir sanığın hesabına geldiği bir olayda, sanık hakkında temel cezanın gerekçe gösterilmeden alt sınırdan çok fazla uzaklaşarak belirlenmesini orantılılık ilkesine aykırı bulmuştur. Bu sanık hakkında ilk derece mahkemesince 2.145.000 TL adli para cezasına da hükmedilmişti. Daire ayrıca sanığın hesaplarını 5.000 TL karşılığında kiraladığı kişiler hakkında işlem yapılmasını istemiştir.¹⁴³

B. Üç veya daha fazla kişi ve zorunlu müdafî

- 180 İlan dolandırıcılıklarında fail sayısı, yargılanan sanık sayısından çoğu zaman fazladır. Yargıtay, “aracı” araç satışı kurgusunda iki sanığın yargılandığı bir dosyada, sanıkların farklı illerde yaşadığını, sanıklardan birinin kripto varlık platformundaki kayıtlarında başka bir hattın bulunduğunu, olayda kullanılan bir hattın yabancı uyruklu bir kişi adına kayıtlı olduğunu ve baz bilgilerine göre başka bir ilden arama yapıldığını belirterek, eylemin üç veya daha fazla kişiyle birlikte işlendiğini kabul etmiş ve 158/3 artırımının uygulanmamasını bozma nedeni yapmıştır.¹⁴⁴
- 181 Aynı kararda Yargıtay, önemli bir usul kuralını da hatırlatmıştır. Ceza Genel Kuruluna göre (oyçokluğuyla) takdir yetkisi tanınmaksızın zorunlu artırım öngören nitelikli hâllerde, cezanın alt sınırı beş yılı aşıyorsa sanığa istemi aranmaksızın müdafî atanmalıdır (CMK m. 150/3).¹⁴⁵ Bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılıkta alt sınır dört yıldır, 158/3 uyarınca yarı oranında artırım zorunludur. Böylece alt sınır altı yıla çıkar. Bu nedenle 158/1-f ve 158/3 ile yargılanan sanığa müdafî atanmadan yargılama yapılamaz.¹⁴⁶ Nitekim bir dosyada bölge adliye mahkemesi, müdafî atanmadan kurulan hükmü bu gerekçeyle bozmuştur.¹⁴⁷

C. Adli para cezası

- 182 Bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılıkta adli para cezası, suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz (m. 158/1, son cümle). Yargıtay, sahte kamyon ilanı dosyasında bu kuralın gözetilmemesini de bozma nedeni olarak göstermiştir.¹⁴⁸ Menfaatin hesaplanması ve adli para cezasının belirlenme yöntemi için bkz. 2. ve 17. Bölüm.

¹⁴³Yargıtay 11. CD, 15.06.2026, E. 2026/3455, K. 2026/6510.

¹⁴⁴Yargıtay 11. CD, 25.09.2025, E. 2025/3616, K. 2025/12275.

¹⁴⁵Yargıtay CGK, 10.05.2022, E. 2022/155, K. 2022/321.

¹⁴⁶Yargıtay 11. CD, 25.09.2025, E. 2025/3616, K. 2025/12275.

¹⁴⁷Yargıtay 11. CD, 15.06.2026, E. 2026/3455, K. 2026/6510.

¹⁴⁸Yargıtay 11. CD, 14.04.2026, E. 2025/5999, K. 2026/3892.

V. Soruşturma ve deliller

İlan dolandırıcılıklarında delillerin önemli bir kısmı ilan sitesinin kayıtlarındadır. 183 Yargıtay, “aracı” araç satışı dosyalarından birinde eksik inceleme nedeniyle hükmü bozarken şu araştırmaların yapılmasını istemiştir:¹⁴⁹

- İlanı paylaşan hesabın bilgileri ve bu hesaba erişimde kullanılan bağlantı (IP) bilgileri tespit edilmelidir.
- Sanığın banka hesabında işlem yapılırken kullanılan bağlantı bilgileri ile sanığın başka bir kurumdaki hesabındaki işlemlerin bağlantı bilgileri karşılaştırılmalıdır.
- Sanığın, hesap bilgilerinin ve telefonunu verdiğini söylediği kişi onu tanımadığını beyan etmişse, sanığın ve bu kişilere verildiği söylenen hattın suç tarihinden altı ay geriye dönük iletişim kayıtları getirilmelidir.
- İlanı paylaşan kişi tespit edilirse, katılanın görüştüğü araç sahipleri ve gerçek satıcıya kapora gönderen kişi dâhil olaya karışan herkes tanık olarak dinlenmelidir.

Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcısı niteliğindeki ilan siteleri, hukuka aykırı 184 olduğundan haberdar oldukları içeriği gecikmeksizin yayımdan kaldırmak ve durumu ilgili kamu kurumlarına bildirmekle yükümlüdür (6563 s. K. m. 9/2). Bu nedenle mağdur, sahte ilanı ve ilanı veren hesabı ilan sitesine de bildirmeli, ilanın ekran görüntülerini, ilan numarasını ve yazışmaları saklamalıdır. İlanlar kısa sürede kaldırıldığından, savcılığın ilan sitesinden ilan, hesap ve bağlantı kayıtlarını erken aşamada istemesi gerekir.

Bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılık, hesabın askıya alınabildiği suçlar arasındadır (CMK m. 128/A; bkz. 16. Bölüm). Zamanında yapılan bildirim sonuç verir: Yukarıda anılan “aracı” araç satışı dosyasında katılanın gönderdiği 654.000 TL’nin 594.000 TL’lik kısmı bloke edilerek kendisine iade edilmiş, 60.000 TL ise iade edilememiştir.¹⁵⁰

¹⁴⁹Yargıtay 11. CD, 23.12.2025, E. 2025/5377, K. 2025/16458.

¹⁵⁰Yargıtay 11. CD, 25.09.2025, E. 2025/3616, K. 2025/12275.

İLAN DOLANDIRICILIĞI DOSYASINDA

- ☐ İlan baştan sahte mi, yoksa gerçek bir satıcının ilanı mı kullanıldı? İlan sitesinden ilan, hesap ve bağlantı kayıtları istendi mi?
- ☐ Hile ilanla mı başladı, yoksa ilan yalnızca ilk teması mı sağladı? (f) ve (g) bentleri birlikte tartışıldı mı?
- ☐ İlan veren kendisini kamu görevlisi, banka çalışanı veya bu kurumlarla ilişkili biri olarak tanıttı mı? (l) bendi değerlendirildi mi?
- ☐ “Aracı” araç satışında gerçek satıcı ve kapora gönderilen hesap sahibi dinlendi mi?
- ☐ Paranın gönderildiği hesabın sahibinin rolü (yalnızca hesap mı verdi, parayı mı çekti) ve 158/4 indirimi tartışıldı mı?
- ☐ Üç veya daha fazla kişinin birlikte hareket ettiğine dair hat, baz ve hesap kayıtları var mı? Varsa 158/3 uygulandı ve sanığa müdafî atandı mı?
- ☐ Satıcının gerçek bir ticari faaliyeti var mı? Ticaret sicili, depo, fatura, sözleşme ve başka mağdurlar araştırıldı mı?
- ☐ Adli para cezası menfaatin iki katından az olmayacak şekilde belirlendi mi?

9

Sosyal Medya ve Mesajlaşma Uygulamaları Üzerinden Dolandırıcılık

BU BÖLÜMDE

- ♦ Sosyal medyadaki tipik kurgular: sahte satış sayfası, kazanç vaadi, medyum, iş ilanı
- ♦ Sosyal medya hesabı bilişim sistemidir
- ♦ “Para rızayla gönderildi” ve “basit yalan” gerekçeleri
- ♦ Medyumluk ve dinî duyguların istismarı
- ♦ Hesap ve hat kullanıcılarının tespiti
- ♦ Suça sürüklenen çocuklar ve etkin pişmanlığın zamanı

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Instagram, Facebook ve benzeri platformlar ile mesajlaşma uygulamaları, dolandırıcılara aynı anda çok sayıda kişiye ulaşma ve kimliklerini gizleme imkânı verir. Yargıtay dosyalarında sosyal medya üzerinden işlenen dolandırıcılıklar birkaç kalıpta toplanmaktadır: Ürün göndermeyen sahte satış sayfaları, borsa, forex veya bahisle kesin kazanç vaat eden hesaplar, ilişkileri “düzelteceğini” söyleyen medyumlar ve evden paketleme işi gibi iş ilanlarıyla masraf adı altında para isteyen hesaplar. Hile sosyal medya hesabı üzerinden kurulduğunda eylem, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılıktır (TCK m. 158/1-f). Medyumluk faaliyetinde dinî inanç ve duyguların istismar edildiği durumlarda (a) bendi de gündeme gelir. Mağdurun parayı “kendi rızasıyla” göndermesi dolandırıcılığı ortadan kaldırmaz. Çünkü dolandırıcılıkta rıza zaten hileyle elde edilir. Yargıtay, sosyal medya hesaplarını kullananların, iletişim kurulan hatların ve paranın gönderildiği hesapların sahiplerinin tespit edilmeden verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararlarına yapılan itirazların reddini kanun yararına bozmaktadır.

I. Olgu ve tipik senaryolar

186 Sosyal medya dolandırıcılıklarında fail, güven oluşturmak için platformun sunduğu imkânları kullanır: Çok sayıda takipçi, “müşteri yorumu” görünümlü paylaşımlar, kazanç ekran görüntüleri, yorumlarda kendisini öven sahte hesaplar. Mağdur, bu görünüme güvenerek hesap sahibiyle mesajlaşmaya başlar. İletişim çoğu zaman bir mesajlaşma uygulamasına taşınır ve para, failin bildirdiği bir IBAN’a gönderilir. Yargıtay dosyalarına yansıyan başlıca kurgular şunlardır:

- **Sahte satış sayfası.** Giyim, takı, elektronik eşya gibi ürünlerin satışı yapılmış gibi görünen bir sayfa açılır. Sipariş bedeli alındıktan sonra ürün gönderilmez, alıcı engellenir. Bir dosyada bir çocuk, sosyal medya sayfasında giyim ve takı satış ilanları vermiş, siparişini mesajlaşma uygulamasından alan katılan 223 TL’yi çocuğun “eşi” olarak gösterdiği kişinin hesabına göndermiş, ürün gönderilmemiş ve katılan engellenmiştir.¹⁵¹
- **Kesin kazanç vaadi.** Borsa, forex veya bahisle para kazanıldığını gösteren paylaşımlar yapılır. Mağdurdan önce küçük bir tutar, ardından “kazancı çekebilmesi” için vergi, komisyon veya masraf adı altında giderek artan tutarlar istenir. Bir dosyada katılan, sosyal medyada forex ve borsa üzerinden para kazandırıldığına dair paylaşımları gördükten sonra, kazancını çekebilmek için istenen ödemelerle birlikte üç seferde toplam 51.750 TL göndermiştir.¹⁵² Başka dosyalarda bahisle “kesin ve garantili” kazanç vaat eden sayfalar kullanılmıştır.¹⁵³
- **Medyumluk.** Evlilik veya ilişki sorunları yaşayan kişilere, ayrıldıkları kişiyi geri döndürecekleri vaadiyle ulaşan sosyal medya hesapları para ister.¹⁵⁴
- **İş ilanı ve “paketle kazan”.** Evden ürün paketleme gibi işler için başvuranlardan kargo, ürün veya kayıt bedeli adı altında para alınır.¹⁵⁵ Bu kurgu 11. Bölümde ayrıca incelenmektedir.
- **Yasa dışı bahis sitelerine yönlendirme.** Sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlarla kullanıcılar bir bahis sitesine yönlendirilir, sitedeki “canlı destek” üzerinden paylaşılan IBAN’a para gönderilmesi istenir.¹⁵⁶

II. Nitelendirme

A. Sosyal medya hesabı bilişim sistemidir

187 Sosyal medya platformları ve mesajlaşma uygulamaları bilişim sistemidir. Hile, bu sistemler üzerinden kurulan bir sayfa, hesap veya mesajlaşmayla mağdura

¹⁵¹Yargıtay 11. CD, 09.11.2022, E. 2021/33125, K. 2022/18819.

¹⁵²Yargıtay 11. CD, 03.04.2024, E. 2024/2013, K. 2024/4847.

¹⁵³Yargıtay 11. CD, 14.01.2026, E. 2025/2123, K. 2026/582; Yargıtay 11. CD, 15.04.2024, E. 2023/4777, K. 2024/4933.

¹⁵⁴Yargıtay 15. CD, 25.01.2021, E. 2020/11855, K. 2021/577.

¹⁵⁵Yargıtay 11. CD, 16.10.2024, E. 2024/3477, K. 2024/11818.

¹⁵⁶Yargıtay 11. CD, 06.01.2025, E. 2024/56, K. 2025/4.

yöneltmişse eylem, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılıktır (bkz. 4. Bölüm). Yargıtay, sosyal medya sayfasında satış ilanı veren, sipariş bedelini aldıktan sonra ürünü göndermeyen ve alıcının kendisine ulaşmasını engelleyen suça sürüklenen çocuk hakkında verilen beraat kararını, eylemin 158/1-f bendindeki suçu oluşturduğunu belirterek bozmuştur. Daire, çocuğun bedel yatırıldıktan sonra katılanın kendisine ulaşmasını engellemesini, evli olmadığı hâlde hesap sahibini eşi olarak göstermesini ve siparişleri başka bir alışveriş sitesinden verdiğine dair savunmasını belgelendirmemesini birlikte değerlendirmiştir.¹⁵⁷

Kazanç vaadi kurgusunda da aynı nitelendirme yapılmaktadır. Yargıtay, sosyal medyadaki forex ve borsa paylaşımlarıyla katılıandan para alınan olayda, sanığın bilişim sisteminin araç olarak kullanılması suretiyle yüksek kazanç vaadiyle haksız menfaat elde ettiğine ilişkin mahkûmiyet hükmünü onamıştır. Bu dosyada paranın bir kısmı ATM'den çekilmiş, bir kısmı sanık adına kayıtlı elektronik para ve bahis hesaplarına aktarılmıştı. Sanığın aşamalarda birbiriyle çelişen savunmalar yapması da değerlendirilmiştir.¹⁵⁸

Herkese açık bir sosyal medya sayfasında yayımlanan sahte ilan, ilan siteleri gibi elektronik kitle iletişim aracı niteliği de taşıyabilir. Bu durumda (g) bendi de gerçekleşir, hüküm daha ağır olan (f) bendinden kurulur (bkz. 4. ve 8. Bölüm).

B. “Para rızayla gönderildi” gerekçesi

Sosyal medya dolandırıcılıklarında sıkça karşılaşılan bir hata, mağdurun parayı kendi bilgisi ve rızasıyla gönderdiği, bu nedenle hile unsurunun bulunmadığı gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesidir. Bu gerekçe, dolandırıcılığın yapısıyla bağdaşmaz. Dolandırıcılıkta mağdur malvarlığından her zaman “kendi rızasıyla” tasarruf eder. Suçu oluşturan, bu rızanın hileyle elde edilmesidir (bkz. 1. Bölüm). Yargıtay, sosyal medyada medyum olarak faaliyet gösteren ve ayrıldığı kişiyi geri döndüreceğini garanti ederek katılıandan iki ayrı tarihte toplam 3.000 TL alan şüpheli hakkında bu gerekçeyle verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararına yapılan itirazın reddini kanun yararına bozmuştur. Daireye göre banka kayıtları getirtilmeli, varsa tanıklar dinlenmeli, şüphelilerin kimlikleri tespit edilerek savunmaları alınmalıdır.¹⁵⁹

Aynı şekilde yasa dışı bahis için gönderilen paranın “eksik borç” niteliğinde olduğu ve fiilen “basit yalan” sayılacağı gerekçesiyle verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararına yapılan itirazın reddi de kanun yararına bozulmuştur (bkz. 16. Bölüm).¹⁶⁰ Mağdurun hukuka aykırı bir amaçla para göndermiş olması, kendisini aldatan kişinin dolandırıcılıktan sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

¹⁵⁷Yargıtay 11. CD, 09.11.2022, E. 2021/33125, K. 2022/18819.

¹⁵⁸Yargıtay 11. CD, 03.04.2024, E. 2024/2013, K. 2024/4847.

¹⁵⁹Yargıtay 15. CD, 25.01.2021, E. 2020/11855, K. 2021/577.

¹⁶⁰Yargıtay 11. CD, 15.04.2024, E. 2023/4777, K. 2024/4933.

C. Medyumluk ve dinî duyguların istismarı

- 192 Medyumluk faaliyetleri, kullanılan yöntemle göre farklı bentlere girebilir. Yukarıdaki kararda kanun yararına bozma istemi, internet sitesi üzerinden “cin musallat”, “vefk”, “tılsım” gibi başlıklarla ritüel ve dualarla insanların sıkıntılarının giderildiğini telkin eden bir medyumun, eşinin eve dönmesini sağlayacağını söyleyerek katıldandan peyderpey para almasını dinî inanç ve duyguların istismarı suretiyle zincirleme nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-a) sayan önceki bir Daire kararına dayanmıştır.¹⁶¹ Bu nedenle medyumluk faaliyetinde dinî ritüeller, dualar veya kutsal sayılan değerler kullanılmışsa (a) bendi, faaliyet sosyal medya veya internet sitesi üzerinden yürütülmüşse ayrıca (f) bendi tartışılmalıdır.

III. Delillerin toplanması

- 193 Sosyal medya dolandırıcılıklarında failler genellikle başkalarının adına açılmış hesaplar ve hatlar kullanır. Bu nedenle soruşturmanın başarısı, hesabı fiilen kimin kullandığının tespitine bağlıdır. Yargıtay’ın bu dosyalarda istediği başlıca araştırmalar şunlardır:
- Sosyal medya hesaplarını kullanan kişilerin açık kimlik bilgilerinin tespitine çalışılması.¹⁶²
 - Şikâyetçinin iletişim kurduğu telefon numarasının hat sahibinin ve paranın yatırıldığı hesapların sahiplerinin tespit edilerek şüpheli sıfatıyla dinlenmesi.¹⁶³
 - Aynı hesaplar üzerinden işlenen başka dolandırıcılık dosyalarının araştırılması.¹⁶⁴
 - Banka kayıtlarının getirtilmesi, paranın ATM’den çekilip çekilmediğinin ve hangi elektronik para veya bahis hesaplarına aktarıldığının tespiti.¹⁶⁵
- 194 Paranın sanığın hesabına doğrudan gelmediği durumlarda mahkûmiyet için daha güçlü delil gerekir. Yargıtay, sosyal medyada bahisle kazanç vaadiyle işlenen on yedi dolandırıcılık olayını kapsayan bir dosyada, mağdurlardan hiçbirinin hesabına doğrudan para göndermediği, telefon dinlemelerinde mağdurlarla hiçbir iletişimi bulunmadığı ve cep telefonu incelemesinde suç unsuruna rastlanmadığı anlaşılan sanık hakkında, yalnızca diğer sanıkların ve onların yakınlarının hesaplarına para gönderdiğine ilişkin dekontlara dayanılarak mahkûmiyet hükmü kurulmasını hukuka aykırı bulmuştur.¹⁶⁶
- 195 İddianamenin iadesi aşamasında da aynı ölçü gözetilmelidir. Sosyal medya hesabından yasa dışı bahis paylaşımları yaparak kullanıcıları bir siteye yönlendiren

¹⁶¹Yargıtay 15. CD, 25.01.2021, E. 2020/11855, K. 2021/577.

¹⁶²Yargıtay 11. CD, 15.04.2024, E. 2023/4777, K. 2024/4933.

¹⁶³Yargıtay 11. CD, 15.04.2024, E. 2023/4777, K. 2024/4933.

¹⁶⁴Yargıtay 11. CD, 15.04.2024, E. 2023/4777, K. 2024/4933.

¹⁶⁵Yargıtay 11. CD, 03.04.2024, E. 2024/2013, K. 2024/4847.

¹⁶⁶Yargıtay 11. CD, 14.01.2026, E. 2025/2123, K. 2026/582.

ve sitede paylaşılan IBAN'a para gönderilmesini sağlayan şüpheliler hakkında düzenlenen iddianamenin iadesine ilişkin karar, iade gerekçelerinin suçun sübutuna doğrudan etki edecek mahiyette olmadığı, suçun hukuki nitelendirilmesinin de savcıya ait olduğu belirtilerek kanun yararına bozulmuştur.¹⁶⁷

UYGULAMA NOTU

Sosyal medya platformlarının ve mesajlaşma uygulamalarının önemli bir kısmının merkezi yurt dışındadır. Hesap bilgilerinin bu şirketlerden istenmesi zaman alabilir. Bu nedenle soruşturmanın ilk aşamasında Türkiye'deki kayıtlara odaklanmak daha hızlı sonuç verir: Paranın gönderildiği hesabın sahibi ve hareketleri, iletişimde kullanılan hattın abone bilgileri ve HTS kayıtları, aynı hesaba para gönderen diğer mağdurlar. Mağdur da sayfa adını, kullanıcı adını, paylaşımları, mesajları ve ödeme dekontlarını ekran görüntüleriyle saklamalı, sayfayı platforma bildirmelidir.

IV. Fail sayısı, müdafii ve etkin pişmanlık

Sosyal medya dolandırıcılıkları çoğunlukla birkaç kişinin işbölümüyle işlenir. Say- 196
fayı yöneten, mağdurla mesajlaşan, hesabını kullandıran ve parayı çeken kişiler farklıdır. Üç veya daha fazla kişinin birlikte hareket ettiği anlaşılırsa 158/3 artırımı uygulanır. Bu durumda alt sınır beş yılı aştığından sanığa zorunlu müdafii atanmalıdır. Yargıtay, sosyal medyadaki bir iş ilanı ile işlenen dolandırıcılıkta, 158/3 uygulanarak cezalandırılan sanıklara müdafii atanmadan hüküm kurulmasını bu gerekçeyle bozmuştur (bkz. 8. Bölüm).¹⁶⁸

Aynı kararda etkin pişmanlığın zamanına ilişkin bir tespit de yer almaktadır. 197
Sanık müdafii, katılanın bütün zararının hükümden sonra giderildiğini bildirmiştir. Yargıtay, kovuşturma başladıktan sonra gösterilen etkin pişmanlıkta zararın hükümden önce giderilmesi gerektiğini belirterek etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmamasını isabetli bulmuştur (TCK m. 168/2).¹⁶⁹ Etkin pişmanlığın şartları 17. Bölümde ayrıntılı olarak incelenmektedir.

¹⁶⁷Yargıtay 11. CD, 06.01.2025, E. 2024/56, K. 2025/4.

¹⁶⁸Yargıtay 11. CD, 16.10.2024, E. 2024/3477, K. 2024/11818; Yargıtay CGK, 10.05.2022, E. 2022/155, K. 2022/321.

¹⁶⁹Yargıtay 11. CD, 16.10.2024, E. 2024/3477, K. 2024/11818.

SOSYAL MEDYA DOLANDIRICILIĞI DOSYASINDA

- ☐ Hile hangi platform, sayfa veya hesap üzerinden kuruldu? Hesabın kullanıcısı, iletişimde kullanılan hat ve paranın gönderildiği hesap ayrı ayrı tespit edildi mi?
- ☐ Herkese açık bir sayfa veya ilan var mı? (f) ve (g) bentleri birlikte değerlendirildi mi?
- ☐ Medyumluk faaliyetinde dinî inanç ve duygular istismar edildi mi? (a) bendi tartışıldı mı?
- ☐ Kovuşturmaya yer olmadığı kararı “rıza”, “basit yalan” veya “eksik borç” gerekçesine mi dayanıyor? İtirazda eksik soruşturma somut olarak gösterildi mi?
- ☐ Paranın sanığın hesabına doğrudan gelip gelmediği, sanığın mağdurla iletişimi ve telefon incelemesi sonuçları tartışıldı mı?
- ☐ Fail sayısı üç veya daha fazla ise 158/3 uygulandı ve sanığa müdafî atandı mı?
- ☐ Zarar hükümden önce giderildi mi? Etkin pişmanlık değerlendirildi mi?

10

Oltalama, Sahte Bağlantılar ve İnternet Bankacılığı Dolandırıcılıkları

BU BÖLÜMDE

- ♦ Oltalama (phishing) yöntemleri: sahte banka sitesi, SMS bağlantısı, casus yazılım
- ♦ Yargıtay'ın değişen yaklaşımı: dolandırıcılıktan hırsızlığa
- ♦ Belirleyici ölçüt: aldatılan iradenin transferi kapsayıp kapsamadığı
- ♦ Kişisel verilerin ele geçirilmesi (m. 136)
- ♦ Nitelendirmenin sonuçları: ceza, gece artırımı, 158/3 ve 158/4, zorunlu müdafî
- ♦ Mağdurun ifadesi ve teknik deliller

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Oltalama (phishing), mağdurun internet bankacılığı bilgilerinin bankanın sitesini taklit eden sahte bir site, sahte bir sosyal medya sayfası veya SMS ile gönderilen bir bağlantı aracılığıyla ele geçirilmesidir. Fail daha sonra bu bilgilerle mağdurun hesabına girer ve parayı kendi kontrolündeki hesaplara aktarır. Bu olayların nitelendirilmesi Yargıtay'da tartışmalı olmuştur. Bir dönem bu eylemlerin bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılık olabileceği kabul edilmiş, 2. Ceza Dairesi 2022'de oyçokluğuyla bu yönde karar vermiştir. Dairenin güncel ve oybirliğiyle verdiği kararlarına göre ise hile yalnızca bilgileri elde etmeye yöneliktir. Para mağdurun haberi olmadan failin kendi işlemiyle aktarıldığından eylem, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlıktır (TCK m. 142/2-e). Bilgilerin hileyle elde edilmesi ayrıca kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme suçunu (m. 136) oluşturabilir. Buna karşılık mağdurun, karşısındaki kişiye güvenerek bir işlem yapılacağını bilip kodu veya şifreyi kendi eliyle verdiği olaylarda 11. Ceza Dairesi nitelikli dolandırıcılık kabul etmektedir. Nitelendirme cezayı, gece vakti artırımını, 158/3 artırımını, hesap sahiplerine uygulanacak 158/4 indiriminin ve zorunlu müdafî gerekliliğini doğrudan etkiler. Bu nedenle mağdurun ifadesinde bilgilerin nasıl, kime ve ne düşünülerek verildiği açıkça tespit edilmelidir.

I. Oltalamanın işleyişi

- 198 Oltalama, balıkçılıktaki oltaya benzetilerek adlandırılmıştır. Yem, mağdurun güvendiği bir kurumun görünümüdür: bankanın internet şubesi, bir kargo şirketinin bildirimi, bir kamu kurumunun ödeme sayfası veya bir kampanya duyurusu. Yargıtay kararlarında yöntem şöyle tarif edilmektedir: Bankanın internet sitesiyle aynı görünümde sahte bir site açılır. Bu siteyi bankanın gerçek sitesi sanarak internet bankacılığı yoluyla hesabına girmek isteyen hesap sahiplerinin girdiği bilgiler ve şifreler ele geçirilir.¹⁷⁰
- 199 Uygulamada karşılaşılan başlıca biçimler şunlardır:
- **Sahte banka sitesi.** Mağdur, arama motorundaki bir bağlantıdan veya kendisine gönderilen bir mesajdan bankanın sitesine benzeyen bir sayfaya ulaşır, müşteri numarasını ve şifresini girer.¹⁷¹
 - **Sosyal medyadaki “kampanya” sayfası.** Mağdur, sosyal medyada bankanın kampanyası olarak gösterilen bir sayfaya tıklar. Açılan sayfa, bankanın internet şubesine birebir benzer. Kampanyaya katılmak için kart numarası ve şifre istenir. 17. Ceza Dairesinin bir kararında aktarılan olayda, bu yolla bilgilerini giren katılanın hesabından kısa süre sonra 6.200 TL havale edilmiştir.¹⁷²
 - **SMS bağlantısı ve casus yazılım.** Mağdura kargo, ödeme, hediye veya hesap güvenliği bildirimi görünümünde bir SMS gönderilir. Bağlantıya tıklanınca telefona bir casus yazılım yüklenir ve bankacılık bilgileri bu yazılımla ele geçirilir. Bir dosyada mağdura, telefon rehberinde kayıtlı bir kişiden geliyormuş gibi görünen ve “20 GB internet kazandınız” diyen bir SMS gönderilmiştir.¹⁷³
 - **Toplu oltalama.** Aynı sahte site çok sayıda kişiye karşı kullanılır. Bir soruşturmada sahte internet sitesiyle 43 müşterinin internet bankacılığı şifrelerinin ele geçirildiği, paraların başka hesaplara aktarılıp ATM’lerden, kuyumculardan, marketlerden ve akaryakıt istasyonlarından harcandığı iddia edilmiştir.¹⁷⁴
- 200 Yargıtay dosyalarındaki olaylarda ele geçirilen bilgilerle yapılan transferlerin gece saatlerinde gerçekleştiği, paranın çoğu zaman kartını veya hesabını başkasına vermiş kişilerin hesaplarına gönderildiği görülmektedir.¹⁷⁵ Oltalama dosyalarında da tıpkı ilan ve telefon dolandırıcılıklarında olduğu gibi, hesabını veren kişi ile parayı çeken kişi çoğu zaman yargılanan sanıklardır (bkz. 14. ve 15. Bölüm).

¹⁷⁰Yargıtay 2. CD, 19.12.2022, E. 2022/13584, K. 2022/21159; Yargıtay 2. CD, 06.11.2025, E. 2023/9262, K. 2025/19801.

¹⁷¹Yargıtay 2. CD, 30.06.2025, E. 2025/4872, K. 2025/12513; Yargıtay 2. CD, 18.11.2025, E. 2023/17723, K. 2025/20247.

¹⁷²Yargıtay 17. CD, 02.03.2020, E. 2020/1675, K. 2020/3121.

¹⁷³Yargıtay 2. CD, 11.02.2025, E. 2024/16586, K. 2025/2135.

¹⁷⁴Yargıtay 17. CD, 02.03.2020, E. 2020/1675, K. 2020/3121.

¹⁷⁵Yargıtay 2. CD, 19.12.2022, E. 2022/13584, K. 2022/21159; Yargıtay 2. CD, 06.11.2025, E. 2023/9262, K. 2025/19801.

II. Nitelendirme: dolandırıcılık mı, hırsızlık mı?

A. Yargıtay'ın değişen yaklaşımı

Oltalama olaylarının nitelendirilmesi zaman içinde değişmiştir. Bu değişimi izlemek, eski tarihli kararların doğru okunması için önemlidir. 201

Dolandırıcılık ihtimalini gözetken kararlar. 17. Ceza Dairesi 2020'de, sosyal medyadaki sahte kampanya sayfasına bilgilerini giren katılanın hesabından para aktarılmasının bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılık oluşturup oluşturmayacağına ağır ceza mahkemesince değerlendirilmesi gerektiğini belirten önceki bir kararını aktarmıştır. Daire incelediği dosyada da müşterinin şifresinin nasıl ele geçirildiğine dair net bir beyanı bulunmadığını, "oltalama" ile ne kastedildiğinin açıklanmadığını belirterek şifrenin sahte bir site üzerinde kullanılıp kullanılmadığının sorulmasını, bu yolla ele geçirildiğinin anlaşılması hâlinde görevsizlik kararı verilmesini istemiştir.¹⁷⁶ 2. Ceza Dairesi de 2022'de, sahte banka sitesiyle ele geçirilen bilgilerle başka hesaplara para aktarılan bir olayda, 158/1-f bendinin gerekçesine dayanarak eylemin nitelikli dolandırıcılık olduğuna oyçokluğuyla karar vermiştir. Karşı oyda ise eylemin hırsızlık olduğu, bilgilerin ele geçirilmesinin ayrıca kişisel verilere ilişkin suçu oluşturduğu savunulmuştur.¹⁷⁷ 202

Hırsızlık kabul eden güncel kararlar. 2. Ceza Dairesi daha sonra karşı oydaki görüşü benimsemiş ve 2025'te oybirliğiyle verdiği kararlarda oltalama olaylarını bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık saymıştır.¹⁷⁸ Daire bu kararların bir kısmında tebliğnamedeki bozma düşüncesine de katılmamıştır. Gerekçenin özü şudur: 203

10.1

YARGITAY 2. CEZA DAİRESİ

06.11.2025 · E. 2023/9262 · K. 2025/19801

Oltalama: hile bilgileri elde etmeye yöneliktir, transfer mağdurun iradesi dışında yapıldığından eylem hırsızlıktır

Katılanın internet bankacılığı bilgileri ve şifresi, bankanın sitesiyle aynı görünümde açılmış sahte bir siteyle ele geçirilmiş, bu bilgilerle katılanın hesabından gece saat 01.30'da sanığın hesabına 2.700 TL EFT yapılmıştır. Daire, Ceza Genel Kurulunun ve dairelerin dolandırıcılık için ortak olarak kabul ettiği ölçütleri hatırlattıktan sonra şöyle demiştir: Daire, para transferi sırasında katılanın herhangi bir müdahalesinin ve bilgisinin, bu konuda aldatılmış bir iradesinin bulunmadığını belirterek eylemin 142/2-e maddesindeki suçu oluşturduğuna oybirliğiyle karar vermiştir.

¹⁷⁶Yargıtay 17. CD, 02.03.2020, E. 2020/1675, K. 2020/3121.

¹⁷⁷Yargıtay 2. CD, 19.12.2022, E. 2022/13584, K. 2022/21159.

¹⁷⁸Yargıtay 2. CD, 30.06.2025, E. 2025/4872, K. 2025/12513; Yargıtay 2. CD, 06.11.2025, E. 2023/9262, K. 2025/19801; Yargıtay 2. CD, 18.11.2025, E. 2023/17723, K. 2025/20247.

“Sanığın arayüz kullanarak hileli vasıtalarla katılanın hesap bilgilerini ve şifresini elde ettiği ve sonrasında bu bilgilerle kendi hesabına para havale ettiği olayda, eylemi öncelikle ikiye ayırmak gerekmektedir. ... Olayımızda katılan yalan ve hile olduğu kabul edilen eylemlerle herhangi bir para transferi yapmamıştır. Aldatma ögesi olan banka arayüzü ile hesap bilgilerinin çalınmasına sebebiyet vermiştir. Yani aldatma ve hile, şifre ve banka bilgilerini elde etmeye yöneliktir. Bu eylem de, dolandırıcılık suçunun oluşumuna vücut vermeyecektir. Bu eylem, ancak sübutu hâlinde, 5237 sayılı Kanun’un 136. maddesindeki kişisel verilerin haksız şekilde elde edilmesi suçunu oluşturur. ... Katılanın hesabındaki paranın eksiltilmesinin sebebi katılanın iş ve işlemleri ile yanıltılmış iradesinden kaynaklanmamaktadır, tam tersine sanığın hileli ve haksız şekilde elde ettiği bilgilerle yeni bir işlem yaparak katılanın hesabının eksiltilmesi şeklinde gerçekleşmiştir.”

DEĞERLENDİRME Karar, ortalama olaylarını iki aşamaya ayırır. Birinci aşamada hile vardır, ancak bu hile bir malvarlığı tasarrufuna değil, bilgilerin teslimine yöneliktir. İkinci aşamada malvarlığı eksilir, ancak bunu mağdur değil fail yapar. Dolandırıcılığın kurucu unsuru olan “aldatılan kişinin kendi tasarrufu” hiçbir aşamada bulunmaz.

- 204 Aynı ölçüt, SMS ile gönderilen bağlantıya tıklanması sonucu telefona yüklenen casus yazılımla bilgilerin ele geçirildiği olaylara da uygulanmıştır. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı bu olayın nitelikli dolandırıcılık olduğunu ileri sürerek kanun yararına bozma istemiş, Daire ise mağdurun hiçbir para transferine yönelik olarak aldatılmadığını, aldatmanın bankacılık bilgilerinin elde edilmesine yöneldiğini belirterek istemi oybirliğiyle reddetmiştir.¹⁷⁹

B. Kodu veya şifreyi mağdurun kendisinin verdiği olaylar

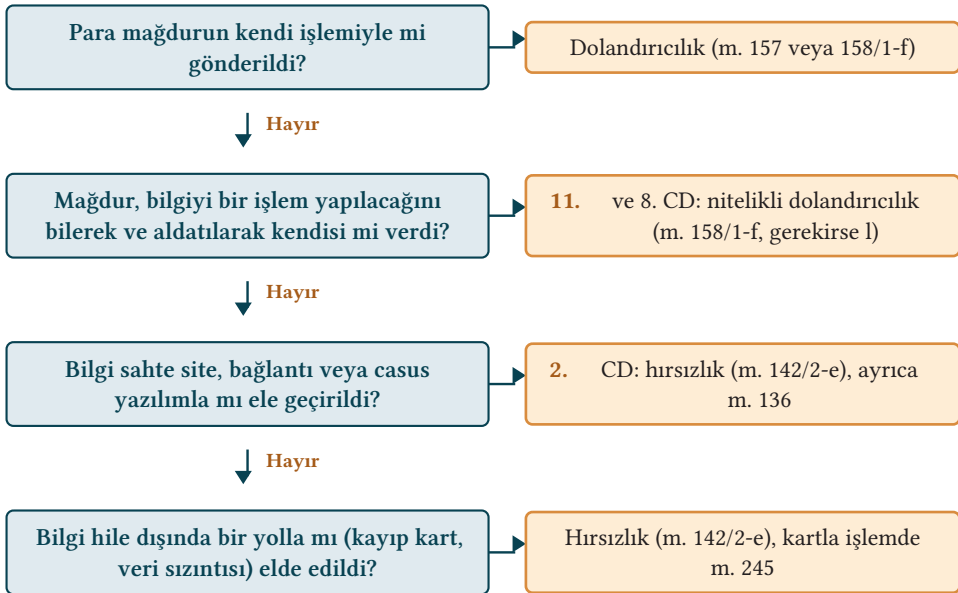
- 205 Oltalamayı, mağdurun bir telefon görüşmesinde kendisini banka çalışanı veya polis olarak tanıtan kişiye kodunu veya şifresini söylediği olaylardan ayırmak gerekir. Bu ikinci grupta 11. ve 8. Ceza Daireleri, mağdurun iradesinin fesada uğratılarak bilgilerin öğrenildiğini ve eylemin nitelikli dolandırıcılık olduğunu kabul etmektedir (bkz. 6. Bölüm). 11. Ceza Dairesi 2026’da verdiği bir kararda, bankadan aradığını söyleyen kişinin kredi kartının kopyalandığını ve iptal edileceğini söyleyerek katılanın kart ve hesap bilgilerini ve telefonuna gelen mesajları öğrendiği, ardından internet bankacılığıyla katılanın hesabından sanığın hesabına para gönderildiği olayda, eylemin bir bütün olarak 158/1-f kapsamında bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık olduğunu belirtmiştir. Daire, sanığın ayrıca banka kartlarının kötüye kullanılması suçundan cezalandırılmasını hukuka aykırı bulmuş, karar oyçokluğuyla verilmiştir.¹⁸⁰

¹⁷⁹Yargıtay 2. CD, 11.02.2025, E. 2024/16586, K. 2025/2135.

¹⁸⁰Yargıtay 11. CD, 21.05.2026, E. 2021/39082, K. 2026/5762.

İki grup arasındaki farklı belirleyen soru şudur: **Mağdurun aldatılmış iradesi, malvarlığını azaltan işlemi kapsıyor mu?** (bkz. 6. Bölüm). Sahte siteye bilgilerini giren mağdur, bir işlem yapılacağını düşünmez, yalnızca kendi hesabına girdiğini sanır. Telefondaki “banka çalışanına” kodu söyleyen mağdur ise karşısındaki kişinin kendi hesabında bir işlem yapacağını bilir, ancak işlemin niteliği konusunda aldatılmıştır. Sınır olaylarda, örneğin sahte bir sayfada “iade onayı” adı altında bir işlemi mağdurun kendisinin onayladığı durumlarda, bu soru somut olayın özelliklerine göre cevaplanmalıdır.

OLTALAMA VE ŞİFRE OLAYLARINDA NİTELENDİRME

C. Kişisel verilerin ele geçirilmesi

1. Ceza Dairesine göre bilgilerin sahte bir arayüzle veya casus yazılımla hıyayle elde edilmesi, sübut bulursa kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme suçunu oluşturur (m. 136). Bu suçun cezası iki yıldan dört yıla kadar hapidir.¹⁸¹ 2022 tarihli kararın karşı oyunda da, savcılıkça dava açılmamış olsa bile eylemin ilk kısmının bu suçı oluşturduğu belirtilmiştir.¹⁸² Bu nedenle ortalama dosyalarında iddianamenin yalnızca hırsızlık suçunu mu, yoksa kişisel verilere ilişkin suç da mı kapsadığı kontrol edilmelidir.

181Yargıtay 2. CD, 06.11.2025, E. 2023/9262, K. 2025/19801; Yargıtay 2. CD, 11.02.2025, E. 2024/16586, K. 2025/2135.

182Yargıtay 2. CD, 19.12.2022, E. 2022/13584, K. 2022/21159.

III. Nitelendirmenin sonuçları

- 207 Oltalama olayının hırsızlık mı, dolandırıcılık mı sayılacağı yalnızca teorik bir tartışma değildir. Aşağıdaki tablo, iki nitelendirmenin başlıca sonuçlarını karşılaştırmaktadır:

Konu	Bilişim yoluyla hırsızlık (m. 142/2-e)	Bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-f)
Hapis cezası	5 yıldan 10 yıla kadar	4 yıldan 10 yıla kadar
Adli para cezası	Yok	Menfaatin iki katından az olamaz
Gece vakti	Ceza yarı oranında artırılır (m. 143)	Artırım yok
Üç veya daha fazla kişi	Özel artırım yok	Ceza yarı oranında artırılır (m. 158/3)
Hesap sahibine indirim	158/4 uygulanmaz, genel iş-tirak hükümleri	Şartları varsa 158/4 (yarı oranında indirim)
Etkin pişmanlık	Uygulanır (m. 168)	Uygulanır (m. 168)
Hesabın askıya alınması	Mümkün (CMK m. 128/A)	Mümkün (CMK m. 128/A)
Uzlaştırma	Yok	Yok

- 208 Tablodan iki önemli sonuç çıkar. Birincisi, gece işlenen oltalama hırsızlığında 143. madde uyarınca artırım zorunlu olduğundan cezanın alt sınırı beş yılı aşar. Bu durumda sanığa zorunlu müdafii atanmalı ve müdafii hüküm duruşmasında hazır bulunmalıdır. Yargıtay, oltalama yoluyla işlenen ve gece vakti artırımını uygulanan bir hırsızlık dosyasında, mazeret bildiren müdafinin yokluğunda savcının esas hakkındaki mütalaasına karşı savunma alınmadan hüküm kurulmasını, savunma hakkının kısıtlanması sayarak bozmuştur.¹⁸³ Dolandırıcılık olarak nitelendirilen olaylarda ise 158/3 artırımının uygulanması aynı sonucu doğurur (bkz. 8. Bölüm).
- 209 İkincisi, 7589 sayılı Kanunla getirilen 158/4 indirimi yalnızca dolandırıcılık suçlarına (m. 157 ve 158) iştirak edenler için öngörülmüştür. Bu nedenle hesabı oltalama yoluyla işlenen bir hırsızlıkta kullanılan kişi, bu özel indirimden yararlanamaz. Onun durumu genel iştirak hükümlerine göre değerlendirilir (bkz. 14. Bölüm). Aynı hesabın bir dosyada dolandırıcılıkta, başka bir dosyada hırsızlıkta kullanılmış olması, hesap sahibi hakkında farklı sonuçlar doğurabilir.

IV. Deliller ve mağdurun ifadesi

- 210 Oltalama dosyalarında en sık yapılan hata, mağdurun bilgilerinin nasıl ele geçirildiğinin tespit edilmemesidir. Yargıtay, müştekinin yalnızca “bilgim ve rızam

¹⁸³Yargıtay 2. CD, 18.11.2025, E. 2023/7292, K. 2025/20172.

olmadan hesabımdan işlem yapıldı” dediği, şifresinin nasıl ele geçirildiğine dair net bir beyanda bulunmadığı bir dosyada, müştekiye şifresini sosyal medya veya benzeri bir yolla sahte bir sitede kullanıp kullanmadığının sorulmasını istemiştir.¹⁸⁴ Mağdurun ifadesinde şu hususlar açıklığa kavuşturulmalıdır:

- Bilgilerin girildiği site, sayfa veya uygulama hangisidir? Mağdur bu sayfaya nasıl ulaşmıştır (arama motoru, SMS, e-posta, sosyal medya)?
- Mağdur hangi bilgileri girmiş veya söylemiştir: müşteri numarası, şifre, kart numarası, son kullanma tarihi, güvenlik kodu, tek kullanımlık şifre?
- Mağdur bilgileri girerken ne yaptığını düşünüyordu: kendi hesabına giriş, kampanyaya katılım, bir ödemenin onaylanması?
- Telefonuna gelen mesajlarda hangi işlem için kod gönderildiği yazıyordu?
- Mağdurun telefonuna sonradan bilmediği bir uygulama yüklenmiş midir?

Teknik deliller de aynı derecede önemlidir. Transferin yapıldığı IP adresi, oturumun açıldığı cihaz ve kullanılan hat, failin tespitinde belirleyici olabilir. Yargıtay, transferin sanıklardan biri adına kayıtlı telefon hattına ait IP üzerinden yapıldığı ve havale edilen paranın sanıklardan biri tarafından çekildiği olayda verilen mahkûmiyet hükümlerini onamıştır.¹⁸⁵ IP adresinin tek başına yeterli olmadığı hâllerde teknik bilirkişi incelemesi yapılmalıdır (bkz. 16. Bölüm).

UYGULAMA NOTU

Oltalama olaylarında bankanın güvenlik yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği de ayrıca tartışılır: Şüpheli işlemlerin izlenmesi, yeni cihaz tanımlamalarında ek doğrulama yapılması, olağandışı saatlerdeki ve tutarlardaki işlemlerde müşterinin uyarılması. Mağdurun ihmalinin bulunup bulunmadığı ve bankanın kusur oranı hukuk davalarında belirleyicidir (bkz. 18. Bölüm). Bu nedenle mağdur, ceza soruşturmasında istenen banka kayıtlarının bir örneğini hukuk davası için de saklamalıdır.

V. Korunma önerileri

Oltalamaya karşı en etkili korunma, bankanın internet şubesine her zaman doğrudan bankanın uygulamasından veya adresi elle yazılarak girilmesidir. Arama motorlarındaki reklam bağlantıları, SMS’lerdeki kısaltılmış bağlantılar ve sosyal medyadaki “kampanya” sayfaları üzerinden bankacılık bilgisi girilmemelidir. Bankalar SMS veya telefonla şifre, kart bilgisi ya da tek kullanımlık şifre istemez. Kargo şirketi veya kamu kurumu adına gelen ödeme bildirimleri ise kurumun kendi uygulamasından veya e-Devlet üzerinden kontrol edilmelidir. Telefona bağlantı üzerinden uygulama yüklenmemeli, tek kullanımlık şifreler hiçbir koşulda başka-

¹⁸⁴Yargıtay 17. CD, 02.03.2020, E. 2020/1675, K. 2020/3121.

¹⁸⁵Yargıtay 2. CD, 18.11.2025, E. 2023/17723, K. 2025/20247.

sıyla paylaşılmamalıdır. Şüpheli bir işlem fark edildiğinde banka derhâl aranmalı, hesap ve kartlar kullanıma kapatılmalı, şifreler değiştirilmelidir (bkz. 16. Bölüm; Ek 2).

OLTA LAMA DOSYASINDA

- ☐ Bilgiler nasıl ele geçirildi: sahte site, sosyal medya sayfası, SMS bağlantısı, casus yazılım, telefon görüşmesi? Mağdurun ifadesi bu konuda açık mı?
- ☐ Mağdur bir işlem yapılacağını bilerek bilgi verdi mi? Nitelendirme (m. 142/2-e veya 158/1-f) bu olguya göre tartışıldı mı?
- ☐ Bilgilerin hileyle elde edilmesi nedeniyle m. 136 suçu ayrıca değerlendirildi mi?
- ☐ Transfer gece vakti mi yapıldı? Hırsızlık kabul edilmişse m. 143 artırımı ve zorunlu müdafî gözetildi mi?
- ☐ Transferin yapıldığı IP, cihaz ve hat bilgileri ile paranın aktarıldığı hesapların sahipleri tespit edildi mi?
- ☐ Hesap sahibi hakkında, nitelendirmeye göre 158/4 indiriminin uygulanıp uygulanamayacağı tartışıldı mı?
- ☐ Bankanın güvenlik yükümlülükleri ve olası hukuki sorumluluğu değerlendirildi mi?

11 Kredi, Borç Kapatma, İş ve Hizmet Vaadiyle Dolandırıcılık

BU BÖLÜMDE

- ♦ “Dosya masrafı” kurgusu: kredi ve borç kapatma vaadi
- ♦ Mağdur adına kredi çekilmesi
- ♦ İş vaadi: telefon, sosyal medya ve “evde paketleme”
- ♦ Telefonla yapılan teklif: basit dolandırıcılık ve uzlaştırma
- ♦ “Mağdur araştırsaydı anlardı” gerekçesinin reddi
- ♦ Hizmet vaadiyle kurulan ticari görünümlü yapılar

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Kredi ve iş arayan kişiler, maddi sıkıntı içinde oldukları için dolandırıcıların kolay hedefidir. En yaygın kurgu “dosya masrafı”dır: Kredi, borç kapatma kredisi veya iş vaat edilir, ancak önce dosya masrafı, komisyon, sigorta, kargo veya kayıt ücreti adı altında para istenir. İstenen tutarlar giderek artar, vaat edilen kredi veya iş hiçbir zaman gelmez. Nitelendirmede belirleyici olan, teklifin mağdura nasıl ulaştığıdır. Teklif internet sitesindeki veya sosyal medyadaki bir ilanla yapılmışsa eylem bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılıktır. Yalnızca telefonla yapılan bir iş teklifi ise başka bir nitelikli hâl yoksa basit dolandırıcılıktır ve uzlaştırma kapsamındadır. Fail kendisini banka çalışanı olarak tanıtmışsa (l) bendi uygulanır. Mağdurun bankacılık uygulamasına erişilerek onun adına kredi çekilmesi ve paranın aktarılması ise (f) ve (j) bentlerini birlikte gündeme getirir. Yargıtay, mağdurun internette kısa bir araştırma yapsaydı aldatıldığını anlayabileceği gerekçesiyle verilen kovuşturmayaya yer olmadığı kararlarını kabul etmemektedir.

I. “Dosya masrafı” kurgusu

Kredi vaadiyle işlenen dolandırıcılıklar genellikle aynı aşamaları izler:

1. **Teklif.** Mağdur, sosyal medyada “borç kapatma kredisi” gibi bir paylaşım görür ya da kendisini bir banka veya finans kuruluşunun çalışanı olarak tanıtan biri tarafından aranır.
 2. **Güven.** Mağdurdan kimlik bilgileri istenir, kredi notunun uygun olduğu ve başvurunun onaylandığı söylenir.
 3. **Masraf.** Kredinin kullanılması için önce dosya masrafı, sigorta, komisyon veya “teminat” yatırılması istenir.
 4. **Tırmanma.** Her ödemeden sonra yeni bir gerekçe bulunur: komisyonun yetersiz kaldığı, vergi kesintisi, hesap açma ücreti.
- 214 Bir dosyada müşterki, sosyal medyada gördüğü “borç kapatma kredisi” paylaşımındaki numarayla iletişime geçmiş, önce dosya masrafı adı altında 440 TL, sonra komisyon ücreti gerekçesiyle 1.490 TL, son olarak da komisyonun yetersiz kaldığı söylenerek 200 TL daha göndermiştir.¹⁸⁶ Bu dosyada Yargıtay’ın verdiği karar usule ilişkindir: Aynı olay nedeniyle yargılanan bir kişinin, başka bir şüpheli hakkındaki kovuşturmayla yer olmadığı kararına itiraz hakkı bulunmadığı belirtilmiştir. Çünkü bir suçu işleyen veya işlenmesine iştirak eden kişi, o suçla ilgili ceza muhakemesinde suçtan zarar gören sıfatını alamaz.¹⁸⁷

A. Nitelendirme: teklif nasıl yapıldı?

- 215 Kredi veya iş vaadiyle işlenen dolandırıcılıklarda nitelendirme, hilenin mağdura hangi yolla ulaştırıldığına bağlıdır:
- **İnternet veya sosyal medya ilanı.** Fail bir internet sitesine veya sosyal medya platformuna ilan vermişse, ilan mağdurun faile ulaşmasını ve dolayısıyla suçun işlenmesini kolaylaştırır. Bu durumda eylem bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılıktır (m. 158/1-f).
 - **Yalnızca telefon.** Teklif telefonla yapılmış, para da bankaya havale edilmişse, banka yalnızca ödeme aracıdır (bkz. 5. Bölüm). Başka bir nitelikli hâl yoksa eylem basit dolandırıcılıktır (m. 157).
 - **Banka çalışanı kimliği.** Arayan kişi kendisini banka, sigorta veya kredi kurumunun çalışanı ya da bu kurumlarla ilişkili biri olarak tanıtmışsa (I) bendi uygulanır (bkz. 7. Bölüm).

11.1

YARGITAY 11. CEZA DAİRESİ

22.06.2026 · E. 2026/539 · K. 2026/6800

Telefonla yapılan iş teklifiyle “dosya masrafı” alınması: basit dolandırıcılık ve uzlaştırma

Katılan, farklı hatlardan aranarak kendisine iş teklif edilmiş, işe girme vaadiyle dosya masrafı adı altında değişik zamanlarda sanığın banka hesabına toplam 1.800 TL göndermiştir. Ağır ceza mahkemesi sanığı bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcı-

¹⁸⁶Yargıtay 11. CD, 01.06.2026, E. 2026/385, K. 2026/5794.

¹⁸⁷Yargıtay 11. CD, 01.06.2026, E. 2026/385, K. 2026/5794.

lıktan dört yıl iki ay hapis cezasına mahkûm etmiş, hüküm istinaf edilmeden kesinleşmiştir. Kanun yararına bozma isteminde şu görüş ileri sürülmüştür: Daire istemi kabul etmiş ve eylemin uzlaştırma kapsamındaki basit dolandırıcılık suçunu oluşturduğunu belirterek hükmü oybirliğiyle kanun yararına bozmuştur.

“... bilişim sistemleri, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunun fail tarafından bir internet sitesine veya paylaşım platformuna verdiği ilan yoluyla işlenmesi halinde mağdurun faile ulaşmasını dolayısıyla dolandırıcılık suçunun işlenmesini kolaylaştırması nedeniyle suçun bilişim suretiyle işlendiğinin kabul edildiği, somut olayda ise katılanın sanıkla telefonla iletişime geçtiği, dolayısıyla suçun bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenmediği, başkaca nitelikli hâlin de bulunmadığı ...

DEĞERLENDİRME Karar, bilişim nitelikli hâlinin sınırını açıkça çizer. Telefon görüşmesi ve banka havalesi, kendi başına bu nitelikli hâli oluşturmaz. Bu dosyada olduğu gibi, telefonla yapılan basit vaatlerle işlenen dolandırıcılıklarda nitelikli hâlden hüküm kurulabilmektedir. Uzlaştırma yapılmadan kurulmuş bu tür hükümler, kanun yolunda veya kanun yararına bozma yoluyla düzeltilebilir.

B. Mağdur adına kredi çekilmesi

Kredi dolandırıcılıklarının ağır bir biçimi, mağdurun bankacılık uygulamasına erişilerek onun adına kredi çekilmesidir. Yargıtay’ın incelediği bir dosyada, bir emlak reklam şirketinin çalışanları, devre mülkünü satmak için internete ilan veren katılanı aramış, reklam ve pazarlama hizmeti verebileceklerini söyleyerek ofislerine davet etmiştir. Komisyonu satıştan sonra alacaklarını, önceden bedel istemeyeceklerini söyleyerek katılanın güvenini kazanmışlar, sözleşme imzalandıktan sonra “kredi puanını kontrol etmek” bahanesiyle katılanın telefonundaki internet bankacılığı uygulamasına erişmişlerdir. Katılanın bilgisi dışında onun adına kredi başvurusu yapılmış, kredi tutarı, emekli maaşı ve kredili mevduat hesabından olmak üzere toplam 76.000 TL şirketin hesabına aktarılmıştır. Sanıklar tacir veya şirket yöneticilerinin dolandırıcılığından (m. 158/1-h) ve 158/3 uyarınca cezalandırılmıştır. Yargıtay, eylemin ayrıca (f) ve (j) bentlerini de oluşturduğunu, birden fazla nitelikli hâlin gerçekleştiğini, ancak aleyhe temyiz bulunmadığından bunun bozma nedeni yapılmadığını belirterek hükmü onamıştır.¹⁸⁸

Bu karar iki bakımdan önemlidir. Birincisi, mağdur telefonunu yalnızca kredi puanının kontrolü için vermiş, kredi başvurusu ve transferler onun bilgisi dışında yapılmıştır. Buna rağmen 11. Ceza Dairesi, telefona erişimin hileyle sağlandığı bu olayı dolandırıcılık kapsamında değerlendirmiştir. 2. Ceza Dairesinin ortalama kararlarındaki ölçüt uygulansaydı, transferler bakımından hırsızlık tartışması gündeme gelebilirdi (bkz. 10. Bölüm). İkincisi, bankanın aldatılarak kredi açtırıl-

¹⁸⁸Yargıtay 11. CD, 11.06.2026, E. 2026/2483, K. 2026/6436.

ması, kredinin mağdur adına çekilmesi hâlinde de (j) bendini gerçekleştirebilir (bkz. 5. Bölüm).

- 218 Kendini banka çalışanı olarak tanıtan kişilerin kredi bahanesiyle mağdurdan kod veya onay alarak ya da mağdur adına tanımlanan krediyi “banka prosedürü” bahanesiyle mağdurun kendi eliyle göndermesini sağlayarak para elde ettiği olaylar ise (l) bendi kapsamında değerlendirilmektedir (bkz. 13. Bölüm).¹⁸⁹

II. İş vaadi

A. Telefon ve sosyal medya

- 219 İş vaadiyle işlenen dolandırıcılıklarda mağdurdan kayıt ücreti, dosya masrafı, eğitim bedeli, kıyafet veya ekipman parası, kargo ücreti gibi adlar altında para istenir. Yukarıda aktarıldığı gibi, teklif yalnızca telefonla yapılmışsa ve başka bir nitelikli hâl yoksa eylem basit dolandırıcılıktır.¹⁹⁰ Teklif sosyal medyadaki bir ilanla yapılmışsa bilişim nitelikli hâli gündeme gelir. Sosyal medyadaki “paketle kazan” türü bir hesaba iş başvurusunda bulunan ve ürün gönderilmesi için defalarca para isteyen kişilere para gönderen katılan bakımından sanıklar 158/1-f ve 158/3 maddelerinden cezalandırılmıştır (bkz. 9. Bölüm).¹⁹¹
- 220 Kendini kamu görevlisi olarak tanıtan kişinin iş vaadi ayrıca değerlendirilmelidir. Kendini bir istihbarat kuruluşunun mensubu olarak tanıtan sanığın, birinin akra-basını cezaevinden çıkaracağını, diğerini kuruma işe aldıracağını, bir başkasıyla da ortak nakliyecilik yapacağını vaat ederek farklı zamanlarda üç katılıandan para aldığı bir olayda Yargıtay, her katılana yönelik ayrı hileli hareketlerle menfaat temin edildiğini, bu nedenle mağdur sayısınca dolandırıcılık suçu oluştuğunu belirtmiş, zincirleme suç hükümleriyle tek hüküm kurulmasını bozmuştur. Olay 158/1-l bendinin yürürlüğünden önce gerçekleştiği için suç basit dolandırıcılık olarak değerlendirilmiştir.¹⁹² Bugün aynı olay (l) bendi kapsamında kalır (bkz. 7. Bölüm).

B. “Mağdur araştırsaydı anlardı” gerekçesi

- 221 İş vaadiyle işlenen dolandırıcılıklarda sıkça karşılaşılan bir kovuşturmayla yer olmadığı gerekçesi, mağdurun internette kısa bir araştırma yapsaydı aldatıldığını anlayabileceği, bu nedenle hilenin bulunmadığıdır. Yargıtay bu gerekçeyi kabul etmemektedir.

¹⁸⁹Yargıtay 2. CD, 27.04.2026, E. 2024/6160, K. 2026/7806; Yargıtay 11. CD, 30.09.2024, E. 2024/3568, K. 2024/10822.

¹⁹⁰Yargıtay 11. CD, 22.06.2026, E. 2026/539, K. 2026/6800.

¹⁹¹Yargıtay 11. CD, 16.10.2024, E. 2024/3477, K. 2024/11818.

¹⁹²Yargıtay 11. CD, 04.11.2021, E. 2021/33959, K. 2021/9838.

Sosyal medyada gördüğü “evde sabun paketleme” iş ilanı için şüphelilerle iletişime geçen şikâyetçi, kayıt açtırma, kapora, kargo gibi ücretler adı altında farklı zamanlarda toplam 288.517,86 TL göndermiştir. Savcılık, müzekkere cevaplarını dahi beklemeden, şikâyetçinin internette kısa bir araştırma yaparak “basit yalan içerikli eylemlerin” farkına varabilecek durumda olduğu, şüphelinin davranışlarının nitelikli yalan olmadığı gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir. Yargıtay, bu karara yapılan itirazın reddini kanun yararına bozmuştur. Daireye göre şunlar yapılmalıdır: Paranın gönderildiği hesapların sahiplerinin ve şikâyetçinin görüştüğü hatların sahiplerinin tamamı tespit edilerek şüpheli sıfatıyla dinlenmeli, hesap ekstreleri getirilmeli, benzer eylemler nedeniyle başka soruşturmalar bulunup bulunmadığı ve aynı sosyal medya hesabıyla işlenen başka dolandırıcılık olayları olup olmadığı ilgili kolluk biriminden sorulmalıdır.¹⁹³

DİKKAT

Mağdurun dikkatsizliği, hilenin varlığını kendiliğinden ortadan kaldırmaz. Hilenin aldatmaya elverişli olup olmadığı, somut olayın koşullarına ve mağdurun içinde bulunduğu duruma göre değerlendirilir (bkz. 1. Bölüm). İş veya kredi arayan, maddi sıkıntı içindeki bir kişinin, kendisine sunulan profesyonel görünümlü bir kurguya inanması hayatın olağan akışına uygundur. Aynı hesaplara çok sayıda kişinin para göndermiş olması da kurgunun aldatmaya elverişli olduğunun güçlü bir göstergesidir.

C. İş arayanların hesaplarının kullanılması

İş ilanları, dolandırıcılıkta kullanılacak hesapların temininde de kullanılır. Bazı sanıklar, internette gördükleri bir iş ilanına başvurduklarını, kendilerinden hesap ve telefon bilgileri istendiğini ve bunları verdiklerini savunur. Yargıtay bu savunmayla mahkûm edilen bir sanık hakkındaki hükmü onamış,¹⁹⁴ başka bir dosyada ise “iş bulma bahanesiyle hesap açtırıldığı” savunmasının ayrıca araştırılmasını istemiştir (bkz. 8. Bölüm).¹⁹⁵ Hesabını bu şekilde veren kişinin sorumluluğu ve 158/4 indirimi 14. Bölümde incelenmektedir.

III. Uygulama bakımından sonuçlar

Telefonla yapılan basit vaatlerle işlenen dolandırıcılıkların basit dolandırıcılık sayılması önemli sonuçlar doğurur:

- **Uzlaştırma.** Basit dolandırıcılık uzlaştırma kapsamındadır (CMK m. 253/1-b-8). Uzlaştırma girişimi yapılmadan kurulan hükümler bozular (bkz. 16. Bölüm).

¹⁹³Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2025/5311, K. 2026/2739.

¹⁹⁴Yargıtay 11. CD, 03.12.2025, E. 2025/4585, K. 2025/15649.

¹⁹⁵Yargıtay 11. CD, 14.04.2026, E. 2025/5999, K. 2026/3892.

- **Ceza.** Basit dolandırıcılığın cezası bir yıldan beş yıla kadar hapis ve adli para cezasıdır. Adli para cezası için menfaatin iki katı kuralı yoktur.
- **Hesabın askıya alınması.** CMK m. 128/A basit dolandırıcılığı kapsamaz. Bu nedenle mağdurun bildiriminde teklifin bir ilan veya sosyal medya üzerinden geldiği, karşısındaki kişinin kendini banka çalışanı olarak tanıttığı gibi nitelikli hâle işaret eden olgular açıkça belirtilmelidir.
- **Zamanaşımı.** Dava zamanaşımı süresi suçun cezasının üst sınırına göre belirlenir. Basit dolandırıcılıkta süre daha kısadır (bkz. 17. Bölüm).

KREDİ VE İŞ VAADİ DOSYASINDA

- ☐ Teklif mağdura nasıl ulaştı: internet ilanı, sosyal medya, telefon, yüz yüze? Nitelendirme (m. 157 veya 158/1-f) buna göre yapıldı mı?
- ☐ Arayan kişi kendini banka çalışanı veya kamu görevlisi olarak tanıttı mı? (l) bendi değerlendirildi mi?
- ☐ Mağdurun bankacılık uygulamasına erişildi mi, adına kredi çekildi mi? (f) ve (j) bentleri tartışıldı mı?
- ☐ Birden fazla mağdur varsa her biri için ayrı hüküm kuruldu mu?
- ☐ Basit dolandırıcılık söz konusuysa uzlaştırma girişimi yapıldı mı?
- ☐ Kovuşturmaya yer olmadığı kararı “mağdur araştırıyadı anları” gerekçesine mi dayanıyor? Hesap ve hat sahipleri ile aynı hesaba para gönderen diğer mağdurlar araştırıldı mı?
- ☐ Paranın gönderildiği hesabın sahibi iş ilanı ile bulunmuş? Rolü ve 158/4 indirimi tartışıldı mı?

12 Yatırım, Forex ve Kripto Varlık Dolandırıcılıkları

BU BÖLÜMDE

- ♦ Kazanç vaadi kurguları: “kazandınız, önce vergiyi yatırın”
- ♦ Forex, yatırım danışmanlığı ve şirket görünümü
- ♦ Nitelendirme: (f), (h) ve (l) bentleri, basit dolandırıcılık
- ♦ Yetkili aracı kurumun usulsüz işlemleri dolandırıcılık mıdır?
- ♦ İzinsiz sermaye piyasası ve kripto varlık faaliyeti
- ♦ Kripto varlıkların izlenmesi ve yurt dışı platformlar

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Yatırım dolandırıcılıkları, mağdurun kazanç beklentisinden yararlanır. Sosyal medyadaki reklamlarla veya mesajlaşma uygulamalarındaki gruplarla ulaşılan mağdurdan önce küçük bir “katılım bedeli” alınır. Ardından mağdura büyük bir kazanç elde ettiği söylenir, ancak bu kazancı çekebilmesi için vergi, komisyon veya “Merkez Bankası blokesinin” kaldırılması gibi gerekçelerle yeni ödemeler istenir. Forex ve kripto varlık işlemleri için kurulan sahte platformlar ve “yatırım danışmanı” sıfatıyla arayan kişiler de sık görülür. Hile bir uygulama veya sosyal medya üzerinden kurulduğunda (f) bendi, eylem bir şirketin ticari faaliyeti sırasında işlendiğinde (h) bendi, fail kendisini finans kuruluşu çalışanı olarak tanıttığında (l) bendi gündeme gelir. Yargıtay, “bu kazanç hayatın olağan akışına aykırıdır, mağdur inanmamalıydı” ya da “uyuşmazlık hukukidir” gerekçeleriyle verilen kovuşturmayaya yer olmadığı kararlarını kabul etmemektedir. Buna karşılık yetkili bir aracı kurumun çalışanlarının müşteri paralarıyla izinsiz işlem yapması, hileli davranış bulunmadıkça dolandırıcılık sayılmamaktadır. Kripto varlık platformlarının hesap ve giriş kayıtları ile yurt dışındaki uygulamalardan adli yardım yoluyla bilgi istenmesi, bu dosyalarda soruşturmanın temelidir.

I. Olgu ve tipik senaryolar

225 Yargıtay dosyalarına yansıyan yatırım dolandırıcılıkları birkaç kalıpta toplanmaktadır:

- **“Kazandınız, önce vergiyi yatırın.”** Sosyal medyada “maddi kazanım” vaat eden bir reklam görülür. Mağdurdan önce küçük bir katılım bedeli alınır. Ardından telefonla aranarak büyük bir kazanç elde ettiği, ancak paranın gönderilmesi için vergi ödenmesi veya Merkez Bankasının koyduğu blokenin kaldırılması gerektiği söylenir. Bir dosyada 500 TL katılım bedeli ödeyen şikâyetçiye 68.981 TL kazandığı söylenmiş, bu gerekçelerle toplam 8.750 TL alınmıştır.¹⁹⁶
- **Kripto yatırım grupları.** Mesajlaşma uygulamasında kimliğini bilmediği kişilerle iletişim kuran şikâyetçi, kripto yatırımlarına yüksek kâr payı vaat edilmesi üzerine farklı zamanlarda toplam 45.000 ABD doları göndermiş, bir süre sonra sürekli para istenmesi ve yatırım hesabına girişinin engellenmesi üzerine aldıldığını anlamıştır.¹⁹⁷
- **Sosyal medyada forex ve borsa kazancı.** Kazanç ekran görüntüleriyle güven oluşturan hesaplar, mağdurdan “kazancını çekebilmesi” için giderek artan ödemeler ister (bkz. 9. Bölüm).¹⁹⁸
- **Yatırım danışmanı ve uygulama.** Kendisini bir şirketin yatırım danışmanı olarak tanıtan kişi, mağdura bir işlem uygulaması indirtir, forex işlemlerinde kullanılmak üzere şirket hesabına para yatırtır.¹⁹⁹
- **Finansal danışmanlık şirketi.** Bir şirket, müşterilerinin bilgisayarlarına forex programı kurarak işlem yaptırır. Toplanan paralar gerçekte piyasaya çıkarılmaz, zarar edildiği söylenerek iade edilmez.²⁰⁰
- **Bireysel “fon yöneticiliği”.** Fail, tanıdıklarından kendi forex hesabında değerlendirmek üzere para alır, ilk aylarda kazanç adı altında ödeme yapar, sonra ödemeyi keser.²⁰¹

226 Bu kurguların ortak noktası, mağdurun “kazancının” yalnızca failin gösterdiği ekranlarda var olmasıdır. Mağdur ödediği her yeni tutarla birlikte kazancının da arttığını görür ve parasını kurtarmak için ödemeye devam eder. Mağdurun ilk ödemelerinden sonra küçük bir tutarın “kâr” olarak geri gönderilmesi, güveni artırmak için kullanılan bir yöntemdir.

¹⁹⁶Yargıtay 11. CD, 23.03.2026, E. 2025/5732, K. 2026/3017.

¹⁹⁷Yargıtay 11. CD, 08.09.2025, E. 2025/549, K. 2025/10818.

¹⁹⁸Yargıtay 11. CD, 03.04.2024, E. 2024/2013, K. 2024/4847.

¹⁹⁹Yargıtay 11. CD, 25.06.2025, E. 2025/2539, K. 2025/7914.

²⁰⁰Yargıtay 11. CD, 12.02.2026, E. 2021/41895, K. 2026/1604.

²⁰¹Yargıtay 11. CD, 28.11.2023, E. 2021/15393, K. 2023/8969.

II. Nitelendirme

A. Hangi bent?

Yatırım dolandırıcılıklarında birden fazla nitelikli hâl birlikte gerçekleşebilir. Yargıtay, kendisini bir şirketin çalışanı ve yatırım danışmanı olarak tanıtan, katılana bir uygulama indirterek bu uygulama üzerinden işlem yaptıran ve finans yatırımdan söz ederek menfaat temin eden sanık hakkında, eylemin şirketin ticari faaliyeti sırasında işlendiğini (h), bilişim sistemi olan uygulamanın kullanıldığını (f) ve sanığın kendisini kredi kurumu çalışanı olarak tanıttığını (l) kabul etmiştir. Daire, yalnızca iki nitelikli hâlin oluştuğuna ilişkin tebliğnamedeki bozma düşüncesine katılmamış ve hükmü onanmıştır.²⁰² 227

Hile sosyal medya reklamı veya mesajlaşma uygulaması üzerinden kurulduğunda (f) bendi uygulanır. Yargıtay, sosyal medyadaki bir reklamla başlayan “kazanç ve vergi” kurgusunda eylemin hukuki ihtilaf olmadığını, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.²⁰³ Sosyal medyadaki forex paylaşımlarıyla para alınan olayda da aynı nitelendirmeye kurulan hüküm onanmıştır.²⁰⁴ 228

Buna karşılık bilişim sistemi veya başka bir nitelikli hâl kullanılmadan, tanıdıklarından kendi forex hesabında değerlendirmek üzere para alan ve bir süre kazanç ödedikten sonra ödemeyi kesen sanığın eylemi basit dolandırıcılık olarak değerlendirilmiştir. Bu dosyada uzlaştırma girişiminde bulunulmuş, uzlaşma sağlanamayınca kurulan mahkûmiyet hükmü onanmıştır.²⁰⁵ 229

B. Yetkili aracı kurumun usulsüz işlemleri

Her yatırım zararı dolandırıcılık değildir. Ceza Genel Kurulu, bir aracı kurumun yönetim kurulu başkanı, ortağı ve müşteri temsilcisi olan sanıkların, müşterilerin yatırım amacıyla şirket hesabına aktardığı paralarla müşteri emir formlarında sahtecilik yaparak izinsiz hisse senedi aldığı iddia edilen bir olayı incelemiştir. Genel Kurul, katılanların hesaplarındaki alım satımlardan ve hisselerin değer kaybından haberdar olduklarını, zararlarının giderilmesi için sanıklara değil aracı kuruma karşı alacak davası açtıklarını ve yatırımcıları koruma fonunun kendilerine ödeme yaptığını gözeterek sanıkların eylemlerinin dolandırıcılığın hareket unsuru olan hileli davranış olarak nitelendirilemeyeceğine oybirliğiyle karar vermiştir.²⁰⁶ 230

Bu karar, gerçekten faaliyet gösteren ve izinli bir aracı kurumun çalışanlarının usulsüz işlemleriyle, baştan itibaren aldatmaya yönelik kurulmuş sahte platformlar arasındaki farkı gösterir. İlk durumda hizmet nedeniyle güveni kötüye 231

²⁰²Yargıtay 11. CD, 25.06.2025, E. 2025/2539, K. 2025/7914.

²⁰³Yargıtay 11. CD, 23.03.2026, E. 2025/5732, K. 2026/3017.

²⁰⁴Yargıtay 11. CD, 03.04.2024, E. 2024/2013, K. 2024/4847.

²⁰⁵Yargıtay 11. CD, 28.11.2023, E. 2021/15393, K. 2023/8969.

²⁰⁶Yargıtay CGK, 08.02.2023, E. 2022/330, K. 2023/75.

kullanma veya sermaye piyasası mevzuatına aykırılık tartışılır. İkinci durumda ise mağdurun parasını hiçbir zaman gerçek bir piyasaya yatırmayan bir kurgu vardır ve bu dolandırıcılıktır.

C. İzinsiz sermaye piyasası ve kripto varlık faaliyeti

- 232 Yatırım dolandırıcılıklarıyla birlikte özel kanunlardaki suçlar da gündeme gelebilir. Sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunanlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılır (6362 s. K. m. 109/2). 7518 sayılı Kanunla 2024'te getirilen düzenlemeye göre izin almaksızın kripto varlık hizmet sağlayıcı olarak faaliyet yürütenler de üç yıldan beş yıla kadar hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılır (m. 109/A). Yurt dışında yerleşik platformların Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik faaliyette bulunması da izinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı sayılır (m. 99/A). Sermaye Piyasası Kurulu, izinsiz faaliyet yürüten ve Türkiye'de yerleşik kişilere internet üzerinden yurt dışında kaldırıcı işlem yaptıran sitelere erişimin engellenmesine karar verebilir (m. 99/4).
- 233 Sahte bir forex veya kripto platformu üzerinden işlenen dolandırıcılıkta, faillerin ayrıca izinsiz faaliyetten sorumlu olup olmadığı, iki suç arasındaki içtima ilişkisi ve görev ayrıca değerlendirilmelidir. Mağdur bakımından önemli bir pratik sonuç şudur: Platformun Sermaye Piyasası Kurulunun izinli kuruluşlar listesinde bulunmaması, kurgunun aldatıcı niteliğinin bir göstergesidir.

III. “Mağdur inanmamalıydı” gerekçesi

- 234 Yatırım dolandırıcılıklarında verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararlarının sık kullanılan gerekçesi, vaat edilen kazancın hayatın olağan akışına aykırı olduğu ve mağdurun buna inanmaması gerektiğidir. Yargıtay bu gerekçeyi kabul etmemektedir.

12.1

YARGITAY 11. CEZA DAİRESİ

23.03.2026 · E. 2025/5732 · K. 2026/3017

“500 TL ile 68.981 TL kazanmak hayatın olağan akışına aykırıdır” gerekçesi dolandırıcılığı ortadan kaldırmaz

Şikâyetçi, sosyal medyada gördüğü bir kazanç reklamı üzerine şüphelilerle iletişime geçmiş, 500 TL katılım bedeli göndermiştir. Ardından telefonla aranarak 68.981 TL kazandığı, ancak paranın gönderilmesi için vergi ödenmesi ve Merkez Bankasının koyduğu blokenin kaldırılması gerektiği söylenmiş, bu gerekçelerle toplam 8.750 TL alınmıştır. Savcılık şu gerekçeyle kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir: Yargıtay, bu karara yapılan itirazın reddini kanun yararına bozmuştur. Daireye göre eylem hukuki ihtilaf değil, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılıktır. Daire ayrıca paranın gönderildiği hesapların sahiplerinin ifadelelerinde, hesap kiralayan ve topladığı banka kartlarını başka bir ile gönderen kişilerden,

sosyal medya üzerinden dolandırıcılık yapan kişilerden söz edildiğini belirterek bu kişilerin araştırılmasını istemiştir.

“... müştekiye yönelik eylemlerin basit yalan niteliğinde bulunduğu, kaldı ki çok kısa bir zamanda 500 TL karşılığında 68.981,00 TL kazanmanın hayatın olağan akışına aykırı olduğu, ... ortalama insan zekasında olan bir kimsenin bu duruma inanmayacağı ... olayın hukuki ihtilaf kapsamında kaldığı ...

DEĞERLENDİRME Kazanç vaadinin abartılı olması, hilenin varlığını ortadan kaldırmaz. Aksine bu kurgular, mağdurun kazanç beklentisini ve “kaybettiğini geri alma” isteğini sistemli biçimde kullanır. Aynı hesaplara çok sayıda kişinin para göndermiş olması da kurgunun aldatmaya elverişli olduğunu gösterir (bkz. 1. ve 11. Bölüm).

IV. Soruşturma: kripto varlıkların ve platformların izlenmesi

A. Kripto platformları ve yurt dışı uygulamalar

Yatırım dolandırıcılıklarında failler çoğu zaman yurt dışı merkezli mesajlaşma uygulamaları kullanır ve parayı kısa sürede kripto varlığa çevirir. Bu durum soruşturmanın imkânsız olduğu anlamına gelmez. Yargıtay, mesajlaşma uygulamasındaki kripto yatırım grubu aracılığıyla 45.000 ABD doları alınan olayda, şüphelilerin kimliklerinin tespitine yönelik delil bulunmadığı ve uygulamanın yurt dışında olduğu gerekçesiyle verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararına yapılan itirazın reddini kanun yararına bozmuştur. Daireye göre şunlar yapılmalıdır:²⁰⁷

- Şikâyetçinin işlem yaptığı kripto varlık platformundan hesap hareketleri ve bu hesaba giriş yapılan IP bilgileri istenmelidir.
- Yurt dışı merkezli mesajlaşma uygulamasının şirket merkezi tespit edilerek, şikâyetçiyle iletişim kuran kullanıcıların bilgileri için ilgili ülkeden adli yardım (istinabe) istenmelidir.
- Faillerin tespiti amacıyla dosyanın zamanaşımı süresince daimi aramaya alınarak soruşturmaya devam edilmesi değerlendirilmelidir.

B. Paranın kripto varlığa dönüştürülmesi

Mağdurun gönderdiği para çoğu zaman aynı gün kripto varlığa çevrilir ve birkaç cüzdan arasında aktarılır. Yargıtay dosyalarında mağdurlardan gelen paraların aynı gün kripto varlık platformundaki bir hesaba aktarıldığı (bkz. 16. Bölüm),²⁰⁸ bir sanığın hesabına gönderilen 1.500.000 TL ile 42.865 USDT alınıp önce bir soğuk cüzdana, oradan başka bir sanığın soğuk cüzdanına gönderildiği görülmektedir. Bu son olayda kripto varlığın kendisine şirketi adına verdiği bir hizmetin karşılığı

²⁰⁷Yargıtay 11. CD, 08.09.2025, E. 2025/549, K. 2025/10818.

²⁰⁸Yargıtay 11. CD, 04.05.2026, E. 2026/2245, K. 2026/4966.

olarak geldiğini savunan ancak hiçbir bilgi ve fatura sunamayan sanık hakkında verilen beraat kararı, sanığın suça iştirak ettiği gerekçesiyle bozulmuştur.²⁰⁹

- 237 Kripto varlık hizmet sağlayıcıları da suçta kullanılan hesabı kırk sekiz saate kadar askıya alabilir. Bu hesaptaki tutara elkonulabilir ve tutar mağdura iade edilebilir (CMK m. 128/A; bkz. 16. Bölüm). Bu nedenle mağdur, parayı gönderdiği banka hesabının yanında, varsa paranın aktarıldığı kripto platformuna da derhâl bildirimde bulunmalıdır.

C. Şirket kayıtları ve platform yetkileri

- 238 Bir şirket görünümüyle işlenen yatırım dolandırıcılıklarında belirleyici deliller şirketin kayıtlarıdır. Yargıtay, bir finansal danışmanlık şirketinin müşterilerden topladığı yüz binlerce ABD dolarını piyasaya çıkarmadığı ve zarar edildiği söyleyerek geri ödemediği iddia edilen dosyada, şirket kayıtlarının usulüne uygun tutulmadığının tespit edildiğini belirterek sanıklar hakkındaki beraat kararını eksik araştırma nedeniyle bozmuştur. Daireye göre şirket defterleri, şirketin ve katılanların bilgisayar kayıtları karşılaştırmalı olarak incelenmeli, forex işlemlerinin nasıl gerçekleştirildiği, katılanların işlem platformunda gerçek anlamda işlem yapma yetkisinin bulunup bulunmadığı, paraların hangi hesaba yatırıldığı ve yatırma çekme yetkisinin kimde olduğu, uzman üç kişilik bir bilirkişi heyetinden alınacak raporla belirlenmelidir.²¹⁰

UYGULAMA NOTU

Yatırım dolandırıcılığı mağduru, platformdaki “hesabının” ekran görüntülerini, işlem geçmişini, yatırma ve çekme taleplerini, kendisine gönderilen sözleşme ve belgeleri, mesajlaşma uygulamasındaki grup ve kişi bilgilerini derhâl kayıt altına almalıdır. Platformlar ve gruplar kısa sürede kapatılır. Paranın gönderildiği bütün banka hesapları, kripto adresleri ve işlem kimlikleri bir liste hâlinde suç duyurusuna eklenmelidir. “Paranızı kurtarıyoruz” diyerek ikinci kez para isteyen kişilere karşı da dikkatli olunmalıdır. Bu tür teklifler de aynı kurgunun bir devamı olabilir.

²⁰⁹Yargıtay 11. CD, 21.05.2026, E. 2026/1957, K. 2026/5736.

²¹⁰Yargıtay 11. CD, 12.02.2026, E. 2021/41895, K. 2026/1604.

YATIRIM VE KRİPTO DOLANDIRICILIĞI DOSYASINDA

- ☐ Mağdura nasıl ulaşıldı: sosyal medya reklamı, mesajlaşma grubu, telefon, tanıdık? (f) bendi değerlendirildi mi?
- ☐ Fail kendisini bir şirketin, bankanın veya finans kuruluşunun çalışanı ya da yatırım danışmanı olarak tanıttı mı? (h) ve (l) bentleri tartışıldı mı?
- ☐ Platform veya şirket gerçekten faaliyet gösteren, izinli bir kuruluş mu? Usul-süz işlem mi, baştan sahte bir kurgu mu?
- ☐ İzinsiz sermaye piyasası veya kripto varlık faaliyeti suçları (6362 s. K. m. 109/2, 109/A) ayrıca değerlendirildi mi?
- ☐ Kripto platformundan hesap hareketleri ve giriş IP'leri, yurt dışı uygulamalardan kullanıcı bilgileri (adli yardım yoluyla) istendi mi?
- ☐ Paranın dönüştürüldüğü kripto varlıklar ve aktarıldığı cüzdanlar izlendi mi? Platforma askıya alma bildirimi yapıldı mı?
- ☐ Kovuşturmaya yer olmadığı kararı “hayatın olağan akışına aykırı kazanç” veya “hukuki ihtilaf” gerekçesine mi dayanıyor?

13 Kart Bilgileriyle İşlenen Dolandırıcılıklar ve Sanal POS

BU BÖLÜMDE

- ♦ TCK m. 245: kartın ve kart bilgilerinin kötüye kullanılması
- ♦ Hileyle elde edilen kart bilgileri: 245 mi, 158 mi?
- ♦ Çağrı merkezi kurguları: para puan, aidat iadesi, sigorta iptali
- ♦ Sanal POS üzerinden satış yapıp ürün göndermeme: mağdur kimdir?
- ♦ Sahte kart üretme ve kullanma, sahte kimlikle kart alma
- ♦ Her kart sahibi için ayrı suç, etkin pişmanlık

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Banka ve kredi kartları, dolandırıcılığın hem aracı hem konusu olabilir. Başkasına ait bir kartı veya kart bilgilerini, kart sahibinin rızası olmadan kullanarak yarar sağlamak, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçudur (TCK m. 245/1). Kart bilgileri hileyle elde edilmişse sorun karmaşılaşır. Kart suçlarına ilişkin dosyaları inceleyen 8. Ceza Dairesi, çağrı merkezlerinden “para puan” veya “aidat iadesi” bahanesiyle kart bilgilerinin ve doğrulama kodlarının alınıp sanal POS’lardan harcama yapılmasını 245/1 kapsamında görmektedir. 11. Ceza Dairesi ise kendini banka çalışanı olarak tanıtan kişinin kart ve hesap bilgilerini alarak para aktarmasını, tek bir plan içinde kaldığı ölçüde nitelikli dolandırıcılık saymaktadır. Sanal POS üzerinden satış yapıp ürün göndermeyen sitelerde dolandırıcılığın mağduru alışveriş yapan kişilerdir. Harcama itirazları nedeniyle zarara uğrayan ödeme kuruluşu bu suçun mağduru sayılmamaktadır. Sahte kart üretimi ve kullanımı 245. maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında ayrıca cezalandırılır. Her kart sahibine karşı ayrı suç oluşur ve kart suçlarında da etkin pişmanlık hükümleri uygulanır.

I. TCK m. 245'in yapısı

TCK M. 245 (ÖZET)

(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (2) Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (3) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (4) Birinci fıkradaki suçun ayrılık kararı verilmemiş eş, üstsoy, altsoy, bu derecede kayın hısımları, evlat edinen veya evlatlık ya da aynı konutta yaşayan kardeş zararına işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz. (5) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır.

239 Birinci fıkradaki suç, kartın fiziken ele geçirilmesini gerektirmez. Uygulamada en sık karşılaşılan biçim, kart numarası, son kullanma tarihi ve güvenlik kodunun elde edilerek internet üzerinden alışveriş yapılmasıdır. 8. Ceza Dairesi, başkalarına ait kredi kartı bilgileriyle internetten alışveriş yapıp ürünü teslim alan suça sürüklenen çocuğun eylemini bu fıkra kapsamında değerlendirmiştir. Daire aynı kararda, bilgileri kullanılan her kart sahibine karşı ayrı bir suç işlendiğini, ancak aleyhe temyiz bulunmadığından tek hüküm kurulmasının bozma nedeni yapılmadığını belirtmiştir.²¹¹

240 245/1 maddesi, bilişim yoluyla hırsızlığa göre özel bir hükümdür. Ceza Genel Kurulu, kartını ATM'de unutup hesabı açık bırakarak ayrılan mağdurdan sonra cihaza gelen ve işleme devam ederek para çekip kartı da alan sanığın eylemini incelemiştir. Genel Kurula göre kartını cihazda unutan mağdurun kart üzerindeki fiili hâkimiyeti sona ermiştir. Hem bilişim sistemini hem de ele geçirdiği kartı rızası olmaksızın kullanarak para çeken sanığın eylemi, 142/2-e maddesine nazaran özel norm niteliğindeki kartın kötüye kullanılması suçunu oluşturur. Kararlar dört üyenin karşı oyuyla, oyçokluğuyla verilmiştir.²¹²

241 Hükümün iki özelliği uygulamada önemlidir. Birincisi, cezanın alt sınırı üç yıldır ve adli para cezası için menfaatin iki katı kuralı yoktur. Bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılıkta ise alt sınır dört yıldır ve adli para cezası menfaatin iki katından az

²¹¹Yargıtay 8. CD, 14.05.2024, E. 2024/362, K. 2024/4092.

²¹²Yargıtay CGK, 14.01.2026, E. 2024/219, K. 2026/29; Yargıtay CGK, 14.01.2026, E. 2024/316, K. 2026/30.

olamaz. İkincisi, birinci fıkradaki suçta yakınlar arasında cezasızlık hâli ve etkin pişmanlık hükümleri açıkça öngörülmüştür (m. 245/4 ve 5).

II. Hileyle elde edilen kart bilgileri: 245 mi, 158 mi?

A. Çağrı merkezi kurguları

Kart bilgilerinin hileyle elde edildiği olaylarda nitelendirme, 6. ve 10. Bölümlerde incelenen dolandırıcılık ve hırsızlık ayırımına benzer bir tartışmaya yol açar. Bu tartışmanın en tipik örneği, çağrı merkezi görünümündeki yapılanmalardır.

13.1

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ

11.10.2023 · E. 2023/1843 · K. 2023/7373

Çağrı merkezi kurgusu: “para puan” mesajıyla kart bilgileri ve 3D şifreleri alınarak sanal POS’tan harcama yapılması

Sanığın yetkilisi olduğu şirketten katılan ve müşterilere “Son gün. Kredi kartı alışverişilerinden kazandığınız ... para puanlar 200 TL’ye ulaştı. Hemen arayın, puanlarınızı ücretsiz aktifleştirin” şeklinde mesajlar gönderilmiştir. Mesajdaki numarayı arayan kişilerden kart bilgileri istenmiş, ardından kartlarından farklı firmaların sanal POS’ları üzerinden harcamalar yapılmıştır. İşlemlerin yapıldığı IP adresi de sanığın şirketine aittir. Mahkeme, çağrı merkezi adı altında kurulan birçok şirketin “hediye kontör veya para puan kazandınız” ya da “kredi kartı aidatı, sigorta masraf aidatı iadesi yapılacak” gibi bahanelerle kişilerin kart bilgilerini ve telefonlarına gelen 3D güvenlik şifrelerini aldığını, harcamadan sonra mağdurlara küçük teknolojik ürünler veya bazı belgeler içeren kargolar göndererek işlemi yasal bir hizmet paketi satışı gibi gösterdiğini tespit etmiş ve şu değerlendirmeyi yapmıştır: Sanığın, başkasına ait kredi kartının izinsiz kullanılması suretiyle yarar sağlama suçundan (m. 245/1) mahkûmiyetine ilişkin hüküm Yargıtay’ca onanmıştır.

“

... mağdurlardan bilgilerin ve şifrelerin ele geçiriliş biçimi hileye dayandığından gerçek anlamda verilen bir rızadan bahsedilemeyeceği ...

DEĞERLENDİRME Kararın en önemli tespiti, hileyle alınan kart bilgileri ve doğrulama kodlarıyla yapılan harcamaların kart sahibinin rızasına dayanmadığıdır. Kargo ile gönderilen ürünler, işleme hukuki bir görünüm vermek için kullanılan bir mizan-sininin parçasıdır ve suçu ortadan kaldırmaz.

1. Ceza Dairesi, kendisini banka görevlisi olarak tanıtan çağrı merkezi çalışanlarının sağlık sigortası poliçesinin iptali karşılığında kart bilgilerini istediği ve katılanın kartından 874 TL harcama yapıldığı bir olayda ise önce, eylemin 02.12.2016’da eklenen (I) bendi kapsamına alındığını ve nitelikli dolandırıcılık davalarının ağır ceza mahkemesinde görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı verilmeden kurulan hükmü kanun yararına bozmuştur. Görevsizlik kararı üzerine yargılamayı yapan ağır ceza mahkemesi sanığı yine 245/1

maddesinden mahkûm etmiş, bu hüküm de onanmıştır. Olayın (I) bendinin yürürlüğünden önce gerçekleştiği anlaşılmaktadır.²¹³

B. Dolandırıcılık kabul eden kararlar

1. Ceza Dairesi ise kendini banka çalışanı olarak tanıtan kişinin kart bilgilerini elde ettiği olaylarda nitelikli dolandırıcılık ihtimalini öne çıkarmaktadır. Bireysel emeklilik sözleşmesini iptal edeceğini söyleyerek kredi kartı ve şifre bilgilerini alan, ardından katılanın kartından nakit avans çekerek parayı başka bir hesaba aktaran sanıklar hakkında Daire, eylemin 158/1-l bendindeki suçu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delilleri takdir yetkisinin ağır ceza mahkemesine ait olduğunu belirterek hatalı görevsizlik kararını kanun yararına bozmuştur.²¹⁴ Aynı Daire, bankadan aradığını söyleyen kişinin kredi kartının kopyalandığını söyleyerek kart ve hesap bilgilerini öğrendiği, ardından internet bankacılığı yoluyla para aktardığı olayda eylemi bir bütün olarak 158/1-f kapsamında görmüş, sanığın ayrıca kart suçundan cezalandırılmasını hukuka aykırı bulmuştur.²¹⁵

- 243 Buna karşılık dolandırıcılıkla elde edilen kart bilgilerinin daha sonra ayrı işlemlerle kullanıldığı olaylarda, 11. Ceza Dairesi de iki ayrı suç kabul etmektedir. Sosyal medyadaki bir ilanla aldatılan katılanın kart bilgileri ve şifresi “ek ödeme” bahanesiyle alınmış, ardından katılanın hesabındaki para ve adına çekilen kredi yirmi altı ayrı işlemle aktarılmıştır. Daire, sanığın hem nitelikli dolandırıcılıktan hem de kart suçundan ayrı ayrı cezalandırılması gerektiğini belirtmiştir (bkz. 6. Bölüm).²¹⁶

1. Ceza Dairesi de aynı olay içindeki işlemleri ayırtmaktadır. Kendini banka görevlisi olarak tanıtan kişinin kart bilgilerini ve kodları alarak katılan adına kredi tanımlattığı, ardından “banka prosedürü” bahanesiyle katılanın kendi eliyle 14.000 TL’yi sanığın hesabına göndermesini sağladığı olayda Daire, katılanın kendi gönderdiği para bakımından eylemin 158/1-l bendindeki nitelikli dolandırıcılık olduğunu belirtmiştir. Ertesi gün aynı bilgilerle katılanın hesabından ve kartından para çekilmesini ise hırsızlık (m. 142/2-e) saymıştır.²¹⁷

C. Değerlendirme

- 244 Bu kararlar birlikte okunduğunda üç soru belirleyici görünmektedir:

1. **İşlemi kim yaptı?** Parayı mağdur kendi eliyle gönderdiyse dolandırıcılık söz konusudur. İşlemi fail, elde ettiği bilgilerle yaptıysa hırsızlık veya kart suçu gündeme gelir.

²¹³Yargıtay 8. CD, 02.07.2025, E. 2024/22552, K. 2025/5596.

²¹⁴Yargıtay 11. CD, 24.04.2024, E. 2023/3747, K. 2024/5282.

²¹⁵Yargıtay 11. CD, 21.05.2026, E. 2021/39082, K. 2026/5762.

²¹⁶Yargıtay 11. CD, 09.09.2025, E. 2024/3301, K. 2025/11066.

²¹⁷Yargıtay 2. CD, 27.04.2026, E. 2024/6160, K. 2026/7806.

2. **Bilgiler kart olarak mı, hesap erişimi için mi kullanıldı?** Kart bilgileriyle alışveriş yapılması veya nakit avans çekilmesi kart suçunun tipik görünümüdür. Bilgilerle internet bankacılığına girilip para aktarılması ise bilişim yoluyla hırsızlık veya dolandırıcılık tartışmasına yol açar.
3. **İşlemler tek bir planın parçası mı?** Aynı aldatmayla elde edilen bilgilerle aynı anda yapılan işlemler, 11. Ceza Dairesine göre bir bütün olarak dolandırıcılık sayılabilir. Sonradan, ayrı bir kararla yapılan işlemler ise ayrı bir suç oluşturur.

Dairelerin bu konuda tam bir uyum içinde olmadığı açıktır. Nitekim 8. Ceza Dairesi 245 çağrı merkezi kurgusunda hileyi kabul ettiği hâlde 245/1 uygulamış, 11. Ceza Dairesi benzer olaylarda 158. maddeyi gündeme getirmiştir. Savunma ve mağdur vekilleri, dosyanın hangi daireye gideceğini ve o dairenin yerleşik görüşünü dikkate almalıdır.

III. Sanal POS ve elektronik ticaret

A. Ürün göndermeyen satıcı: mağdur kimdir?

Sanal POS, internet sitelerinin kartla ödeme almasını sağlayan sistemdir. Bu sistem 246 bankalar veya ödeme kuruluşları aracılığıyla sağlanır. Bir internet sitesi ödeme aldığı hâlde ürün göndermezse, alıcılar kartlarını çıkaran bankaya harcama itirazında bulunabilir. İtiraz kabul edilirse tutar, sözleşme gereği sanal POS'u sağlayan kuruluştan tahsil edilir.

Yargıtay, bu durumda zarara uğrayan ödeme kuruluşunun dolandırıcılık suçunun 247 mağduru olmadığını kabul etmektedir. İnternet sitesinden alışveriş yapan bir kısım tüketiciye ürün gönderilmediği, harcama itirazlarının kabul edildiği ve tutarların ödeme kuruluşunun hesabından tahsil edildiği iki ayrı dosyada Daire, dolandırıcılık suçunun mağdurunun internet sitesinden alışveriş yapan gerçek veya tüzel kişiler olduğunu belirtmiştir. Şüpheli hakkında alışveriş yapan mağdurlara yönelik çok sayıda dava açıldığı da gözetilerek, ödeme kuruluşunun şikâyeti üzerine verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararlarına karşı yapılan kanun yararına bozma istemleri reddedilmiştir.²¹⁸ Bu dosyalardan birinde ödeme kuruluşunun 6.300'den fazla işleme aracılık ettiği ve iddia edilen zararın yaklaşık 43 milyon TL olduğu belirtilmiştir.²¹⁹ Ödeme kuruluşu zararını hukuk mahkemelerinde talep edebilir.

B. Sahte ödeme ve sistem açıkları

Satıcıya karşı da dolandırıcılık işlenebilir. Bir dosyada sanıklar, bir elektronik eşya 248 satış sitesinin sistem açıklarını kullanarak ödeme yapılmış gibi gösterip dört adet

²¹⁸Yargıtay 11. CD, 08.12.2025, E. 2025/2511, K. 2025/15792; Yargıtay 11. CD, 29.09.2025, E. 2025/1902, K. 2025/12291.

²¹⁹Yargıtay 11. CD, 29.09.2025, E. 2025/1902, K. 2025/12291.

cep telefonu siparişi vermiş, ürünleri sahte nüfus cüzdanlarıyla kargodan teslim almak istemiştir. Satıcı, ödemenin hesabına geçmediğini fark edip durumu polise bildirmiş, boş paket gönderilerek sanıklar yakalanmıştır. Eylem, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılığa teşebbüs ve resmî belgede sahtecilik olarak değerlendirilmiş, Yargıtay sahtecilik hükmünü onamış, dolandırıcılığa teşebbüs hükmünü ise adli para cezasının belirlenme yöntemi yönünden bozmuştur.²²⁰

IV. Sahte kart üretme ve kullanma

- 249 Kart suçlarının ağır biçimleri sahte kartlarla işlenir. 8. Ceza Dairesi, yabancı bankaların bilgileri kodlanarak üretilmiş sahte kredi kartlarının sanıkların sahip olduğu veya anlaştığı bir işyerinin POS cihazından geçirildiği, gerçekte alışveriş yapılmadığı hâlde düzenlenen satış belgelerinin bankaya ibraz edilerek para alındığı olayda, önceki bozma kararında kartların menşinin Bankalararası Kart Merkezinden sorulmasını, kartların farklı yabancı bankalara ait olması hâlinde kart sayısınca 245/3 maddesindeki suçun oluşacağını belirtmiştir. Daire, aynı eylemden hem dolandırıcılık hem de sahte kart kullanma suçlarından hüküm kurulmasını da hukuka aykırı bulmuştur.²²¹ 245/3 maddesi, fiil daha ağır bir suç oluşturmadıkça uygulanan bir hükümdür. Sahte kartı hem oluşturan hem de kullanan fail bakımından ise iki suç birlikte oluşur. Ceza Genel Kurulu, ikinci fıkradaki fiillerin üçüncü fıkradaki suçun hazırlık hareketi niteliğinde olmakla birlikte kanun koyucu tarafından bağımsız suç olarak düzenlendiğini, failin sahte kartları ticari amaçla piyasaya sürmek için de üretebileceğini belirtmiştir. Genel Kurula göre oluşturulmasını sağladığı sahte kartı ayrıca kullanarak yarar sağlayan fail hakkında, mağdur banka sayısınca 245/2 ve 245/3 maddeleri ayrı ayrı uygulanmalıdır.²²²
- 250 Başkasının kimliğiyle kart edinilmesi de bu kapsamdadır. Kardeşi adına çıkardığı sahte kimlikle bankaya başvurarak kendisine kredi kartı tahsis edilmesini sağlayan sanık hakkında verilen beraat kararı, kartın sanığın aracında fiziken ele geçirildiği ve hesabın sahte kimlikle açıldığı gerekçesiyle bozulmuştur. Aynı sanık, sahte kimlikle hesap açıp çek karnesi aldığı için ayrıca resmî belgede sahtecilikten mahkûm edilmiştir.²²³

²²⁰Yargıtay 11. CD, 03.10.2023, E. 2021/32687, K. 2023/6704.

²²¹Yargıtay 8. CD, 21.05.2025, E. 2024/26293, K. 2025/4103.

²²²Yargıtay CGK, 08.06.2022, E. 2020/281, K. 2022/426.

²²³Yargıtay 8. CD, 04.06.2024, E. 2023/1521, K. 2024/4802.

V. Etkin pişmanlık ve usul

Kartın kötüye kullanılması suçunda da malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır (m. 245/5, 168). Zararın failin rızası ve katkısıyla, hükümden önce giderilmesi gerekir (bkz. 17. Bölüm). Birden fazla failin bulunduğu olaylarda bir failin zararı gidermesinin diğer failer bakımından sonucu da tartışılır. Bir dosyada mahkeme, bütün aşamalarda suçu inkâr eden ve zararı gidermeyeceğini söyleyen sanığın diğer sanığın ödemesine karşı durduğunu, bu nedenle hakkında etkin pişmanlık hükmünün uygulanamayacağını gerekçede belirtmiş, kısa kararda ise aynı sanık hakkında 168/2 maddesini uygulamıştır. Yargıtay, kısa karar ile gerekçe arasındaki bu çelişki nedeniyle eksik ceza tayin edildiğini belirterek hükmü bozmuştur.²²⁴

Kart bilgilerinin bir telefon dolandırıcılığı kurgusu içinde elde edildiği ve üç veya daha fazla kişinin birlikte hareket ettiği dosyalarda, 158/3 artırımını nedeniyle sanığa zorunlu müdafî atanması gerekir. Yargıtay, kart bilgilerini üçüncü kişilere verdiğini savunan sanığa müdafî atanmadan 158/1-l ve 158/3 maddelerinden hüküm kurulmasını bu gerekçeyle bozmuştur.²²⁵

Bölge adliye mahkemesi, ilk derece mahkemesinin kabulünden farklı bir suç vasfıyla mahkûmiyet hükmü kuracaksa duruşma açmalıdır. İlk derece mahkemesinin hırsızlık ve dolandırıcılıktan ayrı ayrı kurduğu hükümleri duruşmasız inceleme sonunda tek bir nitelikli dolandırıcılık suçuna çeviren bölge adliye mahkemesi kararı bu nedenle bozulmuştur.²²⁶

²²⁴Yargıtay 2. CD, 27.04.2026, E. 2024/6160, K. 2026/7806.

²²⁵Yargıtay 11. CD, 09.09.2025, E. 2024/3764, K. 2025/11034; Yargıtay CGK, 10.05.2022, E. 2022/155, K. 2022/321.

²²⁶Yargıtay 11. CD, 16.12.2025, E. 2024/6459, K. 2025/16195.

KART VE SANAL POS DOSYASINDA

- ☐ Kart fiziken mi, yoksa yalnızca bilgileri mi kullanıldı? Bilgiler nasıl elde edildi: kayıp kart, veri sızıntısı, sahte site, çağrı merkezi, telefon dolandırıcılığı?
- ☐ İşlemi mağdur mu, fail mi yaptı? İşlem alışveriş, nakit avans veya hesaptan para aktarımı mı?
- ☐ Aynı aldatmayla yapılan işlemler bir bütün mü, yoksa sonradan ayrı işlemler mi yapıldı? Nitelendirme (m. 245/1, 158/1-f veya l, 142/2-e) buna göre tartışıldı mı?
- ☐ Bilgileri kullanılan her kart sahibi için ayrı hüküm kuruldu mu?
- ☐ Sanal POS dosyasında asıl mağdurlar (alışveriş yapanlar) tespit edildi mi? Harcama itirazlarının sonuçları getirildi mi?
- ☐ Sahte kart kullanımında kartların menşei sorulup kart sayısınca suç değerlendirildi mi?
- ☐ Yakınlar arasında işlenen kart suçunda m. 245/4 değerlendirildi mi?
- ☐ Etkin pişmanlık şartları (zararın hükümden önce, failin katkısıyla giderilmesi) tartışıldı mı?

DÖRDÜNCÜ KISIM

IBAN, BANKA HESABI VE ÖDEME ARACI KULLANDIRMA

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IBAN ve Banka Hesabı Kullandırma: Ceza Sorumluluğu ve TCK
m. 158/4

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Parayı Çeken, Taşıyan ve Aklayanlar: Kurye, Para Çekme ve
Aklama

*...hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri veya araçları
başkasına vermek fiiliyle sınırlı olması halinde verilecek ceza yarı
oranında indirilir.*

TCK M. 158/4 (7589 S. K.)

14

IBAN ve Banka Hesabı Kullandırma: Ceza Sorumluluğu ve TCK m. 158/4

BU BÖLÜMDE

- ♦ “Hesap kiralama” olgusu ve işleyişi
- ♦ Hesap sahibinin hukuki durumu: suçsuzluk, yardım etme, müşterek faillik
- ♦ Kastın ispatı ve Yargıtay’ın değerlendirme ölçütleri
- ♦ TCK m. 158/4: amaç, şartlar ve cezanın hesaplanması
- ♦ Geçiş hükümleri: kanun yolundaki ve infazdaki dosyalar
- ♦ 5549 sayılı Kanunun 15. maddesi, aklama ve yasa dışı bahis suçlarıyla ilişki

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Dolandırıcılıkta mağdurun parası çoğu zaman failin değil, başka birinin hesabına gönderilir. Bu hesapların sahipleri arasında hesabını, kartını ve şifresini para karşılığında başkasına verenler de, bir tanıdığına güvenerek IBAN’ını paylaşanlar ve hesabı bilgisi dışında ele geçirilenler de vardır. Hesap sahibinin cezai sorumluluğu, hesabın ona ait olmasıyla değil, **kastıyla** ve suça **katkısının niteliğiyle** belirlenir. Hesabının dolandırıcılıkta kullanılacağını bilmeyen ve öngörmeyen kişi cezalandırılmaz. Yargıtay bu konuda kesin ve inandırıcı delil aramaktadır. Buna karşılık hesabını menfaat karşılığında devreden, hesabına gelen parayı çekip teslim eden veya başkalarının hesaplarını toplayan kişiler, uygulamada dolandırıcılığın müşterek faili sayılabilmektedir. 7589 sayılı Kanunla eklenen TCK m. 158/4 31.07.2026’da yürürlüğe girmiştir. Buna göre, dolandırıcılığa iştirak yalnızca ödeme aracını ya da hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri veya araçları başkasına vermekle sınırlı kalmışsa ceza yarı oranında indirilir. Geçiş hükümleri, kanun yolundaki dosyaların bozulmasını öngörür. İnfaz aşamasındaki hükümlüler ise zararı altı ay içinde tamamen giderirlerse etkin pişmanlıktan yararlanabilir.

I. “Hesap kiralama” olgusu

A. Kavram

- 254 Uygulamada “hesap kiralama”, “IBAN kiralama” veya “banka hesabı satma” olarak adlandırılan davranış, kişinin kendi adına açılmış banka hesabını, banka kartını, şifrelerini ve mobil bankacılık erişimini menfaat karşılığında başkasının kullanımına bırakmasıdır. Uluslararası literatürde bu kişiler “para katırı” (money mule) olarak anılır. Öğretide, banka hesabı kişiye özgü bir sözleşme ilişkisine dayandığından ve kira sözleşmesinin konusu olamayacağından “kiralama” ifadesinin hukuken isabetli olmadığı belirtilmekte, bunun yerine “banka hesabının kullanılması” teriminin kullanılması önerilmektedir.²²⁷ Bu kitapta da aynı terim tercih edilmiştir.
- 255 Öğretideki tanıma göre hesap kullandırma, kişinin kendi adına açılmış hesaptan menfaat karşılığında başkası hesabına işlem yapması ya da hesap bilgilerini, şifresini, kartını ve mobil bankacılık dâhil diğer kullanım imkânlarını üçüncü kişilere devretmesidir. Tanımın iki unsuru vardır: menfaat ve görünüşte hesap sahibi adına yapılan işlemlerin gerçekte arka plandaki kişiler hesabına yapılması.²²⁸ Tüzel kişilere ait hesaplar da aynı amaçla kullanılabilir. Bu durumda hesabı kullandıran gerçek kişiler sorumlu olur.²²⁹

B. İşleyiş

- 256 Organize dolandırıcılık yapılarında hesap sahipleri hiyerarşinin en alt basamağında yer alır. Öğretide aktarılan çalışmalara göre süreç üç aşamada işler: irtibat kurulması, hesap bilgilerinin veya kartın alınması ve paranın dağıtılması.²³⁰ İrtibat aşamasında hesap sahipleri sosyal medya ve mesajlaşma gruplarındaki ilanlarla, iş ilanı görünümündeki tekliflerle, okul ve arkadaş çevresinde ya da yüz yüze bulunur. İkinci aşamada kart, şifre ve mobil bankacılık bilgileri alınır. Bankaların günlük işlem ve çekim limitleri nedeniyle aynı yapı onlarca hesaba ihtiyaç duyar. Son aşamada mağdurdan gelen para başka hesaplara aktarılır, nakit olarak çekilip teslim edilir, ön ödemeli kartlara yüklenir veya kripto varlık platformlarına gönderilir. Hedef alınan kişiler çoğunlukla geçim sıkıntısı çeken öğrenciler, işsiz gençler, ev hanımları, yaşlılar ve yabancılarıdır.
- 257 Yargıtay dosyalarına yansıyan olaylar bu tabloyla örtüşmektedir. Bir dosyada sanıkların sosyal medya uygulaması üzerinden “banka hesabı kiralama” ilanı veren biriyle anlaşarak hesap bilgisi temin ettiği, ardından mağduru banka çalışanı gibi arayarak telefonuna gelen mesajı onaylattığı anlatılmaktadır.²³¹ Başka bir dosyada

²²⁷ İlhan Bulut, “Banka Hesaplarının Kullanılması ve Ceza Sorumluluğu”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 2, 2024, s. 722–723.

²²⁸ Bulut, “Banka Hesaplarının Kullanılması”, s. 723.

²²⁹ Bulut, “Banka Hesaplarının Kullanılması”, s. 724.

²³⁰ Bulut, “Banka Hesaplarının Kullanılması”, s. 725–727.

hesap sahibi, internette “banka hesabı kiralama” işini görüp irtibat kurduğunu, hesabında işlem yapılması için banka bilgilerini ve şifrelerini verdiğini ve karşılığında komisyon aldığını anlatmıştır.²³² Bir başka dosyada sanık, farklı bankalarda hesaplar açarak banka kartlarını ve kendi adına kayıtlı bir hattın SIM kartını diğer sanığa vermiş, hesabına gelen paraları çekip teslim etmiş ve karşılığında para almıştır.²³³

DİKKAT

Hesap kullandırma çoğu zaman masum görünen tekliflerle başlar: “Hesabıma haciz var, maaşım senin hesabına yatsın”, “Kripto işlemleri için hesaba ihtiyacımız var, her işlemde komisyon alırsın”, “Evden çalışma: hesabına gelen ödemeleri şirket hesabına aktar”. Bu teklifleri kabul eden kişi, hesabı bir dolandırıcılıkta kullanıldığında şüpheli olarak ifadeye çağrılır. Mağdurun açtığı hukuk davasında paranın iadesiyle karşılaşabilir. Bankası da hesabını kapatabilir.

II. Hesap sahibinin hukuki durumu

Bir dolandırıcılık dosyasında mağdurun parayı gönderdiği hesabın sahibi belirlendiğinde, onun hukuki durumu üç ihtimalden birine girer. Hesap sahibi hiç suç işlememiş olabilir. Suça yardım etmiş olabilir. Ya da dolandırıcılığın müşterek faili olabilir. Hangi ihtimalin gerçekleştiğini hesap sahibinin bildikleri ve yaptıkları belirler.

A. Kastı olmayan hesap sahibi: suç yoktur

Ceza sorumluluğu kusura dayanır. Hesabının bir dolandırıcılıkta kullanılacağını bilmeyen ve bunu öngörmesini gerektiren bir durum bulunmayan hesap sahibi cezalandırılmaz. Hesabın sanığa ait olması ve mağdurun parasının bu hesaba gelmesi tek başına mahkûmiyet için yeterli değildir.

14.1

YARGITAY 11. CEZA DAİRESİ

04.06.2024 · E. 2021/16966 · K. 2024/7470

Tanışıklığa dayanan güvenle hesap bilgisi paylaşan ve pay almayan kişi beraat etmelidir

Sanıklardan biri, kendisini polis veya Cumhuriyet savcısı olarak tanıtip mağdurları “terör örgütüne hesaplarınızdan para transferi yapıldı” senaryosuyla arayan ve paraları kendi bildirdiği hesaplara yatırtan kişidir. İki sanık, bu kişinin isteği üzerine üçüncü kişilere ait hesap bilgilerini ve banka kartlarını temin etmiş, hesaplara yatan paraları çekip belli bir pay karşılığında ona teslim etmiştir. Bir başka sanık ise hesap

²³¹Yargıtay 11. CD, 30.09.2024, E. 2024/3568, K. 2024/10822.

²³²Yargıtay 11. CD, 14.12.2023, E. 2023/4510, K. 2023/10239.

²³³Yargıtay 11. CD, 24.10.2024, E. 2023/3365, K. 2024/12478.

numarasını, komşusu olduğu ve aynı iş yerinde çalıştığı sanığın, “kendisine para geleceğini ancak kartının iptal olduğunu” söylemesi üzerine vermiş, hesabına gelen paradan pay almamıştır. Daire, bu sanık hakkında şu sonuca ulaşmıştır:

“... sanık ...’in sanık ... dışında tanıdığı kişilerden de benzer bahanelerle hesap ve kart bilgilerini aldığı ve bu kişiler gibi sanık ...’in de ...’le tanışıklığından dolayı duydukları güvenle hesap ve kart bilgilerini paylaştığının anlaşılması karşısında, sanığın diğer sanıkların eylemlerine iştirak ettiğine dair cezalandırılmasına yeterli kesin, inandırıcı ve her türlü şüpheden uzak delil bulunmadığı gözetilmeden, beraati yerine mahkûmiyetine hükmedilmesi ... hukuka aykırı bulunmuştur.

DEĞERLENDİRME Aynı dosyada varılan iki farklı sonuç, hesap sahiplerinin sorumluluğunu belirleyen ölçütü açıkça gösterir. Hesap ve kart toplayan, paraları çeken ve pay alan sanıklar müşterek fail sayılmıştır (aşağıda). Tanıdığına güvenerek hesap numarasını veren ve pay almayan sanık ise beraat etmelidir. Belirleyici olan, hesap sahibinin asıl faille ilişkisinin niteliği, aldığı menfaat ve paranın akışındaki rolüdür.

- 260 Hesabın sahibinin bilgisi ve rızası dışında ele geçirildiği iddiası da ciddiyetle araştırılmalıdır. Bir dosyada hükümlü, hesabına yatan paradan haberi olmadığını, bilgileri ve rızası dışında hesabının başkalarınca ele geçirildiğini savunmuştur. Mahkeme bu savunmayı, hesabının ele geçirildiğini yetkili makamlara bildirmemesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu gerekçesiyle araştırmadan reddetmiştir. Sonradan başka bir dosyada alınan bilirkişi raporu, hükümlünün hesabına giriş yapılan IP numarası ile parayı bu hesaptan aktaran kişinin hesabına giriş yapılan IP adreslerinin aynı olduğunu ortaya koymuştur. Yargıtay, bu raporun ve diğer kişinin çelişkili beyanlarının yeni delil niteliğinde olduğunu belirterek yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin kararı kanun yararına bozmuştur.²³⁴
- 261 Kastın bulunmadığı hâllerin bir kısmında hesap sahibi bizzat aldatılmıştır. Yargıtay’ın iki kararına konu olaylarda, parkta oturan ve maddi durumu iyi olmayan sanığın yanına bir yardım vakfının görevlisi olduklarını söyleyen kişiler gelmiş, “yardım yapılacağını” söyleyerek küçük bir para karşılığında kartını ve şifresini almıştır. Kart daha sonra ilan sitesi dolandırıcılıklarında kullanılmış, kart sahibi bu olaylar nedeniyle nitelikli dolandırıcılıktan mahkûm edilmiştir. Mahkeme, kartını bir yardım vakfına verdiği yönündeki savunmayı hayatın olağan akışına aykırı bularak reddetmişti. Sonradan, sahte vakıf kimliği kullanan kişi başka bir yargılamada tanık olarak yöntemini ayrıntılı biçimde anlatmış, aynı yöntemle kartlarını aldığı kişilerden birinin de hükümlü olduğunu söylemiştir. Yargıtay, bu beyanların yeni delil niteliğinde olduğunu ve yargılamanın yenilenmesi talebinin kabul edilmesi gerektiğini belirterek talebin reddine ilişkin kararları

²³⁴Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/993, K. 2026/2741.

kanun yararına bozmuştur.²³⁵ “Evden çalışma” ilanıyla işe alındığını sanan ve kendisine gönderilen paraları “şirket hesabına” aktaran kişi de benzer bir örnektir. Öğretide özellikle yabancılara açtırılan hesaplar ve hukuka aykırılık bilinci bulunmayan kişiler bakımından TCK m. 30/4’teki kaçınılmaz haksızlık yanılığının tartışılması gerektiği, böyle durumlarda arka plandaki kişilerin dolaylı fail olarak sorumlu tutulabileceği ileri sürülmektedir.²³⁶

B. Yardım eden (TCK m. 39)

Hesabın dolandırıcılıkta kullanılacağını bilerek veya öngörerek hesabını, kartını ve şifresini veren, ancak suçun icrasına başka bir katkıda bulunmayan kişinin katkısı, suçun işlenmesinde **kullanılan araçları sağlamaktır** (TCK m. 39/2-b). Öğretide bu kişilerin kural olarak yardım eden sıfatıyla sorumlu tutulması gerektiği, uygulamanın ise onları çoğu zaman haksız olarak fail kabul ettiği ileri sürülmektedir.²³⁷ Yardım edene verilecek ceza yarı oranında indirilir ve bu durumda ceza sekiz yılı geçemez (TCK m. 39/1).

C. Müşterek fail (TCK m. 37)

Hesap sahibinin katkısı hesabını vermekle sınırlı kalmayıp paranın akışını da yönetmeye uzanıyorsa uygulamada müşterek faillik söz konusu olabilmektedir. Yukarıda aktarılan kararda Daire, başkalarına ait hesap bilgilerini ve banka kartlarını temin eden, hesaplara yatan paraları bizzat çekerek belli bir pay karşılığında asıl faile veren sanıklar hakkında şu tespiti yapmıştır: Sanıkların suçun icrasında üstlendikleri rol ve katkılar asıl failin fiillerini tamamlamaktadır ve böylece sanıklar fiiller üzerinde ortak hâkimiyet kurmuştur. Daireye göre bu sanıklara yardım eden sıfatıyla indirim uygulanması eksik ceza tayinidir.²³⁸

Aynı çizgide başka kararlar da vardır. Kendisini savcılıkta görevli olarak tanıtan kişiyle anlaşarak bankada hesap açtıran, hesabına gelen parayı çekip bu kişiye veren ve karşılığında para alan sanığın, onunla birlikte hareket ederek dolandırıcılık suçunu işlediği kabul edilmiş ve mahkûmiyet onanmıştır.²³⁹ Ceza Genel Kurulunun internet ilanına ilişkin kararına konu olayda da ilanı veren sanığın isteğiyle bankalarda hesap açtıran ve hesaplara yatan paraları çekip teslim eden iki sanık, ilanı veren sanıkla birlikte nitelikli dolandırıcılıktan mahkûm edilmiştir.²⁴⁰ Birden fazla bankada hesap açtırarak kartlarını ve kendi adına kayıtlı bir hattın SIM kartını diğer sanığa veren, hesabına gelen paraları çekip teslim eden ve

²³⁵Yargıtay 11. CD, 30.09.2024, E. 2024/2289, K. 2024/10861; aynı olaya ilişkin Yargıtay 11. CD, 29.04.2024, E. 2024/2293, K. 2024/5628.

²³⁶Bulut, “Banka Hesaplarının Kullanılması”, s. 733 ve 741.

²³⁷Bulut, “Banka Hesaplarının Kullanılması”, s. 738–742.

²³⁸Yargıtay 11. CD, 04.06.2024, E. 2021/16966, K. 2024/7470.

²³⁹Yargıtay 11. CD, 26.01.2023, E. 2021/23822, K. 2023/352.

²⁴⁰Yargıtay CGK, 02.04.2013, E. 2012/15-1293, K. 2013/111.

karşılığında para alan sanık hakkında kurulan nitelikli dolandırıcılık hükmü de onanmıştır.²⁴¹

UYGULAMA NOTU

Hesap sahibinin katkısının sınırı, savunmanın en önemli konusudur. Dosyada şu sorular cevaplanmalıdır: (1) Hesap kim tarafından, ne zaman ve hangi amaçla açıldı? Olaydan kısa süre önce mi açıldı? (2) Kart, şifre, mobil bankacılık erişimi ve SIM kart başkasına verildi mi, yoksa hesap sahibi bunları elinde mi tuttu? (3) Hesaba gelen para kim tarafından ve hangi kanalla çekildi veya aktarıldı? Banka kamera kayıtları ile işlem ve oturum açma (IP) kayıtları bu soruyu cevaplar. (4) Hesap sahibi bir menfaat aldı mı, aldıysa ne kadar? (5) Hesap sahibi mağdurla veya asıl failin diğer yardımcılarıyla temas kurdu mu? Paranın çekilmesine ve teslimine katılan hesap sahibinin müşterek fail sayılma ihtimali yüksektir. Yalnızca bilgilerini veren ve sonraki süreçten uzak kalan hesap sahibi bakımından ise yardım etme ile TCK m. 158/4'teki indirim birlikte tartışılmalıdır.

III. Kast: bilme, öngörme ve kabullenme

- ²⁶⁵ Dolandırıcılık kasten işlenebilen bir suçtur. Hesap sahibinin sorumluluğu, hesabının dolandırıcılıkta kullanılacağını bilmesine veya en azından bunu öngörüp kabullenmesine bağlıdır. Öğretide dolandırıcılığın olası kastla da işlenebileceği, hesabının dolandırıcılıkta kullanılabileceğini öngören ve buna rağmen hesabını menfaat karşılığında devreden kişinin olası kastla hareket ettiği kabul edilmektedir.²⁴² Olası kast hâlinde temel ceza üçte birden yarısına kadar indirilir (TCK m. 21/2).
- ²⁶⁶ Kastın varlığı her somut olayda delillerle gösterilmelidir. Öğretide bu bakımdan şu göstergelerin dikkate alınması önerilmektedir: hesap sahibine yapılan işle oranısız yüksek bir kazanç vaat edilmesi, hesapta görünürde hiçbir sebebi olmayan büyük tutarlı transferlerin gerçekleşmesi ve hesap kullandırma uygulamalarının kamuoyunda bilinir hâle gelmiş olması.²⁴³ Uygulamada bunlara şu olgular eklenebilir: hesabın olaydan kısa süre önce ve başkasının yönlendirmesiyle açılması, kart, şifre ve SIM kartın bütünüyle devredilmesi, mobil bankacılık uygulamasının başkasının telefonuna kurulmasına izin verilmesi, hesap sahibinin aynı dönemde birden fazla hesap açması ve hesaba gelen paraların hemen çekilmesi. Bu göstergelerin hiçbiri tek başına kesin değildir. Hepsi hesap sahibinin yaşı, eğitimi, ekonomik durumu ve hesabı veriş koşullarıyla birlikte değerlendirilmelidir.
- ²⁶⁷ Yargıtay'ın bu konudaki yaklaşımı iki yönlüdür. Bir yandan, tanıdığına güvenerek hesap bilgisi paylaşan ve pay almayan kişi bakımından kesin, inandırıcı ve her

²⁴¹Yargıtay 11. CD, 24.10.2024, E. 2023/3365, K. 2024/12478.

²⁴²Bulut, "Banka Hesaplarının Kullandırılması", s. 740.

²⁴³Bulut, "Banka Hesaplarının Kullandırılması", s. 740, dn. 59.

türlü şüpheden uzak delil aranmaktadır.²⁴⁴ Öte yandan, hesabını internetteki bir “hesap kiralama” ilanı üzerinden komisyon karşılığında veren, savunmasında dolandırıcı olabileceklerini düşündüğünü ancak paraya ihtiyacı olduğunu söyleyen sanık hakkındaki mahkûmiyet onanmıştır.²⁴⁵ Kardeşinin hesabına gelen parayı aynı gün çekip harcayan sanığın çelişkili savunmaları ile üzerinde şifresi yazılı kartını kaybettiğini ileri süren hesap sahibinin savunması suçtan kurtulmaya yönelik bulunmuş, iki sanığın iştirak hâlinde dolandırıcılık suçunu işlediğine ilişkin hüküm onanmıştır.²⁴⁶ Başka bir dosyada sanık, şirketi maddi sıkıntıya düşünce yeğeninden yardım istemiştir. Yeğeni ise bu yardımın karşılığında banka hesabı istemiştir. Yeğenin ilan sitesi dolandırıcılıklarında sanığın şirketindeki işçilerin hesaplarını kullandığı ve sanığın bundan haberdar olduğu anlaşılmıştır. İlk derece mahkemesi sanığı mahkûm etmiş, bölge adliye mahkemesi ise beraat kararı vermiştir. Yargıtay beraat kararını bozmuştur. Yargıtay’a göre deliller bir bütün olarak değerlendirildiğinde sanığın maddi menfaat karşılığında suça iştirak ettiği sabittir.²⁴⁷ Tanımadığı birinin “hesabıma haciz var” bahanesiyle yaptığı teklif üzerine hesabına gelen yüksek tutarlı parayı küçük bir ücret karşılığında çekip teslim eden sanık hakkındaki dolandırıcılık mahkûmiyeti de oyçokluğuyla onanmıştır. Karşı oyda, eylemin özel norm niteliğindeki 5549 sayılı Kanunun 15. maddesinde düzenlenen suç oluşturduğu savunulmuştur.²⁴⁸

ŞÜPHELİ VE SANIK İÇİN

Hesabınız bir dolandırıcılıkta kullanıldığı için ifadeye çağrıldıysanız: (1) İfadeye müdafî ile gidin. Olayı ilk ifadede eksiksiz ve tutarlı anlatmak, sonraki aşamalarda en önemli savunma dayanağıdır. (2) Hesabı kime, ne zaman, ne karşılığında ve hangi gerekçeyle verdiğinizi gösteren mesaj kayıtlarını, ilanları ve ödeme dekontlarını saklayın. (3) Hesabınız bilginiz dışında kullanıldıysa bunu derhâl bankanıza ve Cumhuriyet başsavcılığına bildirin. Telefonunuzun veya hesabınızın ele geçirildiğini gösterecek teknik incelemeyi (IP kayıtları, cihaz ve oturum açma kayıtları) talep edin. (4) Mağdurun zararını gidermek; etkin pişmanlık, hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve TCK m. 158/4’ün geçiş hükmü bakımından belirleyici olabilir (bkz. 17. ve 19. Bölüm).

²⁴⁴Yargıtay 11. CD, 04.06.2024, E. 2021/16966, K. 2024/7470.

²⁴⁵Yargıtay 11. CD, 14.12.2023, E. 2023/4510, K. 2023/10239.

²⁴⁶Yargıtay 11. CD, 01.03.2023, E. 2022/2101, K. 2023/1122.

²⁴⁷Yargıtay 11. CD, 13.01.2026, E. 2025/1936, K. 2026/494.

²⁴⁸Yargıtay 11. CD, 19.09.2024, E. 2021/25455, K. 2024/10374.

IV. TCK m. 158/4: ödeme aracı ve hesap bilgisi vermeye özgü indirim

TCK M. 158/4 (7589 S. K. M. 13; YÜRÜRLÜK 31.07.2026)

(4) Bu madde ile 157 nci maddede yer alan suçlara iştirakin, kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlamak amacıyla kendisine veya başkasına ait banka veya kredi kartı gibi ödeme araçlarını ya da banka, aracı kurum, ödeme hizmeti sağlayıcıları veya kripto varlık hizmet sağlayıcıları nezdinde bulunan hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri veya araçları başkasına vermek fiiliyle sınırlı olması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

A. Yasama süreci ve amaç

268 Dördüncü fıkra, 7589 sayılı Kanunun teklif metninde yer almıyordu. TBMM Adalet Komisyonundaki görüşmeler sırasında verilen bir önergeyle teklife eklenmiştir.²⁴⁹ Komisyon raporuna göre düzenleme, dolandırıcılığı planlayan, organize eden ve yöneten asıl failler bakımından bir değişiklik getirmemektedir. Amaç, katkısı banka hesabını ya da hesabın kullanılmasını sağlayan bilgileri vermekle sınırlı kalan kişiler için kusur ve orantılılık ilkesi gereği daha ölçülü bir ceza öngörmektir. Raporunda ayrıca birden fazla dosya bulunması hâlinde indirimin her hüküm için ayrı uygulanacağı, asıl amacın gerçek mağdurların zararının giderilmesi olduğu, yeni bir suç ihdas edilmediği ve organize dolandırıcılıkla mücadelede taviz verilmediği belirtilmiştir.²⁵⁰ Aleyhteki görüşlere göre ise düzenleme yaşanan mağduriyeti tam karşılamamaktadır. Aynı kişi hakkında çok sayıda dosya bulunabileceğinden indirim toplam cezayı yine yüksek bırakabilir. İctima hâli açıkça düzenlenmemiştir. Geçiş hükmünde zarar tamamen giderilinceye kadar infazın durdurulamaması ise taksitle ödeme ihtimali karşısında ölçsüzdür.²⁵¹

269 Bu açıklamalar, hükmün yukarıda aktarılan uygulamaya bir cevap olarak getirildiğini göstermektedir. Kanun koyucu, hesabını vermekten başka bir katkısı bulunmayan kişilerin mağdurla konuşan ve parayı yöneten kişilerle aynı ağırlıkta cezalandırılmasını ölçsüz bulmuştur.

B. Uygulama şartları

270 1. Dolandırıcılığa iştirak bulunmalıdır.

Fıkra yeni bir suç tanımlamaz, iştirak hâlinde işlenen dolandırıcılıkta verilecek cezayı indirir. Bu nedenle hükmün uygulanabilmesi için hesap sahibinin önce dolandırıcılık suçuna kasten iştirak ettiği kanıtlanmalıdır. Kastı bulunmayan hesap

²⁴⁹TBMM Adalet Komisyonu Raporu, Yargının Etkin ve Verimli İşlemesine Yönelik Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3737), S. Sayısı 280, s. 31.

²⁵⁰S. Sayısı 280, s. 31.

²⁵¹S. Sayısı 280, s. 30.

sahibi bakımından 158/4 değil, beraat söz konusudur. Fıkra hem temel dolandırıcılık (m. 157) hem de bütün nitelikli hâller (m. 158) için uygulanır.

2. Katkı, ödeme aracını veya hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri ya da araçları başkasına vermekle sınırlı olmalıdır. 271

Kanun iki tür katkı saymıştır:

- Banka veya kredi kartı gibi **ödeme araçlarını** vermek. “Gibi” ifadesi, sayılanların örnek olduğunu gösterir. Ön ödemeli kartlar ve sanal kartlar da bu kapsamda değerlendirilebilir.
- Banka, aracı kurum, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı nezdindeki **hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri veya araçları** vermek. Müşteri numarası, internet ve mobil bankacılık şifreleri, kart şifresi, tek kullanımlık doğrulama kodlarının geldiği SIM kart veya cihaz bu kapsamdadır. Hükmün banka hesaplarıyla sınırlı tutulmayıp ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları ve kripto varlık platformlarındaki hesapları da kapsamı, uygulamadaki gerçekliği yansıtmaktadır.

Katkı bu “vermek” fiilini aşıyorsa indirim uygulanmaz. Hesaba gelen parayı çekip teslim etmek, başka hesaplara aktarmak, kripto varlığa çevirmek, mağdurla iletişim kurmak, başkalarının hesaplarını toplamak veya kurye olarak para ya da altın teslim almak bu sınırı aşan katkılardır. Aynı kişinin kendisine ait birden fazla hesabın bilgilerini vermesi katkının niteliğini değiştirmez. Ancak başkalarına ait hesap bilgilerini toplayıp asıl faile iletmek, kendi hesabını vermekten farklı bir katkıdır. Bu durumda öncelikle kişinin suç yapılanması içindeki rolü değerlendirilmelidir.

3. Haksız menfaat sağlama amacı. 273

Fıkra, bilgilerin “kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlamak amacıyla” verilmesini aramaktadır. Hesap sahibinin aldığı komisyon kendisine sağlanan menfaattir. Hesap sahibi hiçbir karşılık almamış olsa bile, dolandırıcılığa kasten iştirak eden kişi asıl faille haksız bir menfaat sağlanmasını istemektedir. Bu nedenle kanaatimizce şart, kasten hareket eden ve hiç pay almayan kişiler bakımından da gerçekleşir. Aksi yorum, karşılıksız yardım edeni komisyon alandan daha ağır cezalandırmak gibi kabul edilemez bir sonuç doğurur.

4. Sonuç: zorunlu indirim. 274

Şartlar gerçekleşmişse mahkeme cezayı yarı oranında indirmek zorundadır. İndirimin oranı takdire bırakılmamıştır.

C. Yardım etme indirimiyle ilişkisi ve cezanın hesaplanması

Fıkra “iştirak” kavramını kullandığından müşterek faillik, azmettirme ve yardım etmenin tamamını kapsar. Bu durumda en önemli soru, katkısı hesabını vermekle 275

sınırlı olduğu için yardım eden sayılan kişiye hem TCK m. 39'daki hem de 158/4'teki indirimin uygulanıp uygulanmayacağıdır.

- 276 Birinci görüşe göre 158/4, hesap veren kişilerin iştirakine ilişkin özel bir indirimdir ve aynı katkı nedeniyle ikinci kez indirim yapılamaz. İkinci görüşe göre ise kanun koyucu yardım etme hükmünün varlığını bilerek ayrı ve zorunlu bir indirim getirmiştir. Fıkradaki “verilecek ceza” ifadesi, iştirake ilişkin genel hükümlere göre belirlenecek cezayı işaret eder. Bu nedenle iki indirim birlikte uygulanmalıdır. Kanaatimizce fıkranın lafzı ve yasama sürecinde dile getirilen kusur ve orantılılık amacı ikinci görüşü desteklemektedir. Sorunun Yargıtay içtihadıyla netleşmesi beklenmektedir. Kitabın yazıldığı Ekim 2026 itibarıyla karar arama sistemlerinde yayımlanmış en yeni Yargıtay kararları Temmuz 2026'nın ilk günlerine aittir. Fıkranın yürürlüğe girdiği 31.07.2026'dan sonra verilen ve fıkraı uygulayan bir karar henüz yayımlanmamıştır.
- 277 İndirimin TCK m. 61'deki sıralamada nerede uygulanacağı da önemlidir. Hüküm iştirake ilişkin olduğundan, kanaatimizce 61. maddenin beşinci fıkrasındaki sıralamada iştirak aşamasında, yani teşebbüsten sonra ve zincirleme suçtan önce uygulanmalıdır.

ÖRNEK OLAY

Sanık, sosyal medyadaki bir ilan üzerine banka kartını, şifresini ve mobil bankacılık bilgilerini 5.000 TL karşılığında tanımadığı kişilere vermiştir. Hesap, kendisini savcı olarak tanıtan kişilerin mağdurdan 200.000 TL almasında kullanılmıştır. Sanık parayı çekmemiş, başka bir işleme de katılmamıştır. Mahkeme, sanığın hesabın dolandırıcılıkta kullanılacağını öngörüp kabullendiği ve katkısının yardım etme niteliğinde olduğu kanaatine varmıştır. Asıl failler eylemi TCK m. 158/1-1 kapsamında, üç kişiyle birlikte işlemiştir (m. 158/3).

Aşama	Dayanak	Sonuç
Temel ceza (alt sınırdan)	m. 158/1 son cümle	4 yıl hapis
Olası kast: üçte bir indirim	m. 21/2, 61/2	2 yıl 8 ay
Üç veya daha fazla kişiyle birlikte işleme: yarı oranında artırım	m. 158/3	4 yıl
İştirak: hesap ve ödeme aracı verme indirimi	m. 158/4	2 yıl
İştirak: yardım etme indirimi (iki indirimin birlikte uygulandığı görüşe göre)	m. 39/1	1 yıl
Takdiri indirim: altıda bir	m. 62	10 ay

Adli para cezası da aynı sırayla, gün sayısı üzerinden hesaplanır. Temel adli para cezası, menfaatin iki katı kuralını karşılayacak gün sayısı üzerinden belirlenir (bkz. 2. Bölüm). Yardım etme indirimi ayrıca uygulanmazsa sonuç hapis cezası 1 yıl 8 ay olur. Her iki hâlde de ceza iki yılın altındadır. Bu nedenle mağdurun zararı

tamamen giderilirse ya da denetim süresinde aylık taksitlerle giderilmesi koşuluyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması mümkün hâle gelir (CMK m. 231/6-c ve 9). Örnekteki rakamlar bu kitabın görüşüne göre yapılmış bir hesaplama değildir. Olası kastın kabul edilip edilmeyeceği, katkının yardım mı müşterek faillik mi sayılacağı ve iki indirimin birlikte uygulanıp uygulanmayacağı sonucu önemli ölçüde değişir. Örneğin sanık müşterek fail kabul edilir ve olası kast indirimi uygulanmazsa, 158/4 indirimiyle birlikte sonuç ceza 2 yıl 6 ay olur. Bu durumda hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve erteleme imkânı ortadan kalkar.

D. Zararın giderilmesi: etkin pişmanlık ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması

Hesap sahibinin cezası bakımından zararın giderilmesi belirleyicidir. Etkin pişmanlık hükümleri yalnız faile değil, azmettirene ve yardım edene de uygulanır (TCK m. 168/1). Kovuşturma başlamadan önce zararın tamamen giderilmesi hâlinde ceza üçte ikisine kadar, kovuşturma başladıktan sonra ancak hüküm verilmeden önce giderilmesi hâlinde yarisına kadar indirilir. Kısmi ödeme ancak mağdurun rızasıyla etkin pişmanlık sonucunu doğurur (TCK m. 168/4).

7589 sayılı Kanunla değiştirilen CMK m. 231'e göre hükmün açıklanmasının geri bırakılması için mağdurun zararının tamamen giderilmesi şarttır. Zarar derhâl giderilemiyorsa, beş yıllık denetim süresi içinde aylık taksitlerle giderilmesi koşuluyla da bu karar verilebilir (CMK m. 231/6-c, 8 ve 9). Burada uygulamada önemli bir sorun ortaya çıkmaktadır: Hesap sahibinin aldığı pay çoğu zaman mağdurun zararının küçük bir kısmıdır. Kanun ise "mağdurun uğradığı zararın" tamamen giderilmesini aramaktadır. Birden fazla katılanın bulunduğu dosyalarda her mağdurun zararı ayrı ayrı değerlendirilir.

V. Geçiş hükümleri

158/4 sanık lehine bir düzenlemedir. Bu nedenle 31.07.2026'dan önce işlenen suçlar bakımından da uygulanır (TCK m. 7/2). Kanun, bunun yanında kanun yolundaki ve infaz aşamasındaki dosyalar için özel geçiş hükümleri getirmiştir.

7589 S. K. GEÇİCİ M. 1/6 VE 7

(6) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 5237 sayılı Kanunun 157 nci veya 158 inci maddesi uyarınca haklarında hüküm verilmiş olup da dosyası kanun yolu incelemesinde bulunan sanıklardan, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 5237 sayılı Kanunun 158 inci maddesine eklenen dördüncü fıkranın uygulanacağı sanıkların bölge adliye mahkemeleri ceza dairelerinde bulunan dosyaları hakkında bozma kararı verilir ve dosya ilk derece mahkemelerine gönderilir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunan dosyalar ise gelişlerindeki usule uygun olarak ilk derece mahkemelerine gönderilir.

(7) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 5237 sayılı Kanunun 157 nci veya 158 inci maddesi uyarınca haklarında hüküm verilmiş olup da dosyası infaz aşamasında olan ve haklarında 5237 sayılı Kanunun 168 inci maddesi uygulanmamış hükümlülerden, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 5237 sayılı Kanunun 158 inci maddesine eklenen dördüncü fıkranın uygulanacağı hükümlüler, mağdurun uğradığı zararı mahkemece yapılacak ihtardan itibaren altı ay içinde aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, 5237 sayılı Kanunun 168 inci maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinden faydalanabilir. Bu süre içinde mağdurun zararı tamamen giderilinceye kadar, bu fıkra uyarınca infazın ertelenmesine veya durdurulmasına karar verilemez. Bu fıkra hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hüküm verilmiş olup da kanun yoluna başvurulmaması sebebiyle bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra kesinleşen hükümler bakımından da uygulanır.

281 Kanun yolundaki dosyalar. Bölge adliye mahkemesi ceza dairesinde bulunan dosyalarda, 158/4'ün uygulanacağı sanıklar bakımından bozma kararı verilir ve dosya ilk derece mahkemesine gönderilir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunan dosyalar da ilk derece mahkemesine gönderilir. Böylece sanık, ilk derece mahkemesinde 158/4'ün uygulanmasını ve ayrıca kovuşturma aşamasındaki etkin pişmanlık imkânını (TCK m. 168/2) tartışabilir. Dosyası Yargıtay Ceza Dairesine ulaşmış olanlar bakımından ise lehe kanun genel ilkeler çerçevesinde değerlendirilir.

282 İnfaz aşamasındaki dosyalar. Hükümü kesinleşmiş ve infaz aşamasında bulunan hükümlüler için iki aşamalı bir sistem kurulmuştur. Öncelikle lehe kanun nede- niyle uyarılma yapılır ve 158/4'ün uygulanıp uygulanmayacağı belirlenir (TCK m. 7/2; 5275 sayılı Kanun m. 98). 158/4'ün uygulanacağı hükümlüye mahkemece ihtar yapılır. Hükümlü ihtardan itibaren altı ay içinde mağdurun zararını tamamen giderirse TCK m. 168/2'deki etkin pişmanlık indiriminden de yararlanır. Ancak zarar tamamen giderilinceye kadar bu nedenle infaz ertelenmez veya durdurulmaz. Hakkında daha önce etkin pişmanlık hükmü uygulanmış olanlar bu fıkradan yararlanamaz. Fıkra, 31.07.2026'da hüküm verilmiş olup kanun yoluna başvurulmadığı için sonradan kesinleşen hükümlere de uygulanır.

UYGULAMA NOTU

İnfaz aşamasındaki bir hükümlü için izlenecek yol şöyledir: (1) Hüküm veren mahkemeye uyarılama talebiyle başvurulur ve hükümlünün katkısının hesap veya kart bilgisi vermekle sınırlı olduğu dosyadaki delillerle gösterilir. (2) Mahkeme 158/4'ün uygulanacağına karar verirse mağdurun zararının giderilmesi için ihtar yapar. (3) Altı aylık süre içinde zarar tamamen giderilmelidir. Birden fazla mağdur varsa her biri için ayrı ödeme belgesi dosyaya sunulmalıdır. Ödeme imkânı sınırlıysa, mağdurla yapılacak görüşmeler ve ödeme planı bu süre içinde sonuçlandırılmalıdır. Kısmi ödeme, mağdur rıza göstermedikçe etkin pişmanlık sonucunu doğurmaz (TCK m. 168/4).

VI. Diğer suç tipleriyle ilişki

Hesap kullandırma yalnızca dolandırıcılık bakımından değil, başka suç tipleri bakımından da sonuç doğurabilir. Öğretide bu suçlar ayrıntılı olarak incelenmiştir.²⁵²

A. Başkası hesabına işlem yapıldığının beyan edilmemesi (5549 s. K. m. 15)**5549 S. K. M. 15 – BAŞKASI HESABINA İŞLEM YAPILDIĞININ BEYAN EDİLMEMESİ**

Yükümlüler nezdinde veya aracılığıyla yapılacak kimlik tespitini gerektiren işlemlerde, kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket eden kimse, işlemleri yapmadan önce kimin hesabına hareket ettiğini yükümlülere yazılı olarak bildirmediği takdirde altı aydan bir yıla kadar hapis veya beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Suçun oluşması için kimlik tespitini gerektiren bir işlem yapılmalıdır. Hangi işlemlerin kimlik tespitini gerektirdiği ilgili yönetmelikte belirlenmiştir: sürekli iş ilişkisinin kurulması, belirli tutarı aşan işlemler, elektronik transferler ve şüpheli işlem hâlleri bunlar arasındadır. Öğretide, bu suçun oluşması için paranın suç geliri olmasının gerekmediği, hesap sahibinin bir menfaat elde etmesinin aranmadığı ve olası kastın yeterli olduğu belirtilmektedir. Bölge adliye mahkemeleri, birden fazla işlem yapılması hâlinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı konusunda farklı kararlar vermiştir.²⁵³

Bu suçun dolandırıcılıkla ilişkisi uygulamada tartışmalıdır. Hesabına gelen parayı başkası adına çeken kişi hakkında Yargıtay'ın dolandırıcılık mahkûmiyetini onadığı, karşı oyda ise 15. maddenin özel norm olarak uygulanması gerektiğinin

²⁵²Bulut, "Banka Hesaplarının Kullandırılması", s. 730–746.

²⁵³Bulut, "Banka Hesaplarının Kullandırılması", s. 730–734.

savunulduğu karar yukarıda aktarılmıştır.²⁵⁴ Kanaatimizce ayırım kastla yapılmalıdır. Hesap sahibi paranın bir dolandırıcılıktan geldiğini biliyor veya öngörüp kabulleniyorsa dolandırıcılığa iştirak eder. Bu bilgi ve öngöründen yoksun olarak, yalnızca başkası adına işlem yaptığını beyan etmeden bir işlem gerçekleştirmişse 15. madde gündeme gelir. Aynı fiille iki suç birlikte oluşuyorsa, daha ağır cezayı gerektiren suçtan hüküm kurulur (TCK m. 44).

B. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (TCK m. 282)

- 286 Mağdurdan alınan paranın yurt dışına çıkarılması veya gayrimeşru kaynağını gizlemek ya da meşru bir yolla elde edildiği izlenimini uyandırmak amacıyla çeşitli işlemlere tâbi tutulması aklama suçunu oluşturabilir (TCK m. 282/1). Öğretide, hesabını kullandırmakla yetinen kişilerin bu suç bakımından da kural olarak yardım eden konumunda olduğu, aklama kastının ise karine olarak kabul edilemeyeceği vurgulanmaktadır.²⁵⁵ Dolandırıcılığa iştirak eden kişinin kendi suçundan elde edilen değerleri aklaması da TCK m. 282/1 kapsamında ayrı bir suç oluşturabilir.

C. Yasa dışı bahiste para nakline aracılık (7258 s. K. m. 5/1-c)

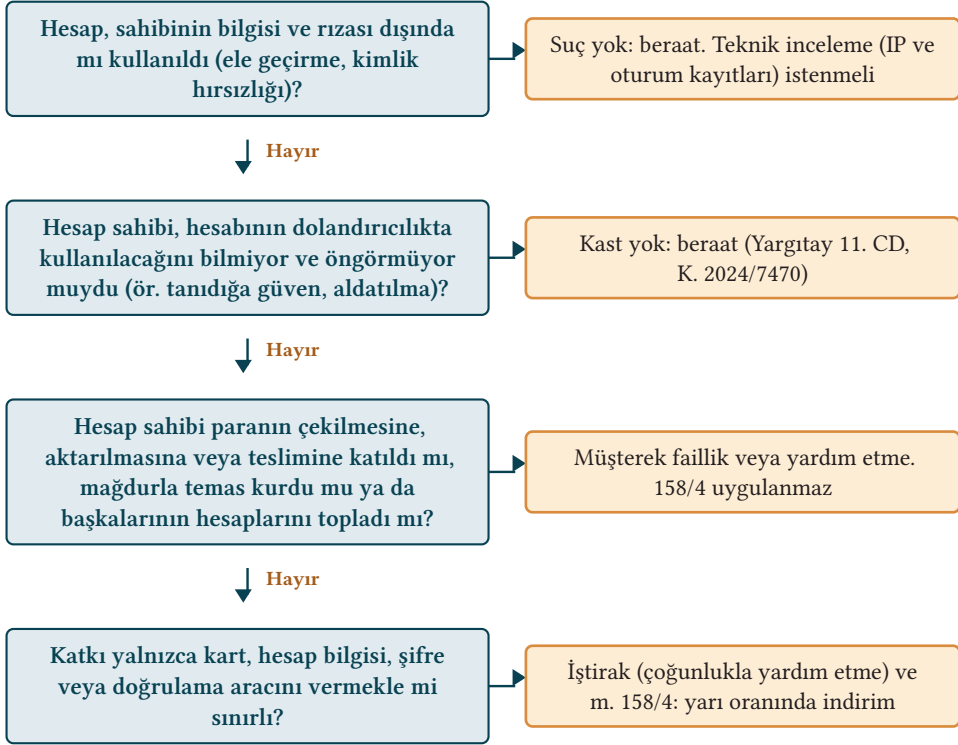
- 287 Hesaplar dolandırıcılık dışında yasa dışı bahis gelirlerinin dolaşımında da kullanılır. 7258 sayılı Kanunun 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, kanunun verdiği yetkiye dayanmaksızın spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunları ile bağlantılı olarak para nakline aracılık eden kişileri üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırır. Öğretide bu suçun doğrudan kastla işlenebileceği, hesabını yalnızca verip işlemlerden haberi olmayan kişinin ise 5549 sayılı Kanunun 15. maddesi kapsamında değerlendirilebileceği belirtilmektedir.²⁵⁶

254Yargıtay 11. CD, 19.09.2024, E. 2021/25455, K. 2024/10374.

255Bulut, "Banka Hesaplarının Kullanılması", s. 742-746.

256Bulut, "Banka Hesaplarının Kullanılması", s. 735-739.

HESAP SAHİBİNİN HUKUKİ DURUMUNUN BELİRLENMESİ

HESAP SAHİBİNİN DOSYASINDA SORULACAK SORULAR

- ☐ Hesap ne zaman, kimin yönlendirmesiyle ve hangi amaçla açıldı?
- ☐ Kart, şifre, mobil bankacılık erişimi ve SIM kart kime ve ne karşılığında verildi?
- ☐ Hesap sahibinin aldığı bir menfaat var mı? Miktarı mağdurun zararıyla orantılı mı?
- ☐ Paranın hesaptan çekilmesi veya aktarılması kim tarafından yapıldı? Kamera, IP ve oturum açma kayıtları getirildi mi?
- ☐ Hesap sahibinin hesabının ele geçirildiği savunması teknik bilirkişi incelemeyle araştırıldı mı?
- ☐ Kast doğrudan mı, olası mı? Olası kast indirimi tartışıldı mı?
- ☐ Katkı yardım etme mi, müşterek faillik mi? TCK m. 158/4 ve m. 39 indirimleri değerlendirildi mi?
- ☐ Hüküm 31.07.2026'dan önce verildiyse geçiş hükmü (kanun yolu veya infaz) uygulanabilir mi?
- ☐ Mağdurun zararı giderildi mi? Etkin pişmanlık ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması koşulları oluştu mu?

15 Parayı Çeken, Taşıyan ve Aklayanlar: Kurye, Para Çekme ve Aklama

BU BÖLÜMDE

- ♦ Paranın izlediği yol: hesap, para çekme, kurye, kripto
- ♦ Parayı çekip teslim eden kişi: kast ve iştirak
- ♦ “Tanımadığım birine verdim” savunması
- ♦ Kimlik tespiti: kamera, HTS ve banka kayıtları
- ♦ Suçun tamamlanmasından sonraki katkılar: m. 165 ve m. 282
- ♦ Sahte fatura ile şirket ödemelerinin yönlendirilmesi

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Bilişim ve banka dolandırıcılıklarında mağdurun parası birkaç el değiştirir. Hesabını kiraya veren kişinin hesabına gelen para, çoğu zaman aynı gün ATM’den veya banka gişesinden çekilir, elden bir başkasına teslim edilir ya da kripto varlığa çevrilir. Paranın çekilip teslim edilmesi, hesabın yalnızca kullanılmasından daha ileri bir katkıdır. Yargıtay, hesabına gelen yüklü parayı çekip kimlik bilgilerini bilmediği bir kişiye elden teslim eden ve bundan kazanç sağlayan sanığın savunmasını hayatın olağan akışına aykırı bularak dolandırıcılık kastıyla hareket ettiğini kabul etmektedir. 158/4 maddesindeki indirim yalnızca hesap veya ödeme aracı vermekle sınırlı katkılar için öngörüldüğünden, parayı çekip teslim eden kişi bu indirimden kural olarak yararlanamaz. Buna karşılık parayı kimin çektiği, kamera kayıtları, hesap ekstreleri ve HTS kayıtlarıyla kuşkuya yer bırakmayacak şekilde belirlenmelidir. Suç tamamlandıktan sonra önceden anlaşma olmaksızın yapılan katkılar ise suç eşyasının kabulü (m. 165) veya aklama (m. 282) suçlarını gündeme getirir.

I. Paranın izlediği yol

Yargıtay dosyalarına yansıyan olaylarda paranın izlediği yol genellikle şöyledir:

288

1. **Mağdurun hesabından hesap sahibine.** Para, hesabını kiraya veren veya bilgilerini teslim eden kişinin hesabına gönderilir (bkz. 14. Bölüm).
 2. **Hesaptan nakde.** Para aynı gün ATM'den veya banka gişesinden çekilir. Bazen hesap sahibi bizzat çeker, bazen kartı ve şifresi başkasının elindedir.
 3. **Elden teslim.** Çekilen para, kimliği bilinmeyen bir kişiye elden verilir. Telefon dolandırıcılıklarında para veya altın, mağdurun evine gelen bir kurye tarafından da teslim alınabilir (bkz. 7. Bölüm).
 4. **Dönüştürme.** Para kripto varlığa çevrilir, elektronik para veya bahis hesaplarına aktarılır ya da yurt dışına çıkarılır (bkz. 12. Bölüm).
- 289 Bu zincirin her halkasında farklı bir kişi bulunabilir. Her birinin sorumluluğu, katkısının niteliğine, suç planından haberdar olup olmadığına ve katkının suçun tamamlanmasından önce mi sonra mı yapıldığına göre belirlenir.

II. Parayı çekip teslim eden kişi

A. Kast ve “tanımadığım birine verdim” savunması

- 290 Parayı çeken kişilerin en sık savunması, tanımadıkları birinin hesaplarına para geleceğini söylediği, kendilerinin de bu parayı çekip ona verdikleridir. Yargıtay bu savunmayı, olayın koşulları içinde değerlendirmektedir:
- Hesabına gelen yüklü miktardaki parayı açık kimlik ve adres bilgilerini bilmediği bir kişiye elden teslim eden ve bu işten maddi kazanç sağlayan sanığın savunmasına itibar edilmemiş, sanığın baştan itibaren dolandırıcılık kastıyla hareket ettiği kabul edilmiştir.²⁵⁷
 - Sık gittiği bir kafede tanıştığı kişiye hesap bilgilerini verdiğini, hesabına gelen paraları ATM ve banka gişelerinden çekerek bu kişiye elden verdiğini savunan sanık hakkında, kendini terörle mücadele birimindeki bir komiser olarak tanıtan kişilerin aldattığı katılan bakımından kurulan mahkûmiyet hükmü onanmıştır.²⁵⁸
 - Hesap bilgilerini başkalarına verdiğine ve hesabına gelen parayı çekerek onlara teslim ettiğine ilişkin savunma, dosya kapsamı karşısında yerinde görülmemiştir.²⁵⁹
- 291 Bu kararlarda belirleyici olan olgular şunlardır: Paranın tutarı ve sanığın gelir durumu, paranın kısa süre içinde çekilmesi, kimliği bilinmeyen birine elden teslim edilmesi, sanığın bu işten aldığı pay ve benzer olayların tekrar etmesi. Bu olgular bir arada bulunduğu sanığın paranın suçtan geldiğini bildiği, en azından öngördüğü kabul edilmektedir (kastın türleri için bkz. 14. Bölüm).

²⁵⁷Yargıtay 11. CD, 24.01.2023, E. 2023/214, K. 2023/263.

²⁵⁸Yargıtay 11. CD, 27.11.2024, E. 2024/5200, K. 2024/14131.

²⁵⁹Yargıtay 11. CD, 08.05.2024, E. 2023/3557, K. 2024/6214.

B. İştirak biçimi ve 158/4

Dolandırıcılık, para failin kontrolündeki hesaba geçtiğinde tamamlanır. Sonradan yapılan havale, döviz alımı veya para çekme işlemleri, tamamlanmış suçtan elde edilen değer üzerindeki tasarruflardır (bkz. 1. ve 7. Bölüm).²⁶⁰ Parayı çeken kişi suç planına önceden dahil olmuşsa, onun katkısı suçun işlenmesinden önce verilmiş bir taahhüde dayanır ve iştirak hükümlerine göre değerlendirilir. Paranın çekilmesi ve teslim edilmesi, failin elde ettiği menfaati güvenceye alan esaslı bir katkıdır. Bu nedenle uygulamada bu kişiler çoğu zaman müşterek fail olarak cezalandırılmaktadır. Yardım eden olarak sorumlu tutulmaları gerektiği yönündeki itirazlar da dosyanın özelliklerine göre değerlendirilir.²⁶¹

7589 sayılı Kanunla getirilen 158/4 indirimi, iştirakin hesap veya ödeme aracı ya da bunların kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri başkasına vermek fiiliyle sınırlı olmasını arar. Hesabını vermekle kalmayıp hesabına gelen parayı bizzat çeken ve teslim eden kişinin katkısı bu sınırı aşar. Bu kişi bakımından 158/4 indirimi kural olarak uygulanamaz (bkz. 14. Bölüm). Bu nedenle savunma bakımından, sanığın parayı kendisinin mi çektiği yoksa kartının ve şifresinin başkasının elinde mi olduğu belirleyici hâle gelmiştir.

III. Parayı kimin çektiği: kimlik tespiti

Parayı çeken kişinin kim olduğu çoğu zaman tartışmalıdır. Hesap sahibi, kartını ve şifresini başkasına verdiğini, parayı kendisinin çekmediğini savunabilir. Yargıtay bu tür savunmaların araştırılmasını istemektedir:

- Askerlik görevini yaptığı sırada arkadaşının talebiyle kartını ve şifresini verdiğini, hesabına yatırılan paranın aynı gün başka bir ilde ATM'den başkası tarafından çekildiğini savunan sanık hakkında kurulan mahkûmiyet hükmü eksik araştırma nedeniyle bozulmuştur. Daireye göre sanığın gösterdiği tanıklar dinlenmeli, sanığın belirttiği tarihte bankanın başka bir ildeki şubesinden parayı çekip çekmediği araştırılmalı ve aynı IP numarasından verilen ilanlarla benzer suçları işlediği anlaşılan kişiler hakkında suç duyurusunda bulunularak açılacak davalar bu dosyayla birleştirilmelidir.²⁶²
- ATM kamera kayıtları üzerindeki bilirkişi incelemesinde parayı çekenin sanık olup olmadığının kesin olarak belirlenemediği, muhtemelen farklı bir kişi olduğu rapor edilen dosyada, bu tespit sanığın sorumluluğu bakımından ayrıca değerlendirilmelidir (bkz. 16. Bölüm).²⁶³

²⁶⁰Yargıtay 11. CD, 20.03.2024, E. 2023/7128, K. 2024/3851.

²⁶¹Yargıtay 11. CD, 24.01.2023, E. 2023/214, K. 2023/263.

²⁶²Yargıtay 11. CD, 27.02.2024, E. 2021/30184, K. 2024/2238.

²⁶³Yargıtay 11. CD, 29.04.2024, E. 2024/2293, K. 2024/5628.

- Dolandırıcılıkta kullanılan hatlardan biriyle bağlantısı ileri sürülen sanık bakımından, bu hattın suçta nasıl kullanıldığı tartışılmalı, suç tarihi öncesi ve sonrasına ait HTS kayıtları getirilmeli, en çok görüşme yapılan kişiler tanık olarak dinlenerek hattı fiilen kullanan kişi kesin olarak belirlenmelidir.²⁶⁴
- Paranın sanığın hesabına doğrudan gelmediği, sanığın mağdurlarla iletişiminin bulunmadığı ve yalnızca diğer sanıkların ve yakınlarının hesaplarına para gönderildiğinin anlaşıldığı durumlarda mahkûmiyet için yeterli delil bulunmayabilir (bkz. 9. Bölüm).²⁶⁵

UYGULAMA NOTU

Parayı çekenin tespitinde ATM ve şube kamera kayıtları belirleyicidir. Bu kayıtlar bankalarda sınırlı süre saklandığından, mağdur vekili suç duyurusunda kamera kayıtlarının derhâl istenmesini talep etmelidir. Savunma bakımından ise sanığın işlem saatinde başka bir yerde bulunduğunu gösteren HTS ve baz istasyonu kayıtları, işyeri veya kurum kayıtları, askerlik veya çalışma belgeleri delil olarak sunulmalıdır.

IV. Kurye ve organize yapılar

- ²⁹⁵ Telefon dolandırıcılıklarında paranın veya altının mağdurun evinden alınmasında kuryeler kullanılır. Kuryenin parayı teslim alırken yakalandığı olaylarda suçun teşebbüs aşamasında kalıp kalmadığı 7. Bölümde incelenmiştir.²⁶⁶ Organize yapılarda kurye, çağrı yapan kişiler ve parayı yurt dışına taşıyan kişiler arasında hiyerarşik bir işbölümü bulunabilir. Bir dosyada kendilerini polis olarak tanıtan kişilerin yönlendirdiği şikâyetçinin para ve ziynet eşyalarını evine gelen “polise” verdiği, bu kişinin poşeti başka bir sanığa teslim ettiği ve bu sanığın ziynet eşyalarıyla birlikte havalimanında yakalandığı anlaşılmıştır. Bu dosyada sanıklar hakkında örgüt kurma, yönetme ve üyelik, (I) bendindeki nitelikli dolandırıcılık ve aklama suçlarından hükümler kurulmuştur.²⁶⁷ Aynı karar, beş yıl veya daha az hapis cezalarına ilişkin bölge adliye mahkemesi kararlarının temyiz edilemeyeceği kuralının da bir örneğidir (bkz. 17. Bölüm).

V. Suçun tamamlanmasından sonraki katkılar

- ²⁹⁶ Suç tamamlandıktan sonra, önceden bir anlaşma olmaksızın yapılan katkılar iştirak oluşturmaz (bkz. 3. Bölüm). Bu kişilerin sorumluluğu başka suç tipleri bakımından değerlendirilir:

²⁶⁴Yargıtay 11. CD, 13.09.2023, E. 2021/40353, K. 2023/6046.

²⁶⁵Yargıtay 11. CD, 14.01.2026, E. 2025/2123, K. 2026/582.

²⁶⁶Yargıtay 15. CD, 06.05.2019, E. 2019/3256, K. 2019/4835.

²⁶⁷Yargıtay 11. CD, 05.10.2023, E. 2023/877, K. 2023/6868.

- **Suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi (m. 165).** Bir suçun işlenmesiyle elde edilen eşyayı veya diğer malvarlığı değerini, bu suçun işlenmesine iştirak etmeksizin satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılır.
- **Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (m. 282).** Alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini yurt dışına çıkaran veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek ya da meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak amacıyla çeşitli işlemlere tâbi tutan kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılır (m. 282/1). Bu suçun konusunu oluşturan değeri, bu özelliğini bilerek satın alan, kabul eden, bulunduran veya kullanan kişi de iki yıldan beş yıla kadar hapisle cezalandırılır (m. 282/2). Suçun örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde ceza bir kat artırılır (m. 282/4). Kovuşturma başlamadan önce suç konusu değerlerin ele geçirilmesini sağlayan kişi hakkında cezaya hükümlenmez (m. 282/6).

Dolandırıcılık nitelikli dolandırıcılık olarak işlenmişse alt sınır üç veya dört yıl, basit dolandırıcılıkta bir yıl olduğundan, dolandırıcılıktan elde edilen değerler aklama suçunun konusu olabilir. Kripto varlığa dönüştürme, birden fazla hesap ve cüzdan arasında aktarma ve yurt dışına çıkarma, aklama tartışmasının en sık gündeme geldiği işlemlerdir. Bir dosyada mağdurdan gelen paranın kripto varlığa çevrilerek soğuk cüzdanlar arasında aktarılmasına karışan ve bunun karşılığında hizmet verdiğini savunan ancak hiçbir belge sunamayan sanığın dolandırıcılığa iştirak ettiği kabul edilmiştir (bkz. 12. Bölüm).²⁶⁸ Sosyal medyadan yasa dışı bahis paylaşımlarıyla toplanan paralarla ilgili bir iddianamede ise nitelikli dolandırıcılıkla birlikte aklama suçu da isnat edilmiştir.²⁶⁹

DİKKAT

Dolandırıcılığın faili, kendi suçundan elde ettiği parayı harcadığında veya kendi hesabına aldığında kural olarak ayrıca aklama suçu işlemiş olmaz. Aklama için, değerlerin yurt dışına çıkarılması ya da kaynağını gizlemek veya meşru görünüm kazandırmak amacıyla işlemlere tâbi tutulması gerekir. İddianamede aklama suçuna yer verilmişse, hangi işlemin bu amaçla yapıldığı somut olarak gösterilmelidir.

VI. Sahte faturayla ödemelerin yönlendirilmesi

Paranın yönlendirilmesi her zaman bireysel mağdurlara yönelik bir telefon görüşmesiyle olmaz. Şirketler arasındaki ödemeler de hedef alınabilir. Yargıtay'ın incelediği bir dosyada sanık, katılan şirketin yurt dışındaki müşterisine internet

²⁶⁸Yargıtay 11. CD, 21.05.2026, E. 2026/1957, K. 2026/5736.

²⁶⁹Yargıtay 11. CD, 06.01.2025, E. 2024/56, K. 2025/4.

üzerinden, katılan şirket tarafından düzenlenmiş gibi görünen sahte bir proforma fatura göndermiş, faturaya kendi hesap numarasını yazmıştır. Müşteri şirketin gönderdiği 16.843,50 avro sanığın hesabına geçmiş, sanık bu parayı aynı gün üç farklı şubeden imza karşılığında çekmiştir. Sanığın bilişim yoluyla nitelikli dolandırıcılıktan mahkûmiyetine ilişkin hüküm onanmıştır.²⁷⁰

- 299 Bu tür olaylarda aldatılan kişi ödemeyi yapan müşteri şirkettir, zarara uğrayan ise alacağına kavuşamayan satıcı şirket veya ikinci kez ödeme yapmak zorunda kalan müşteri olabilir. Şirketlerin, tedarikçilerinden gelen hesap değişikliği bildirimlerini telefonla ve bilinen bir kanaldan teyit etmesi bu riski önemli ölçüde azaltır.

PARAYI ÇEKEN VEYA TAŞIYAN SANIK BAKIMINDAN

- ☐ Para kim tarafından, ne zaman, hangi ATM veya şubeden çekildi? Kamera kayıtları ve hesap ekstreleri getirildi mi?
- ☐ Sanık parayı kendisi mi çekti, yoksa kartı ve şifresi başkasının elinde miydi? Sanığın işlem saatindeki konumu (HTS, baz, işyeri kaydı) araştırıldı mı?
- ☐ Sanık suç planına önceden mi dahil oldu, yoksa suç tamamlandıktan sonra mı katkıda bulundu? İştirak, m. 165 veya m. 282 ayrımı yapıldı mı?
- ☐ Katkı hesap vermekle sınırlı mı? Değilse 158/4 indiriminin uygulanamayacağı gözetildi mi?
- ☐ Paranın tutarı, sanığa kalan pay ve benzer olaylar kast bakımından tartışıldı mı?
- ☐ Aklama isnat edilmişse, hangi işlemin kaynağı gizleme veya meşru görünüm kazandırma amacıyla yapıldığı gösterildi mi?

²⁷⁰Yargıtay 11. CD, 27.03.2024, E. 2024/1660, K. 2024/4288.

BEŞİNCİ KISIM

SORUŞTURMA, KOVUŞTURMA VE YAPTIRIM

ON ALTINCI BÖLÜM

Soruşturma: İlk Saatler, Deliller ve Görevli Mahkeme

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Kovuşturma, Ceza ve Kanun Yolları

16 Soruşturma: İlk Saatler, Deliller ve Görevli Mahkeme

BU BÖLÜMDE

- ♦ İlk saatler: bankaya bildirim ve hesabın askıya alınması (CMK m. 128/A)
- ♦ Elkoyma, iade ve hattın kesilmesi
- ♦ Delillerin toplanması: banka, iletişim, IP ve kamera kayıtları
- ♦ Teknik inceleme ve “hesabım ele geçirildi” savunması
- ♦ Görevli mahkeme: 7571 sayılı Kanun ve geçiş hükmü
- ♦ Uzlaştırma, kovuşturmayaya yer olmadığı kararı ve itiraz

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Bilişim ve banka dolandırıcılıklarında soruşturmanın başarısı büyük ölçüde ilk saatlerde belirlenir. Para, failin kullandığı hesaba ulaştıktan kısa süre sonra başka hesaplara aktarılır, nakit olarak çekilir veya kripto varlığa dönüştürülür. 7571 sayılı Kanunla getirilen CMK m. 128/A, bankalara, ödeme hizmeti sağlayıcılarına ve kripto varlık hizmet sağlayıcılarına suçta kullanılan hesabı kırk sekiz saate kadar askıya alma yetkisi vermiştir. Askıya alınan hesaptaki tutara hâkim kararıyla, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle elkonulabilir. Mağdura ait olduğu anlaşılan tutar soruşturma veya kovuşturma sırasında iade edilir. Ancak bu yol basit dolandırıcılık için öngörülmemiştir. Delillerin toplanmasında banka, iletişim, IP ve kamera kayıtları belirleyicidir. Yargıtay, IP adresinin tek başına yeterli görülmemesi ve gerektiğinde teknik bilirkişi incelemesi yapılması gerektiği görüşündedir. 25.12.2025’ten itibaren nitelikli dolandırıcılık davalarına kural olarak asliye ceza mahkemeleri bakmaktadır. O tarihte ağır ceza mahkemesinde veya kanun yolunda bulunan dosyalar ise kesin hükme kadar eski kurallara göre görülür.

I. İlk saatlerin önemi

- 300 Mağdurun parası çoğu zaman dakikalar içinde birkaç hesaptan geçer. Yargıtay dosyalarına yansıyan olaylarda, mağdurlardan gelen paraların aynı gün kripto varlık platformundaki bir hesaba aktarıldığı,²⁷¹ ilan sitesi üzerinden gönderilen paranın aynı gün ATM'den çekildiği²⁷² veya gönderildiği gün başka bir hesaba havale edildiği²⁷³ görülmektedir. Buna karşılık paranın gönderildiği hesaba zamanında bloke konulabilen bir olayda failler parayı çekememiş, iddianamede eylem teşebbüs olarak nitelendirilmiştir.²⁷⁴ Paranın hesaba ulaşmasıyla suçun tamamlanıp tamamlanmadığı ayrıca tartışılır (bkz. 1. ve 7. Bölüm). Ancak her iki durumda da blokenin mağdurun parasını kurtardığı açıktır. Bir başka dosyada mağdur, bankanın kendisini arayarak hesabından para çıkışı olduğunu bildirmesi üzerine hemen şubeye giderek hesabına bloke koydurmuştur.²⁷⁵ Bu nedenle mağdurun ilk yapması gereken iş bankayı aramak, ikincisi suç duyurusunda bulunmaktır. İki adım birbirini beklememelidir (bkz. 18. Bölüm; Ek 2).

II. Hesabın askıya alınması (CMK m. 128/A)

A. Kapsam

- 301 7571 sayılı Kanunla Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen 128/A maddesi, bilişim yoluyla işlenen malvarlığı suçlarında paranın izini kaybettirmemek için yeni bir yol açmıştır. Hükmün tam metni Ek 3'te yer almaktadır. Askıya alma ancak şu suçlarda söz konusudur:
- Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık (m. 142/2-e),
 - Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması ya da kişinin kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta, kredi kurumu çalışanı olarak tanıtmaları suretiyle nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-f ve l),
 - Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (m. 245).
- 302 Basit dolandırıcılık (m. 157) ve diğer nitelikli hâller bu listede yer almaz. Bu nedenle olayın nitelendirilmesi, askıya alma kararının verilebileceği ilk saatlerde bile önem taşır. Mağdurun bankaya yaptığı bildirimde olayın bu suçlardan birine işaret eden özellikleri açıkça anlatılmalıdır: sahte ilan veya site, ele geçirilen şifre veya onay kodu, kendini banka çalışanı veya polis olarak tanıtan kişi gibi.

²⁷¹Yargıtay 11. CD, 04.05.2026, E. 2026/2245, K. 2026/4966.

²⁷²Yargıtay CGK, 02.03.2021, E. 2018/51, K. 2021/68.

²⁷³Yargıtay CGK, 22.03.2023, E. 2022/471, K. 2023/176.

²⁷⁴Yargıtay 11. CD, 30.09.2024, E. 2024/3568, K. 2024/10822.

²⁷⁵Yargıtay 8. CD, 28.03.2024, E. 2022/567, K. 2024/2892.

B. İşleyiş

Askıya alma kararını kural olarak malî kurum verir. Kanun “karar verilebilir” ifadesini kullandığından bu bir yükümlülük değil, bir yetkidir. Kurum, suçun işlendiğine ilişkin makul şüphe varsa kendi nezdinde veya kendisi aracılığıyla yapılan ya da yapılmaya teşebbüs edilen işlemlere konu hesabı kırk sekiz saate kadar askıya alabilir. Hesap, Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine de askıya alınabilir (m. 128/A-4). Askıya alma ve hesap hareketleri derhâl Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir, hesap sahibine de haber verilir. Hesap sahibi askıya almanın kaldırılması için savcılığa başvurabilir, savcı yirmi dört saat içinde karar verir. Para askıya alma tamamlanmadan başka bir kuruma aktarılmışsa, kurum bunu gecikmeksizin o kuruma bildirir. Böylece para zincirin sonraki halkasında da durdurulabilir.

Askıya alma geçici bir tedbirdir. Paranın tutulmaya devam edilebilmesi için askıya alma süresi içinde **elkoyma** kararı verilmelidir. Elkoymaya hâkim, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı yazılı emirle karar verir. Savcının emri yirmi dört saat içinde hâkimin onayına sunulur. Hâkim kararını elkoymadan itibaren kırk sekiz saat içinde açıklamazsa elkoyma kendiliğinden kalkar. Genel elkoyma hükmündeki (CMK m. 128) BDDK, SPK veya MASAK raporu alma şartı bu madde bakımından aranmaz.

DİKKAT

Askıya alma kararı veren kişi ve kuruluşlar hukuken sorumlu tutulmaz (CMK m. 128/A-6). Buna karşılık bankanın askıya alma yetkisini kullanmaması için açık bir yaptırım öngörülmemiştir. Mağdurun bankaya yaptığı bildirimin saati ve bankanın bu bildirim ne zaman, nasıl cevap verdiği, bankanın sonraki hukuki sorumluluğunun tartışılmasında önem kazanabilir (bkz. 18. Bölüm). Bu nedenle bildirim mümkün olduğunca yazılı yapılmalı veya kayıt numarası alınmalıdır. Banka askıya alma yapmazsa, savcılıktan yazılı emirle askıya alma ve elkoyma istenmelidir.

C. İade

Elkonulan tutarın mağdura ait olduğu anlaşılırsa, soruşturma veya kovuşturma evresinde sahibine iade edilir (CMK m. 128/A-5). Bu hüküm, mağdurun parasını yıllar süren bir yargılamanın sonunu beklemeden geri alabilmesine imkân tanır. Birden fazla mağdurun parasının aynı hesapta toplandığı olaylarda ise hangi tutarın hangi mağdura ait olduğu banka kayıtlarıyla ayrıca belirlenmelidir.

D. Genel elkoyma ve diğer tedbirler

Askıya alma kapsamına girmeyen olaylarda veya askıya alma süresi geçtikten sonra genel elkoyma hükmü uygulanır. Dolandırıcılık suçları (m. 157 ve 158), banka veya diğer malî kurumlardaki hesaplar dâhil şüpheli veya sanığa ait mal-

varlığı değerlerine elkonulabilen suçlar arasındadır (CMK m. 128/2-a-6). Ancak bu durumda suçun işlendiğine ve malvarlığının bu suçtan elde edildiğine dair somut delillere dayanan kuvvetli şüphe aranır. İlgisine göre ilgili kurumlardan suçtan elde edilen değere ilişkin rapor da alınır (CMK m. 128/1). Bu elkoymaya yalnızca hâkim karar verebilir (CMK m. 128/9). Kaçak şüpheli veya sanığın savcılığa başvurmasını ya da duruşmaya gelmesini sağlamak için Türkiye'deki mallarına, hak ve alacaklarına zorlama amaçlı elkoyma da mümkündür. Dolandırıcılık bu tedbirin uygulanabildiği suçlar arasındadır (CMK m. 248/2-a-6).

III. Suçta kullanılan hattın kesilmesi

- 307 7571 sayılı Kanunla Elektronik Haberleşme Kanununa eklenen hükme göre, bilişim yoluyla hırsızlık, dolandırıcılık (m. 157 ve 158) ve kart suçlarında kullanıldığı tespit edilen mobil hattın bağlantısı, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle işletmeci tarafından kesilir (5809 s. K. m. 60/18). Bu tedbir, askıya almadan farklı olarak basit dolandırıcılığı da kapsar. Savcılık veya mahkemenin istediği bilgi ve belgeler işletmecilerce on gün içinde gönderilmelidir (m. 60/19). Aynı Kanunla abonelik kayıtlarında biyometrik doğrulama, kişi başına hat sayısının sınırlandırılması ve yabancıların abonelik kayıtlarının güncellenmesi gibi önleyici düzenlemeler de getirilmiştir.

IV. Delillerin toplanması

A. Banka kayıtları

- 308 Paranın izlenmesi ve faillerin tespiti için en önemli deliller banka kayıtlarıdır:
- Paranın gönderildiği hesabın açılış belgeleri, hesap sahibinin kimlik bilgileri ve imzası. Ceza Genel Kurulunun bir kararında, elektronik bankacılık sözleşmesindeki imzaların sanığın elinden çıktığı kriminal inceleme raporuyla tespit edilmiştir.²⁷⁶
 - Hesap hareketleri ve paranın aktarıldığı sonraki hesaplar.
 - İnternet ve mobil bankacılık oturumlarının açıldığı IP adresleri, cihaz bilgileri, işlem saatleri ve tek kullanımlık şifrelerin gönderildiği numaralar.
 - Paranın çekildiği ATM'nin veya şubenin kamera kayıtları. Kamera görüntüleri üzerindeki bilirkişi incelemesinde parayı çekenin sanık olup olmadığının kesin olarak belirlenemediği, muhtemelen başka bir kişi olduğunun rapor edildiği olaylar da vardır.²⁷⁷

²⁷⁶Yargıtay CGK, 22.03.2023, E. 2022/471, K. 2023/176.

²⁷⁷Yargıtay 11. CD, 29.04.2024, E. 2024/2293, K. 2024/5628.

Bankalar, ödeme hizmeti sağlayıcıları ve kripto varlık hizmet sağlayıcıları savcılık, 309 hâkim veya mahkemenin istediği bilgi ve belgeyi on gün içinde göndermekle yükümlüdür. Aksi hâlde Cumhuriyet savcısı idari para cezası verir (CMK m. 128/A-7).

B. İletişim kayıtları

Mağdurun arandığı veya mesajlaştığı hatların abone bilgileri, iletişimin tespiti 310 kayıtları (HTS) ve baz istasyonu bilgileri faillerin belirlenmesinde kullanılır. İletişimin tespiti, soruşturma aşamasında hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma aşamasında mahkeme kararıyla yapılır (CMK m. 135/6). Nitelikli dolandırıcılık (m. 158), iletişimin dinlenmesi ve kayda alınması ile teknik araçlarla izleme tedbirlerinin uygulanabildiği suçlar arasındadır (CMK m. 135/8-a-6, 140/1-a-3). Basit dolandırıcılıkta ise bu iki tedbir uygulanamaz.

Aynı cihazda (aynı IMEI numaralı telefonda) farklı hatların kullanılması da önemli 311 bir ipucudur. Bir dosyada bölge adliye mahkemesi, suçta kullanılan hatlardan birinin başka bir kişinin hattıyla aynı cihazda kullanıldığını tespit ederek o kişi hakkındaki soruşturmanın akıbetinin araştırılmasını, dava açılmışsa dosyaların birleştirilerek bütün delillerin birlikte değerlendirilmesini istemiştir. Bozmadan sonra kurulan hüküm Yargıtay'ca onanmıştır.²⁷⁸

C. IP adresi ve teknik bilirkişi incelemesi

İnternet bankacılığı işlemlerinde IP adresi önemli bir delildir. Ancak tek başına 312 yeterli olmayabilir. İnternet servis sağlayıcıları aynı bilgisayara her bağlantıda farklı bir numara verebilir, aynı numara farklı bilgisayarlara da verilebilir. Yargıtay, internet üzerinden yetkisiz erişimle bir hesaptan başka bir hesaba para aktarıldığı ve işlemin yapıldığı IP adresinin bir sanığa ait olduğunun tespit edildiği bir dosyada, IP numarasının bağlı olduğu bilgisayar ve modemin dosyayla birlikte bilişim konusunda uzman bilirkişilere incelettirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu incelemede modemin türü, şifreli olup olmadığı, internet bağlantısına dışarıdan girilip girilemeyeceği, IP numarasının değiştirilmesinin mümkün olup olmadığı, cihazlara virüs gönderilerek bilgilerin alınıp alınmadığı ve işlemin nereden, nasıl yapıldığı araştırılmalıdır.²⁷⁹

Aynı ölçüt, hesabı dolandırıcılıkta kullanılan kişinin “hesabım bilgim dışında ele 313 geçirildi” savunması bakımından da geçerlidir. Bir dosyada mahkeme bu savunmayı, hesabın ele geçirildiğinin yetkili makamlara bildirilmemesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu gerekçesiyle araştırma yapmadan reddetmiştir. Yargıtay, başka bir dosyada alınan ve hükümlünün hesabındaki işlemler ile parayı bu hesaptan aktaran kişinin hesabındaki işlemlerin aynı IP adresinden yapıldığını gösteren

²⁷⁸Yargıtay 11. CD, 09.12.2025, E. 2025/4920, K. 2025/15907.

²⁷⁹Yargıtay 8. CD, 28.03.2024, E. 2022/567, K. 2024/2892.

bilirkişi raporunu yeni delil saymış ve yargılamanın yenilenmesi talebinin kabule değer olduğunu belirtmiştir (bkz. 14. Bölüm).²⁸⁰

UYGULAMA NOTU

Bilişim dolandırıcılığı dosyalarında savcılıktan istenmesi gereken kayıtlar için bir kontrol listesi Ek 2’de yer almaktadır. Özellikle şunlar gözden kaçırılmamalıdır: (1) Banka kayıtları istenirken yalnızca hesap sahibinin değil, oturum açma (IP, cihaz, işletim sistemi) ve şifre değişikliği kayıtlarının da istenmesi; (2) paranın aktarıldığı bütün sonraki hesapların tespit edilmesi; (3) ATM ve şube kamera kayıtlarının saklama süreleri dolmadan istenmesi; (4) mesajlaşma uygulamaları ve sosyal medya hesaplarını kullananların kimliklerinin tespitine çalışılması; (5) aynı hesap, hat veya ilan üzerinden işlenen başka dolandırıcılık dosyalarının araştırılması.

V. Görevli mahkeme

A. 7571 sayılı Kanunla yapılan değişiklik

- 314 5235 sayılı Kanunun 12. maddesi, 25.12.2025’e kadar nitelikli dolandırıcılık suçlarını cezanın miktarına bakılmaksızın ağır ceza mahkemesinin görevine bırakıyordu. 7571 sayılı Kanunla bu suç maddeden çıkarılmıştır. Bu tarihten sonra açılan nitelikli dolandırıcılık davalarına kural olarak asliye ceza mahkemeleri bakmaktadır. Ağır ceza mahkemesinin genel görev kuralı ise saklıdır: Ağır ceza mahkemeleri, ağırlaştırılmış müebbet, müebbet ve on yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlara bakmaya devam eder (5235 s. K. m. 12).
- 315 Suçun üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde nitelikli dolandırıcılığın cezası yarı oranında, bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde bir kat artırılır (m. 158/3). Bu durumda hapis cezasının üst sınırı on yılı aşar. Bu nedenle, kanaatimizce, 158. maddenin üçüncü fıkrasıyla birlikte açılan nitelikli dolandırıcılık davalarında görev ağır ceza mahkemesine aittir. Ceza Genel Kurulunun, beraat kararlarının temyiz edilebilirliği bakımından “suçun gerektirdiği cezanın” belirlenmesinde 158/3 artırımını dikkate alan kararı da bu görüşü desteklemektedir (bkz. 17. Bölüm).²⁸¹ Basit dolandırıcılıkta ise artırımla ulaşılan üst sınır (en fazla on yıl) on yılı aşmadığından görev asliye ceza mahkemesindedir.

5235 S. K. GEÇİCİ M. 7 (7571 S. K. M. 13)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ağır ceza mahkemelerinde görülmekte olan davalarda veya istinaf ya da temyiz kanun yolu incelemesinde bulunan dosyalarda nitelikli dolandırıcılık (m. 158) suçlarına bakan mahkemenin görevinin

²⁸⁰Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/993, K. 2026/2741.

²⁸¹Yargıtay CGK, 08.11.2022, E. 2022/436, K. 2022/705.

bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştiği gerekçesiyle görevsizlik veya bozma kararı verilemez. Bu davalara kesin hükümle sonuçlandırılincaya kadar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki göreve ilişkin kurallara göre bakılmaya devam olunur.

Değişiklikten önce asliye ceza mahkemelerinin, eylemin bilişim sistemlerinin veya bankaların araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli dolandırıcılık oluşturup oluşturmadığına ilişkin delilleri takdir yetkisinin ağır ceza mahkemesine ait olduğunu gözeterek görevsizlik kararı vermesi gerekiyordu. Yargıtay, bu şekilde görevsizlik kararı verilmeden kurulan hükümleri görev yönünden bozmuş,²⁸² görevsizlik kararına yapılan itirazın kabul edilmesini de kanun yararına bozmuştur.²⁸³ 7571 sayılı Kanundan sonra ise Yargıtay, bu tarihten sonra görev yönünden bozma kararı verilemeyeceğini gözeterek inceleme yapmaktadır.²⁸⁴

B. Lehe kanun ve geçiş dönemindeki dosyalar

Görev kuralları usule ilişkindir ve kural olarak derhâl uygulanır. Kanun koyucu ise geçiş hükmüyle, ağır ceza mahkemelerinde görülmekte olan ve kanun yolundaki dosyaların bu nedenle yeniden dağıtılmasını önlemiştir. Sanık bakımından mahkemenin değişmesi, cezanın veya suçun niteliğinin değişmesi anlamına gelmez. Suçun nitelendirilmesi ve ceza sınırları bakımından ise suç tarihindeki kanun ile sonraki kanunlar karşılaştırılarak lehe olan uygulanır (TCK m. 7/2; bkz. 2. ve 17. Bölüm).

VI. Uzlaştırma

Basit dolandırıcılık (m. 157) uzlaştırma kapsamındadır (CMK m. 253/1-b-8), nitelikli dolandırıcılık ise kapsam dışındadır. Bu nedenle eylemin basit dolandırıcılık sayılabileceği hâllerde dosya uzlaştırma bürosuna gönderilmelidir. Bir suçtan birden fazla kişi zarar görmüşse uzlaşma için hepsinin kabulü gerekir (CMK m. 253/7). Uzlaşma sağlanır ve şüpheli edimini bir defada yerine getirirse kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilir (CMK m. 253/19).

Uzlaştırma kapsamındaki bir suç, kapsam dışındaki bir suçla birlikte aynı mağdura karşı işlenmişse uzlaşma hükümleri uygulanmaz (CMK m. 253/3). 7571 sayılı Kanun bu kurala bir istisna getirmiştir: Önödeme kapsamına giren bir suç ile uzlaştırma kapsamına giren bir suç birlikte aynı mağdura karşı işlenmişse, uzlaştırma kapsamındaki suç bakımından uzlaşma hükümleri uygulanır.

²⁸²Yargıtay 15. CD, 21.01.2015, E. 2013/7107, K. 2015/918; Yargıtay 11. CD, 15.12.2021, E. 2021/34263, K. 2021/12585.

²⁸³Yargıtay 11. CD, 30.09.2024, E. 2024/3568, K. 2024/10822.

²⁸⁴Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/994, K. 2026/2742.

- 320 Uzlaştırma işlemlerinin usulüne uygun yapılması gerekir. Ceza Genel Kurulu, internet sitesindeki araç satış ilanı üzerinden kapora alınan bir dolandırıcılık olayında uzlaştırma usulünü ayrıntılı biçimde açıklamıştır. Buna göre uzlaşma teklifinin öncelikle yüz yüze yapılması esastır, bunun mümkün olmaması hâlinde açıklamalı tebligat, istinabe ve SEGBİS yöntemleri de kullanılabilir. Taraflardan birine ulaşılamaması veya teklifin reddedilmesi hâlinde girişim teklif aşamasında olumsuz sonuçlanır ve bu durum bir tutanakla tespit edilir. Genel Kurul çoğunluğu somut olayda, soruşturmada zararı kısmen karşılanan katılanın kalan zararı ödenmedikçe uzlaşmayı kabul etmeyeceğini ifade etmesi nedeniyle girişimin teklif aşamasında olumsuz sonuçlandığını kabul etmiştir. Karşı oyda ise telefonla yapılan çağrının uzlaşma teklifi sayılamayacağı, uzlaşmanın mahiyeti ve hukuki sonuçları anlatılmadan bir tekliften söz edilemeyeceği ileri sürülmüştür.²⁸⁵

VII. Kovuşturmaya yer olmadığı kararı ve itiraz

- 321 Delillerin yeterince toplanmadan kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi, bilişim dolandırıcılıklarında sık karşılaşılan bir sorundur. Bir dosyada şikâyetçi, sosyal medyada kendilerini yasal bahis danışmanı olarak tanıtan kişilere farklı zamanlarda toplam 43.300 TL göndermiş, şüpheliler dosya masrafı ve vergi gibi adlar altında aldıkları paralar için sahte dekontlar ve ekran görüntüleri oluşturmuştur. Savcılık, eylemin basit yalandan ibaret olduğu, ayrıca yasa dışı bahis için gönderilen paranın eksik borç niteliğinde bulunduğu gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiş, itiraz da reddedilmiştir. Yargıtay, itirazı reddeden sulh ceza hâkimliği kararını kanun yararına bozmuştur. Daireye göre paranın yatırıldığı hesapların sahipleri ile şikâyetçinin iletişim kurduğu hattın sahibi tespit edilerek şüpheli sıfatıyla dinlenmeli, sosyal medya hesaplarını kullananların kimlikleri tespit edilmeye çalışılmalı ve bu hesaplar üzerinden işlenen başka dolandırıcılık dosyaları araştırılmalıdır. Eksik soruşturmaya dayanan karara itiraz edildiğinde sulh ceza hâkimliği soruşturmanın genişletilmesine karar vermelidir.²⁸⁶
- 322 Suçtan zarar gören, kovuşturmaya yer olmadığı kararına karşı kararın kendisine tebliğinden itibaren iki hafta içinde, kararı veren savcının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine itiraz edebilir (CMK m. 173/1). İtiraz dilekçesinde kamu davasının açılmasını gerektirebilecek olaylar ve deliller belirtilir (m. 173/2). Bu nedenle dilekçede hangi delillerin toplanmadığı ve bunların neden önemli olduğu somut olarak gösterilmelidir. Sulh ceza hâkimliği, gerek görürse soruşturmanın genişletilmesini isteyebilir (m. 173/3).

²⁸⁵Yargıtay CGK, 15.01.2025, E. 2024/458, K. 2025/26.

²⁸⁶Yargıtay 11. CD, 15.04.2024, E. 2023/4777, K. 2024/4933.

VIII. Mağdurun soruşturmadaki hakları

Mağdur ve şikâyetçi soruşturma evresinde delillerin toplanmasını isteyebilir, soruşturmanın gizliliğini ve amacını bozmamak koşuluyla savcılıktan belge örneği isteyebilir, vekili aracılığıyla soruşturma belgelerini ve elkonulan eşyayı inceletebilir. Kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz hakkı da vardır (CMK m. 234/1-a). Bilişim dolandırıcılıklarında bu hakların en önemlisi delil toplanmasını isteme hakkıdır. Banka, IP, HTS ve kamera kayıtları zamanla silinebileceğinden, bu kayıtların erken aşamada istenmesi mağdur yararınadır. Kovuşturma evresinde mağdur kamu davasına katılabilir ve katılan sıfatıyla hükme karşı kanun yollarına başvurabilir (CMK m. 234/1-b; bkz. 18. Bölüm).

SORUŞTURMA AŞAMASINDA YAPILMASI GEREKENLER

- ☐ Mağdurun bankaya bildirimi ve askıya alma talebi kayıt altına alındı mı?
- ☐ Olay CMK m. 128/A kapsamındaki suçlardan birine giriyor mu? Elkoyma için hâkim kararı veya savcının yazılı emri askıya alma süresi içinde alındı mı?
- ☐ Paranın aktarıldığı bütün hesaplar ve kripto platformları tespit edildi mi?
- ☐ Suçta kullanılan hatların bağlantısının kesilmesi istendi mi?
- ☐ Banka, IP, cihaz, HTS ve kamera kayıtları istendi mi? Gerekiyorsa teknik bilirkişi incelemesi yapıldı mı?
- ☐ Aynı hesap, hat, ilan veya sosyal medya hesabıyla işlenen başka dosyalar araştırıldı mı?
- ☐ Olay basit dolandırıcılık ise uzlaştırma usulüne uygun yapıldı mı?
- ☐ Kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiyse iki haftalık itiraz süresi takip edildi mi?

17 Kovuşturma, Ceza ve Kanun Yolları

BU BÖLÜMDE

- ♦ Zorunlu müdafî: hangi nitelendirmede alt sınır beş yılı aşar?
- ♦ Ek savunma: 158/3 ve 158/1'in ikinci cümlesi
- ♦ Cezanın belirlenmesinde sık yapılan hatalar
- ♦ Etkin pişmanlık: zamanı, failin katkısı ve birden fazla fail
- ♦ HAGB, erteleme ve 7589 sayılı Kanun
- ♦ Kanun yolları: temyiz sınırları, bölge adliye mahkemesinde duruşma ve olağanüstü yollar
- ♦ Lehe kanun ve değişiklik takvimi

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Bilişim ve banka dolandırıcılığı davalarında yargılamanın sonucunu çoğu zaman usul kuralları belirler. Üç veya daha fazla kişiyle birlikte işlenen nitelikli dolandırıcılıkta ve gece işlenen bilişim yoluyla hırsızlıkta cezanın alt sınırı beş yılı aştığından, sanığa istemi aranmaksızın müdafî atanmalıdır. 158/3 artırımını için ek savunma alınmalıdır. Buna karşılık (f) bendindeki dört yıllık alt sınır ve menfaatin iki katı kuralı, aynı maddenin uygulandığı dosyada ek savunma gerektirmez. Cezanın belirlenmesinde orantılılık, her mağdur için ayrı hüküm, adli para cezasının gün üzerinden hesaplanması ve tekerrürün şartları sıkça gözden kaçırılır. Nitelikli dolandırıcılıkta dört yıllık alt sınır nedeniyle erteleme ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kural olarak ancak zararın giderilmesiyle mümkün hâle gelir. 7589 sayılı Kanun bu kurumu zararın tamamen giderilmesi şartına bağlamıştır. Beş yıl veya daha az hapis cezalarına ilişkin bölge adliye mahkemesi kararlarının önemli bir kısmı ve on yıl veya daha az hapis cezasını gerektiren suçlardaki beraat kararları temyiz edilemez. Ancak bu sınır belirlenirken 158/3 ve zincirleme suç artırımını da dikkate alınır.

I. Savunma hakkı

A. Zorunlu müdafî

- 324 Alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada, şüpheli veya sanığa istemi aranmaksızın müdafî görevlendirilir (CMK m. 150/3). Ceza Genel Kurulu, takdir yetkisi tanınmaksızın zorunlu artırımı öngören nitelikli hâllerin bu sınırın hesabında dikkate alınacağını oyçokluğuyla kabul etmiştir.²⁸⁷ Bu ilke bilişim ve banka dolandırıcılığı dosyalarında çok sayıda bozma kararına konu olmuştur:

Nitelendirme	Alt sınır	Zorunlu müdafî
Basit dolandırıcılık (m. 157)	1 yıl	Hayır
Nitelikli dolandırıcılık, (f) veya (l) bendi (m. 158/1, son cümle)	4 yıl	Hayır
(f) veya (l) bendi ve üç veya daha fazla kişiyle birlikte (m. 158/3)	6 yıl	Evet
(f) veya (l) bendi ve örgüt faaliyeti çerçevesinde (m. 158/3)	8 yıl	Evet
Diğer bentler ve üç veya daha fazla kişiyle birlikte (m. 158/3)	4 yıl 6 ay	Hayır
Diğer bentler ve örgüt faaliyeti çerçevesinde (m. 158/3)	6 yıl	Evet
Bilişim yoluyla hırsızlık (m. 142/2-e)	5 yıl	Hayır
Bilişim yoluyla hırsızlık, gece vakti (m. 142/2-e, 143)	7 yıl 6 ay	Evet
Kartın kötüye kullanılması (m. 245/1)	3 yıl	Hayır

- 325 Yargıtay, “aracı” araç satışı kurgusunda 158/3 uygulanması gerektiği hâlde,²⁸⁸ telefon dolandırıcılığında kart bilgilerini üçüncü kişilere verdiğini savunan sanık hakkında²⁸⁹ ve sosyal medyadaki iş ilanı ile işlenen dolandırıcılıkta²⁹⁰ müdafî atanmadan hüküm kurulmasını bozma nedeni yapmıştır. Gece işlenen ortalama hırsızlığında ise müdafîin hüküm duruşmasında hazır bulunması gerektiği, mazet bildiren müdafîin yokluğunda esas hakkındaki mütalaaya karşı savunma alınmadan hüküm kurulamayacağı belirtilmiştir.²⁹¹ Müdafî zorunluluğu soruşturma evresini de kapsar. Bu nedenle ifade ve sorgu sırasında da müdafî bulunmalıdır.

²⁸⁷Yargıtay CGK, 10.05.2022, E. 2022/155, K. 2022/321.

²⁸⁸Yargıtay 11. CD, 25.09.2025, E. 2025/3616, K. 2025/12275.

²⁸⁹Yargıtay 11. CD, 09.09.2025, E. 2024/3764, K. 2025/11034.

²⁹⁰Yargıtay 11. CD, 16.10.2024, E. 2024/3477, K. 2024/11818.

²⁹¹Yargıtay 2. CD, 18.11.2025, E. 2023/7292, K. 2025/20172.

DİKKAT

Zorunlu müdafî gerekliliği, iddianamedeki nitelendirmeye değil, yargılama sırasında uygulanması gündeme gelen hükümlere göre belirlenir. İddianamede yalnızca 158/1-f yazılı olsa bile, yargılama sırasında 158/3'ün uygulanma ihtimali ortaya çıktığı anda sanığa müdafî atanmalıdır. Aksi hâlde kurulacak hüküm, savunma hakkının kısıtlanması nedeniyle bozulur.

B. Ek savunma

İddianamede gösterilenden başka bir kanun hükmüyle mahkûmiyet veya cezanın artırılmasını gerektiren hâllerin ilk defa duruşmada ortaya çıkması durumunda sanığa ek savunma hakkı verilmelidir (CMK m. 226). 158/3 artırımı bu kapsamdadır. Yargıtay, sanıklardan 158/3'ün uygulanma ihtimaline yönelik ek savunmaların alındığını, böylece savunma hakkının kısıtlanmadığını belirterek mahkûmiyet hükümlerini onamıştır (bkz. 7. Bölüm).²⁹²

Buna karşılık (f) bendine ilişkin dört yıllık alt sınır ve menfaatin iki katı kuralı ayrı bir artırım sebebi değildir. Ceza Genel Kurulu, iddianamede ve esas hakkındaki mütalaada 158/1-f maddesinin uygulanması istenen sanık hakkında, aynı fıkranın ikinci cümlesindeki ceza sınırlarının uygulanması için ayrıca ek savunma alınmasına gerek olmadığına karar vermiştir. Genel Kurula göre suçun unsurlarında hiçbir değişiklik öngörmeyen ikinci cümle bir artırım hükmü değildir. Bu nedenle Özel Dairenin ek savunma alınmadığı gerekçesiyle verdiği bozma kararı kaldırılmıştır.²⁹³

II. Cezanın belirlenmesinde sık yapılan hatalar

Temel cezanın belirlenmesi, adli para cezasının iki kat kuralına göre hesaplanması ve birden fazla nitelikli hâlin birlikte gerçekleşmesi 2. Bölümde ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu bölümde Yargıtay kararlarında tekrar eden uygulama hataları bir arada gösterilmektedir:

- **Orantılılık.** Fiilin ağırlığıyla orantılı olmayan, gerekçesiz olarak alt sınırdan çok uzaklaşılarak belirlenen temel ceza bozma nedenidir. Hesabı yalnızca küçük bir kaporanın gönderilmesinde kullanılan sanık hakkında böyle bir ceza belirlenmesi bu nedenle bozulmuştur (bkz. 8. Bölüm).²⁹⁴ Buna karşılık dosya kapsamıyla örtüşen gerekçelerle alt sınırdan uzaklaşılması isabetli bulunmaktadır.²⁹⁵

²⁹²Yargıtay 11. CD, 20.03.2024, E. 2023/7128, K. 2024/3851.

²⁹³Yargıtay CGK, 22.03.2023, E. 2022/551, K. 2023/177.

²⁹⁴Yargıtay 11. CD, 15.06.2026, E. 2026/3455, K. 2026/6510.

²⁹⁵Yargıtay 11. CD, 10.02.2026, E. 2025/5646, K. 2026/1421.

- **Her mağdur için ayrı hüküm.** Farklı zamanlarda farklı kişilere yönelik hileli hareketlerle menfaat temin edilmişse mağdur sayısınca suç oluşur. Tek hüküm kurularak zincirleme suç hükümlerinin uygulanması eksik ceza tayinidir (bkz. 3. Bölüm).²⁹⁶
- **İki kat kuralı.** (f) bendinde adli para cezası menfaatin iki katından az olamaz. Temel gün sayısı bu miktarı karşılayacak şekilde belirlenmeli, indirimler gün sayısı üzerinden yapılmalıdır.²⁹⁷
- **Hapis cezasıyla uyum.** Hapis cezası alt sınırdan uzaklaşarak belirlendiği hâlde, aynı gerekçeye rağmen adli para cezasının alt sınırdan belirlenmesi de eksik ceza tayinidir. Ancak aleyhe temyiz yoksa bu husus bozma nedeni yapılmaz.²⁹⁸
- **Birden fazla bent.** Olayda gerçekleşen bütün bentlerin hükümde gösterilmesi de eksik ceza tayinidir. Yargıtay bu hatayı aleyhe temyiz bulunmayan dosyalarda yalnızca eleştiri konusu yapmaktadır.²⁹⁹
- **Tekerrür.** Tekerrüre esas alınan önceki mahkûmiyetin suç tarihinden önce kesinleşmiş olması gerekir. Bozulmuş ve suç tarihi itibarıyla kesinleşmemiş bir hükmün tekerrüre esas alınması hukuka aykırıdır.³⁰⁰

III. Etkin pişmanlık

A. Şartlar

- 329 Dolandırıcılık suçları tamamlandıktan sonra ve fakat kovuşturma başlamadan önce failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi hâlinde ceza üçte ikisine kadar indirilir. Etkin pişmanlık kovuşturma başladıktan sonra ve fakat hüküm verilmeden önce gösterilirse ceza yarısına kadar indirilir. Kısmen geri verme veya tazmin hâlinde ayrıca mağdurun rızası aranır (TCK m. 168/1, 2 ve 4). Aynı hükümler banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun birinci fıkrası için de geçerlidir (m. 245/5).
- 330 Yargıtay kararlarında bu şartlar şöyle somutlaşmaktadır:
- **Zaman.** Zararın hükümden sonra giderilmesi etkin pişmanlık sonucu doğurmaz. Katılanın bütün zararının hükümden sonra karşılandığının bildirildiği dosyada etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmaması isabetli bulunmuştur.³⁰¹

²⁹⁶Yargıtay 11. CD, 04.11.2021, E. 2021/33959, K. 2021/9838.

²⁹⁷Yargıtay 11. CD, 14.04.2026, E. 2025/5999, K. 2026/3892; Yargıtay 11. CD, 03.10.2023, E. 2021/32687, K. 2023/6704.

²⁹⁸Yargıtay 11. CD, 03.04.2024, E. 2024/2013, K. 2024/4847; Yargıtay 11. CD, 09.12.2025, E. 2025/4920, K. 2025/15907.

²⁹⁹Yargıtay 11. CD, 11.06.2026, E. 2026/2483, K. 2026/6436; Yargıtay 11. CD, 09.12.2025, E. 2025/4920, K. 2025/15907.

³⁰⁰Yargıtay 11. CD, 14.04.2026, E. 2025/5999, K. 2026/3892.

- **Failin katkısı.** Ceza Genel Kuruluna göre iade ve tazminin cebri icra yoluyla gerçekleşmesi, zararın failin rızası hilafına veya ondan habersiz olarak üçüncü kişilerce giderilmesi ya da eşyanın kaçarken atılması veya üzerinde ele geçirilmesi gibi hâllerde gerçek anlamda pişmanlıktan söz edilemez. Buna karşılık pişmanlığın mutlaka sözle ifade edilmesi gerekmez, davranışlarla da ortaya konulabilir. 11. Ceza Dairesi bu kararı benimsemektedir.³⁰²
- **Birden fazla fail.** Bir failin zararı gidermesine diğer failin karşı durması, bu fail bakımından etkin pişmanlığın uygulanmasını engeller. Gerekçede bu nedenle etkin pişmanlığın uygulanamayacağı belirtilip kısa kararda uygulanması, çelişki nedeniyle bozma sebebidir (bkz. 13. Bölüm).³⁰³

UYGULAMA NOTU

Zararın giderildiğini gösteren belgeler hükümden önce dosyaya sunulmalı, ödemelerin kim tarafından ve kimin adına yapıldığı açıkça belirtilmelidir. Kısmi ödemelerde mağdurun bu ödemeyi kabul ettiğine ve etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına rıza gösterdiğine dair beyanı duruşma tutanağına geçirilmelidir. Hesabını kullandıran sanıklar bakımından, hesaplarına gelen tutarın tamamının mı yoksa yalnızca kendilerine kalan payın mı ödeneceği ayrıca değerlendirilmelidir (bkz. 14. Bölüm).

B. İnfaz aşamasındaki hükümlüler (7589 s. K. geçici m. 1/7)

7589 sayılı Kanunun geçiş hükmüne göre, Kanunun yürürlüğe girdiği 31.07.2026'dan önce hüküm verilmiş, dosyası infaz aşamasında olan ve hakkında etkin pişmanlık hükmü uygulanmamış hükümlülerden 158/4 uygulanacak olanlar, mahkemece yapılacak ihtardan itibaren altı ay içinde mağdurun zararını aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen giderirse 168/2 maddesindeki indirimden yararlanabilir. Zarar tamamen giderilinceye kadar infaz ertelenemez ve durdurulamaz (ayrıntılı olarak bkz. 14. Bölüm).

IV. Hükümün açıklanmasının geri bırakılması, erteleme ve seçenек yaptırımlar

A. 7589 sayılı Kanunla değişen HAGB

7589 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen CMK m. 231'e göre hükmolunan ceza iki yıl veya daha az süreli hapis ya da adli para cezası ise hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Bunun için sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış olması, yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate

³⁰¹Yargıtay 11. CD, 16.10.2024, E. 2024/3477, K. 2024/11818.

³⁰²Yargıtay 11. CD, 12.05.2025, E. 2025/1640, K. 2025/5794.

³⁰³Yargıtay 2. CD, 27.04.2026, E. 2024/6160, K. 2026/7806.

varılması ve suçun işlenmesiyle mağdurun uğradığı zararın aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle **tamamen** giderilmesi gerekir (CMK m. 231/5 ve 6). Zarar derhâl giderilemiyorsa, beş yıllık denetim süresi içinde aylık taksitler hâlinde tamamen giderilmesi koşuluyla da bu karar verilebilir (m. 231/8 ve 9). Açıklanması geri bırakılan hükümdeki hapis cezası ertelenemez ve seçenek yaptırımlara çevrilemez (m. 231/7). Karara karşı istinaf yoluna başvurulabilir (m. 231/12).

B. Erteleme ve seçenek yaptırımlar

- 333 İki yıl veya daha az süreli hapis cezası, şartları varsa ertelenebilir. Bu sınır, suçun işlediği sırada on sekiz yaşını doldurmamış veya altmış beş yaşını bitirmiş kişiler bakımından üç yıldır. Erteleme, mağdurun zararının tamamen giderilmesi koşuluna bağlanabilir. Bu durumda koşul gerçekleşinceye kadar ceza infaz kurumunda çektirilmeye devam edilir (TCK m. 51/1 ve 2). Kısa süreli hapis cezaları (bir yıl veya daha az) seçenek yaptırımlara çevrilebilir (m. 49/2, 50).

C. Nitelikli dolandırıcılıkta bu kurumlara ulaşmanın yolu

- 334 Bilişim veya banka yoluyla nitelikli dolandırıcılıkta hapis cezasının alt sınırı dört yıldır. Takdiri indirimle bu ceza en az üç yıl dört aya iner. Bu nedenle zarar giderilmedikçe ve başka bir indirim sebebi bulunmadıkça hükmün açıklanmasının geri bırakılması da erteleme de mümkün değildir. Zararın giderilmesi bu nedenle sanık için belirleyicidir:

ÖRNEK OLAY

Sanık, sosyal medyadaki bir ilanla mağdurdan 80.000 TL almıştır. Eylem 158/1-f kapsamındadır, başka bir artırım sebebi yoktur. Temel ceza alt sınırdan dört yıl olarak belirlenmiştir.

Seçenek	Hesap	Sonuç hapis cezası	HAGB veya erteleme
Zarar giderilmedi	4 yıl, takdiri indirim (1/6)	3 yıl 4 ay	Mümkün değil
Zarar kovuşturmadan sonra, hükümden önce giderildi (yarı oranında indirim)	4 yıl → 2 yıl, takdiri indirim	1 yıl 8 ay	Mümkün
Zarar kovuşturmadan önce giderildi (üçte iki oranında indirim)	4 yıl → 1 yıl 4 ay, takdiri indirim	1 yıl 1 ay 10 gün	Mümkün

Örnekteki indirimler azami oranlarla yapılmıştır. Mahkeme etkin pişmanlık indiriminde “üçte ikisine kadar” ve “yarısına kadar” ifadeleri nedeniyle daha düşük bir

oran da belirleyebilir. Adli para cezası, menfaatin iki katını karşılayan temel gün sayısı üzerinden aynı indirimlerle hesaplanır.

V. Müsadere ve iade

Suçun işlenmesiyle elde edilen maddi menfaatler kural olarak müsadere edilir. ³³⁵ Ancak müsadere kararı verilebilmesi için maddi menfaatin suçun mağduruna iade edilememesi gerekir (TCK m. 55/1). Dolandırıcılıkta mağdurun parası müsadere edilmez, mağdura iade edilir. Hesabın askıya alındığı ve paraya elkonulduğu olaylarda iade, soruşturma veya kovuşturma evresinde yapılabilir (CMK m. 128/A-5; bkz. 16. Bölüm). Mahkeme hükmüyle birlikte elkonulan paranın akıbetine de karar vermelidir. Birden fazla mağdurun parasının aynı hesapta toplandığı dosyalarda her mağdura ait tutar ayrı ayrı belirlenmelidir.

VI. Kanun yolları

A. Temyiz sınırları

Bölge adliye mahkemesi kararlarının önemli bir kısmı temyiz edilemez (CMK ³³⁶ m. 286/2). Bilişim ve banka dolandırıcılığı dosyaları bakımından en önemli sınırlar şunlardır:

- İlk derece mahkemesince verilen **beş yıl veya daha az hapis cezalarına** karşı istinaf başvurusunun esaslan reddine dair kararlar (m. 286/2-a) ve bu cezaları artırmayan bölge adliye mahkemesi kararları (m. 286/2-b) temyiz edilemez. Nitelikli dolandırıcılıkta dört yıl veya dört yıl iki ay gibi cezalar sıktır. Bu cezalar çoğu zaman bölge adliye mahkemesi kararıyla kesinleşir.
- **On yıl veya daha az hapis cezasını gerektiren suçlardan** verilen beraat kararlarına karşı istinaf başvurusunun esaslan reddine dair kararlar temyiz edilemez (m. 286/2-g). 158/1'deki suçların üst sınırı on yıl olduğundan, beraat kararı bölge adliye mahkemesince onaylanırsa mağdur temyiz yoluna gidemez.

Ceza Genel Kurulu, bu sınırın belirlenmesinde “suçun gerektirdiği cezanın” ³³⁷ nasıl hesaplanacağını açıklamıştır. Genel Kurula göre 158/3 artırımını oybirliğiyle, zincirleme suç hükmü (m. 43) ise oyçokluğuyla bu hesapta dikkate alınır. Somut olayda ise sanığın örgüt üyeliği suçundan beraatinin kesinleşmiş olması nedeniyle 158/3'ün uygulanma imkânı bulunmadığı kabul edilmiştir.³⁰⁴ Bu nedenle 158/3 veya zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gündeme gelen dosyalarda beraat kararına karşı temyiz yolu açık olabilir.

³⁰⁴Yargıtay CGK, 08.11.2022, E. 2022/436, K. 2022/705.

B. Bölge adliye mahkemesinde duruşma

- 338 Bölge adliye mahkemesi, delilleri yeniden değerlendirerek ilk derece mahkemesi-
nin kabulünden farklı bir sonuca ulaşacaksa duruşma açmalıdır (CMK m. 280/1-g).
Yargıtay, ilk derece mahkemesinin mahkûmiyet hükmünü duruşma açmadan kal-
dırıp beraat kararı veren,³⁰⁵ ilk derece mahkemesinin hırsızlık ve dolandırıcılıktan
kurduğu hükümleri duruşmasız inceleme sonunda tek bir nitelikli dolandırıcılık
suçuna çeviren³⁰⁶ bölge adliye mahkemesi kararlarını bozmuştur. Duruşma açmak-
sızın derhâl beraat kararı verilmesi ancak delil değerlendirmesi gerektirmeyen
hâllerde mümkündür.³⁰⁷

C. Olağanüstü kanun yolları

- 339 Bu kitapta aktarılan kararların önemli bir kısmı **kanun yararına bozma** karar-
larıdır. Bu yol, istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen karar ve
hükümlere karşı Adalet Bakanlığının istemiyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı
tarafından işletilir (CMK m. 309). Kovuşturmaya yer olmadığı kararına yapılan iti-
razın sulh ceza hâkimliğince reddi kesin olduğundan, eksik soruşturmaya dayanan
bu tür kararlara karşı mağdurun başvurabileceği yol, Adalet Bakanlığına kanun
yararına bozma talebiyle başvurmaktır (bkz. 16. Bölüm). Kesinleşmiş hükümler
bakımından kanun yararına bozma sanığın aleyhine sonuç doğurmaz: Yeniden
yapılan yargılamada önceki cezadan daha ağır ceza verilemez, beraat gibi mahkû-
miyet dışındaki hükümler aleyhe değiştirilemez (CMK m. 309/4-b ve c). Davanın
esasını çözmeyen kararlar, örneğin kovuşturmaya yer olmadığı kararına itirazın
reddi bozulduğunda ise gerekli inceleme ve araştırma yapılarak yeniden karar
verilir (m. 309/4-a). Bu yol, eksik soruşturmaya dayanan kararlarda soruşturmanın
genişletilmesine imkân verir.
- 340 Kesinleşmiş mahkûmiyet hükümlerine karşı yeni olay veya yeni delil ortaya
çıkarsa **yargılamanın yenilenmesi** istenebilir (CMK m. 311/1-e). Hesabının
bilgisi dışında kullanıldığını savunan hükümlü bakımından, başka bir dosyada
alınan ve işlemlerin başka bir kişi tarafından yapıldığını gösteren bilirkişi raporu
bu kapsamda değerlendirilmiştir (bkz. 14. ve 16. Bölüm).³⁰⁸

VII. Lehe kanun ve değişiklik takvimi

- 341 Bilişim ve banka dolandırıcılığına ilişkin hükümler son on yılda sık değişmiştir.
Suç tarihindeki kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunlar karşılaştırılarak
sanık lehine olan uygulanır (TCK m. 7/2). Usul kuralları ise kural olarak derhâl
uygulanır. Başlıca değişiklikler şunlardır:

³⁰⁵Yargıtay 11. CD, 09.09.2025, E. 2024/6709, K. 2025/11051.

³⁰⁶Yargıtay 11. CD, 16.12.2025, E. 2024/6459, K. 2025/16195.

³⁰⁷Yargıtay 11. CD, 09.09.2025, E. 2024/6709, K. 2025/11051.

³⁰⁸Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/993, K. 2026/2741.

Kanun	Değişiklik	Uygulamadaki önemi
6545 s. K. (2014)	Nitelikli hırsızlığın cezaları artırıldı (m. 142/2: 5–10 yıl)	Oltalama olaylarında eski tarihli suçlarda lehe kanun karşılaştırması
6763 s. K. (02.12.2016)	158/1-1 bendi ve 158/3 eklendi. Basit dolandırıcılık uzlaştırma kapsamına alındı	Bu tarihten önceki telefon dolandırıcılıkları kural olarak basit dolandırıcılıktır (bkz. 7. Bölüm)
7499 s. K. (2024)	Adli para cezasında bir gün karşılığı miktar 20–100 TL’den 100–500 TL’ye çıkarıldı	Önceki suçlarda lehe olan eski miktarlar uygulanır
7571 s. K. (25.12.2025)	Hesabın askıya alınması (CMK m. 128/A), hattın kesilmesi, görevin asliye ceza mahkemesine geçmesi, uzlaştırmada önödeme istisnası	Görev için geçiş hükmü: 5235 s. K. geçici m. 7 (bkz. 16. Bölüm)
7589 s. K. (31.07.2026)	158/4 indirimi, HAGB’nin yeniden düzenlenmesi	Kanun yolundaki dosyalarda bozma, infazdaki hükümlülere altı aylık süre (bkz. 14. Bölüm)

KOVUŞTURMA VE HÜKÜM AŞAMASINDA

- ☐ 158/3 veya gece vakti artırımı gündemde mi? Sanığa müdafî atandı ve müdafî hüküm duruşmasında hazır bulundu mu?
- ☐ 158/3 veya iddianamede bulunmayan başka bir hüküm uygulanacaksa ek savunma alındı mı?
- ☐ Temel ceza orantılı ve gerekçeli mi? Her mağdur için ayrı hüküm kuruldu mu?
- ☐ Adli para cezası, menfaatin (teşebbüste elde edilmek istenen menfaatin) iki katını karşılayan gün sayısı üzerinden hesaplandı mı? Gün sayısı ile bir gün karşılığı miktar ayrı ayrı gösterildi mi?
- ☐ Zarar giderildi mi? Ne zaman, kim tarafından, tamamen mi? Kısmi ödemede mağdurun rızası alındı mı?
- ☐ HAGB, erteleme ve seçenek yaptırım şartları 7589 sayılı Kanuna göre tartışıldı mı?
- ☐ Elkonulan paranın mağdura iadesine karar verildi mi?
- ☐ Hüküm temyiz edilebilir mi? Temyiz sınırında 158/3 ve zincirleme suç hükümleri dikkate alındı mı?
- ☐ Suç tarihine göre lehe kanun karşılaştırması yapıldı mı?

ALTINCI KISIM

MAĞDURUN VE ŞÜPHELİNİN YOL HARİTASI

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Mağdurun Hakları: Paranın Geri Alınması ve Bankanın Sorumluluğu

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Şüpheli ve Sanık İçin Yol Haritası

YIRMİNCİ BÖLÜM

Sonuç ve Öneriler

18

Mağdurun Hakları: Paranın Geri Alınması ve Bankanın Sorumluluğu

BU BÖLÜMDE

- ♦ Ceza yargılamasında mağdur: katılma, iade ve zararın giderilmesi
- ♦ Faillere ve hesap sahiplerine karşı tazminat ve sebepsiz zenginleşme davası
- ♦ Bankanın sorumluluğu: güven kurumu, hafif kusur ve müterafik kusur
- ♦ Bilirkişi incelemesi ve ispat yükü
- ♦ Kartın haksız kullanımı (5464 s. K. m. 12)
- ♦ Dolandırıcıların yönlendirmesiyle yapılan taşınmaz satışlarının iptali

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Bilişim ve banka dolandırıcılığı mağdurunun parasını geri alabilmesi için ceza yargılaması ile hukuk yollarını birlikte kullanması gerekir. Ceza yargılamasında mağdur davaya katılabilir, elkonulan paranın iadesini isteyebilir. Etkin pişmanlık ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması da zararın giderilmesine bağlıdır. Hukuk yolunda faillere ve paranın gönderildiği hesabın sahibine karşı haksız fiil tazminatı veya sebepsiz zenginleşme davası açılabilir. Bankaya karşı açılan davalarda Hukuk Genel Kurulu, bankaların güven kurumu olduğunu, ağırlaştırılmış özen yükümlülüğü altında bulunduklarını ve hafif kusurlarından dahi sorumlu olduklarını kabul etmektedir. Şüpheli bir işlemi fark edip müşterisinden teyit alamayan banka işlemi durdurmalıdır. Müşterinin müterafik kusurunu ispat yükü ise bankadadır. Buna karşılık işlemleri müşterinin kendisinin yaptığı veya bilgilerini kendi iradesiyle paylaştığı durumlarda bankanın sorumluluğu azalabilir ya da ortadan kalkabilir. Telefon dolandırıcılarının yönlendirmesiyle evini satan mağdurların korkutma veya aldatma nedeniyle tapu iptali isteyebildiği kararlar da bulunmaktadır.

I. İlk adımlar

- 342 Mağdurun ilk saatlerde yapması gerekenler 16. Bölümde ve Ek 2'deki kontrol listesinde ayrıntılı olarak gösterilmiştir. Bu adımların hukuki önemi şudur: Bankaya derhâl yapılan bildirim hem hesabın askıya alınmasını (CMK m. 128/A) mümkün kılar, hem de bankanın sonraki hukuki sorumluluğunun tartışılmasında belirleyici olur. Kart veya kart bilgileri kaybolmuş ya da çalınmışsa, kart hamilinin bildirimden önceki yirmi dört saat içinde gerçekleşen hukuka aykırı kullanımdan sorumluluğu kanunda öngörülen sınırlı bir tutarla sınırlıdır. Ancak kullanım kart hamilinin ağır ihmaline veya kastına dayanıyorsa ya da bildirim yapılmamışsa bu sınır uygulanmaz (5464 s. K. m. 12). Bu nedenle bildirim, kart bakımından da zararı sınırlayan bir işlemdir.

II. Ceza yargılamasında mağdurun hakları

- 343 Suçtan zarar gören kişi, ilk derece mahkemesinde hüküm verilinceye kadar şikâyetçi olduğunu bildirerek kamu davasına katılabilir (CMK m. 237/1). Katılma, mahkemeye dilekçe verilerek veya duruşmada sözlü olarak istenir (m. 238). Katılan sıfatı, hükme karşı kanun yollarına başvurma imkânı verir (m. 234/1-b-6). Kanun yolu aşamasında ise kural olarak davaya katılma isteğinde bulunulamaz (m. 237/2). Bu nedenle mağdurun, iddianamenin kabulünden sonra katılma talebini zamanında bildirmesi önemlidir.
- 344 Bir ödeme kuruluşu veya banka, dolandırıcılığın asıl mağduru değilse katılan sıfatını alamayabilir. Sanal POS üzerinden satış yapıp ürün göndermeyen siteler hakkında Yargıtay, dolandırıcılığın mağdurunun alışveriş yapan kişiler olduğunu, harcama itirazları nedeniyle zarara uğrayan ödeme kuruluşunun ise zararını hukuk mahkemesinde talep edebileceğini belirtmiştir (bkz. 13. Bölüm).³⁰⁹ Aynı olay nedeniyle sanık olarak yargılanan kişi de suçtan zarar gören sıfatıyla itiraz edemez (bkz. 11. Bölüm).³¹⁰
- 345 Ceza yargılaması, paranın geri alınması bakımından şu imkânları sunar:
- **İade.** Hesabın askıya alınması ve elkoyma yoluyla tutulan para, mağdura ait olduğu anlaşılırsa soruşturma veya kovuşturma sırasında iade edilir (CMK m. 128/A-5). Suçtan elde edilen menfaat mağdura iade edilebiliyorsa müsadere edilmez (TCK m. 55/1).
 - **Etkin pişmanlık.** Sanık cezasında indirim için zararı hükümden önce gidermek ister. Kısmi ödemelerde etkin pişmanlık için mağdurun rızası aranır (TCK m. 168/4). Mağdur, kısmi ödemeyi kabul edip etmeyeceğine bu sonucu da gözeterek karar vermelidir (bkz. 17. Bölüm).

³⁰⁹Yargıtay 11. CD, 08.12.2025, E. 2025/2511, K. 2025/15792.

³¹⁰Yargıtay 11. CD, 01.06.2026, E. 2026/385, K. 2026/5794.

- **Hükmün açıklanmasının geri bırakılması.** 7589 sayılı Kanundan sonra bu karar, mağdurun zararının tamamen giderilmesine veya denetim süresince aylık taksitlerle tamamen giderilmesi koşuluna bağlıdır (CMK m. 231/6-c ve 9). Taksitlerin ödenmemesi hâlinde hüküm açıklanır.
- **Uzlaştırma.** Basit dolandırıcılıkta uzlaştırma, zararın giderilmesi için hızlı bir yoldur. Edim bir defada yerine getirilirse kovuşturmaya yer olmadığına karar verilir. Taksitli edimlerde ise kamu davasının açılmasının ertelenmesi gündeme gelir (CMK m. 253/19; bkz. 16. Bölüm).

III. Faillere ve hesap sahiplerine karşı hukuk yolu

A. Haksız fiil tazminatı

Dolandırıcılık bir haksız fiildir. Mağdur, faillerden ve suça iştirak edenlerden uğradığı zararın tazminini isteyebilir. Birden fazla kişi birlikte zarara sebep olmuşsa müteselsilen sorumlu olurlar. Tazminat istemi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yılın ve her hâlde fiilin işlendiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar. Ancak tazminat, ceza kanunlarının daha uzun bir zamanaşımı öngördüğü bir fiilden doğmuşsa bu zamanaşımı uygulanır (TBK m. 72/1). Nitelikli dolandırıcılıkta dava zamanaşımı on beş yıl, basit dolandırıcılıkta sekiz yıl olduğundan (TCK m. 66), hukuk davasında da bu süreler gözetilir. 346

B. Sebepsiz zenginleşme

Paranın gönderildiği hesabın sahibinin suça iştiraki ispatlanamasa bile, hesabına haklı bir sebep olmaksızın gelen para nedeniyle sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre geri isteme hakkı doğabilir. Bu istem, hak sahibinin geri isteme hakkı olduğunu öğrendiği tarihten başlayarak iki yılın ve her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar (TBK m. 82/1). Ceza yargılaması uzun sürebildiğinden, mağdurun hukuk davası için sürelerin işlediğini gözden kaçırmaması gerekir. 347

UYGULAMA NOTU

Hukuk davasında en sık yapılan hata, ceza davasının sonucunu beklemek için hukuk davasının geç açılmasıdır. İki dava birbirinden bağımsızdır. Ceza davasında elde edilen banka kayıtları, hesap hareketleri ve bilirkişi raporları hukuk davasında delil olarak kullanılabilir. Paranın gönderildiği hesap sahibinin malvarlığı üzerinde ihtiyati haciz talep edilebilir (Ek 1, Dilekçe 6). 7589 sayılı Kanunla belirsiz alacak davası kaldırılmış, kısmi davada bir defaya mahsus artırım imkânı düzenlenmiştir. Talep sonucunun buna göre belirlenmesi gerekir.

IV. Bankanın sorumluluğu

A. Hukuk Genel Kurulunun yaklaşımı

- 348 Bankaya karşı açılan davalarda temel soru, hesaptan mağdurun iradesi dışında para çıkmasından kimin sorumlu olduğudur. Hukuk Genel Kurulu 2025'te verdiği kararda bankaların sorumluluğunun çerçevesini ayrıntılı biçimde çizmiştir.

18.1

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
17.09.2025 · E. 2024/304 · K. 2025/525

Şüpheli işlemi fark edip müşteriden teyit alamayan banka işlemi durdurulmalıdır; müşterinin müterafik kusurunu ispat yükü bankadadır

Davacının mobil bankacılık hesabından, tanımadığı iki şirkete olağan dışı tutarlarda havaleler yapılmıştır. Banka işlemleri şüpheli görmüş ve teyit için davacıyı aramış, ancak dolandırıcılar davacının telefonunu başka bir telefona yönlendirdiğinden teyit alınamamıştır. Banka buna rağmen işlemleri gerçekleştirmiş, davacıya yalnızca bilgilendirme e-postası göndermiştir. Hukuk Genel Kurulu bankaların sorumluluğunu şöyle açıklamıştır: Genel Kurul, bankanın sıra dışı ve şüpheli işlemleri tespit etmek için takip mekanizmaları kurmakla yükümlü olduğunu, işlemi şüpheli bulduğu hâlde müşterisinden teyit almaksızın devam etmesinin ve yalnızca bilgilendirme e-postası göndermesinin yükümlülüğün yerine getirildiği anlamına gelmediğini belirtmiştir. Günümüzün teknolojik seviyesinde elektronik imza, yüz tanıma ve kimlik okutma gibi gelişmiş güvenlik önlemlerinin alınması mümkündür. Davacının telefonuna yüklenen zararlı bir yazılımın varlığı da bilirkişilerce kesin olarak ortaya konulduğundan, davacının müterafik kusuru banka tarafından ispat edilememiştir. Genel Kurul, bankayı tam sorumlu tutan bölge adliye mahkemesinin direnme kararını oyçokluğuyla yerinde bulmuştur.

“

... bankalar, ağırlaştırılmış sorumluluğun bir gereği olarak objektif özen yükümlülüğü altında bulunmakta olup, buna karşılık hafif kusurlarından dahi sorumludurlar. Ayrıca, bu sorumluluğu kaldırmaya yönelik sözleşmeler de geçerli değildir.

DEĞERLENDİRME Karar üç bakımdan önemlidir. Birincisi, bankanın sorumluluğu hafif kusuru da kapsar ve sözleşmeyle kaldırılamaz. İkincisi, şüpheli işlem tespit edildiğinde teyit alınamaması işlemin durdurulmasını gerektirir. Üçüncüsü, müşterinin kusurunu ileri süren banka bunu ispatla yükümlüdür.

- 349 Genel Kurul kararında atıf yapılan düzenleme, Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelerle İlişkin Tebliğdir. Bu düzenlemenin kimlik doğrulama ile güvenlik kontrol sürecine ilişkin hükümleri, bankanın kusurunun belirlenmesinde ölçüt olarak kullanılmaktadır.³¹¹

³¹¹Yargıtay HGK, 17.09.2025, E. 2024/304, K. 2025/525; Yargıtay 11. HD, 24.01.2024, E. 2022/4527, K. 2024/585.

B. Kusurun paylaştırılması

Mağdurun da kusurlu olduğu durumlarda zarar paylaştırılır. 11. Hukuk Dairesi, 350 oltalama bağlantısına tıklayarak şifresini sahte bir siteye giren ve gelen SMS'lerin içeriğini okumayan davacıyı yüzde 30 oranında, yüksek tutarlı vadeli hesap kapama işleminde yeterli risk değerlendirmesi yapmayan ve ek güvenlik önlemi almayan bankayı yüzde 70 oranında kusurlu bulan kararı onamıştır. Bu kararda, normal bir vatandaşın sahte siteyi gerçek siteden ayırt edebilecek bilgiye sahip olmamasının olağan olduğu, teknik ve maddi üstünlüğün bankada bulunduğu vurgulanmıştır.³¹²

Buna karşılık işlemlerin bizzat müşteri tarafından yapıldığı anlaşılırsa bankanın 351 sorumluluğu doğmaz. Cihazın müşteri numarası, dijital bankacılık şifresi ve müşterinin kayıtlı telefonuna gönderilen onay koduyla sisteme tanımlandığı, işlemlerin bu cihazdan yapıldığı bir olayda, işlemlerin davacı tarafından yapıldığı ve bankanın kusurunun bulunmadığı gerekçesiyle verilen ret kararı onanmıştır.³¹³

Bu kararlar, ceza hukukundaki nitelendirme tartışmasıyla paraleldir (bkz. 6. ve 352 10. Bölüm): Müşteri bilgilerini kendi iradesiyle paylaşmış veya işlemi kendisi onaylamışsa kusurunun ağırlığı artar. Bilgiler müşterinin bilgisi dışında, zararlı bir yazılımla veya bankanın güvenlik açığından yararlanılarak ele geçirilmişse bankanın sorumluluğu öne çıkar.

C. Bilirkişi incelemesi

Bankanın kusurunun belirlenmesi teknik bir incelemeyi gerektirir. 11. Hukuk 353 Dairesi, alanında uzman olmayan bir bilirkişinin raporuna dayanılarak verilen ret kararını bozmuştur. Daireye göre internet bankacılığı uzmanı, bilişim uzmanı ve elektronik mühendisinden oluşan üç kişilik bir heyetten rapor alınmalı, bankanın şifre bilgilerinin üçüncü kişilerce ele geçirilmesini önleyecek güvenlik mekanizmasını kurup kurmadığı, elektronik imza veya akıllı anahtar gibi üst düzey güvenlik sağlayan ve şüpheli işlemleri tespit eden bir mekanizmanın bulunup bulunmadığı araştırılmalıdır.³¹⁴ Başka bir kararda ise bankanın gönderdiği “güvenlik tercihiniz değiştirildi” mesajının hangi işlem nedeniyle gönderildiğinin belirlenemediği, işlem kayıtları (log) ve IP adreslerine ilişkin belge sunulmadığı gerekçesiyle eksik inceleme yapıldığı kabul edilmiştir.³¹⁵

³¹²Yargıtay 11. HD, 24.01.2024, E. 2022/4527, K. 2024/585.

³¹³Yargıtay 11. HD, 06.06.2024, E. 2023/1184, K. 2024/4757.

³¹⁴Yargıtay 11. HD, 24.06.2024, E. 2023/2673, K. 2024/5119.

³¹⁵Yargıtay 11. HD, 20.03.2023, E. 2021/7539, K. 2023/1679.

DİKKAT

Bankaya karşı davada mağdur, bankadan şu kayıtların getirtilmesini istemelidir: oturum ve işlem kayıtları (log), işlemlerin yapıldığı IP adresleri ve cihaz bilgileri, yeni cihaz tanımlama kayıtları, gönderilen SMS ve tek kullanımlık şifrelerin içerikleri ve hangi işlem için üretildikleri, bankanın şüpheli işlem izleme sisteminin bu işlemler için ürettiği uyarılar ve bankanın müşteriye arama kayıtları. Bu kayıtların bankanın elinde olması, ispat bakımından mağdurun lehine değerlendirilmesi gereken bir durumdur.

D. Görevli mahkeme ve dava şartları

- 354 Bireysel müşteri ile banka arasındaki uyuşmazlıklarda tüketici mahkemeleri görevlidir (6502 s. K. m. 73/1). Tüketici, davayı kendi yerleşim yerindeki tüketici mahkemesinde açabilir ve harçtan muaftır (m. 73/2 ve 5). Değeri kanunda belirlenen ve her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılan sınırın altındaki uyuşmazlıklarda tüketici hakem heyetine başvuru zorunludur (m. 68). Tüketici mahkemelerinde görülecek davalarda ise dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır (m. 73/A). Banka müşterisi tacir ise uyuşmazlık ticari dava olarak asliye ticaret mahkemesinde görülür ve kural olarak bu davalarda da arabuluculuk dava şartıdır.

V. Dolandırıcıların yönlendirmesiyle yapılan satışlar

- 355 Telefon dolandırıcılarının bir kısmı mağdurun yalnızca parasını değil, evini de hedef alır. Kendisini savcı veya polis olarak tanıtan kişiler, “operasyon” bahanesiyle mağdurun evini acele satmasını ister, satış bedelini de alır. Bu durumda mağdur, sözleşmenin iradesi sakatlanarak yapıldığını ileri sürerek tapu iptali ve tescil isteyebilir.
- 356 Türk Borçlar Kanununa göre üçüncü bir kişinin aldatması sonucu sözleşme yapan taraf, sözleşmenin yapıldığı sırada karşı tarafın aldatmayı bilmesi veya bilecek durumda olması hâlinde sözleşmeyle bağlı değildir (TBK m. 36/2). Üçüncü kişinin korkutması sonucu yapılan sözleşmeyle de bağlı olunmaz. Ancak karşı taraf korkutmayı bilmiyor veya bilecek durumda değilse, sözleşmeyle bağlı kalmak istemeyen taraf hakkaniyet gerektiriyorsa tazminat ödemekle yükümlüdür (m. 37). Aldatmayı öğrendiği veya korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı andan başlayarak bir yıl içinde sözleşmeyle bağlı olmadığını bildirmeyen taraf sözleşmeyi onamış sayılır (m. 39).

18.2

YARGITAY 1. HUKUK DAİRESİ

24.02.2026 · E. 2024/3365 · K. 2026/1392

Kendisini savcı ve komiser olarak tanıtan kişilerin yönlendirmesiyle bir günde satılan ev: tapu iptali ve tescil

1947 doğumlu davacı, kendisini savcı olarak tanıtan kişilerce aranarak bilgilerinin terör örgütünün eline geçtiği söylenmiş, önce parası ve ziynet eşyaları alınmıştır. Ardından kendisini komiser olarak tanıtan kişi, “operasyon” bahanesiyle evini satmasını istemiş, dolandırıcıların aradığı bir emlakçı eve gelmiş ve ev ertesi gün, aynı zamanda gayrimenkul alım satımıyla uğraşan davalılara satılmıştır. Satış bedeli de dolandırıcılara verilmiştir. Dolandırıcılardan biri hakkında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşmiştir. İlk derece mahkemesi ve bölge adliye mahkemesi, davalıların iyiniyetli üçüncü kişiler olduğu gerekçesiyle davayı reddetmiştir. 1. Hukuk Dairesi ise davacının yaşını, ikamet ettiği evini bir gün içinde satmasını gerektiren hiçbir neden bulunmadığını, satışa aracılık eden emlakçının da telefonla aranarak satışın istendiğini beyan ettiğini ve davalıların taşınmaz alım satımıyla uğraşan, emlakçıyla tanışıklığı bulunan kişiler olduğunu birlikte değerlendirmiştir. Daireye göre davacının iradesi sakatlanmıştır, temlik hayatın olağan akışına aykırıdır ve davalılar durumu bilen veya bilebilecek durumdadır. Davanın kabulü gerekirken reddedilmesi bu nedenle bozulmuştur.

“

DEĞERLENDİRME Karar, dolandırıcılıkta mağdurun malvarlığını kurtarmanın ceza davasıyla sınırlı olmadığını gösterir. Alıcıların “iyiniyetli üçüncü kişi” savunması, satışın koşulları, hızı ve alıcıların mesleki deneyimi birlikte değerlendirilerek reddedilebilir.

Benzer bir olayda da 1. Hukuk Dairesi, resmî senette gösterilen bedel ile taşınmazın gerçek değeri arasındaki fahiş fark, alıcının gerçek bedeli ödemediğini ispat edememesi ve dinlenen tanık beyanları karşısında davacının iradesinin üçüncü kişiler tarafından aldatma ve korkutma yoluyla sakatlandığını kabul ederek ret kararını bozmuştur.³¹⁶

³¹⁶Yargıtay 1. HD, 24.09.2025, E. 2025/4033, K. 2025/3945.

MAĞDUR BAKIMINDAN

- ☐ Bankaya bildirim yapıldı mı? Saati ve kayıt numarası belgelendi mi? Kart kaybı veya çalınması söz konusuysa bildirim derhâl yapıldı mı?
- ☐ Ceza davasına katılma talebi ilk derece mahkemesinde hüküm verilmeden önce bildirildi mi?
- ☐ Elkonulan paranın iadesi istendi mi?
- ☐ Kısmi ödeme teklifi ile etkin pişmanlık ve HAGB ilişkisi değerlendirildi mi?
- ☐ Faillere ve hesap sahibine karşı tazminat veya sebepsiz zenginleşme davası zamanaşımı dolmadan açıldı mı? İhtiyati haciz istendi mi?
- ☐ Bankaya karşı dava için banka kayıtları (log, IP, cihaz, SMS içerikleri, şüpheli işlem uyarıları) istendi mi? Uzman bilirkişi heyeti talep edildi mi?
- ☐ Tüketici hakem heyeti, arabuluculuk ve görevli mahkeme kuralları gözetildi mi?
- ☐ Dolandırıcıların yönlendirmesiyle satılan bir taşınmaz veya araç varsa, aldatma veya korkutmaya dayalı iptal hakkı bir yıllık süre içinde kullanıldı mı?

19

ALTINCI KISIM · YOL HARİTASI

Şüpheli ve Sanık İçin Yol Haritası

BU BÖLÜMDE

- ♦ Hesabı dolandırıcılıkta kullanılan kişinin ilk adımları
- ♦ İfade: susma hakkı, müdafî ve tutarlılık
- ♦ Başlıca savunma hatları ve Yargıtay'ın bunlara bakışı
- ♦ Delil toplama: belgeler, kayıtlar ve bilirkişi
- ♦ Askıya alma, elkoyma ve tutuklama
- ♦ Zararın giderilmesi: zamanlama ve sonuçları
- ♦ Hükümden sonra: kanun yolları ve yargılamanın yenilenmesi

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Bilişim ve banka dolandırıcılıklarında sanıkların önemli bir kısmı, mağdurla hiç konuşmamış, yalnızca hesabını veya kartını başkasına vermiş ya da hesabına gelen parayı çekip teslim etmiş kişilerdir. Bu kişilerin hukuki durumu, katkılarının niteliğine ve suçu bilip bilmediklerine göre beraatten ağır hapis cezalarına kadar değişir. Savunma, ilk ifadededen itibaren tutarlı ve belgeye dayalı olmalıdır. Yargıtay, “tanımadığım birine verdim” gibi soyut savunmaları hayatın olağan akışına aykırı bulmakta, buna karşılık hesabın bilgi dışında ele geçirildiğini gösteren somut olguların ve bilirkişi raporlarının araştırılmasını istemektedir. 7589 sayılı Kanunla getirilen 158/4 indirimi, hesap veya ödeme aracı vermekle sınırlı katkılarda cezayı yarıya indirir. Zararın giderilmesi ise etkin pişmanlık, hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve erteleme bakımından belirleyicidir. Bu bölüm, önceki bölümlerdeki bulguları şüpheli ve sanık açısından bir yol haritasına dönüştürmektedir.

I. Hesabı dolandırıcılıkta kullanılan kişinin ilk adımları

- 358 Bir kişinin hesabının dolandırıcılıkta kullanıldığını öğrenmesi çoğu zaman bankanın hesabı askıya alması, kolluğun ifadeye çağırması veya bir icra takibiyle olur. Bu andan itibaren yapılacaklar sonucu doğrudan etkiler:
1. **Bankaya ve savcılığa bildirim.** Hesabın bilgi dışında kullanıldığı iddia ediliyorsa bu durum derhâl bankaya ve savcılığa yazılı olarak bildirilmeli, kartlar ve dijital kanallar kapatılmalıdır. Yargıtay'ın incelediği bir dosyada mahkeme, hesabının ele geçirildiğini yetkili makamlara bildirmeyen sanığın savunmasını hayatın olağan akışına aykırı bulmuştur. Bu gerekçe ancak hüküm kesinleştikten sonra, başka bir dosyada alınan bilirkişi raporuna dayanılarak yargılamanın yenilenmesi yoluyla tartışmaya açılabilmiştir (bkz. 14. Bölüm).³¹⁷
 2. **Askıya almaya itiraz.** Hesap, CMK m. 128/A uyarınca askıya alınmışsa hesap sahibi askıya almanın kaldırılması için Cumhuriyet başsavcılığına başvurabilir. Savcı yirmi dört saat içinde karar verir (CMK m. 128/A-2). Başvuruda hesaba gelen paranın kaynağı belgelerle açıklanmalıdır.
 3. **Belgelerin korunması.** Hesabın açılışı, kartın kime ve neden verildiği, iş ilanı veya teklif yazışmaları, ödeme alınmışsa dekontlar, telefon ve mesajlaşma kayıtları saklanmalıdır. Bu belgeler kastın bulunmadığını veya katkının sınırlı olduğunu göstermenin başlıca yoludur.
 4. **Müdafi.** Suçlamanın ağırlığı ve 158/3 artırımı ihtimali nedeniyle bir müdafiden yardım alınmalıdır. Alt sınırı beş yılı aşan suçlarda müdafi zorunludur (CMK m. 150/3; bkz. 17. Bölüm).

II. İfade

- 359 Şüpheli, ifadesinde susma hakkına sahiptir ve müdafi yardımından yararlanabilir. Susma hakkının kullanılması aleyhe yorumlanamaz. Ancak savunma yapılacaksa, ilk ifadede olayın eksiksiz ve tutarlı biçimde anlatılması önemlidir. Yargıtay kararlarında sanığın aşamalarda birbiriyle çelişen savunmalar yapması, mahkûmiyetin dayanakları arasında sayılmaktadır.³¹⁸ Yargılamanın yenilenmesi kararlarında ise sanığın istikrarlı savunmaları ve bu savunmaları destekleyen sonradan ortaya çıkan deliller lehe değerlendirilmiştir (bkz. 14. Bölüm).³¹⁹
- 360 İfadede açıklığa kavuşturulması gereken başlıca hususlar şunlardır: Hesap veya kart kime, ne zaman, hangi gerekçeyle ve ne karşılığında verildi? Hesaba gelen paradan haberdar olundu mu, para çekildi mi, kime teslim edildi? Şüpheli mağdurla veya diğer şüphelilerle iletişim kurdu mu? Benzer işlemler daha önce de yapıldı mı?

³¹⁷Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/993, K. 2026/2741.

³¹⁸Yargıtay 11. CD, 03.04.2024, E. 2024/2013, K. 2024/4847.

³¹⁹Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/993, K. 2026/2741.

III. Başlıca savunma hatları ve Yargıtay'ın yaklaşımı

Savunma	Yargıtay'ın yaklaşımı	Savunmanın güçlendirilmesi
“Hesabım bilgim dışında ele geçirildi.”	Soyut kalırsa itibar edilmez. Ancak IP, cihaz ve oturum kayıtlarıyla desteklenirse araştırılmalı, başka dosyalardaki bilirkişi raporları yeni delil sayılabilir.	Bankaya ve savcılığa bildirim, IP ve cihaz kayıtlarının bilirkişi incelemesi (bkz. 14. ve 16. Bölüm)
“Kartımı ve şifremi arkadaşşıma verdim, parayı ben çekmedim.”	İşlem saatinde başka yerde bulunduğu gösterilirse araştırılmalı; tanıklar dinlenmeli, kamera kayıtları incelenmelidir.	Askerlik, işyeri, HTS ve baz kayıtları, ATM kamera incelemesi (bkz. 15. Bölüm)
“İş ilanına başvurduğum, hesap bilgilerimi istediler.”	Tek başına mahkûmiyeti önlemez; aynı kişiler hakkındaki başka dosyalar ve teşhis evrakı araştırılmalıdır.	İlan, yazışma ve başvuru belgeleri; diğer dosyalar (bkz. 8. ve 11. Bölüm)
“Tanımadığım birine para gelecek dedi, çekip verdim.”	Yüklü paranın kimliği bilinmeyen birine verilmesi ve karşılığında kazanç sağlanması hayatın olağan akışına aykırı bulunmaktadır.	Paranın tutarı, alınan pay, tek seferlik olup olmadığı; katkının sınırı (bkz. 15. Bölüm)
“Kripto varlık, verdiğim bir hizmetin karşılığıydı.”	Hizmete ilişkin bilgi ve fatura sunulamazsa iştirak kabul edilmektedir.	Sözleşme, fatura, yazışma, vergi kayıtları (bkz. 12. Bölüm)
“Ticari bir ilişkiydi, ürünü gönderemedim.”	Gerçek ticari faaliyet, depo, fatura ve önceki teslimatlarla ispatlanırsa hukuki uyumazlık sayılabilir.	Ticaret sicili, fatura, teslim belgeleri, diğer müşteriler (bkz. 1. ve 8. Bölüm)

Bu tablodaki tespitler, önceki bölümlerde aktarılan kararlara dayanmaktadır.³²⁰ 361 Ortak ilke şudur: Savunmanın soyut bir beyan olarak kalmaması, araştırılabilir somut olgulara bağlanması gerekir. Mahkeme bu olguları araştırmadan hüküm kurarsa, eksik araştırma bozma nedeni olur.

IV. Nitelendirme ve iştirak biçimi üzerine savunma

Savunma yalnızca sübut üzerine kurulmamalıdır. Nitelendirmeye ilişkin itirazlar 362 cezayı önemli ölçüde değiştirir:

- **Basit dolandırıcılık mı?** Teklif yalnızca telefonla yapılmış, banka yalnızca ödeme aracı olarak kullanılmışsa eylem basit dolandırıcılıktır ve uzlaştırma kapsamındadır (bkz. 5. ve 11. Bölüm).³²¹

³²⁰Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/993, K. 2026/2741; Yargıtay 11. CD, 27.02.2024, E. 2021/30184, K. 2024/2238; Yargıtay 11. CD, 14.04.2026, E. 2025/5999, K. 2026/3892; Yargıtay 11. CD, 24.01.2023, E. 2023/214, K. 2023/263; Yargıtay 11. CD, 21.05.2026, E. 2026/1957, K. 2026/5736; Yargıtay 11. CD, 23.03.2026, E. 2025/5899, K. 2026/3023.

³²¹Yargıtay 11. CD, 22.06.2026, E. 2026/539, K. 2026/6800.

- **Hırsızlık mı, dolandırıcılık mı?** Oltalama olaylarında 2. Ceza Dairesi hırsızlık kabul etmektedir. Bu durumda 158/3 artırım uygulanmaz, ancak 158/4 indirimi de uygulanamaz (bkz. 10. Bölüm).
- **Müşterek fail mi, yardım eden mi?** Katkısı hesabını vermekle sınırlı olan kişinin yardım eden olarak değerlendirilmesi gerektiği savunulabilir. Ancak uygulamada müşterek faillik kabul eden kararlar da vardır. 158/4 indiriminin yardım etme indirimiyle birlikte uygulanıp uygulanmayacağı tartışmalıdır (bkz. 14. Bölüm).
- **158/3 şartları.** Üç veya daha fazla kişinin birlikte hareket ettiği somut delillerle gösterilmeli, ek savunma alınmalı ve sanığa müdafî atanmalıdır (bkz. 7. ve 17. Bölüm).
- **Her mağdur için ayrı suç ve zincirleme suç.** Aynı mağdura farklı zamanlarda yapılan işlemlerin zincirleme suç, farklı mağdurlara karşı işlemlerin ayrı suçlar oluşturduğu gözetilmelidir (bkz. 3. Bölüm).

V. Koruma tedbirleri

- 363 **Askıya alma ve elkoyma.** Hesaba gelen para askıya alınabilir ve elkonulabilir. Askıya almaya karşı savcılığa, elkoyma kararına karşı ise genel hükümlere göre itiraz edilebilir (bkz. 16. Bölüm). Hesaptaki paranın bir kısmı hesap sahibine aitse, bunun belgelerle ayrıştırılması gerekir.
- 364 **Tutuklama.** Dolandırıcılık suçları, tutuklama nedeninin var sayılabileceği katalog suçlar arasında yer almaz (CMK m. 100/3). Bu nedenle tutuklama için kaçma veya delilleri karartma şüphesini gösteren somut olguların varlığı ve ölçülülük aranır. Adli kontrol tedbirleri tutuklamaya göre öncelikle değerlendirilmelidir.

VI. Zararın giderilmesi: zamanlama

- 365 Zararın giderilmesi şüpheli ve sanık için en etkili savunma araçlarından biridir. Ancak etkisi zamana bağlıdır:

Zararın giderildiği aşama	Sonuç
Kovuşturma başlamadan önce, tamamen	Etkin pişmanlık: cezanın üçte ikisine kadar indirim (m. 168/1)
Kovuşturma başladıktan sonra, hükümden önce, tamamen	Etkin pişmanlık: cezanın yarısına kadar indirim (m. 168/2)
Kısmen	Etkin pişmanlık için mağdurun rızası gerekir (m. 168/4)
Hükümden sonra	Etkin pişmanlık uygulanmaz (bkz. 17. Bölüm)
Ceza iki yıl veya daha az ise	Zararın tamamen veya taksitle giderilmesi koşuluyla HAGB (CMK m. 231)

Zararın giderildiği aşama	Sonuç
Basit dolandırıcılıkta uzlaşma	Edim bir defada yerine getirilirse kovuşturmayaya yer olmadığı kararı (CMK m. 253/19)

7589 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce hüküm verilmiş ve infaz aşamasında olan hükümlüler bakımından ise 158/4 indiriminin uygulanması ile birlikte, mahkemenin ihtarından itibaren altı ay içinde zararın tamamen giderilmesi hâlinde 168/2 indirimine imkân tanınmıştır (bkz. 14. ve 17. Bölüm). 366

DİKKAT

Hesabını kullandıran kişinin aldığı pay çoğu zaman mağdurun zararının küçük bir kısmıdır. Kanun ise etkin pişmanlık ve HAGB için mağdurun uğradığı zararın tamamen giderilmesini aramaktadır. Birden fazla failin bulunduğu dosyalarda bir failin ödemesinin diğer failer bakımından sonuçları ayrıca değerlendirilir. Ödeme-ye karşı çıkan sanık bu sonuçtan yararlanamayabilir (bkz. 13. Bölüm).³²²

VII. Hükümden sonra

Kanun yolları. Beş yıl veya daha az hapis cezalarına ilişkin bölge adliye mahkemesi kararları çoğu zaman temyiz edilemez (CMK m. 286/2-a ve b). Bu nedenle istinaf aşaması, savunmanın en önemli kanun yolu aşamasıdır. İstinaf dilekçesinde eksik araştırma ve nitelendirme hataları somut olarak gösterilmelidir (bkz. 17. Bölüm). 367

Yargılamanın yenilenmesi. Kesinleşmiş hükümden sonra yeni olay veya yeni delil ortaya çıkarsa yargılamanın yenilenmesi istenebilir (CMK m. 311/1-e). Başka bir dosyada alınan bilirkişi raporu, aynı kişilerin başka dosyalardaki çelişkili beyanları ve benzer olaylar nedeniyle ortaya çıkan bilgiler bu kapsamda değerlendirilebilir. Yargıtay, hesabının bilgi dışında kullanıldığını savunan hükümlü bakımından böyle bir talebin kabule değer olduğunu belirterek ret kararını kanun yararına bozmuştur.³²³ Buna karşılık yargılama sırasında savunmada dile getirilmiş, mahkemece incelenmiş ve hüküm verilirken göz önüne alınmış hususlar yeni delil sayılmaz. Başka bir dosyada, hesaplarının tanımadığı kişilerce kullanıldığını savunan hükümlünün ileri sürdüğü nedenlerin yargılama sırasında da dile getirildiği ve mahkemece kabul edilmediği gerekçesiyle kanun yararına bozma istemi reddedilmiştir.³²⁴ 368

7589 sayılı Kanunun geçiş hükümleri. Kanunun yürürlüğünden önce hüküm verilmiş ve kanun yolunda bulunan dosyalarda 158/4 uygulanacaksa bozma kararı 369

³²²Yargıtay 2. CD, 27.04.2026, E. 2024/6160, K. 2026/7806.

³²³Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/993, K. 2026/2741.

³²⁴Yargıtay 11. CD, 19.01.2026, E. 2025/4380, K. 2026/647.

verilir. İnfaz aşamasındaki hükümlüler için de yukarıda belirtilen özel düzenleme vardır (bkz. 14. Bölüm).

ŞÜPHELİ VE SANIK BAKIMINDAN

- ☐ Hesabın kullanıldığı öğrenilince bankaya ve savcılığa yazılı bildirim yapıldı mı?
- ☐ İfadeye müdafiyile gidildi mi? Savunma tutarlı ve belgeye dayalı mı?
- ☐ Savunma somut ve araştırılabilir olgulara bağlandı mı (IP, cihaz, HTS, kamera, tanık, belge)?
- ☐ Nitelendirme (m. 157, 158/1-f veya l, 142/2-e, 245) ve iştirak biçimi (müşterek fail, yardım eden) tartışıldı mı?
- ☐ 158/3 ve 158/4 şartları ayrı ayrı değerlendirildi mi?
- ☐ Zararın giderilmesi için en uygun zaman ve yöntem planlandı mı? Kısmi ödemede mağdurun rızası alındı mı?
- ☐ İstinaf dilekçesinde eksik araştırma ve hukuki nitelendirme hataları somut olarak gösterildi mi?
- ☐ Hüküm kesinleşmişse yeni delil veya 7589 sayılı Kanunun geçiş hükümleri değerlendirildi mi?

BU BÖLÜMDE

- ♦ Yargıtay içtihadının ana çizgileri
- ♦ Daireler arasındaki farklılıklar ve içtihat birliği ihtiyacı
- ♦ Soruşturma pratiğindeki tekrar eden hatalar
- ♦ Mağdurun korunması ve bankaların rolü
- ♦ Kanun koyucuya ve uygulamaya öneriler

BÖLÜMÜN ÖZETİ

Bu kitapta incelenen Yargıtay kararları, bilişim ve banka dolandırıcılığına ilişkin uygulamanın birkaç temel ölçüt etrafında şekillendiğini göstermektedir. En önemli ölçüt, hilenin bilişim sistemi veya banka aracılığıyla bir insanı aldatmaya yönelik yönelmediği ve aldatılan iradenin malvarlığını azaltan işlemi kapsayıp kapsamadığıdır. Bu ölçütün uygulanmasında daireler arasında önemli farklılıklar vardır. Ortalama, şifre veya onay kodunun verildiği olaylar ve hileyle elde edilen kart bilgileri farklı dairelerde farklı suçlar olarak nitelendirilebilmektedir. Soruşturma aşamasında ise “basit yalan”, “mağdurun rızası” veya “hukuki ihtilaf” gerekçeleriyle eksik soruşturmaya dayanan kovuşturmaya yer olmadığı kararları sıkça kanun yararına bozulmaktadır. 7571 ve 7589 sayılı Kanunlar hesabın askıya alınması, görevin asliye ceza mahkemesine geçmesi ve hesap kullandiranlara özgü indirim gibi önemli yenilikler getirmiştir. Bu yeniliklerin etkili olabilmesi için içtihat birliğinin sağlanması, soruşturma pratiğinin güçlendirilmesi ve bankaların sorumluluğunun açıkça ortaya konulması gerekmektedir.

I. Yargıtay içtihadının ana çizgileri

Kitapta aktarılan kararlardan şu ana çizgiler çıkmaktadır:

370

1. **Bilişim nitelikli hâlinin ölçütü.** Bilişim sistemi hilenin kurulmasında kullanılmışsa, örneğin sahte bir ilan, sosyal medya sayfası, uygulama veya internet

sitesi aracılığıyla mağdura ulaşılmışsa eylem 158/1-f kapsamındadır. Buna karşılık yalnızca telefonla aldatılan mağdurun parayı bankaya havale etmesi, banka yalnızca ödeme aracı olduğundan, kendi başına nitelikli hâli oluşturmaz (bkz. 4., 5. ve 11. Bölüm).³²⁵

2. **Dolandırıcılık ile hırsızlığın sınırı.** Dolandırıcılık, mağdurun aldatılmış iradesiyle kendi malvarlığından tasarrufunu gerektirir. Mağdurun haberi olmadan, failin kendi işlemiyle yapılan transfer hırsızlıktır. Kartın zilyetliği sona ermişse kart suçu, mağdur kartının başındaysa basit hırsızlık söz konusu olabilir (bkz. 6., 10. ve 13. Bölüm).³²⁶
3. **Her mağdur için ayrı suç.** Farklı mağdurlara yönelik ayrı hileli hareketler ayrı suçlar oluşturur. Zincirleme suç ancak aynı mağdura karşı farklı zamanlarda işlenen suçlarda söz konusudur (bkz. 3. Bölüm).
4. **Birlikte hareket edenler.** Faillerin bir kısmının kimliği tespit edilemese de üç veya daha fazla kişinin birlikte hareket ettiği anlaşılırsa 158/3 artırımı uygulanır. Bu durumda ek savunma ve zorunlu müdafii gerekir (bkz. 7. ve 17. Bölüm).³²⁷
5. **Hesap kullandıranlar.** Kast, somut olgularla tartışılmalıdır. 158/4 indirimi katkısı hesap veya ödeme aracı vermekle sınırlı olanlar için yeni bir denge kurmuştur (bkz. 14. ve 15. Bölüm).
6. **Bankaların sorumluluğu.** Bankalar güven kurumudur ve hafif kusurlarından dahi sorumludur. Şüpheli işlemi fark edip teyit alamayan banka işlemi durdurmalıdır. Müşterinin kusurunu ispat yükü bankadadır (bkz. 18. Bölüm).³²⁸

II. Daireler arasındaki farklılıklar

- 371 Kitabın en önemli tespitlerinden biri, benzer olayların farklı daireler tarafından farklı suçlar olarak nitelendirilebilmesidir:

Olay	Dolandırıcılık kabul eden kararlar	Başka suç kabul eden kararlar
Sahte banka sitesiyle ele geçirilen bilgilerle transfer	2. CD (2022, oyçokluğu)	2. CD (2025, oybirliği): hırsızlık (m. 142/2-e)
Telefonda kendini banka çalışanı olarak tanıtan kişiye kod veya şifre verilmesi	11. CD, 8. CD: nitelikli dolandırıcılık	2. CD: failin sonradan yaptığı işlemler bakımından hırsızlık
Hileyle alınan kart bilgileriyle sanal POS'tan harcama	11. CD: tek plan içindeyse nitelikli dolandırıcılık	8. CD: kartın kötüye kullanılması (m. 245/1)

325Yargıtay 11. CD, 22.06.2026, E. 2026/539, K. 2026/6800.

326Yargıtay CGK, 19.11.2025, E. 2024/500, K. 2025/485; Yargıtay CGK, 14.01.2026, E. 2024/219, K. 2026/29.

327Yargıtay CGK, 10.05.2022, E. 2022/155, K. 2022/321.

328Yargıtay HGK, 17.09.2025, E. 2024/304, K. 2025/525.

Olay	Dolandırıcılık kabul eden kararlar	Başka suç kabul eden kararlar
ATM’de unutulmuş kartla açık oturumdan para çekilmesi	—	CGK (2026, oyçokluğu): kartın kötüye kullanılması (m. 245/1)

Bu farklılıkların cezayı, uzlaştırma imkânını, 158/3 ve 158/4 hükümlerinin uygulanmasını, zorunlu müdafî gerekliliğini ve kanun yolu sınırlarını doğrudan etkilediği 10., 13. ve 17. Bölümlerde gösterilmiştir.³²⁹ Aynı olayın hangi daireye gönderildiğine göre farklı sonuçlanabilmesi hukuki güvenlik ilkesiyle bağdaşmaz. Kanaatimizce bu alanda Ceza Genel Kurulu kararıyla veya içtihadı birleştirme yoluyla şu soruların açık bir cevaba kavuşturulması gerekmektedir: Mağdurun bir telefon görüşmesinde aldatılarak kod veya şifre vermesi, sonrasında failin yaptığı transfer bakımından dolandırıcılık mı, hırsızlık mıdır? Hileyle elde edilen kart bilgileriyle yapılan harcamalarda kart suçu ile dolandırıcılık arasındaki ilişki nedir? 158/4 indirimi yardım etme indirimiyle birlikte uygulanabilir mi?

III. Soruşturma pratiğindeki tekrar eden hatalar

Kitapta aktarılan kanun yararına bozma kararlarının önemli bir kısmı, kovuştur- maya yer olmadığı kararlarına yapılan itirazların eksik soruşturmaya rağmen reddedilmesiyle ilgilidir. Bu kararlarda kullanılan ve Yargıtay’ın kabul etmediği gerekçeler şunlardır:

- Eylemin “basit yalan” olduğu ve mağdurun denetim imkânı bulunduğu.³³⁰
- Mağdurun parayı “kendi rızasıyla” gönderdiği.³³¹
- Uyuşmazlığın “hukuki ihtilaf” olduğu ve mağdurun hukuk mahkemesine başvurabileceği.³³²
- Vaat edilen kazancın hayatın olağan akışına aykırı olduğu ve mağdurun buna inanmaması gerektiği.³³³
- Mağdurun iddialarının “soyut beyan” olarak kaldığı.³³⁴
- Faillerin yurt dışındaki bir uygulamayı kullanması nedeniyle kimliklerinin tespit edilemeyeceği.³³⁵

³²⁹Yargıtay 2. CD, 19.12.2022, E. 2022/13584, K. 2022/21159; Yargıtay 2. CD, 06.11.2025, E. 2023/9262, K. 2025/19801; Yargıtay 11. CD, 21.05.2026, E. 2021/39082, K. 2026/5762; Yargıtay 8. CD, 11.10.2023, E. 2023/1843, K. 2023/7373; Yargıtay CGK, 14.01.2026, E. 2024/219, K. 2026/29.

³³⁰Yargıtay 11. CD, 15.04.2024, E. 2023/4777, K. 2024/4933; Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2025/5311, K. 2026/2739.

³³¹Yargıtay 15. CD, 25.01.2021, E. 2020/11855, K. 2021/577.

³³²Yargıtay 11. CD, 23.03.2026, E. 2025/5899, K. 2026/3023; Yargıtay 11. CD, 23.03.2026, E. 2025/5732, K. 2026/3017.

³³³Yargıtay 11. CD, 23.03.2026, E. 2025/5732, K. 2026/3017.

³³⁴Yargıtay 11. CD, 05.01.2026, E. 2025/3259, K. 2026/19.

³³⁵Yargıtay 11. CD, 08.09.2025, E. 2025/549, K. 2025/10818.

- 375 Yargıtay bu dosyalarda tutarlı biçimde aynı araştırmaları istemektedir: Paranın gönderildiği hesapların sahipleri ile iletişimde kullanılan hatların sahiplerinin tespit edilip dinlenmesi, sosyal medya ve platform hesaplarının kullanıcılarının belirlenmesi, aynı hesap veya hatla işlenen başka dosyaların araştırılması, yurt dışı platformlardan adli yardım yoluyla bilgi istenmesi ve gerekirse dosyanın daimi aramaya alınması. Bu araştırmaların soruşturmanın başında standart olarak yapılması, hem mağdurların korunması hem de yargının iş yükü bakımından önemli bir kazanım olacaktır.

IV. Kanun koyucuya ve uygulamaya öneriler

- 376 Kitapta incelenen kararlar ve yasal düzenlemeler ışığında şu önerileri sunuyoruz:

1. **Hesabın askıya alınmasının kapsamı.** CMK m. 128/A basit dolandırıcılığı kapsamamaktadır. Oysa telefonla yapılan basit vaatlerle işlenen dolandırıcılıklarda da para dakikalar içinde başka hesaplara aktarılmaktadır. Askıya alma yetkisinin, mağdurun ihbarı ve makul şüphe bulunması şartıyla basit dolandırıcılığı da kapsayacak şekilde genişletilmesi düşünülmelidir.
2. **Bankanın askıya alma yükümlülüğü.** Kanun askıya almayı bankanın takdirine bırakmıştır. Mağdurun ihbarına rağmen işlem yapmayan bankanın hukuki sorumluluğu, Hukuk Genel Kurulunun ortaya koyduğu özen yükümlülüğü çerçevesinde değerlendirilecektir. Kanunda ihbar üzerine belirli asgari adımların atılmasının yükümlülük olarak düzenlenmesi, uygulamadaki belirsizliği azaltacaktır.
3. **158/4 indiriminin kapsamı.** İndirimin yalnızca dolandırıcılık suçlarına özgü olması, hesabı oltalama yoluyla işlenen hırsızlıkta kullanılan kişi ile dolandırıcılıkta kullanılan kişi arasında farklı sonuçlar doğurmaktadır. İndirimin yardım etme hükmüyle ilişkisi de belirsizdir. Bu iki konunun kanun koyucu tarafından açıklığa kavuşturulması yerinde olacaktır.
4. **158/3 ve görev.** 7571 sayılı Kanunla nitelikli dolandırıcılık asliye ceza mahkemelerine bırakılmıştır. Kanaatimizce 158/3 ile birlikte açılan davalar, üst sınır on yılı aştığından ağır ceza mahkemesinde görülmelidir. Uygulamada farklı kararların ortaya çıkmaması için bu konunun da Yargıtay içtihadıyla netleşmesi gerekmektedir.
5. **Soruşturma standartları.** Bilişim ve banka dolandırıcılığı soruşturmalarında banka kayıtları, IP ve cihaz bilgileri, HTS kayıtları, ATM kamera kayıtları ve platform verilerinin ilk günlerde istenmesini öngören standart bir uygulamanın yaygınlaştırılması, kayıtların silinmesinden kaynaklanan delil kaybını önleyecektir.
6. **Mağdurun bilgilendirilmesi.** Mağdurlara, bankaya bildirim ve suç duyurusunun önemi, askıya alma ve iade imkânı, katılma hakkı ve hukuk yolları

hakkında yazılı bir bilgilendirme yapılması, haklarını etkin biçimde kullanmalarını sağlayacaktır.

V. Son söz

Bilişim ve banka dolandırıcılığı, teknolojiyle birlikte sürekli değişen bir suç alanıdır. Bugün sahte ilanlar, sosyal medya hesapları, ortalama siteleri ve kripto varlıklar öne çıkmaktadır. Yarın başka araçlar kullanılacaktır. Ancak bu kitapta incelenen Yargıtay kararlarının ortaya koyduğu temel sorular değişmeyecektir: Kim, kimi, hangi araçla aldattı? Aldatılan kişi neyi, neden yaptı? Para kimin elinden geçti ve şimdi nerede? Bu soruları ilk saatten itibaren sistemli biçimde soran mağdur vekili, savunma avukatı, savcı ve hâkim, hem adaletin gerçekleşmesine hem de mağdurun parasına kavuşmasına katkıda bulunacaktır.

Bu ekteki örnekler, kitapta anlatılan hakların ve yolların uygulamada nasıl kullanılabileceğini göstermek amacıyla hazırlanmıştır. Her dosya kendi olgularına göre değerlendirilmelidir. Örnekler bir avukatın somut olaya göre yapacağı değerlendirmenin yerini tutmaz. Üç noktayla (...) gösterilen yerler somut olayın bilgileriyle doldurulmalıdır.

1. Mağdurun suç duyurusu ve elkoyma talebi

Paranın gönderilmesinden sonra geçen her saat, paranın başka hesaplara aktarılması veya çekilmesi ihtimalini artırır. Bu nedenle suç duyurusu mümkün olan en kısa sürede yapılmalı, bankaya yapılan bildirim de dilekçede belirtilmelidir (bkz. 18. Bölüm).

ÖRNEK DİLEKÇE

uyarlanarak kullanılmalıdır

... Cumhuriyet Başsavcılığına

ŞİKÂYETÇİ: Adı Soyadı (T.C. Kimlik No: ...), adresi, telefon numarası

VEKİLİ: (varsa) Av. ...

ŞÜPHELİLER: 1) ... numaralı telefon hattını, ... adlı sosyal medya hesabını veya ... adresli internet sitesini kullanan kimliği belirsiz kişi veya kişiler

2) ... Bankası nezdindeki TR... IBAN numaralı hesabın sahibi ve kullanıcıları

SUÇ: Dolandırıcılık ve nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158) ile bağlantılı diğer suçlar

SUÇ TARİHİ: ...

KONU: Şüpheliler hakkında suç duyurusu, delillerin toplanması, paranın gönderildiği hesaplardaki tutara elkonulması ve tarafıma iadesi talebidir.

AÇIKLAMALAR:

1. .../.../... günü saat ... sıralarında ... numaralı telefondan arandım (veya ... sitesinde gördüğüm ilan üzerine ... ile yazıştım). Karşımdaki kişi kendisini ... olarak tanıttı ve bana şunları söyledi: ... (Olay, kimin ne söylediği, hangi belge, bağlantı veya görüntünün gönderildiği ile birlikte zaman sırasına göre anlatılmalıdır.)
2. Bu beyanlara inanarak .../.../... günü saat ...'da ... Bankası nezdindeki hesabımdan ... Bankası nezdindeki TR... IBAN numaralı hesaba ... TL gönderdim. (Birden fazla işlem varsa her biri tarih, saat, tutar ve alıcı IBAN bilgisiyle ayrı ayrı yazılmalıdır.)

3. Dolandırıldığımı anladığım .../.../... günü saat ...'da bankamın müşteri hizmetlerini arayarak durumu bildirdim ve paranın gönderildiği hesabın askıya alınmasını istedim. Başvuru kayıt numarası: ...

4. Kullanılan telefon numaraları, hesap ve kullanıcı adları ile paranın gönderildiği hesapların bilgileri aşağıdaki delillerde gösterilmiştir.

DELİLLER: Banka dekontları ve hesap hareketleri, arama kayıtlarının ve mesajların ekran görüntüleri, ilan ve profil sayfalarının görüntüleri, bankaya yapılan başvurunun kaydı, tanık beyanları ve her türlü yasal delil.

HUKUKİ NEDENLER: TCK m. 157, 158; CMK m. 128, 128/A, 135; 5809 sayılı Kanun m. 60/18 ve ilgili mevzuat.

SONUÇ VE İSTEM: Açıklanan nedenlerle;

1. Şüpheliler hakkında soruşturma başlatılmasını ve kamu davası açılmasını,
2. Paranın gönderildiği hesap ile bu hesaptan aktarım yapılan diğer hesaplardaki suça konu tutara CMK m. 128/A ve m. 128 uyarınca elkonulmasını ve elkonulan tutarın tarafıma iadesini (CMK m. 128/A-5),
3. Hesap sahiplerinin kimlik bilgilerinin ve hesap açılış belgelerinin, hesaplara giriş yapılan IP adresleri ile cihaz bilgilerinin, paranın çekildiği ATM ve şubelerin kamera kayıtlarının ilgili bankalardan istenmesini,
4. Kullanılan telefon hatlarının abone bilgilerinin ve iletişimin tespiti kayıtlarının alınmasını (CMK m. 135/6), suçta kullanılan hatların bağlantısının kesilmesini (5809 sayılı Kanun m. 60/18),
5. Soruşturma sonunda verilecek kararların tarafıma tebliğini ve kovuşturma aşamasında davaya katılma talebimin kabulünü

saygıyla arz ve talep ederim. .../.../...

Şikâyetçi

Adı Soyadı, İmza

EKLER: 1) Dekontlar ve hesap hareketleri 2) Ekran görüntüleri 3) Bankaya yapılan başvurunun kaydı

2. Bankaya acil bildirim ve hesabın askıya alınması talebi

CMK m. 128/A, bankalara, ödeme hizmeti sağlayıcılarına ve kripto varlık hizmet sağlayıcılarına suçta kullanılan hesabı kırk sekiz saate kadar askıya alma yetkisi vermektedir. Bu yetki bilişim yoluyla hırsızlık (m. 142/2-e), bilişim sistemleri veya kimlik taklidiyle işlenen nitelikli dolandırıcılık (m. 158/1-f, l) ve kart suçlarında (m. 245) kullanılabilir. Bildirim önce telefonla ve mobil uygulama üzerinden yapılmalı, ardından yazılı olarak hem mağdurun kendi bankasına hem de paranın gönderildiği bankaya iletilmelidir.

ÖRNEK DİLEKÇE

uyarlanarak kullanılmalıdır

... Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğüne / ... Şubesine

BAŞVURAN: Adı Soyadı (T.C. Kimlik No: ...), müşteri numarası ..., telefon ...
 KONU: Dolandırıcılık sonucu gönderilen paranın bulunduğu hesabın CMK m. 128/A uyarınca askıya alınması, işlemin durdurulması ve bilgi verilmesi talebidir.

AÇIKLAMALAR:

1. .../.../... günü saat ...'da, ... (olayın kısa özeti: kendini banka çalışanı/polis olarak tanıtan kişi, sahte ilan, sahte site vb.) suretiyle aldatılarak hesabımdan ... Bankası nezdindeki TR... IBAN numaralı hesaba ... TL gönderdim (veya hesabımdan bilgim dışında ... TL aktarıldı).
2. Durumu .../.../... günü saat ...'da müşteri hizmetlerinize bildirdim. Başvuru kayıt numarası: ... Olay hakkında ... Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulundum (soruşturma no: ..., varsa).
3. Olay, CMK m. 128/A-1'de sayılan suçlar kapsamındadır. Paranın bulunduğu hesabın gecikmeksizin askıya alınması gerekmektedir. Paranın başka bir kuruma aktarılmış olması hâlinde de aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili kuruma bildirim yapılması gerekmektedir.

İSTEM: 1) Paranın gönderildiği hesabın ve paranın aktarıldığı diğer hesapların CMK m. 128/A uyarınca askıya alınmasını, işlemin geri çevrilmesine ilişkin imkânların değerlendirilmesini, 2) askıya alma işleminin ve hesap hareketlerinin Cumhuriyet başsavcılığına derhâl bildirilmesini, 3) paranın başka bir kuruma aktarılmış olması hâlinde ilgili kuruma gecikmeksizin bildirim yapılmasını, 4) başvurum üzerine yapılan işlemler hakkında tarafıma yazılı bilgi verilmesini talep ederim. .../.../...

Başvuran

Adı Soyadı, İmza

3. Hesap sahibi şüphelinin yazılı savunması

Hesabı bir dolandırıcılıkta kullanılan kişi, ifadesinde olayı eksiksiz anlatmalı ve savunmasını destekleyen delilleri sunmalıdır. Aşağıdaki örnek, hesabın sahibinin bilgisi ve rızası dışında kullanıldığı veya sahibinin aldatıldığı bir olay için hazırlanmıştır. Hesap sahibinin hesabını bilerek verdiği olaylarda ise savunmanın konusu kast, katkının sınırı ve TCK m. 158/4 olacaktır (bkz. 14. Bölüm).

ÖRNEK DİLEKÇE

uyarlanarak kullanılmalıdır

... Cumhuriyet Başsavcılığına (Soruşturma No: ...)

ŞÜPHELİ: Adı Soyadı (T.C. Kimlik No: ...)

MÜDAFİİ: Av. ...

KONU: Yazılı savunma ve delil toplanması talebidir.

AÇIKLAMALAR:

1. Hakkımda, ... Bankası nezdindeki hesabıma mağdur tarafından ... TL gönderilmesi nedeniyle dolandırıcılık suçundan soruşturma yürütüldüğünü öğrendim. Mağduru tanımıyorum. Mağdura hiçbir beyanda bulunmadım ve kimseyle dolandırıcılık amacıyla anlaşmadım.
2. Hesabım şu şekilde kullanılmıştır: ... (Örneğin: .../.../... tarihinde bir yardım kuruluşunun görevlisi olduklarını söyleyen kişiler yardım yapılacağını belirterek kartımı ve şifremi aldı / telefonum çalındı ve mobil bankacılık uygulamam bu telefonda yüklüydü / kimliğim kaybolduktan sonra adıma hesap açıldı.) Bu olayı .../.../... tarihinde bankama / kolluğa bildirdim (varsa belge eklenmelidir).
3. Hesabıma gelen paradan haberim olmamıştır. Para tarafımdan çekilmemiş veya aktarılmamıştır. Paranın hangi cihazdan, hangi IP adresinden ve hangi kanaldan aktarıldığı veya çekildiği banka kayıtlarıyla açıkça ortaya çıkacaktır.
4. Yargıtay'ın yerleşik içtihadına göre hesabın sanığa ait olması tek başına mahkûmiyete yeterli değildir. Cezalandırma için kesin, inandırıcı ve her türlü şüpheden uzak delil gereklidir (Yargıtay 11. CD, 04.06.2024, E. 2021/16966, K. 2024/7470). Hesabının ele geçirildiğini ileri süren kişinin savunması teknik inceleme yapılmadan reddedilemez (Yargıtay 11. CD, 09.03.2026, E. 2026/993, K. 2026/2741).

DELİLLER VE İSTEMLER: 1) Hesabıma ait oturum açma kayıtlarının, işlemlerin yapıldığı IP adresleri ile cihaz bilgilerinin, kart ve şifre değişikliği kayıtlarının bankadan istenmesini, 2) paranın çekildiği ATM veya şubenin kamera kayıtlarının getirtilmesini ve gerekirse bilirkişi incelemesi yaptırılmasını, 3) hesabımı kullandığı anlaşılan kişilerle ilgili olarak sunduğum mesaj kayıtlarının ve tanık beyanlarının değerlendirilmesini, 4) hakkımda kovuşturmayla yer olmadığına karar verilmesini talep ederim. .../.../...

Şüpheli

Adı Soyadı, İmza

4. TCK m. 158/4 uyarınca uyarılama ve etkin pişmanlık başvurusu

7589 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin yedinci fıkrası, hükmü kesinleşmiş ve infaz aşamasında bulunan hükümlüler için özel bir yol öngörmüştür (bkz. 14. Bölüm). Başvuru, hükmü veren mahkemeye yapılır.

ÖRNEK DİLEKÇE

uyarlanarak kullanılmalıdır

... Asliye/Ağır Ceza Mahkemesi Hâkimliğine (Esas No: ... / Karar No: ...)

HÜKÜMLÜ: Adı Soyadı (T.C. Kimlik No: ...), ... Ceza İnfaz Kurumu (varsa)

MÜDAFİİ: Av. ...

KONU: TCK m. 158/4 uyarınca uyarılama yapılması ve 7589 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca mağdurun zararının giderilmesi için ihtarda bulunulması talebidir.

AÇIKLAMALAR:

1. Mahkemenizin .../.../... tarihli ve ... sayılı kararıyla, ... Bankası nezdindeki hesabımın bilgilerini ... kişiye verdiğim kabul edilerek TCK m. 158/1-... uyarınca ... hapis ve ... adli para cezasıyla cezalandırıldım. Hüküm .../.../... tarihinde kesinleşmiştir.
2. Gerekçeli kararda da kabul edildiği üzere, suça katkım hesap (kart) bilgilerimi vermekle sınırlıdır. Paranın çekilmesine, aktarılmasına veya mağdurla iletişime katılmadım (karardaki ilgili bölümler: ...).
3. 31.07.2026 tarihinde yürürlüğe giren 7589 sayılı Kanunla TCK'nın 158. maddesine eklenen dördüncü fıkraya göre, dolandırıcılığa iştirakin ödeme araçlarını veya hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri başkasına vermekle sınırlı olması hâlinde ceza yarı oranında indirilir. Bu düzenleme lehe olduğundan kesinleşmiş hükümler bakımından da uygulanmalıdır (TCK m. 7/2; 5275 sayılı Kanun m. 98).
4. Hakkımda TCK m. 168 uygulanmamıştır. 7589 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, mahkemece yapılacak ihtardan itibaren altı ay içinde mağdurun zararını tamamen gidermem hâlinde TCK m. 168/2'deki etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanma hakkım bulunmaktadır.

İSTEM: 1) Hakkımdaki hükmün TCK m. 158/4 uyarınca uyarlanarak cezanın yarı oranında indirilmesini, 2) mağdurun zararını gidermem için 7589 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca tarafıma ihtarda bulunulmasını ve zararın süresi içinde giderilmesi hâlinde TCK m. 168/2 uyarınca ayrıca indirim yapılmasını, 3) duruşma açılarak karar verilmesini talep ederim. .../.../...

Hükümlü / Müdafii

Adı Soyadı, İmza

5. Etkin pişmanlık kapsamında ödeme bildirimi

Etkin pişmanlık, zararın tamamen giderilmesine bağlıdır. Kısmi ödeme ancak mağdurun rızasıyla bu sonucu doğurur (TCK m. 168/4). Ödemenin mağdura veya vekiline yapıldığını gösteren belge dosyaya sunulmalı, ödeme açıklamasında dosya numarası belirtilmelidir.

ÖRNEK DİLEKÇE

uyarlanarak kullanılmalıdır

... Cumhuriyet Başsavcılığına / ... Mahkemesine (Soruşturma / Esas No: ...)

ŞÜPHELİ / SANIK: Adı Soyadı (T.C. Kimlik No: ...)

KONU: Mağdurun zararının giderildiğinin bildirilmesi ve TCK m. 168 uyarınca etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması talebidir.

AÇIKLAMALAR:

1. Dosyaya konu olayda mağdur ...'in zararı ... TL'dir.
2. Bu zararın tamamını .../.../... tarihinde mağdurun ... Bankası nezdindeki TR... IBAN numaralı hesabına "... sayılı dosya kapsamında zararın giderilmesi" açıklamasıyla ödedim (veya: zararın ... TL'lik kısmını ödedim; mağdur kısmi ödemeye rıza gösterdiğini ekteki beyanıyla bildirmiştir).
3. Bu ödeme, pişmanlığımın göstergesi olarak yapılmıştır. Kovuşturma başlamadan önce yapılan ödeme TCK m. 168/1, kovuşturma başladıktan sonra hükümden önce yapılan ödeme ise TCK m. 168/2 kapsamındadır.

İSTEM: Ödeme belgesinin dosyaya alınmasını, mağdurun beyanına başvurulmasını ve hakkımda TCK m. 168 uyarınca etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasını talep ederim. .../.../...

Adı Soyadı, İmza

EKLER: 1) Ödeme dekontu 2) Mağdurun rıza beyanı (kısmi ödemede)

6. Mağdurun hesap sahibine karşı alacak davası

Ceza soruşturması devam ederken mağdur, parasının geçtiği hesabın sahibine karşı hukuk mahkemesinde dava açabilir. Ceza mahkemesinde katılan sıfatı almak, ayrıca hukuk davası açmaya engel değildir. Davanın dayanağı, olayın özelliklerine göre sebepsiz zenginleşme (TBK m. 77) veya haksız fiil (TBK m. 49) olabilir. Hesap sahibinin malvarlığının elden çıkarılması ihtimaline karşı ihtiyati haciz talep edilebilir (İİK m. 257). Zamanaşımı ve diğer şartlar 18. Bölümde açıklanmıştır.

ÖRNEK DİLEKÇE

uyarlanarak kullanılmalıdır

... Asliye Hukuk Mahkemesine

DAVACI: Adı Soyadı (T.C. Kimlik No: ...), adresi

VEKİLİ: Av. ...

DAVALI: Adı Soyadı (T.C. Kimlik No: ...), adresi (... Bankası nezdindeki TR... IBAN numaralı hesabın sahibi)

DAVA DEĞERİ: ... TL

KONU: Davalının hesabına gönderilen ... TL'nin, gönderim tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte davalıdan tahsili ile ihtiyati haciz talebidir.

AÇIKLAMALAR:

1. Müvekkil, .../.../... tarihinde ... (olayın kısa özeti) suretiyle aldatılarak davalıya ait TR... IBAN numaralı hesaba ... TL göndermiştir.
2. Müvekkil ile davalı arasında bu ödemeyi haklı kılacak hiçbir hukuki ilişki yoktur. Davalı, müvekkilin malvarlığından haklı bir sebep olmaksızın zenginleşmiştir (TBK m. 77). Davalının hesabını dolandırıcılara bilerek kullandırması veya paranın çekilmesine katılması hâlinde ise sorumluluğu ayrıca haksız fiile dayanır (TBK m. 49 ve 61).
3. Olay hakkında ... Cumhuriyet Başsavcılığının ... sayılı soruşturma dosyası / ... Mahkemesinin ... esas sayılı dava dosyası bulunmaktadır.
4. Davalının malvarlığını elden çıkarma ihtimali bulunduğundan alacağın teminat altına alınması için ihtiyati haciz kararı verilmesi gerekmektedir.

DELİLLER: Banka dekontları ve hesap hareketleri, ceza soruşturma ve kovuşturma dosyaları, banka yazıları, tanık beyanları, bilirkişi incelemesi ve her türlü yasal delil.

HUKUKİ NEDENLER: TBK m. 49, 61, 77 vd.; İİK m. 257 vd.; HMK ve ilgili mevzuat.

SONUÇ VE İSTEM: 1) Davalının malvarlığı üzerine teminatsız veya uygun görülecek teminat karşılığında ihtiyati haciz konulmasına, 2) ... TL'nin .../.../... tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline, 3) yargılama giderleri ile vekâlet ücretinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini talep ederim. .../.../...

Davacı Vekili

Av. ..., İmza

EK 2 · KONTROL LİSTELERİ

Aşağıdaki listeler, kitabın ilgili bölümlerinde ayrıntılı olarak açıklanan adımları özetlemektedir. Listeler sıralı olarak düzenlenmiştir. Ancak somut olayın özelliklerine göre bazı adımların önceliği değişebilir.

Mağdur için ilk saatler

PARANIN GÖNDERİLDİĞİNİ FARK ETTİĞİNİZ ANDA

- ☐ Bankanızın müşteri hizmetlerini arayın, işlemi ve alıcı hesabı (IBAN, ad, tutar, saat) bildirin. Hesabın askıya alınmasını isteyin (CMK m. 128/A). Başvuru kayıt numarasını not edin.
- ☐ Paranın gönderildiği bankayı da arayın veya şubesine gidin. Aynı bildirim yazılı olarak da yapın (Ek 1, Dilekçe 2).
- ☐ Mobil ve internet bankacılığı şifrelerinizi değiştirin. Kartlarınızı kullanıma kapatın. Telefonunuza yüklenen bilmediğiniz uygulamaları kontrol edin.
- ☐ Arama kayıtlarının, mesajların, ilanların, profil sayfalarının ve dekontların ekran görüntülerini alın. Bu kayıtları silmeyin.
- ☐ Cumhuriyet başsavcılığına veya kolluğa suç duyurusunda bulunun (Ek 1, Dilekçe 1). Bankaya yapılan bildirimin kaydını dilekçeye ekleyin.
- ☐ Sosyal medya veya e-posta hesabınız ele geçirildiyse platforma bildirin, tanıdıklarınızı uyarın.
- ☐ Kullanılan telefon hatlarının bağlantısının kesilmesini talep edin (5809 sayılı Kanun m. 60/18).
- ☐ Adınıza bilginiz dışında hat, hesap veya kredi açılıp açılmadığını kontrol edin.

Mağdur için sonraki adımlar

SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA SÜRECİNDE

- ☐ Soruşturma numarasını öğrenin. Hesaplara elkonulup konulmadığını ve elkonulan tutarın iadesini takip edin (CMK m. 128/A-5).
- ☐ İfadenizde olayı zaman sırasıyla anlatın. Kodu veya şifreyi kime, neden ve ne yapılacağını düşünerek verdiğinizizi açıkça belirtin (6. Bölüm).
- ☐ Kovuşturma aşamasında davaya katılma talebinde bulunun.
- ☐ Hesap sahibine ve faillere karşı hukuk davası açma imkânını ve zamanaşımı sürelerini değerlendirin (18. Bölüm; Ek 1, Dilekçe 6).
- ☐ Bankanın güvenlik yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini değerlendirin (18. Bölüm).
- ☐ Basit dolandırıcılık söz konusuysa uzlaştırma teklifini ve edimin güvenceye bağlanmasını değerlendirin.

Hesabı kullanılan kişi veya şüpheli için

İFADEYE ÇAĞRILDIĞINIZDA

- ☐ İfadeye müdafî ile gidin. Susma hakkınız olduğunu unutmayın. Ancak savunma yapacaksanız olayı ilk ifadede eksiksiz ve tutarlı anlatın.
- ☐ Hesabın açılış tarihini, hesabı veya kartı kime, ne zaman, ne karşılığında ve hangi gerekçeyle verdiğinizizi gösteren belgeleri ve mesajları toplayın.
- ☐ Hesabınız bilginiz dışında kullanıldıysa bankaya ve savcılığa yaptığınız bildirimlerin kayıtlarını sunun. IP, oturum ve kamera kayıtlarının incelenmesini isteyin.
- ☐ Hesabınızı vermişseniz katkınızın sınırını (yalnızca bilgi vermek mi, para çekmek mi) açıkça ortaya koyun. TCK m. 158/4 ve yardım etme hükümlerini değerlendirin (14. Bölüm).
- ☐ Mağdurun zararını giderme imkânınızı değerlendirin. Kovuşturma başlamadan önce giderilen zarar daha yüksek indirim sağlar (TCK m. 168).
- ☐ Hükmün açıklanmasının geri bırakılması için zararın tamamen giderilmesinin veya taksitle giderilmesinin şart olduğunu unutmayın (CMK m. 231/6-c, 9).

Avukat için dosya inceleme listesi

NİTELENDİRME VE CEZA

- ☐ Olay hangi suç oluşturuyor: m. 157, m. 158/1-f (bilişim veya banka seçeneği), m. 158/1-l, m. 142/2-e, m. 245, m. 141? (4-7. ve 13. Bölüm)
- ☐ Bilişim sistemi hilenin kurgulanmasında mı, yoksa yalnızca iletişim veya ödeme için mi kullanıldı?
- ☐ Banka yalnızca “havale-ödeme mercii” mi?
- ☐ Suç tarihi 02.12.2016’dan önce mi? (l) bendi ve ceza sınırları bakımından lehe kanun değerlendirildi mi?
- ☐ Mağdur sayısı kadar hüküm kuruldu mu? Zincirleme suç şartları her mağdur için ayrı ayrı tartışıldı mı?
- ☐ Menfaat her mağdur bakımından doğru hesaplandı mı? Adli para cezası iki kat kuralına uygun olarak gün üzerinden belirlendi mi?
- ☐ 158/3 artırımı ile örgüt suçlarının şartları ayrı ayrı gösterildi mi?
- ☐ Kast delilleri (özellikle hesap sahipleri bakımından) somut olarak tartışıldı mı?

USUL VE KANUN YOLLARI

- ☐ Görevli mahkeme doğru mu? 25.12.2025’ten sonra açılan nitelikli dolandırıcılık davaları kural olarak asliye ceza mahkemesinde görülür (7571 s. K.). TCK m. 158/3 ile birlikte açılan davalarda üst sınır on yılı aştığından görev ağır ceza mahkemesindedir (16. Bölüm).
- ☐ Basit dolandırıcılık söz konusuysa uzlaştırma girişimi yapıldı mı?
- ☐ Dava zamanaşımı her suç (dolandırıcılık, sahtecilik) için ayrı ayrı hesaplandı mı?
- ☐ IP, HTS, banka ve kamera kayıtları ile bilirkişi incelemesi yeterli mi?
- ☐ Hüküm 31.07.2026’dan önce verildiyse TCK m. 158/4 ve geçiş hükümleri (kanun yolu, infaz) değerlendirildi mi?
- ☐ Bölge adliye mahkemesi kararının temyiz edilebilirliği (CMK m. 286/2-b) kontrol edildi mi?
- ☐ Etkin pişmanlık, hükmün açıklanmasının geri bırakılması, erteleme ve seçenek yaptırımlar tartışıldı mı?

Bu ekte, kitapta en sık başvuru alan hükümlerin Ekim 2026 itibarıyla yürürlükteki metinleri yer almaktadır. Metinler Mevzuat Bilgi Sistemi ve Resmî Gazete’den alınmıştır. Değişiklik notları kısaltılmıştır. 7589 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları 14. Bölümde, 5235 sayılı Kanunun geçici 7. maddesi 16. Bölümde tam metin olarak verilmiştir.

Türk Ceza Kanunu

TCK M. 157 – DOLANDIRICILIK

(1) Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası verilir.

TCK M. 158 – NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK

(1) Dolandırıcılık suçunun; a) Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle, b) Kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan yararlanmak suretiyle, c) Kişinin algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanmak suretiyle, d) Kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu meslek kuruluşlarının, siyasi parti, vakıf veya dernek tüzel kişiliklerinin araç olarak kullanılması suretiyle, e) Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak, f) Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle, g) Basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle, h) Tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında; kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında, i) Serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle, j) Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak amacıyla, k) Sigorta bedelini almak amacıyla, l) Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle, işlenmesi halinde, üç yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, (e), (f), (j), (k) ve (l) bentlerinde sayılan hâllerde hapis cezasının alt sınırı dört yıldan, adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

(2) Kamu görevlileriyle ilişkisinin olduğundan, onlar nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle aldatarak, başkasından menfaat temin eden kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Bu madde ile 157 nci maddede yer alan suçların, üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında; suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek ceza bir kat artırılır.

(4) Bu madde ile 157 nci maddede yer alan suçlara iştirakin, kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlamak amacıyla kendisine veya başkasına ait banka veya kredi kartı gibi ödeme araçlarını ya da banka, aracı kurum, ödeme hizmeti sağlayıcıları veya kripto varlık hizmet sağlayıcıları nezdinde bulunan hesabın kullanılmasını sağlayan zorunlu bilgileri veya araçları başkasına vermek fiiliyle sınırlı olması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

TCK M. 168 – ETKİN PİŞMANLIK

(1) Hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, taksirli iflâs suçları tamamlandıktan sonra ve fakat bu nedenle hakkında kovuşturma başlamadan önce, failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisine kadarı indirilir.

(2) Etkin pişmanlığın kovuşturma başladıktan sonra ve fakat hüküm verilmezden önce gösterilmesi halinde, verilecek cezanın yarısına kadarı indirilir.

(4) Kısmen geri verme veya tazmin halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için, ayrıca mağdurun rızası aranır.

TCK M. 245/1 – BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI

(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Ceza Muhakemesi Kanunu

CMK M. 128/A – BİLİŞİM SUÇLARININ İŞLENMESİ SURETİYLE ELDE EDİLEN MENFAATIN BULUNDUĞU HESABIN ASKIYA ALINMASI VE EL-KOYMA

(1) Türk Ceza Kanununda yer alan; a) Nitelikli hırsızlık (madde 142, fıkra iki, bent e), b) Nitelikli dolandırıcılık (madde 158, fıkra bir, bent f ve l), c) Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (madde 245), suçlarının işlendiği hususunda makul şüphe bulunması halinde banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan ya da yapılmaya teşebbüs edilen işlemlere konu suçta kullanılan her türlü hesabın kırksekiz saate kadar askıya alınmasına ilgili banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı tarafından karar verilebilir.

(2) Askıya alma işlemi ve hesap hareketleri, ilgili malî kurum tarafından tüm bilgi ve belgelerle birlikte derhal Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir. Askıya alma işlemi ayrıca hesap sahibine de bildirilir. Hesap sahibi, askıya alma işleminin kaldırılması için Cumhuriyet başsavcılığına başvurabilir. Cumhuriyet savcısı, başvuru hakkında yirmidört saat içinde karar verir.

(3) Askıya alma işlemi tamamlanmadan suça konu menfaatin başka bir malî kuruma transfer edildiğinin tespit edilmesi halinde bu durum, askıya alma işleminin yapılabilmesi için banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı tarafından ilgili malî kuruma gecikmeksizin bildirilir.

(4) Birinci fıkra uyarınca malî kurum tarafından askıya alınan veya Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine askıya alınan hesapta bulunan suça konu menfaate hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle askıya alma süresi içinde elkonulabilir. Hâkim kararı olmaksızın yapılan elkoyma işlemi yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını elkoymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde elkoyma kendiliğinden kalkar. Bu madde hükümlerine göre elkoyma işlemi yapılabilmesi bakımından 128 inci maddede belirtilen rapor alma şartı aranmaz.

(5) Elkonulan suça konu menfaat, suçtan zarar gören mağdura ait olduğunun anlaşılması halinde soruşturma veya kovuşturma evresinde sahibine iade edilir.

(6) Bu madde uyarınca askıya alma işlemine karar veren gerçek ve tüzel kişiler, hukukî bakımdan sorumlu tutulmaz.

(7) Yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısından istenen bilgi veya belgenin on gün içinde fiziki veya elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur. İstenen bilgi veya belgenin gönderilmemesi ya da eksik gönderilmesi halinde Cumhuriyet savcısı tarafından ilgili banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısına elli bin Türk Lirasından üç yüz bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

CMK M. 231/5-9 – HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI (7589 S. K. İLE DEĞİŞİK)

(5) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, müsadereye ilişkin hükümler hariç, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

(6) Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için; a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması, b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması, c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın; aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi, gerekir.

(7) Açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde, mahkûm olunan hapis cezası ertelenemez ve kısa süreli olması hâlinde seçenek yaptırımlara çevrilemez.

(8) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi hâlinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. Denetim süresi içinde, kişi hakkında kasıtlı bir suç nedeniyle bir daha hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilemez. (...) Denetim süresi içinde dava zaman aşımı durur.

(9) Altıncı fıkranın (c) bendinde belirtilen koşulu derhal yerine getiremediği takdirde; sanık hakkında mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler hâlinde ödemek suretiyle tamamen gidermesi koşuluyla da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilir.

Elektronik Haberleşme Kanunu**5809 S. K. M. 60/18 (7571 S. K. İLE EKLENEN FIKRA)**

(18) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan; 1. Nitelikli hırsızlık (madde 142, fıkra iki, bent e), 2. Dolandırıcılık (madde 157 ve 158), 3. Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (madde 245), suçlarında kullanıldığı tespit edilen mobil haberleşme hattının bağlantısı, yürütülen soruşturma kapsamında hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine mobil haberleşme hizmeti sunan işletmeci tarafından kesilir. Hâkim kararı olmaksızın yapılan işlem, yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını bağlantının kesilmesinden itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi hâlde bağlantının kesilmesi tedbiri kendiliğinden kalkar. Bu fıkra uyarınca verilen karara veya yazılı emre rağmen ilgili hattın haberleşmesinin kesilmemesi halinde Cumhuriyet savcısı tarafından işletmeciye ellibin Türk Lirasından üçyüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

KARARLAR DİZİNİ

Sayfa numaraları kararın anıldığı sayfaları gösterir; koyu yazılan numara, kararın karar kartında ayrıntılı olarak incelendiği sayfadır. Kararların tam metinlerine Adalet Bakanlığı Mevzuat ve İçtihat Bilgi Sistemi'nden (mevzuat.adalet.gov.tr) ulaşılabilir; elektronik sürümde künyeler doğrudan karar metnine bağlanır.

YARGITAY CEZA GENEL KURULU

12.10.2004 · E. 2004/11-150 · K. 2004/192	11
17.11.2009 · E. 2009/11-193 · K. 2009/268	68 , 69
02.04.2013 · E. 2012/1556 · K. 2013/109	8
02.04.2013 · E. 2012/15-1293 · K. 2013/111	43, 49 , 88, 137
10.05.2016 · E. 2014/288 · K. 2016/255	42, 43, 44, 46 , 56, 57, 67
11.04.2017 · E. 2015/510 · K. 2017/225	7, 12
02.03.2021 · E. 2018/51 · K. 2021/68 ...	24, 42, 44, 50 , 51, 56, 88, 89, 158
10.06.2021 · E. 2018/615 · K. 2021/270	4
29.06.2021 · E. 2018/139 · K. 2021/317	7
10.05.2022 · E. 2022/155 · K. 2022/321	92, 99, 129, 168, 194
08.06.2022 · E. 2020/281 · K. 2022/426	128
11.10.2022 · E. 2022/419 · K. 2022/628	23
25.10.2022 · E. 2022/404 · K. 2022/666	23, 61
08.11.2022 · E. 2022/436 · K. 2022/705 ...	162, 173
08.02.2023 · E. 2022/330 · K. 2023/75	117
22.03.2023 · E. 2022/471 · K. 2023/176	80, 81, 82 , 83, 158, 160
22.03.2023 · E. 2022/551 · K. 2023/177	169
15.01.2025 · E. 2024/458 · K. 2025/26	164
19.11.2025 · E. 2024/500 · K. 2025/485	66, 69, 70, 73 , 194
14.01.2026 · E. 2024/219 · K. 2026/29	74, 124, 194, 195
14.01.2026 · E. 2024/316 · K. 2026/30	74, 124

YARGITAY 2. CEZA DAİRESİ

19.12.2022 · E. 2022/13584 · K. 2022/21159	72, 102, 103, 105, 195
11.02.2025 · E. 2024/16586 · K. 2025/2135	72, 102, 104, 105
30.06.2025 · E. 2025/4872 · K. 2025/12513	37, 72 , 102, 103
06.11.2025 · E. 2023/9262 · K. 2025/19801	72, 102, 103 , 105, 195

18.11.2025 · E. 2023/17723 · K. 2025/20247 ...	102, 103, 107
18.11.2025 · E. 2023/7292 · K. 2025/20172	106, 168
27.04.2026 · E. 2024/6160 · K. 2026/7806	112, 126, 129, 171, 191

YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ

31.05.2017 · E. 2017/7519 · K. 2017/6376 ...	32, 68
11.10.2023 · E. 2023/1843 · K. 2023/7373	125 , 195
28.03.2024 · E. 2022/567 · K. 2024/2892 ...	68, 158, 161
14.05.2024 · E. 2024/362 · K. 2024/4092	124
04.06.2024 · E. 2023/1521 · K. 2024/4802	128
09.10.2024 · E. 2024/152 · K. 2024/7551	70, 71
13.11.2024 · E. 2022/4986 · K. 2024/8706	84
21.05.2025 · E. 2024/26293 · K. 2025/4103	128
02.07.2025 · E. 2024/22552 · K. 2025/5596	126

YARGITAY 11. CEZA DAİRESİ

04.11.2021 · E. 2021/33959 · K. 2021/9838	15, 112, 170
15.12.2021 · E. 2021/34263 · K. 2021/12585	59, 163
09.11.2022 · E. 2021/33125 · K. 2022/18819	96, 97
16.11.2022 · E. 2021/21938 · K. 2022/19215	35, 36
24.01.2023 · E. 2023/214 · K. 2023/263 ...	150, 151, 189
26.01.2023 · E. 2021/23822 · K. 2023/352	31, 137
01.03.2023 · E. 2022/2101 · K. 2023/1122	139
13.09.2023 · E. 2021/40353 · K. 2023/6046	152
03.10.2023 · E. 2021/32687 · K. 2023/6704	23, 128, 170
05.10.2023 · E. 2023/877 · K. 2023/6868	152
28.11.2023 · E. 2021/15393 · K. 2023/8969	116, 117
14.12.2023 · E. 2023/4510 · K. 2023/10239	80, 135, 139

15.01.2024 · E. 2021/29893 · K. 2024/401 58, 81
 27.02.2024 · E. 2021/30184 · K. 2024/2238 151, 189
 20.03.2024 · E. 2023/7128 · K. 2024/3851 80, 84, 151, 169
 27.03.2024 · E. 2024/1660 · K. 2024/4288 154
 03.04.2024 · E. 2024/2013 · K. 2024/4847 96, 97, 98, 116, 117, 170, 188
 15.04.2024 · E. 2023/4777 · K. 2024/4933 96, 97, 98, 164, 195
 24.04.2024 · E. 2023/3747 · K. 2024/5282 126
 29.04.2024 · E. 2024/2293 · K. 2024/5628 137, 151, 160
 08.05.2024 · E. 2023/3557 · K. 2024/6214 150
 04.06.2024 · E. 2021/16966 · K. 2024/7470 31, 80, **135**, 137, 139
 11.06.2024 · E. 2024/3448 · K. 2024/8085 56, 58, 81
 19.09.2024 · E. 2021/25455 · K. 2024/10374 139, 146
 30.09.2024 · E. 2024/3568 · K. 2024/10822 71, 80, 112, 135, 158, 163
 30.09.2024 · E. 2024/2289 · K. 2024/10861 137
 16.10.2024 · E. 2024/3477 · K. 2024/11818 96, 99, 112, 168, 171
 24.10.2024 · E. 2023/3365 · K. 2024/12478 31, 71, 80, 83, 135, 138
 26.11.2024 · E. 2024/1343 · K. 2024/14023 35, 83
 27.11.2024 · E. 2024/5200 · K. 2024/14131 150
 06.01.2025 · E. 2024/56 · K. 2025/4 96, 99, 153
 12.05.2025 · E. 2025/1640 · K. 2025/5794 171
 26.05.2025 · E. 2025/2139 · K. 2025/6520 80, 83
 25.06.2025 · E. 2025/2539 · K. 2025/7914 116, 117
 08.09.2025 · E. 2025/549 · K. 2025/10818 116, 119, 195
 09.09.2025 · E. 2024/3301 · K. 2025/11066 37, 71, 126
 09.09.2025 · E. 2024/3764 · K. 2025/11034 129, 168
 09.09.2025 · E. 2024/6709 · K. 2025/11051 174
 24.09.2025 · E. 2025/3674 · K. 2025/12095 85
 25.09.2025 · E. 2025/3616 · K. 2025/12275 88, 89, 92, 93, 168
 29.09.2025 · E. 2025/1902 · K. 2025/12291 127
 18.11.2025 · E. 2025/4573 · K. 2025/14580 84
 20.11.2025 · E. 2021/29380 · K. 2025/14880 58
 03.12.2025 · E. 2025/4585 · K. 2025/15649 88, 89, 91, 113
 08.12.2025 · E. 2025/2511 · K. 2025/15792 127, 180
 09.12.2025 · E. 2025/4920 · K. 2025/15907 80, 83, 161, 170
 16.12.2025 · E. 2024/6459 · K. 2025/16195 129, 174
 22.12.2025 · E. 2025/5733 · K. 2025/16377 35
 23.12.2025 · E. 2025/5377 · K. 2025/16458 88, 89, 93

05.01.2026 · E. 2025/3259 · K. 2026/19 88, 91, 195
 13.01.2026 · E. 2025/1936 · K. 2026/494 139
 14.01.2026 · E. 2025/2123 · K. 2026/582 96, 98, 152
 19.01.2026 · E. 2025/4380 · K. 2026/647 191
 04.02.2026 · E. 2026/356 · K. 2026/1174 61
 10.02.2026 · E. 2025/5646 · K. 2026/1421 88, 90, 169
 12.02.2026 · E. 2021/41895 · K. 2026/1604 116, 120
 09.03.2026 · E. 2026/994 · K. 2026/2742 59, 163
 09.03.2026 · E. 2025/5311 · K. 2026/2739 113, 195
 09.03.2026 · E. 2026/993 · K. 2026/2741 136, 162, 174, 188, 189, 191
 23.03.2026 · E. 2025/5899 · K. 2026/3023 90, 189, 195
 23.03.2026 · E. 2025/5732 · K. 2026/3017 116, 117, **118**, 195
 13.04.2026 · E. 2021/30544 · K. 2026/3830 57, 58
 14.04.2026 · E. 2025/5999 · K. 2026/3892 88, 91, 92, 113, 170, 189
 16.04.2026 · E. 2021/33670 · K. 2026/4164 58
 04.05.2026 · E. 2026/2245 · K. 2026/4966 **33**, 35, 80, 119, 158
 05.05.2026 · E. 2026/2269 · K. 2026/5060 85
 13.05.2026 · E. 2026/784 · K. 2026/5487 60, 61
 21.05.2026 · E. 2021/39082 · K. 2026/5762 71, 104, 126, 195
 21.05.2026 · E. 2026/1957 · K. 2026/5736 120, 153, 189
 01.06.2026 · E. 2026/385 · K. 2026/5794 110, 180
 03.06.2026 · E. 2026/3030 · K. 2026/5948 83
 11.06.2026 · E. 2026/2483 · K. 2026/6436 111, 170
 15.06.2026 · E. 2026/3452 · K. 2026/6501 84, 85
 15.06.2026 · E. 2026/3455 · K. 2026/6510 88, 92, 169
 22.06.2026 · E. 2026/539 · K. 2026/6800 58, **110**, 112, 189, 194

YARGITAY 15. CEZA DAİRESİ

21.01.2014 · E. 2012/6556 · K. 2014/720 **44**, **45**, 67
 13.02.2014 · E. 2012/8550 · K. 2014/2683 47, 56, 57
 04.03.2014 · E. 2012/10127 · K. 2014/3884 7
 02.04.2014 · E. 2012/21520 · K. 2014/6138 13
 14.10.2014 · E. 2013/1512 · K. 2014/16352 13
 21.01.2015 · E. 2013/7107 · K. 2015/918 45, 54, 163
 02.02.2015 · E. 2013/7787 · K. 2015/1707 53, 74
 18.02.2015 · E. 2013/8123 · K. 2015/20893 13, 52
 22.04.2015 · E. 2014/1207 · K. 2015/24113 42, 43, 50, 56

13.04.2016 · E. 2013/27817 · K. 2016/3376	47
11.12.2018 · E. 2018/429 · K. 2018/9308	11, 60
06.05.2019 · E. 2019/3256 · K. 2019/4835 .	80, 84, 152
10.03.2020 · E. 2017/15086 · K. 2020/3620	12
25.01.2021 · E. 2020/11855 · K. 2021/577 .	96, 97, 98, 195

YARGITAY 17. CEZA DAİRESİ

02.03.2020 · E. 2020/1675 · K. 2020/3121	102, 103, 107
--	---------------

YARGITAY 23. CEZA DAİRESİ

14.12.2015 · E. 2015/4528 · K. 2015/8082	69
02.03.2016 · E. 2015/5424 · K. 2016/2201	13

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU

17.09.2025 · E. 2024/304 · K. 2025/525 .	182 , 194
--	------------------

YARGITAY 1. HUKUK DAİRESİ

24.09.2025 · E. 2025/4033 · K. 2025/3945	185
24.02.2026 · E. 2024/3365 · K. 2026/1392	185

YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ

20.03.2023 · E. 2021/7539 · K. 2023/1679	183
24.01.2024 · E. 2022/4527 · K. 2024/585	182, 183
06.06.2024 · E. 2023/1184 · K. 2024/4757	183
24.06.2024 · E. 2023/2673 · K. 2024/5119	183

KAYNAKÇA

Makaleler

Akbulut, Berrin: “Dolandırıcılık Suçunda Hile ve Hilenin Zamanı”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 30, S. 4, 2022, s. 2267–2301.

Bulut, İlhan: “Banka Hesaplarının Kullanılması ve Ceza Sorumluluğu”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 2, 2024, s. 719–756.

Tezler

Agin, Nurşen Selen: *Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu (TCK md. 158/1-f)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019.

Orman, Merve İnan: *Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları*, Doktora Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa 2025.

Resmî belgeler

Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593), TBMM Dönem 22, Yasama Yılı 1, Sıra Sayısı 664, 2003.

Yargının Etkin ve Verimli İşlemesine Yönelik Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3737) ve Adalet Komisyonu Raporu, TBMM Dönem 28, Yasama Yılı 4, Sıra Sayısı 280, 2026.

7571 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, *Resmî Gazete*, 25.12.2025, S. 33118.

7589 sayılı Yargının Etkin ve Verimli İşlemesine Yönelik Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, *Resmî Gazete*, 31.07.2026, S. 33326.